

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
PARTNERSKÁ ŠKOLA

Základní škola s rozšířenou výukou jazyků a Mateřská škola Litvínov, Podkrušnohorská 1589, okres Most

Identifikační údaje

Údaje o škole

- Název školy: Základní škola s rozšířenou výukou jazyků a Mateřská škola Litvínov, Podkrušnohorská 1589, okres Most
- Adresa školy: Podkrušnohorská 1589, 436 01 Litvínov
- Ředitelka: Mgr. Hana Kašková
- Kontakty: tel.: 476 111 037
e-mail: 3zs@3zs.cz web: www.3zs.cz
- IČ: 00832537
- IZO: 116701307
- RED_IZO: 600083853

č. j. ZŠMŠ-ZŠ 1/2019/03

Zřizovatel:

- Název: Město Litvínov
- Adresa: Náměstí Míru 11, 436 01 Litvínov
- Kontakty: web: www.mulitvinov.cz

Motivační název ŠVP: Partnerská škola

Zpracován podle RVP ZV, Školská rada projednala dne 19. 6. 2019, pedagogická rada projednala 30. 8. 2019, nabývá účinnosti 1. 9. 2019

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2019

Podpis ředitelky:

Razítko školy:

Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola s rozšířenou výukou jazyků a Mateřská škola Litvínov, Podkrušnohorská 1589, okres Most je plně organizovaná škola s 1. až 9. postupným ročníkem.

Svou činnost vykonává v následujících zařízeních:

Základní škola, kapacita 650 žáků, Podkrušnohorská 1589, Litvínov

Školní družina, kapacita 150 žáků, U Koldomu 1615, Litvínov

Školní klub, kapacita 50 žáků, Podkrušnohorská 1589, Litvínov

Školní jídelna, kapacita 770 stravovaných, Podkrušnohorská 1589

Mateřská škola, kapacita 150 dětí, Ladova 1676, Litvínov, Litvínov

Škola se nachází v klidné části města ve velmi pěkném prostředí parkové zeleně. Přímo před budovou je zastávka školních autobusů, blízko leží také zastávky městské hromadné dopravy i dopravy z přilehlých obcí. Školu tvoří dvě budovy z počátku 50. let. Tyto budovy jsou propojeny spojovacím traktem. Před několika lety proběhla rekonstrukce, při níž došlo k zateplení budovy a výměně oken.

Od školního roku 1966/1967 se škola profiluje výukou cizích jazyků a v této tradici pokračuje také dnešní výuka.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je stabilizován. Ke změnám ve sboru dochází především z důvodů odchodu do důchodu. Výběrem nových pedagogických pracovníků vytváříme spolupracující tým, dbáme na kvalifikovanost a aprobovanost. Pedagogický sbor je až na výjimky kvalifikován. Ředitel školy splňuje podmínky dalšího vzdělávání dle zákona 563/2004 Sb. §5 (studium pro vedoucí pracovníky škol). Ve sboru najdeme všechny věkové kategorie, proto lze stavět na zkušenostech služebně starších učitelů a inovativnosti učitelů mladých.

Na škole působí školské poradenské pracoviště ve složení speciální pedagožka, výchovná poradkyně, výchovná – kariérová poradkyně, metodička prevence rizikového chování. Učitelé spolupracují v metodických a předmětových komisích. Většina pedagogů se průběžně vzdělává v krátkodobých i dlouhodobých seminářích akreditovaných MŠMT.

Dlouhodobé projekty

Škola se zapojila do projektu pro oblast podpory vzdělávání žáků základních škol - Prioritní osa 1 - Počáteční vzdělávání v Oblasti podpory 1.4 - Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách "EU peníze školám", projektů z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Ovoce do škol, Recyklohraní, Celé Česko čte dětem.

Formy spolupráce se zákonnými zástupci

Kvalitní komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy. Rodiče jsou informováni pomocí školní informačních tabulí u vchodu do školy, elektronickou žákovskou knížkou i její papírovou formou, webových stránek www.3zs.cz, kde naleznou stránky tříd a součástí školy, dokumenty a aktuální informace. Škola je zapojena do projektu Rodiče vítáni. Rodiče mohou ke komunikaci s pedagogy využít i e-mailovou poštu.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

V průběhu školního roku probíhají dvě třídní schůzky (září, duben) a dvě konzultační odpoledne (listopad, příp. leden a květen), po vzájemné dohodě s učitelem mohou rodiče školu navštívit kdykoli. Při výchovných nebo výukových obtížích mohou zákonní zástupci navštívit školní poradenské pracoviště podle domluvy.

Rodiče jsou zváni na tradiční akce školy. Škola na I. i II. stupni vydává vlastní žákovské knížky.

Při škole je zřízena Školská rada. Schází se zpravidla dvakrát do roka (před třídními schůzkami). Ředitel informuje rodiče o plnění plánu školy na školní rok, zodpovídá dotazy rodičů, reaguje na případné připomínky.

Akce pro žáky

- jazyková soutěž Cross school running
- adaptační výjezdy žáků zaměřené na prevenci a osobnostně sociální výchovu
- Evropský den jazyků
- velikonoční a vánoční soutěž výtvarného charakteru
- předmětové exkurze, školní výlety, zahraniční exkurze
- zimní lyžařský výcvik pro žáky 7. ročníku dle zájmu rodičů
- školy v přírodě
- spolupráce 1. tříd s MŠ Ladova
- výuka plavání pro 3. – 4. ročník
- komunikace s žáky zahraničních škol formou mailové pošty
- projektové dny
- sběr papíru
- tematické besedy s odborníky

Akce pro rodiče a veřejnost

- Výstavy výtvarných prací v Krušnohorské poliklinice
- Vystoupení pro seniory
- Vánoční dílny
- Halloween

Akce pro žáky a rodičovskou veřejnost

- Klub předškoláka
- Šerpování žáků 9. tříd
- Pořádání sportovních akcí v rámci Krušnohorského šestiboje

Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Motivační název Partnerská škola vystihuje, jakou školou si přejeme být. Partnerství by se mělo prolínat všemi oblastmi naší výchovně vzdělávací práce. Škola se přes 40 let profiluje rozšířenou výukou cizích jazyků. Tento fakt tvoří základní pilíř našeho ŠVP. Vyzdvihování partnerských předností vnímáme jako mnohem účinnější než hledání chyb a určování viníků.

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby v průběhu vzdělávání získávali žáci dovednosti a znalosti pro maximální rozvoj své osobnosti. Jako škola dbáme především na respektování poznatků, znalostí, dovedností a názorů partnera vytváří klimatu pro aktivní hledání optimálního řešení jakéhokoliv problému či úlohy. Podporujeme u žáků získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení, schopnosti sebehodnocení a aktivního učení se schopnostem a dovednostem důležitým pro život. Jednotlivé vyučovací obsahy navazují na sebe tak, aby žák při jejich osvojování postupně rozšiřoval a zdokonaloval možnosti svého osobního uplatnění. Žáci mají příležitost realizovat se v rámci standardního vyučování při použití níže uvedených strategií vyučování.

Na práci učitelů navazují vychovatelé ve školní družině a ve školním klubu. Uvedené útvary nabízí žákům celou škálu činností relaxačního a populárně naučného charakteru.

Mimo rámec vyučování se nabízí řada zájmových útvarů organizovaných zapsaným spolkem Cvrček.

Výchovné a vzdělávací strategie

Společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků, jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni a to přiměřeně vzhledem k věku a charakteru vyučovaného předmětu.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: **kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní.**

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí. Získané klíčové kompetence tvoří důležitý základ pro celoživotní učení žáka, jeho vstup do života a do pracovního procesu. Je to souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Formulace výchovných a vzdělávacích strategií k jednotlivým klíčovým kompetencím

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti.

<p style="text-align: center;">Klíčové kompetence</p> <p>Cílem školy je vybavit žáky kompetencemi na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Úroveň klíčových kompetencí získaných na naší škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.</p>	<p>Společné postupy vedoucí k utváření kompetencí.</p>
<p>Kompetence k učení Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na čtení s porozuměním (obecné porozumění textu, získávání informací z textu, interpretace textu, posouzení jeho obsahu a formy), práci s textem, obrazovou informací (formální znaky – odstavce, přímá řeč, interpunkce, barva, tvar, kóta), vzájemně spolu souvisí - vedeme žáky k práci s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, knižních, mediálních a počítačových, včetně internetu (informace vyhledávat, třídít a vhodným způsobem používat, dávat do souvislostí) - klademe důraz na výuku cizích jazyků, především jazyka anglického - vedeme žáky k samostatnosti, k organizování si vlastního učení, probouzíme zájem o další studium v jejich životě - umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady, vyhledané informace efektivně využívat v procesu učení - povzbuzujeme žáky při jakékoliv vzdělávací činnosti, učíme trpělivosti - vytváříme prostředí podnětné pro experiment, improvizaci, podporujeme činnostní učení žáků (= samostatná činnost žáků – např. individuální pokusy, sestavování, modelování, třídění, uvažování o hovoru, vyjadřování názorů a závěrů, formulace otázek, využití didaktických pomůcek v rukou všech žáků) - vedeme žáky k sebehodnocení (návodné otázky, žák zná hodnotící slova, zdravý odhad svého výkonu – nepodceňuje se, nepřeceňuje se, srovnává svůj výkon s ostatními nebo výkonovým stupněm, zhodnotí výkonnostní posun – žák hodnotí, co umí, co mu ještě nejde, promýšlí cesty ke zlepšení) - umožňujeme žákům sebehodnocení formou plošného srovnávacího testování žáků - individuálně přistupujeme k žákům dle potřeby - vedeme žáky k pochopení souvislostí jednotlivých poznatků z různých vzdělávacích oblastí a k vytváření úplného pohledu na život kolem sebe - propojujeme znalosti z dalších vzdělávacích oblastí - žáci vypracovávají zajímavé domácí úkoly - zapojujeme se aktivně do soutěží a olympiád

<p>Kompetence k řešení problémů Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme výuku tak, aby žáci řešili problémové situace, rozpoznali a pochopili daný problém a našli vlastní řešení - používáme netradiční úlohy - žák dostane možnost k obhajobě svého řešení problému, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí - podporujeme metodu „brainstorming“ na třídnických hodinách - rozvíjíme zejména učení v souvislostech
<p>Kompetence komunikativní Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učitelem a ostatními dospělými ve škole i mimo ni - vedeme žáky k vyjadřování ve správných pojmech v příslušném oboru - žák vyjadřuje a obhajuje vhodnou formou svůj názor a zároveň naslouchá názorům jiných - podporujeme a rozvíjíme písemnou formu komunikace - vedeme žáky ke spolupráci při vyučování (metody kooperativního učení) - udržujeme tradici výjezdů žáků do ciziny a rozvíjíme komunikaci v cizím jazyce - ke komunikaci využíváme školní časopis, nástěnky, webové stránky a školní rozhlas - připravujeme akce, které podporují přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami - podporujeme komunikaci s jinými školami
<p>Kompetence sociální a personální Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využíváme forem skupinové práce žáků, vzájemné pomoci při učení - rozvíjíme kooperaci a týmovou práci - vedeme žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi - vedeme žáky k dodržování společně dohodnutých pravidel chování - upevňujeme mezilidské vztahy - učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky - zdůrazňujeme rovnost lidí, ohleduplnost k lidem handicapovaným, starším a nemocným - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a vandalství - připravujeme žáky na přijetí nové role v budoucím povolání - organizujeme výjezdy žáků - nabízíme širokou škálu aktivit na podporu všestranného rozvoje žákovy osobnosti
<p>Kompetence občanské Připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti uplatňující svá práva a plnící své povinnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - respektujeme pravidla slušného chování a pravidla stanovená ve školním řádu - uznáváme individuální rozdíly mezi žáky (integrování žáci, národnostní, kulturní odlišnosti) - odmítáme hrubé zacházení, fyzický a psychický útlak - vedeme žáky k chápání a k uvědomování si svých práv a povinností - připravujeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka - vedeme žáky k respektování majetku cizího i svého - vedeme k poznání našich kulturních tradic a historického dědictví s důrazem na tento region - seznamujeme se s kulturami jiných národů a podněcujeme zájem k získání znalostí našeho regionu - zapojujeme se do evropských projektů

	<ul style="list-style-type: none"> - orientujeme činnost k ochraně životního prostředí, k chápání environmentálních problémů (např. třídění odpadů) - zajišťujeme vhodné zázemí pro třídění odpadu a vedeme žáky k šetrnému zacházení s neobnovitelnými zdroji - zapojujeme žáky do kulturních a sportovních aktivit, do školních i mimoškolních činností
Kompetence pracovní Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k bezpečné manipulaci s pomůckami, nástroji, přístroji a materiály při jejich používání ve výuce i v terénu - vedeme žáky k ochraně zdraví svého i jiných - klademe důraz na organizovanost vlastní práce, na zodpovědnost za odvedenou práci pro skupinu i společnost - doplňujeme výuku o exkurze, besedy - rozvíjíme u žáků podnikatelské myšlení (chápání podstaty, cíle a rizika podnikání) - pomáháme žákům při profesní orientaci výběrem volitelných předmětů a pestrou nabídkou zájmových útvarů - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci - motivujeme žáky k zodpovědnosti za vlastní životní dráhu

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP)

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola **plán pedagogické podpory (PLPP) žáka**.

Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.

Plán pedagogické podpory škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci členů školního poradenského pracoviště. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

2. Postup školy při poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. Individuální vzdělávací plán se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. Škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrného opatření.

Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s ostatními učiteli konkrétních vyučovacích předmětů za pomoci výchovného poradce. IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, bezodkladně doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná.

3. Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno speciálním pedagogem, výchovným poradcem a metodikem prevence. VP koordinuje jeho činnost, speciální pedagog je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací s dalšími institucemi.

V oblasti vzdělávání žáků se SVP spolupracuje naše škola s PPP Most a jejím dislokovaným pracovištěm v Litvínově, s PPP Teplice, se SVP Dyáda Most, se SPC Teplice a s OSPOD Litvínov

4. Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče

-podpora pedagogické práce a současně posílení vzdělávání žáků zahrnuje intervence, které směřují často k reedukaci prostřednictvím předmětu speciálně pedagogické péče nebo intervence pedagogické, které zahrnují posílení výuky v předmětech, kde je třeba podpořit výuku žáka nebo přípravu na ní, včetně domácí přípravy.

Předmět speciálně pedagogické péče - intervence

Předmět speciálněpedagogické péče je realizován jako forma další péče o žáka ve škole, jedná se o druh intervence, která má přispět ke zlepšení aktuálních obtíží žáka (dříve označované jako „nápravy“), zaměřené například na rozvoj grafomotorických dovedností žáka, na podporu při reedukaci specifických poruch učení (učitel s kvalifikací pro práci se žáky se SVP, asistent pedagoga, speciální pedagog). Předmět je směřován k rozvoji percepčně-motorických funkcí, rozvoji jazykových kompetencí a komunikačních dovedností, k rozvoji prostorové orientace a orientaci v čase, pozornosti, paměti atd. (zajišťuje speciální pedagog, psycholog) či k zajištění logopedické péče (speciální pedagog-logoped) a v těchto případech nemá předmět speciálněpedagogické péče povahu povinné vyučovací hodiny ve smyslu § 26 odst. 2 školského zákona a nezapočítává se do maximálního týdenního počtu povinných vyučovacích hodin stanoveného pro jednotlivé ročníky příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Přehled podpůrných opatření včetně zajištění předmětů speciálně pedagogické péče (PSPP) je obsažen v Příloze č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Vyhláška stanovuje pro jednotlivé stupně podpůrných opatření konkrétní počty hodin PSPP za týden.

Zajištění intervence u konkrétních žáků je vždy podmíněno doporučením školského poradenského zařízení. Toto doporučení obsahuje kromě údaje o zařazení PSPP - intervence, také počet hodin výuky.

PSPP je zajišťován speciálními pedagogy.

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává. Pokud se nadání žáka projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifickým žákovým osobnostem, která mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru žákova nadání zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek zákonný zástupce žáka školskému poradenskému zařízení poskytne.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěru psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho

měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jakými jsou například:

Předčasný nástup dítěte ke školní docházce; účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole; obohacování vzdělávacího obsahu; zadávání specifických úkolů, projektů; příprava a účast na soutěžích, nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Začlenění průřezových témat:

Průřezová témata realizujeme integrací do jednotlivých předmětů. Průřezová témata jsou členěna do tematických okruhů. V následujících textech uvádíme pouze zkratkou průřezového tématu s číslem tematického okruhu.

Přehled průřezových témat s jejich tematickými okruhy

Osobnostní a sociální výchova – OSV

1. *OSV1 Rozvoj schopností poznávání* – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
2. *OSV2 Sebepoznání a sebepojetí* – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
3. *OSV3 Seberegulace a sebeorganizace* – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
4. *OSV4 Psychohygiéna* – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
5. *OSV5 Kreativita* – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích
6. *OSV6 Poznávání lidí* – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
7. *OSV7 Mezilidské vztahy* – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

8. *OSV8 Komunikace* – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „reťorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
9. *OSV9 Kooperace a kompetice* – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence
10. *OSV10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti* – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
11. *OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika* – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

Výchova demokratického občana – VDO

1. *VDO 1 Občanská společnost a škola* – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
2. *VDO 2 Občan, občanská společnost a stát* – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
3. *VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě* – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
4. *VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMEGS

1. *VMEGS1 Evropa a svět nás zajímá* – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

2. *VMEGS2 Objevujeme Evropu a svět* – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
3. *VMEGS3 Jsme Evropané* – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvní k řešení problémů dětí a mládeže

Multikulturní výchova – MKV

1. *MKV1 Kulturní diference* – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
2. *MKV2 Lidské vztahy* – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvní k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
3. *MKV3 Etnický původ* – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
4. *MKV4 Multikulturalita* – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
5. *MKV5 Princip sociálního smíru a solidarity* – odpovědnost a příspěvní každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

Environmentální výchova – EV

1. *EV 1 Ekosystémy* – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

2. *EV 2 Základní podmínky života* – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
3. *EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí* – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
4. *EV 4 Vztah člověka k prostředí* – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

Mediální výchova – MV

1. *MV1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
2. *MV2 interpretace vztahu mediálních sdělení a reality* – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
3. *MV3 stavba mediálních sdělení* – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

4. *MV4 vnímání autora mediálních sdělení* – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
5. *MV5 fungování a vliv médií ve společnosti* – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách
6. *MV6 tvorba mediálního sdělení* – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
7. *MV7 práce v realizačním týmu* – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Začlenění průřezových témat do předmětů 1. stupeň

		ČJL	AJ	M	I	PRV	PŘ	VL	TV	HV	PČ	VV
<i>Osobnostní a sociální výchova OSV</i>	OSV1	X										
	OSV2					X						
	OSV3					X						
	OSV4					X						
	OSV5	X										X
	OSV6	X										
	OSV7					X						
	OSV8	X										
	OSV9	X										
	OSV10	X										
	OSV11	X										
<i>Výchova demokratického VDO</i>	VDO 1							X				
	VDO 2							X				
	VDO 3							X				
	VDO 4							X				
<i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VMESG</i>	VMGES1							X				
	VMGES2							X				
	VMGES3							X				

		ČJL	AJ	M	I	PRV	PŘ	VL	TV	HV	PČ	VV
<i>Mediální výchova</i> <i>MV</i>	MV1	X			X							
	MV2	X										
	MV3	X										
	MV4	X										
	MV5	X										
	MV6	X										
	MV7	X			X							
<i>Environmentální výchova</i> <i>EV</i>	EV 1						X					
	EV 2						X					
	EV 3						X					
	EV 4						X	X				
<i>Multikulturní výchova</i> <i>Km</i>	MKV1	X										
	MKV2					X						
	MKV3							X				
	MKV4		X									
	MKV5							X				

Začlenění průřezových témat do předmětů 2. stupeň

		ČJL	AJ	M	I	D	OV	F	CH	PŘ	Z	HV	VV	VKZ	TV	PČ	NJ	FJ	RJ	PPP	ZA	KAJ	MV	
<i>Osobnostní a sociální výchova OSV</i>	OSV1	X																						
	OSV2	X																						
	OSV3	X																						
	OSV4	X																						
	OSV5	X																						
	OSV6	X																						
	OSV7	X																						
	OSV8	X																						
	OSV9	X																						
	OSV10	X																						
	OSV11							X																
<i>Výchova demokratického občana VDO</i>	VDO 1						X																	
	VDO 2						X																	
	VDO 3						X																	
	VDO 4					X																		
<i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech VMEGS</i>	VMGES1										X													
	VMGES2										X													
	VMGES3										X													

		ČJL	AJ	M	I	D	OV	F	CH	PŘ	Z	HV	VV	VK Z	TV	PČ	NJ	FJ	RJ	PPP	ZA	KAJ	MV	
<i>Mediální výchova MV</i>	MV1	X																						
	MV2	X																						
	MV3	X																						
	MV4	X																						
	MV5	X																						
	MV6	X																						
	MV7	X																						
<i>Environmentální výchova EV</i>	EV 1									X														
	EV 2									X														
	EV 3							X																
	EV 4								X															
<i>Multikulturní výchova MkV</i>	MKV1					X																		
	MKV2	X				X																		
	MKV3							X			X													
	MKV4		X														X	X	X					
	MKV5						X																	

Učební plán

Učební plán pro I. stupeň od 1. 9. 2019

Vzdělávací oblast	Předmět	Ročník					Hodinová dotace	
		1.	2.	3.	4.	5.	Celková dotace	Z toho disponibilní
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	8	9	9	9	8	43	10
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	11	2
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	4	23	3
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	0
Člověk a jeho svět	Prvouka	1	2	3	0	0	12	0
	Vlastivěda	0	0	0	2	2		
	Přírodověda	0	0	0	1	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Instrumentální obohacování	FIE	1	0	0	0	0	1	1
Časová dotace		20	22	25	26	25	118	16
<i>Rozpětí časové dotace</i>		<i>18-22</i>	<i>18-22</i>	<i>22-26</i>	<i>22-26</i>	<i>22-26</i>	118	16

Učební plán pro II. stupeň od 1. 9. 2019

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Předmět	6.	7.	8.	9.	Celkem	RVP	Disponibilní
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	5	5	5	4	19	15	4
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	4	4	4	4	16	12	4
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	0	2	2	2	6	6	0
		Francouzský jazyk	0	2	2	2			
		Ruský jazyk	0	2	2	2			
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	4	4	17	15	2
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	0	1	1	3	1	2
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	11	11	0
	Výchova k občanství	Občanská výchova	0	1	1	1			
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	2	1	2	25	21	4
	Chemie	Chemie	0	0	2	2			
	Přírodopis	Přírodopis	2	2	1	1			
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	2	2			
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	10	10	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1			
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	0	1	0	10	10	0
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2			
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pracovní činnosti	1	0	1	1	3	3	0
Volitelné předměty									
		Praktika z přírodovědných předmětů	0	0	1	1	2	0	2
		Multimediální výchova							
		Matematická praktika							
		Konverzace v anglickém jazyku							
		Psaní všemi deseti							
		Žákovský parlament							
		Literární a slohová výchova							
		Fyzikální praktika							
Polytechnická výchova									
Povinná časová dotace			29	30	32	31	122	104	18
Rozpětí časové dotace			28-30	28-30	30-32	30-32	122	104	18

Poznámky k učebnímu plánu:

- Český jazyk a literatura je z disponibilní časové dotace posílen na 1. stupni o 10 vyučovacích hodin a na 2. stupni o 4 vyučovací hodiny. Hlavním důvodem pro posílení tohoto vyučovacího předmětu je jeho význam pro rozvoj čtenářské gramotnosti a pro úspěšné osvojování poznatků v dalších vyučovacích předmětech.
- Matematika je z disponibilní časové dotace posílena na 1. stupni o 3 vyučovací hodiny a na 2. stupni o 2 vyučovací hodiny. Hlavním důvodem pro posílení tohoto vyučovacího předmětu je rozvoj matematické gramotnosti a úspěšné osvojování poznatků v dalších vyučovacích předmětech.
- Anglický jazyk je zařazen od prvního do devátého ročníku jako povinný cizí jazyk. Na 1. stupni je posílen o 2 hodiny a na 2. stupni o 4 hodiny.
- Další cizí jazyk je zařazen povinně pro každého žáka od sedmého do devátého ročníku. Žák si obvykle volí mezi Německým jazykem, Francouzským jazykem a Ruským jazykem.
- Z disponibilních hodin je posílena i časová dotace předmětu Informatika a volitelné předměty na 2. stupni a Instrumentální obohacování na 1. stupni.

UČEBNÍ OSNOVY

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu český jazyk a literatura

V předmětu Český jazyk a literatura je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli ve společnosti a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek: *Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy*. Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat, rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, předmětem veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty a tvořit vlastní literární produkci. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství

- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování českého jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání, k vlastní tvůrčí produkci

Výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Českého jazyka a literatury společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení, ústní i písemný projev a tvořivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou, ve vzdělávacích projektech, v integrovaných oborech, bude pracovat s chybou a uplatní všestrannou vlastní prezentaci. Učí se poznávat smysl a cíl učení tím, že mu bude poskytována možnost aktivní účasti na učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání u sebe, své rodiny i ve společnosti.

Získává pozitivní vztah k učení tím, že bude rozvíjena vnitřní motivace k učení (známky a přijímací zkoušky nejsou tím nejdůležitějším), tzn., že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy. Posoudí vlastní pokrok v učení tím, že bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků, bude pracovat se svým portfoliem a pozorovat vývoj svého vzdělávání. Učí se být zodpovědný za své vzdělávání a připravuje se na potřebu celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů: Na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí tím, že budou předkládány simulované problémy i skutečné problémy ze života v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech a při interpretaci textu se bude učit problém řešit; žák bude sám vyhledávat problémové situace v textech i v životních příbězích a bude je řešit při nácviku a tvorbě zpráv, rozhovorů, diskuse, kritiky, úvahy a při práci s dalšími publicistickými styly i literárními ukázkami; bude veden k organizování a řízení skupinové, projektové i dramatizační činnosti a k mimoškolním aktivitám a tak se bude učit prakticky řešit problémy.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhopvat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, tvorbě vlastních odborných i literárních prací, při besedách o knihách, při divadelních představeních, filmech i výstavách, v publikační činnosti, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude mít možnost rozvíjet komunikační dovednosti v kroužku tvůrčího psaní nebo tvořivé dramatiky, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media. Učí se zvládnout komunikaci s odlišnými skupinami lidí a řešit pomocí komunikace obtížné a ohrožující situace.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů možnostmi pracovat v týmu různými formami a ne pouze frontálně, že bude často zařazována skupinová práce jako významná forma učení v jazykové, komunikační a literární výchově; žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii a altruismu vůči ostatním, zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami, případně bude pověřen vedením skupiny; bude zapojován do projektových programů a tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit v humanizované a demokratizované škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy a spolužáky budou kladně působit na žákovu osobnost.

Kompetence občanské: Respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do společenského a kulturního dění tím, že bude v procesu učení zapojován do interaktivních projektů, ve kterých bude poznávat osudy národů a jednotlivců (v literatuře, historii, hudbě, výtvarném umění, rodinné a občanské výchově), bude číst literární texty s občanskou tematikou, bude je interpretovat a mít tak příležitost vcítit se do nejrůznějších vztahů i dějů, poznávat různé charaktery, s kterými se může ztotožnit, nebo je odsoudit a nechat na sebe působit příklady jejich jednání; bude získáván pro účast v různých soutěžích, bude mít možnost publikovat v třídním, školním nebo regionálním tisku, bude mít možnost účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení; zapojí se do různých forem spolupráce s představiteli obce, policie a dalšími organizacemi.

Kompetence pracovní: Využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura k vlastnímu rozvoji a přípravě na své povolání a budoucí život tím, že bude veden k pracovitosti a zodpovědnosti, že se naučí dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, že bude výsledky své práce využívat ve svém životě, v životě třídy, školy i rodiny, že pokrok v učení a zážitky úspěchů jej přesvědčí o prospěšnosti práce; bude se učit v podnětném a tvořivém pracovním prostředí a změnami pracovních okolností bude veden k adaptaci na nové pracovní podmínky; náročnost práce se bude postupně zvyšovat, aby žák upevňoval vlastní sebevědomí, prožíval sebeuspokojení a přesvědčil se, že „bez práce nejsou koláče“.

Učební plán předmětu Český jazyk a literatura v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	8	9	9	9	8	43	5	5	5	4	19

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – samostatná práce, skupinové práce, problémové učení
- beseda, dialog, dramatizace, diskuze, výtvarné vyjádření díla,
- individuální přístup k žákovi,
- práce s chybou,
- návštěva divadla, kina, koncertů

Místo realizace

- kmenové třídy
- mimo budovu školy – divadla, kina, knihovna

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk a literatura

Očekávané výstupy předmětu Český jazyk a literatura

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči

ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích

ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
 ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
 ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
 ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
 ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

- ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
 ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
 ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
 ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

- DV-3-1-01 zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých
 DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná
 DV-3-1-03 zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání
 DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních
 DV-3-1-05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA ROČNÍK: 1.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<p><u>DV:</u> pozná všechna písmena v tištěném i psaném textu</p> <p><u>DV:</u> skládá slova a věty</p> <p><u>DV:</u> používá základy techniky čtení</p> <p><u>DV:</u> čte jednoduché texty</p>	<p>Hlásky, písmena, slabiky, slova, texty podle zvolené nácvikové metody čtení (analyticko-syntetická, genetická, globální)</p> <p>Skládání slov a vět</p> <p>Rozvoj techniky čtení</p> <p>Čtení jednoduchého písemného projevu</p>	<p><i>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení dovednosti a zapamatování</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<u>DV:</u> rozumí čteným slovům, větám a textům <u>DV:</u> vstěpuje si hygienické návyky při čtení	Praktické čtení - pozorné, přiměřeně rychlé Věcné čtení - porozumění slovům, větám Hygienické návyky při čtení	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění</i>
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<u>DV:</u> učí se naslouchat druhým, být pozorný a vyjadřovat svá přání <u>DV:</u> chápe roli mluvčího a posluchače <u>DV:</u> reaguje na jednoduché pokyny a sdělení	Praktické naslouchání Věcné naslouchání Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení Základní komunikační pravidla - pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače	<i>OSV 1 Rozvoj sociálních schopností: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění</i>
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<u>DV:</u> vyslovuje správně všechny hlásky, opravuje nesprávnou výslovnost	Správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<u>DV:</u> využívá hlasových a dechových cvičení <u>DV:</u> vstěpuje si základy mluveného projevu	Základy mluveného projevu - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo	<i>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění</i>
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<u>DV:</u> používá verbální a nonverbální prostředky řeči <u>DV:</u> poznává základní komunikační pravidla	Rozvoj slovní zásoby Verbální a nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta) Základní komunikační pravidla - role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<u>DV:</u> dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text <u>DV:</u> vytvoří krátké komunikační žánry	Reprodukce textu Krátké komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<u>DV:</u> vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály	Vypravování na základě obrazového materiálu	
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<u>DV:</u> učí se základním hygienickým návykům při psaní	Správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u> řešení problémů, dovednosti pro učení
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<u>DV:</u> učí se psát správné tvary písmen a číslic, správně spojuje slabiky, slova, píše krátké věty <u>DV:</u> poznává správnou techniku psaní	Technika psaní - čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava Psaní jednotlivých písmen, číslic, spojování písmen a slabik, psaní slov, psaní krátkých vět	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	<u>DV:</u> opisuje a přepisuje jednoduché texty <u>DV:</u> píše jednoduchá sdělení, krátké žánry písemného sdělení	Opisy, přepisy, interpunkční znaménka Psaní jednoduchých sdělení Žánry písemného projevu - vzkaz, pozvánka, zápis do notýsku	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<u>DV:</u> učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slov, člení slova na hlásky, učí se odlišit krátké a dlouhé samohlásky	Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek dlouhých a krátkých, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět Rozlišování zvukové a grafické podoby slova	OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání:</u> cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: výslovnost souhláskových skupin</i> <i>DV: intonace vět</i>		
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i>	<i>DV: poznává a porovnává významy slov</i>	Slova a pojmy Význam slov	
<i>ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>DV: porovnává a třídí slova podle stanoveného hlediska</i> <i>DV: rozšiřuje si slovní zásobu</i>	Porovnávání slov podle zobecňujícího významu Slovní zásoba	
TVAROSLOVÍ			
<i>ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	<i>DV: používá správné tvary</i>	Poznávání správných tvarů slov	
<i>ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	<i>DV: používá správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen i sloves v mluveném projevu</i>	Poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu	
SKLADBA			
<i>ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	<i>DV: učí se tvořit jednoduchá souvětí</i> <i>DV: správně řadí slova ve větě</i> <i>DV: používá základní interpunkční znaménka ve větách</i>	Spojování slov do vět Stavba věty Pořádek slov ve větě Interpunkční znaménka ve větě	
<i>ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	<i>DV: čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího</i>	Modulace souvislé řeči - intonace ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích	
PRAVOPIS			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<u>DV:</u> odlišuje v písmu krátké dlouhé samohlásky <u>DV:</u> používá základní interpunkční znaménka <u>DV:</u> píše správně hlásky, slabiky, slova, věty <u>DV:</u> používá velká písmena na začátku vět	Lexikální pravopis - odlišování krátké a dlouhé samohlásky - používání tečky, čárky, otazníku, vykřičníku - správné psaní hlásek, slabik, slov, vět Velká písmena na začátku vět	OSV I Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

DV-3-1-01 zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ROČNÍK: 2.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<u>DV:</u> rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů <u>DV:</u> zdokonaluje techniku čtení <u>DV:</u> porozumí jednoduchým textům <u>DV:</u> při čtení získává informace a nachází klíčová slova <u>DV:</u> zlepšuje hygienické návyky při čtení	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé čtení Zdokonalování techniky čtení Cvičné texty pro nácvik techniky čtení Porozumění jednoduchým textům Věcné čtení - čtení jako zdroj informací - čtení vyhledávací (klíčová slova) Hygienické návyky při čtení	
NASLOUCHÁNÍ			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<u>DV</u> : chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně	Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<u>DV</u> : učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru <u>DV</u> : snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, vyjádření kontaktu Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí - role mluvčího a posluchače Zážitekové naslouchání	
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<u>DV</u> : je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně vyslovovat	Jazykolamy, řečová cvičení Správná výslovnost, poznávání chyb ve výslovnosti	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<u>DV</u> : zdokonaluje techniku mluveného projevu používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech	Technika mluveného projevu Cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<u>DV</u> : učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích <u>DV</u> : vstěpuje si základní komunikační pravidla	Vhodný výběr jazykových prostředků, mimika, gesta Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<u>DV</u> : učí se tvořit krátké mluvené projevy <u>DV</u> : vypráví příběh podle obrázků	Komunikační žánry - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz, dialog na základě obrazového materiálu	
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<u>DV</u> : upevňuje si základní hygienické návyky spojené se psaním	Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<u>DV:</u> v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se kontrolovat vlastní písemný projev <u>DV:</u> vštěpuje si zásady techniky psaní	Technika psaní - úhledný, čitelný, přehledný písemný projev Docvičování tvarů psacího písma, málo používaná písmena malé i velké abecedy (X, Y, W) Kontrola písemného projevu	
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	<u>DV:</u> učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení <u>DV:</u> píše poznané jednoduché žánry písemného projevu	Žánry písemného projevu - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, obrázková osnova vypravování, jednoduchá osnova vypravování	
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<u>DV:</u> rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky <u>DV:</u> umí dělit hlásky <u>DV:</u> snaží se používat zásady modulace souvislé řeči	Slovo – hlásky, slabiky Dělení hlásek Sluchové rozlišení hlásek Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk, hlasitost	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<u>DV:</u> učí se porovnávat a třídít slova podle zobecněného významu <u>DV:</u> významy podstatných jmen	Významy slov Slova podle zobecněného významu Podstatná jména	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
TVAROSLOVÍ			
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	<i>DV: seznamuje se se slovními druhy, poznává podstatná jména a slovesa v základním tvaru</i>	Slovní druhy - podstatná jména - slovesa v základním tvaru	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	<i>DV: učí se užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves</i>	Správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu	
SKLADBA			
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	<i>DV: vytváří jednoduchá souvětí, učí se vybírat spojky nebo spojovací výrazy</i>	Věta, pořádek slov ve větě Řazení vět v textu	
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	<i>DV: poznává v textu druhy vět podle postoje mluvčího DV: rozeznává správná interpunkční znaménka ve větách oznamovacích, tázacích, rozkazovacích</i>	Věty podle postoje mluvčího Interpunkční znaménka - tečka, vykřičník, otazník	
PRAVOPIS			
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<i>DV: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, dě,tě,ně, ú/ů,bě, pě, vě mimo morfologický šev, párové souhlásky DV: píše velká písmena na začátku vět a v typických příkladech vlastních jmen osob a zvířat</i>	Pravopis lexikální - y/i po tvrdých a měkkých souhláskách - ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě mimo morfologický šev - orientačně párové souhlásky - velká písmena na začátku vět - vlastní jména osob a zvířat	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-3-3-02: vyjadřuje své pocity z přečteného textu	<u>DV:</u> snaží se rozpoznat své zážitky z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity	Zážitky z čtení a naslouchání Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<u>DV:</u> vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu <u>DV:</u> přednáší vhodné literární texty <u>DV:</u> účastní se dramatizací, přijímá role <u>DV:</u> vytváří vlastní ilustrace k literárním textům	Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<u>DV:</u> rozliší vyjadřování v próze a ve verších <u>DV:</u> orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář <u>DV:</u> odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku <u>DV:</u> poznává a navštěvuje divadelní představení	Literární druhy - poezie, próza Literární pojmy - básník, spisovatel, kniha, čtenář Literární žánry - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

DV-3-1-02 rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná
DV-3-1-03 zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<u>DV:</u> rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, čtení hlasité i tiché. Zdokonalování techniky čtení Porozumění přiměřeným textům	
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<u>DV:</u> vyhledá klíčová slova a věty v textu, získá při čtení základní informace <u>DV:</u> porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova, věty) Hygienické návyky při čtení	
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<u>DV:</u> získává zážitky z naslouchání a vyjadřuje své dojmy <u>DV:</u> respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Praktické naslouchání - zdvořilé, ohleduplné, kontakt s partnerem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvčího Role mluvčího a posluchače, střídání rolí Zážitkové naslouchání	
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<u>DV:</u> umí správně vyslovit nejznámější přejatá slova <u>DV:</u> pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost	Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá) Oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<u>DV:</u> v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Technika mluveného projevu-dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové prostředky řeči-intonace, hlasitost, přízvuky	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<u>DV:</u> volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Základní komunikační pravidla - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí, zdvořilé vystupování Výběr jazykových prostředků Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)	<u>OSV 8:Komunikace:</u> řeč těla, zvuků, slov dovednosti pro sdělení verbální a neverbální
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<u>DV:</u> začíná používat vyjadřování závislé na komunikační situaci <u>DV:</u> vypravuje podle obrazového materiálu <u>DV:</u> na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Komunikační žánry - vypravování podle osnovy - vypravování podle obrazového materiálu - vypravování podle vlastních zážitků Základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci	<u>OVO 8</u> <u>Komunikace:</u> specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<u>DV:</u> zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Základní hygienické návyky - správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<u>DV:</u> píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Technika psaní - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev Kontrola vlastních písemných projevů	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	<u>DV</u> : píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Žánry písemného projevu - vypravování podle osnovy, popis zvířete, popis předmětu, omluvenka, blahopřání	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<u>DV</u> : rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova <u>DV</u> : správně vyslovuje samohlásky a souhláskové skupiny <u>DV</u> : produkuje souvislou řeč	Zvuková a grafická podoba slov Výslovnost souhláskových skupin Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek Spisovná a nespisovná výslovnost Modulace souvislé řeči - intonace, přízvuky, hlasitost, tempo	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	<u>DV</u> : zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy <u>DV</u> : porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Slova a pojmy Abeceda, řazení slov podle abecedy Vyhledávání v seznamech Význam slov, porovnávání významů slov Slova souznačná a protikladná	
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	<u>DV</u> : porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	Porovnávání a třídění slov podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	<u>DV</u> : rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Slovní druhy, zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	<i>DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves</i> <i>DV: skloňuje a časuje</i> <i>DV: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i>	Mluvnické kategorie podstatných jmen: pád, číslo, rod Mluvnické kategorie sloves: osoba, číslo, čas Skloňování a časování	
SKLADBA			
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	<i>DV: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i>	Věta jednoduchá, spojování vět do jednoduchých souvětí Spojky a jiné spojovací výrazy	<i>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu</i>
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	<i>DV: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i>	Věty podle postoje mluvčího Melodie věty	
PRAVOPIS			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<u>DV</u> : odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Vyjmenovaná slova Slova příbuzná Skupiny bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) Vlastní jména míst - obce, řeky, hory Psaní nejčastějších přejatých slov	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	<u>DV</u> : vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Zážitkové čtení - čerpání prožitků a dojmů z literárních textů Vyjadřování pocitů	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<u>DV</u> : volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text, účastní se dramatizací, přijímá role <u>DV</u> : vytváří vlastní ilustrace k literárním textům, čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod Rozvoj čtenářství	OSV 9 : <u>Kooperace a kompetice</u> MV3: <u>Stavba mediálních sdělení</u>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<u>DV</u> : rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry - báseň, pohádka, povídka, divadelní hra	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		- spisovatel, básník, divadelní představení, herec	

DRAMATICKÁ VÝCHOVA

DV-3-1-04 spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních
DV-3-1-05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)

Vzdělávací obsah předmětu

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období:	2.

Očekávané výstupy předmětu Český jazyk a literatura

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává

ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitějšího sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová

ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí

ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje

ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

40 / 454

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je

ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma

ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů

ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

DRAMATICKÁ VÝCHOVA:

Nepovinné očekávané výstupy – 2. období žák

DV-5-1-01 propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy

DV-5-1-02 pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat

DV-5-1-03 rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav

DV-5-1-04 pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků

DV-5-1-05 prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků

DV-5-1-06 reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
ČJL-5-1-01: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	<u>DV:</u> ví, co obsahuje dodržování správné techniky čtení <u>DV:</u> podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení <u>DV:</u> po tichém čtení je schopen reprodukovat text - zachytí posloupnost děje <u>DV:</u> čte s porozuměním textu <u>DV:</u> snaží se o přednes čteného textu <u>DV:</u> dodržuje hygienické návyky při čtení	Praktické čtení - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé Uvědomělé hlasité čtení - dodržování správné techniky čtení Tiché čtení - schopnost reprodukce posloupnosti děje Čtení s porozuměním Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-5-1-02: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<u>DV:</u> rozumí pojmům podstatné a okrajové informace <u>DV:</u> ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace <u>DV:</u> začíná používat slovník a encyklopedii	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova a věty) Záznam podstatných informací Literární slovník, encyklopedie	<i>MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky, výběr slov a záběrů identifikace základních orientačních prvků v textu</i>
NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-5-1-03: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<u>DV:</u> je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt <u>DV:</u> odliší od sebe jednoduché druhy sdělení	Praktické naslouchání - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem Posuzování úplnosti jednoduchého sdělení	
ČJL-5-1-04: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	<u>DV:</u> při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí <u>DV:</u> rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení reprodukovat <u>DV:</u> pojmenuje situace, které může nesprávně reprodukováný obsah sdělení způsobit <u>DV:</u> sděluje své dojmy a pocity	Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, střídání rolí Reprodukce přiměřeně složitého sdělení, reprodukce podstatných fakt, kladení otázek Záznam slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-5-1-05: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<u>DV:</u> používá základní komunikační pravidla <u>DV:</u> dokáže správně oslovit, zahájit i ukončit dialog i telefonický rozhovor <u>DV:</u> rozpozná odlišné vedení a obsah telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor, manipulativní hovor – cizí osoba)	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení, zahájení a ukončení dialogu Komunikační žánry	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: pozná, když uslyší záznamník, ví, kdy začít se zanecháním vzkazu</i>	- dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat, věcí	
<i>ČJL-5-1-06: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i>	<i>DV: vyjmenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou</i> <i>DV: podle vlastních zkušeností a znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost</i>	Reklamy	<i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě</i>
<i>ČJL-5-1-07: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i>	<i>DV: zná a uvědoměle využívá techniku mluveného projevu</i> <i>DV: odhadne, jak působí intonace, pauzy a tempo na jiného člověka</i> <i>DV: vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru a komunikační situace</i>	Základy techniky mluveného projevu - intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky řeči Vyjadřování závislé na komunikační situaci a komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči Zdvořilé vyjadřování	
<i>ČJL-5-1-08: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i>	<i>DV: rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost</i> <i>DV: zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat</i>	Výběr vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace Spisovná a nespisovná výslovnost	<i>MkV 1 <u>Kulturní diferenciaci</u>: poznávání vlastního kulturního zakotvení</i>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<i>ČJL-5-1-09: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i>	<i>DV: podle daného návodu napíše obsahově i formálně správně vzkaz, oznámení, pozvánku i zprávu</i> <i>DV: umí číst tiskopisy, uvědomuje si potřebnost a důležitost uváděných údajů</i>	Technika psaní - úhledný, přehledný, čitelný písemný projev Kontrola vlastních textů Hygienické návyky při psaní Žánry písemného projevu	<i>MV 2 <u>Interpretace mediálního sdělení a reality</u>: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV:</u> zná a dodržuje techniku psaní, především úhlednost a čitelnost</p> <p><u>DV:</u> dodržuje hygienické návyky při psaní</p> <p><u>DV:</u> kontroluje své písemné projevy</p>	- vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva, vypravování, popis, dopis, jednoduché tiskopisy - dotazník, přihláška	
ČJL-5-1-10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	<p><u>DV:</u> rozpozná základní části osnovy vyprávění, s pomocí učitele vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části</p> <p><u>DV:</u> dokáže předložené osnovy využívat</p> <p><u>DV:</u> seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem a dopisem, získané informace prakticky dokáže využít, začíná využívat informace ze slovníku a encyklopedie</p>	<p>Vytváření osnovy</p> <p>Základní části osnovy</p> <p>Využívání osnovy při psaní vypravování, popisu, dopisu</p> <p>Vypisování jednoduchých údajů ze slovníku a encyklopedie</p>	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-5-2-01: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	<p><u>DV:</u> orientuje se v uváděných pojmech a dokáže je od sebe odlišit i využívat</p> <p><u>DV:</u> zná zásady spisovné výslovnosti</p> <p><u>DV:</u> moduluje souvislou řeč</p> <p><u>DV:</u> člení souvislou řeč</p>	<p>Slovní zásoba</p> <p>- slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma</p> <p>Zásady spisovné výslovnosti</p> <p>Modulace souvislé řeči</p> <p>- Členění souvislé řeči</p>	
ČJL-5-2-02: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<p><u>DV:</u> naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část</p> <p><u>DV:</u> učí se správně využívat stavbu slova při dělení slov</p> <p><u>DV:</u> v příponové části odlišuje</p>	<p>Stavba slova</p> <p>- kořen, předpona, přípona</p> <p>Dělení slov na konci řádku</p> <p>Rozlišení přípony a koncovky při skloňování a časování</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	při skloňování a časování koncovku		
TVAROSLOVÍ			
ČJL-5-2-03: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<u>DV:</u> zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je <u>DV:</u> skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary <u>DV:</u> určuje základní mluvnické kategorie, zvrtná slovesa	Slovní druhy ohebné a neohebné Skloňování podstatných jmen Mluvnické kategorie: pád, číslo, rod, vzor Časování sloves Mluvnické kategorie: osoba, číslo, čas Rozlišování zvrtných sloves	
ČJL-5-2-04: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	<u>DV:</u> Rozliší slova spisovná a nespisovná <u>DV:</u> Zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	Spisovné a nespisovné tvary slov Odlišná výslovnost hlásek v nespisovných tvarech slov	
SKLADBA			
ČJL-5-2-05: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<u>DV:</u> vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji <u>DV:</u> pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici, a určí jejich základ <u>DV:</u> orientuje se v pořádku slov ve větě	Základní skladební dvojice Neúplná základní skladební dvojice Základ věty Pořádek slov ve větě	
ČJL-5-2-06: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	<u>DV:</u> podle počtu sloves bezpečně rozliší větu jednoduchou od souvětí <u>DV:</u> podle počtu sloves spočítá počet vět v souvětí, všimá si spojovacích výrazů	Věta jednoduchá a souvětí Určování počtu vět v souvětí	
ČJL-5-2-07: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<u>DV:</u> pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení	Spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí. Obměna spojek a spojovacích výrazů	<i>OSV 8 <u>Komunikace:</u> komunikační dovednosti</i>
PRAVOPIS			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-5-2-08: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<u>DV:</u> přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní pravopis <u>DV:</u> učí se využívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého pravopisu <u>DV:</u> vysvětlí pravidlo psaní předložek z, s (2. a 7. pád) <u>DV:</u> zeměpisné názvy <u>DV:</u> orientuje se ve správném psaní koncovek sloves v přítomném čase	Lexikální pravopis - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná - psaní předložek z, s - předpony od-, nad-, před-, pod-, roz-, bez- - vlastní jména nejvýznamnějších hor, řek, států Morfologický pravopis - koncovky podstatných jmen podle vzorů slovesa v přítomném čase Pravidla českého pravopisu	
ČJL-5-2-09: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	<u>DV:</u> řeší správně shodu přísudku s podmětem v psaném projevu	Syntaktický pravopis - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-5-3-01: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<u>DV:</u> pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky <u>DV:</u> získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu	Zážitkové čtení a naslouchání - získávání pocitů a dojmů při poslechu i četbě literárních textů Vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramatizací Rozvoj čtenářství	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-5-3-02: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<u>DV:</u> přednáší vhodné literární texty <u>DV:</u> před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text <u>DV:</u> podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma <u>DV:</u> účastní se dramatizací a přijímá role	Tvořivé činnosti s literárním textem - přednes básní a prózy - dramatizace-nácvik hříčky, scénky - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům</i>	- vlastní tvořivé psaní - vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
<i>ČJL-5-3-03: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	<i>DV: rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text</i> <i>DV: pojmenovává na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i>	Umělecké a neumělecké texty Základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti	
<i>ČJL-5-3-04: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i>	<i>DV: zná základní literární druhy</i> <i>DV: odliší od sebe pohádku, bajku a povídku</i> <i>DV: používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, báseň próza</i> <i>DV: vyznačí v básni slova, která se rýmují; odlišuje pojmy rým - verš</i> <i>DV: na základě vlastních zkušeností objasní rozdílnou roli herce a režiséra</i> <i>DV: využívá k četbě časopisy pro děti</i> <i>DV: navštěvuje knihovnu</i> <i>DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti</i>	Základní literární pojmy - literární druhy – poezie, próza, drama - literární žánry – báseň, pohádka, bajka, povídka - spisovatel, básník, báseň, próza - verš, rým, přirovnání - divadelní přestavení, herec, režisér Časopisy pro děti Film a televize	

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>ČJL-5-1-01: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i>	<i>DV: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i> <i>DV: stále zdokonaluje techniku čtení</i>	Praktické čtení - pozorné, plynulé přiměřeně rychlé, uvědomělé hlasité čtení, tiché čtení – pozorné čtení	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: pozná orientační prvky v textu</i> <i>DV: snaží se číst s přednesem</i> <i>DV: dodržuje hygienické návyky při čtení</i>	Zdokonalování techniky čtení Znalost orientačních prvků v textu Porozumění čteným textům Čtení s přednesem Hygienické návyky při čtení	
<i>ČJL-5-1-02: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i>	<i>DV: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i> <i>DV: využívá slovníky a encyklopedie</i>	Věcné čtení - čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací – rozlišení podstatných a okrajových informací záznam podstatných informací Využívání slovníků a encyklopedií	
NASLOUCHÁNÍ			
<i>ČJL-5-1-03: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	<i>DV: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i>	Praktické naslouchání - ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem Věcné naslouchání - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení	
<i>ČJL-5-1-04: reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i>	<i>DV: reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i> <i>DV: zaznamená slyšený projev a reaguje na něj otázkami</i> <i>DV: sděluje své dojmy z naslouchání</i>	Zaznamenávání slyšeného projevu Reakce otázkami Zapamatování podstatných fakt Reprodukce obsahu slyšeného projevu Zážitkové naslouchání	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
MLUVENÝ PROJEV			
ČJL-5-1-05: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<u>DV:</u> vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku <u>DV:</u> dokáže ústně podat zprávu a oznámení, umí vypravovat <u>DV:</u> dodržuje základní komunikační pravidla	Základní komunikační pravidla - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování Komunikační žánry - dialog, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku, zpráva, oznámení, vypravování	
ČJL-5-1-06: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	<u>DV:</u> rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	Reklamy	
ČJL-5-1-07: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<u>DV:</u> volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	Základy techniky mluveného projevu - vyjadřování závislé na komunikačním záměru Mimojazykové prostředky řeči	
ČJL-5-1-08: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<u>DV:</u> rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	Vyjadřování závislé na komunikační situaci Využívání spisovné a nespisovné výslovnosti Zdvořilé vyjadřování	
PÍSEMNÝ PROJEV			
ČJL-5-1-09: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	<u>DV:</u> píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry <u>DV:</u> odliší popis od vyprávění <u>DV:</u> pozná rozdíl mezi soukromým a úředním dopisem <u>DV:</u> zdokonaluje techniku psaní <u>DV:</u> dodržuje základní hygienické návyky při psaní	Upevňování techniky psaní - dodržování základních hygienických návyků při psaní Komunikační žánry - zpráva, oznámení, dopis, popis, inzerát, tiskopisy – dotazník, přihláška	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJL-5-1-10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	<u>DV</u> sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti <u>DV</u> : účastní se na tvorbě třídního nebo školního časopisu	Vyprávění Vytváření osnovy Vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti Třídní a školní časopis	<i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium</i> <i>OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
	<u>DV</u> : dodržuje zásady spisovné výslovnosti <u>DV</u> : využívá v mluvené řeči tempo, intonaci přízvuky <u>DV</u> : správně vyslovuje běžná cizí slova	Zásady spisovné výslovnosti Modulace souvislé řeči - tempo, intonace, přízvuk Výslovnost nejpoužívanějších cizích slov	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
ČJL-5-2-01: porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	<u>DV</u> : porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu	Slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	
ČJL-5-2-02: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<u>DV</u> : rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	Stavba slova - kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná Dělení slov na konci řádku	
TVAROSLOVÍ			
ČJL-5-2-03: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<u>DV</u> : určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Slovní druhy ohebné i neohebné Podstatná jména - mluvnické kategorie – pád, číslo, rod, vzor	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV:</u> určuje mluvnické kategorie podstatných jmen</p> <p><u>DV:</u> rozlišuje přídavná jména tvrdá a měkká</p> <p><u>DV:</u> určuje mluvnické kategorie sloves</p> <p><u>DV:</u> pozná zvrtné sloveso</p> <p><u>DV:</u> rozliší slovesné tvary</p>	<p>Přídavná jména - rozlišení přídavných jmen tvrdých a měkkých</p> <p>Slovesa - mluvnické kategorie – osoba, číslo, způsob (oznamovací, rozkazovací, podmínovací), čas</p> <p>Poznávání zvrtných sloves Jednoduché a složené slovesné tvary</p>	
ČJL-5-2-04: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	<u>DV:</u> rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	Slova spisovná a nespisovná	<i>MV 6 <u>Tvorba mediálního sdělení:</u> uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení</i>
SKLADBA			
ČJL-5-2-05: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	<u>DV:</u> vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	Základní skladební dvojice Podmět holý a rozvitý Přísudek holý a rozvitý Část podmětová a část přísudková v neúplných základních skladebních dvojicích	
ČJL-5-2-06: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	<u>DV:</u> odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	Věta jednoduchá a souvětí Změna jednoduché věty v souvětí	
ČJL-5-2-07: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<u>DV:</u> užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Spojky a spojovací výrazy Vnímání spojek a, i, ani, nebo že, protože, když	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PRAVOPIS			
ČJL-5-2-08: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<p><u>DV:</u> píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p> <p><u>DV:</u> uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz-</p> <p><u>DV:</u> použije pravidlo pro psaní předložek z, s (2. a 7. pád)</p> <p><u>DV:</u> učí se správně psát zeměpisné názvy</p> <p><u>DV:</u> koncovky podstatných jmen píše podle vzorů</p> <p><u>DV:</u> koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých píše podle vzorů</p> <p><u>DV:</u> správně řeší pravopis u sloves v přítomném čase</p> <p><u>DV:</u> pracuje s Pravidly českého pravopisu</p>	<p>Lexikální pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě - předpony s-, z-, vz – orientačně - vlastní jména národností, států planet <p>Morfologický pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - předložky s, z - koncovky podstatných jmen podle vzorů - pravopis sloves v přítomném čase <p>Pravidla českého pravopisu</p>	
ČJL-5-2-09: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	<p><u>DV:</u> zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>Syntaktický pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
ČJL-5-3-01: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	<p><u>DV:</u> vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p> <p><u>DV:</u> získává vztah k literatuře a čte knihy podle svých zájmů</p>	<p>Pocity a prožitky při poslechu a četbě</p> <p>Vyjadřování dojmů z četby a poslechu</p> <p>Výchova k čtenářství</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
ČJL-5-3-02: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<u>DV:</u> přednáší vhodné literární texty <u>DV:</u> Zpracuje a přednese literární referát <u>DV:</u> účastní se dramatizací a přijímá role <u>DV:</u> tvoří podle svých schopností vlastní texty a ilustrace	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu Přednes vhodných literárních textů Literární referáty Dramatizace: nácvik hříčky, scénky Vlastní tvořivé psaní Vlastní výtvarný doprovod	<i>MV 7 Práce v realizačním týmu</i>
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
ČJL-5-3-03: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	<u>DV:</u> rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	Umělecké a neumělecké texty	<i>MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení</i>
ČJL-5-3-04: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	<u>DV:</u> při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy <u>DV:</u> orientuje se v základních literárních druzích a žánrech <u>DV:</u> zná časopisy pro děti a mládež <u>DV:</u> orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti <u>DV:</u> vyhledává informace, navštěvuje knihovnu	Literární druhy - poezie, próza, drama Literární žánry - báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - spisovatel, básník, herec, režisér - verš, rým, přirovnání Časopisy pro děti a mládež Film a televize Poznávání informačních zdrojů	<i>MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)</i>

Od školního roku 2018 – 19 je v ČJL v 5. ročníku zařazeno Feuersteinovo instrumentální obohacování – FIE – Uspořádání bodů.

<i>DV:</i> <i>nachází shodné a odlišné znaky jednotlivých úkolů</i>
<i>systematicky zkoumá a vyhledává informace</i>
<i>vybírání a využívá vhodné způsoby a strategie řešení</i>
<i>plánuje jednotlivé kroky způsobu práce</i>

<i>třídí informace na důležité a nedůležité z hlediska řešení problému</i>
<i>operuje s termíny, znaky a symboly uvedenými v instrumentu (např. jednoduché geometrické tvary a jejich vlastnosti)</i>
<i>v určitých zadáních vyhledá v řešení chybu dle instrukce</i>
<i>v řešení zachová stálost jevu (např. tvaru při přetočení, při změně orientace, konzistentnost příběhu)</i>
<i>při řešení problému bere v úvahu více než jeden zdroj informací</i>
<i>při řešení využívá logické vyvozování a hypotetické myšlení</i>
<i>při obtížích s řešením problému hledá nová řešení</i>
<i>ověří adekvátnost řešení problémových situací</i>
<i>obhájí řešení</i>
<i>systematicky řeší problém (odstraňuje chování pokus-omyl)</i>

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji

ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči

ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu

ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát

ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování

ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

ČJL-9-2-05 využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

žák

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

DRAMATICKÁ VÝCHOVA - nepovinné očekávané výstupy

2. stupeň - žák

DV-9-1-01 uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla

DV-9-1-02 propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých

DV-9-1-03 rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí

DV-9-1-04 prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou

DV-9-1-05 přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku

DV-9-1-06 rozpozná ve vlastní dramatické práci i v dramatickém díle základní prvky dramatu; pozná základní divadelní druhy a dramatické žánry a jejich hlavní znaky; kriticky hodnotí dramatická díla i současnou mediální tvorbu

Cílové zaměření předmětu v 6. - 9. ročníku

Vzdělávání v 6. - 9. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- osvojování a rozvíjení schopností naslouchat

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

- rozvíjení kultivovaného ústního i písemného projevu
- osvojování souvislého, plynulého a srozumitelného vyjadřování podle komunikačního záměru mluvčího a podle komunikační situace
- osvojování pravidel pro vytváření psaných textů podle komunikačního záměru, komunikační situace a pro využití v praxi
- porozumění různým druhům mluvených jazykových projevů, poznání záměru mluvčího, rozpoznání hlavní myšlenky
- porozumění různým druhům psaných projevů s věcnou, odbornou i uměleckou tematikou
- schopnosti vyjadřovat vlastní názor, poznat manipulativní komunikaci a umět na ni reagovat
- vytváření prostoru k samostatnému získávání informací pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání
- vlastnímu tvořivému psaní

Jazyková výchova

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- vnímání a postupné osvojování jazyka jako bohatého a mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření svých potřeb i prožitků a sdělování postojů a názorů
- vnímání jazyka jako prostředku k celoživotnímu vzdělávání ve všech oblastech lidského vědění a ve všech oblastech lidského počínání
- ovládnutí všech součástí nauky o jazyce potřebných pro dorozumívání v ústní a písemné podobě
- využívání různých zdrojů informací – slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet, noviny, časopisy, rozhlas, televize
- pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Literární výchova

- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání, prožitku, zábavy a inspirace pro vlastní život
- získávání estetických zážitků při komunikaci s vhodnými literárními texty
- posuzování vhodnosti a působivosti uměleckých prostředků v literatuře
- poznávání významných tvůrců literárního umění a jejich děl
- k vlastnímu tvořivému psaní
- utváření a rozvíjení trvalého zájmu o četbu, divadlo, film a veškerou kulturu
- využívání různých zdrojů informací

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<p><u>ČJL-9-1-09:</u> odlišuje v čteném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p><u>ČJL9-1-03:</u> rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p><u>ČJL-9-1-08:</u> využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p>	<p><u>DV:</u> čte s menšími výkyvy plynule a s porozuměním</p> <p><u>DV:</u> rozumí přečtenému textu</p> <p><u>DV:</u> orientuje se v obsahu čteného textu</p> <p><u>DV:</u> vyhledá klíčová slova a hlavní myšlenky, tvoří osnovu</p> <p><u>DV:</u> získává základy studijního čtení</p> <p><u>DV:</u> formuluje hlavní myšlenky textu</p> <p><u>DV:</u> vyjadřuje vlastní názor na text</p> <p><u>DV:</u> rozpoznává manipulativní působení textu</p> <p><u>DV:</u> poznává prostředky uměleckého přednesu a podle svých možností je používá</p>	<p>Čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu)</p> <p>Čtení kritické (analytické, hodnotící), prožitkové</p> <p>Čtení věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací)</p>	
NASLOUCHÁNÍ			
<p><u>ČJL9-1-01:</u> odlišuje ve slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p><u>ČJL9-1-02:</u> rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p><u>ČJL-9-1-03:</u> rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p>	<p><u>DV:</u> naslouchá pozorně, sleduje projev a je ohleduplný k mluvčímu</p> <p><u>DV:</u> je v kontaktu s mluvčím a aktivně na něj reaguje</p> <p><u>DV:</u> pozná komunikační záměr mluvčího</p> <p><u>DV:</u> vnímá zvukové prostředky projevu</p> <p><u>DV:</u> rozpoznává manipulativní působení projevu</p> <p><u>DV:</u> vyslovuje své názory na projev</p> <p><u>DV:</u> sděluje své pocity</p>	<p>Praktické naslouchání (výchova k empatii, podnět k jednání)</p> <p>Věcné naslouchání (soustředěné, aktivní)</p> <p>Kritické naslouchání (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové)</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Zážitkové naslouchání	
MLUVENÝ PROJEV			
<p><u>ČJL-9-1-02:</u> rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p><u>ČJL-9-1-03:</u> rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p><u>ČJL-9-1-04:</u> dorozumívá se kultivovaně, výstižně komunikačními prostředky vhodnými pro komunikační situaci</p> <p><u>ČJL-9-1-05:</u> odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p><u>ČJL-9-1-06:</u> v mluveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p><u>ČJL-9-1-07:</u> zapojuje se do diskuse, řídí ji, využívá zásady komunikace a pravidla dialogu</p>	<p><u>DV:</u> kultivovanost ústního projevu je adekvátní k věku žáka</p> <p><u>DV:</u> uplatňuje zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu</p> <p><u>DV:</u> dodržuje zásady dialogu</p> <p><u>DV:</u> užívá verbální i neverbální prostředky řeči</p> <p><u>DV:</u> Všímá si manipulativnosti mluvených projevů</p>	<p>Zásady dorozumívání (komunikační norma, základní mluvené žánry podle komunikační situace)</p> <p>Komunikační záměr</p> <p>Komunikační situace</p> <p>Zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální, komunikační žánry, připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát)</p>	
PÍSEMNÝ PROJEV			
<p><u>ČJL-9-1-05:</u> odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p><u>ČJL-9-1-09:</u> uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<p><u>DV:</u> dodržuje správnou techniku psaní</p> <p><u>DV:</u> písemný projev odpovídá úrovni dovedností v pravopisu, gramatice a stylistických postupech</p> <p><u>DV:</u> orientuje se v kompozici textu a umí zpracovat osnovu</p>	<p>Písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech, vlastní tvořivé psaní)</p>	<p><i>MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>ČJL-9-1-10:</u> využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p><u>DV:</u> rozpozná komunikační záměr i komunikační situaci a přizpůsobí jim svůj písemný projev</p> <p><u>DV:</u> vypravování, popis, zprávu, dopis zpracuje na adekvátní slohové a jazykové úrovni</p> <p><u>DV:</u> umí zapsat výpisky, poznámky a vyplnit jednoduché tiskopisy</p> <p><u>DV:</u> vyslovuje vlastní názor na psaný text</p> <p><u>DV:</u> tvoří vlastní texty na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p><u>DV:</u> využívá různé zdroje informací</p>	<p>Komunikační žánry: výpisek, soukromý a úřední dopis, zpráva, oznámení</p>	<p><i>a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných, komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové medium, technologické možnosti a jejich omezení</i></p>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ PODOBA JAZYKA			
<p><u>ČJL-9-2-01:</u> spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p> <p><u>ČJL-9-2-05:</u> využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p>	<p><u>DV:</u> užívá různé funkční prostředky mluvené řeči</p>	<p>Zásady spisovné výslovnosti</p> <p>Modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný)</p> <p>Intonace</p> <p>Členění souvislé řeči (pauzy, frázování)</p>	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<p><u>ČJL9-2-02:</u> rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p>	<p><u>DV:</u> určuje stavbu slova</p> <p><u>DV:</u> rozliší slovo jednoznačné a mnohoznačné</p> <p><u>DV:</u> rozpozná odvozená slova a umí vytvořit slova příbuzná</p> <p><u>DV:</u> pozná slova spisovná, nespisovná, neutrální, citově zabarvená</p>	<p>Slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby</p> <p>Význam slova, synonyma obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
TVAROSLOVÍ			
<i>ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci</i>	<i>DV: pozná jednotlivé slovní druhy DV: třídí podstatná a přídavná jména, zájmena, číslovky DV: umí skloňovat ohebné slovní druhy, určuje mluvnické kategorie DV: u sloves určuje kategorie – osoba, číslo, způsob, čas, umí časovat slovesa</i>	Slovní druhy Mluvnické významy a tvary slov	
SKLADBA			
<i>ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	<i>DV: určuje různé typy podmětů a přísudků DV: tvoří skladební dvojice</i>	Stavba věty Rozvíjející větné členy Souvětí Stavba textu Přímá a nepřímá řeč	
PRAVOPIS			
<i>ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i>	<i>DV: používá Pravidla českého pravopisu a Slovník spisovného jazyka českého DV: správně píše zdvojené souhlásky a souhláskové skupiny DV: správně píše tvary podstatných a přídavných jmen, zájmen, číslovek a sloves v podmiňovacím způsobu DV: správně píše základní typy shody přísudku s podmětem</i>	Lexikální pravopis Morfologický pravopis Syntaktický pravopis	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
<p><u>ČJL-9-2-05:</u> využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p><u>ČJL-9-2-08:</u> rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p> <p><u>ČJL-9-2-03:</u> samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p>	<p><u>DV:</u> uvědomuje si význam, důležitost mateřštiny</p> <p><u>DV:</u> poznává nejdokonalejší podobu mateřštiny, vyhledává ji v jazykových příručkách</p>	<p>Čeština – jazyk národní, jazyk mateřský</p> <p>Rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky)</p> <p>Jazyk a komunikace</p> <p>Kultura jazyka a řeči</p> <p>Jazykové příručky</p>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<p><u>ČJL-9-3-04:</u> tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p>	<p><u>DV:</u> přednáší vhodné literární texty</p> <p><u>DV:</u> volně reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky textu</p> <p><u>DV:</u> účastní se dramatizací, ztvárňuje role</p> <p><u>DV:</u> tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle svých schopností a zájmů</p>	<p>Přednes vhodných literárních textů</p> <p>Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu</p> <p>Záznam a reprodukce hlavních myšlenek</p> <p>Interpretace literárního textu</p> <p>Dramatizace</p> <p>Vytváření vlastních textů</p> <p>Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p>	
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL			
<p><u>ČJL-9-3-08:</u> porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p>	<p><u>DV:</u> hledá smysl a podstatu díla ve spolupráci s ostatními</p> <p><u>DV:</u> zaměřuje se na srovnávání a hledání souvislostí</p>	<p>Smysl a podstata díla</p> <p>Nacházení smyslu srovnáváním a vyvozováním souvislostí</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>ČJL9-3-03</u>: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p><u>ČJL9-3-05</u>: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p>	<p><u>DV</u>: sděluje názory na přečtené dílo a zážitky z četby, popř. z divadelní nebo filmové adaptace díla</p> <p><u>DV</u>: snaží se poznat hodnotnou literaturu a odlišit ji od konzumní</p> <p><u>DV</u>: vybírá a čte knihy podle vlastních zájmů</p>	<p>Vyjádření názorů na přečtené dílo ústně i písemně, kresbou</p> <p>Zážitky z četby</p> <p>Hodnotná a konzumní literatura</p> <p>Rozvíjení čtenářství</p>	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
<p><u>ČJL9-3-01</u>: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu díla a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p><u>ČJL-9-3-09</u>: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</p>	<p><u>DV</u>: rozpoznává téma literárního díla, charakterizuje literární hrdiny, stanoví stručně kompozici příběhu</p> <p><u>DV</u>: popisuje jazyk literární ukázky</p> <p><u>DV</u>: zná základní zvukové prostředky poezie a stavbu básně</p> <p><u>DV</u>: vyhledává informace, navštěvuje knihovny</p>	<p>Struktura literárního díla – námět a téma díla, literární hrdina</p> <p>Jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým)</p> <p>Literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu)</p> <p>Informační zdroje</p>	
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
<p><u>ČJL-9-3-06</u>: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p><u>ČJL-9-3-08</u>: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p>	<p><u>DV</u>: rozliší literární druhy</p> <p><u>DV</u>: má přehled o vybraných epických a lyrických literárních žánrech</p> <p><u>DV</u>: charakterizuje pohádky, pověsti, báje, bajky, příběhy ze života dětí</p> <p><u>DV</u>: navštěvuje divadelní a filmová představení a porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p>	<p>Literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické</p> <p>Typické žánry a jejich představitelé</p>	

Od školního roku 2019 – 20 je v ČJL v 6. ročníku zařazeno Feuersteinovo instrumentální obohacování – FIE. Po dokončení instrumentu Uspořádání bodů, zprostředkovatel zvolí jeden další instrument.

<i>DV: nachází shodné a odlišné znaky jednotlivých úkolů</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru, Porovnávání, Analytické vnímání, Kategorizace</i>
<i>systematicky zkoumá a vyhledává informace</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru, Porovnávání, Analytické vnímání, Kategorizace</i>
<i>vybírá a využívá vhodné způsoby a strategie řešení</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru, Porovnávání, Analytické vnímání, Kategorizace</i>
<i>plánuje jednotlivé kroky způsobu práce</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru, Porovnávání, Analytické vnímání, Kategorizace</i>
<i>třídí informace na důležité a nedůležité z hlediska řešení problému</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru, Porovnávání, Analytické vnímání, Kategorizace</i>
<i>operuje s termíny, znaky a symboly uvedenými v instrumentu (např. jednoduché geometrické tvary a jejich vlastnosti)</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru, Porovnávání, Analytické vnímání, Kategorizace</i>
<i>v určitých zadáních vyhledá v řešení chybu dle instrukce</i>	<i>Uspořádání bodů, Analytické vnímání</i>
<i>v řešení zachová stálost jevu (např. tvaru při přetočení, při změně orientace, konzistentnost příběhu)</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru, Porovnávání</i>
<i>při řešení problému bere v úvahu více než jeden zdroj informací</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru, Analytické vnímání</i>
<i>při řešení využívá logické vyvozování a hypotetické myšlení</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru</i>
<i>při obtížích s řešením problému hledá nová řešení</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru</i>
<i>ověří adekvátnost řešení problémových situací</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru</i>
<i>obhájí řešení</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru</i>
<i>systematicky řeší problém (odstraňuje chování pokus-omyl)</i>	<i>Uspořádání bodů, Orientace v prostoru</i>
<i>ukáže směry vpředu-vzadu, vlevo-vpravo v závislosti na postavení osoby vůči věci</i>	<i>Orientace v prostoru</i>
<i>vyjádří situaci z pohledu druhého (z jeho postavení)</i>	<i>Orientace v prostoru</i>
<i>vyjádří pochopení používání schémat</i>	<i>Orientace v prostoru</i>
<i>vytváří vztahy mezi dvěma i více prvky a vyvozuje řešení</i>	<i>Orientace v prostoru</i>
<i>zřetelné vnímání objektů, událostí a vztahů</i>	<i>Orientace v prostoru</i>
<i>uvede funkční parametry pro porovnávání</i>	<i>Porovnávání</i>
<i>vyjmenuje a zhodnotí situace, ve kterých porovnává (spontánně nebo systematicky)</i>	<i>Porovnávání</i>

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČTENÍ			
<p><u>ČJL-9-1-01:</u> odlišuje v čteném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p><u>ČJL-9-1-03:</u> rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p><u>ČJL-9-1-08:</u> využívá základy studijního čtení: vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p>	<p><u>DV:</u> orientuje se v obsahu čteného textu a získává informace</p> <p><u>DV:</u> používá základy studijního čtení</p> <p><u>DV:</u> připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p><u>DV:</u> vyjadřuje vlastní názor na text</p> <p><u>DV:</u> rozpoznává manipulativní působení textů v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj</p>	<p>Technika čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávání orientačních prvků v textu - získávání informací z čteného textu <p>Základy studijního čtení</p> <p>Manipulace v textu</p> <p>Vyjadřovat názor na obsah textu</p>	
NASLOUCHÁNÍ			
<p><u>ČJL-9-1-01:</u> odlišuje ve slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p><u>ČJL-9-1-02:</u> rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p><u>ČJL-9-1-03:</u> rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p>	<p><u>DV:</u> naslouchá pozorně a je ohleduplný k mluvčímu</p> <p><u>DV:</u> sleduje aktivně projev a dává podněty k dalším rozhovorům</p> <p><u>DV:</u> sleduje objektivitu a subjektivitu sdělení</p> <p><u>DV:</u> pozná komunikační záměr a reaguje na něj</p> <p><u>DV:</u> vnímá zvukové prostředky projevu</p> <p><u>DV:</u> rozpoznává manipulativní působení projevu</p>	<p>Praktické naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdvořilost, ohleduplnost, empatie, podněty k jednání <p>Věcné naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - soustředěnost, aktivita - zvukové prostředky projevu <p>Kritické naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozeznávání objektivního a subjektivního sdělení - komunikační záměr mluvčího - manipulativní působení projevu <p>Zážitkové naslouchání</p> <p>Mimojazykové prostředky projevu</p>	<p><i>OSV 8 <u>Komunikace:</u> řeč těla, zvuků, slov, cvičení pozorování, cvičení empatického a aktivního naslouchání</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
MLUVENÝ PROJEV			
<p><u>ČJL-9-1-02:</u> rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p><u>ČJL-9-1-03:</u> rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p><u>ČJL-9-1-04:</u> dorozumívá se kultivovaně, výstižně komunikačními prostředky vhodnými pro komunikační situaci</p> <p><u>ČJL-9-1-05:</u> odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru</p> <p><u>ČJL-9-1-06:</u> v mluveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních i para-lingválních prostředků řeči</p> <p><u>ČJL-9-1-07:</u> zapojuje se do diskuse, řídí ji, využívá zásady komunikace a pravidla dialogu</p>	<p><u>DV:</u> uplatňuje zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu</p> <p><u>DV:</u> dodržuje zásady dialogu, účastní se rozhovorů a besed, připraví referát s poznámkami i bez poznámek</p> <p><u>DV:</u> Užívá verbální i neverbální prostředky řeči</p>	<p>Zásady dorozumívání</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikační norma - komunikační záměr <p>Zásady kultivovaného projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> - technika mluveného projevu, nonverbální prostředky projevu <p>Komunikační žánry</p>	<p><i>OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov, dovednosti pro sdělování verbální a neverbální, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci</i></p>
PÍSEMNÝ PROJEV			
<p><u>ČJL-9-1-05:</u> odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p><u>ČJL-9-1-09:</u> Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</p>	<p><u>DV:</u> písemný projev odpovídá úrovni dovedností v pravopisu, gramatice a stylistických postupech</p> <p><u>DV:</u> vypracuje poznané žánry</p> <p><u>DV:</u> tvoří vlastní texty na základě svých dispozic a osobních zájmů</p> <p><u>DV:</u> využívá různé zdroje informací</p>	<p>Základní poznatky o jazyce a stylu</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikace spisovných jazykových prostředků, stylistických poznatků a dovedností <p>Komunikační žánry</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ČJL-9-1-10: Využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i>		- popis, charakteristika, strukturovaný životopis, subjektivně zabarvený popis Vlastní tvořivé psaní Využívání různých informací	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<i>ČJL-9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i>	<i>DV: užívá různé funkční prostředky mluvené řeči</i>	Zásady spisovné výslovnosti Členění souvislé řeči - frázování, pauzy Modulace souvislé řeči - přízvuk slovní a větný, intonace,	<i>OSV8 Komunikace: dovednosti pro sdělování – technika řeči</i>
SLOVNÍ ZÁSoba A TvořENÍ SLOV			
<i>ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	<i>DV: zná způsoby tvoření slov</i> <i>DV: rozpozná význam homonym a synonym</i> <i>DV: umí používat pro získání informací jazykové příručky</i>	Způsoby tvoření slov Přenesené významy - homonyma, synonyma Jazykové příručky	
TVAROSLOVÍ			
<i>ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci</i>	<i>DV: pozná a správně třídí všechny slovní druhy</i>	Slovní druhy Mluvnické významy a tvary slov	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
SKLADBA			
<u>ČJL-9-2-06:</u> rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	<u>DV:</u> určuje druhy větných členů a správně je používá <u>DV:</u> používá věty jednočlenné a dvojčlenné podle komunikační situace <u>DV:</u> rozlišuje věty hlavní a vedlejší	Větné členy Větné členy holé, rozvité, několikanásobné Věta a výpověď	
PRAVOPIS			
<u>ČJL-9-2-03:</u> samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami <u>ČJL-9-2-07:</u> v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	<u>DV:</u> používá jazykové příručky <u>DV:</u> rozlišuje v písmu a správně používá předpony s -, z -, vz - <u>DV:</u> správně píše skupiny hlásek ve tvarech druhého a třetího stupně přídavných jmen a příslovcí <u>DV:</u> správně píše vhodně používaná vlastní jména <u>DV:</u> používá správně interpunkci ve větě jednoduché	Lexikální, morfologický a syntaktický pravopis	
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
<u>ČJL-9-2-05:</u> využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace <u>ČJL-9-2-08:</u> Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<u>DV:</u> uvědomuje si význam, důležitost mateřštiny <u>DV:</u> rozliší spisovnou a nespisovnou češtinu (obecnou, hovorovou, nářečí)	Rozvrstvení národního jazyka - spisovné a nespisovné útvary a prostředky - čeština – jazyk národní a mateřský Jazykové příručky	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<u>ČJL-9-3-01:</u> uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk	<u>DV:</u> přednáší vhodné literární texty <u>DV:</u> volně reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p><u>ČJL-9-3-04</u>: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</p>	<p><u>DV</u>: účastní se dramatizací, ztvárňuje role</p> <p><u>DV</u>: tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle svých schopností a zájmů</p>	<p>Záznam a reprodukce hlavních myšlenek</p> <p>Dramatizace</p> <p>Vytváření vlastních textů</p> <p>Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům</p>	
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL			
<p><u>ČJL-9-3-01</u>: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p><u>ČJL-9-3-03</u>: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p><u>ČJL-9-3-05</u>: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p>	<p><u>DV</u>: hledá smysl a podstatu díla ve spolupráci s ostatními</p> <p><u>DV</u>: zaměřuje se na srovnávání a hledání souvislostí</p> <p><u>DV</u>: vnímá literaturu jako široký zdroj inspirace pro vlastní život</p> <p><u>DV</u>: sděluje názory na přečtené dílo slovně, písemně, kresbou, sděluje zážitky z četby</p> <p><u>DV</u>: poznává hodnotnou literaturu a odlišuje ji od konzumní</p> <p><u>DV</u>: vybírá a čte knihy podle vlastních zájmů</p>	<p>Smysl a podstata díla</p> <p>Nacházení smyslu srovnáváním a vyvozováním souvislostí</p> <p>Literatura: zdroj zábavy, poučení, zprostředkování hodnot</p> <p>Literatura: inspirace pro řešení vlastních problémů a plnění tužeb</p> <p>Vyjádření názorů ústně, písemně, kresbou</p> <p>Zážitky z četby</p> <p>Hodnotná a konzumní literatura</p> <p>Rozvíjení čtenářství</p>	<p><i>OSV 8 <u>Komunikace</u>: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace</i></p>
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
<p><u>ČJL-9-3-01</u>: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p><u>ČJL-9-3-02</u>: rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p> <p><u>ČJL-9-3-07</u>: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p>	<p><u>DV</u>: určuje strukturu literárního díla</p> <p><u>DV</u>: orientuje se v jazyce literárního díla</p> <p><u>DV</u>: poznává literární brak, kýč</p> <p><u>DV</u>: získává přehled o českých a světových tvůrcích čtených druhů a žánrů v historických souvislostech a porovnává rysy jejich tvorby</p> <p><u>DV</u>: vyhledává informace v různých zdrojích, navštěvuje knihovnu</p>	<p>Interpretace literárního textu</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ČJL-9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších informačních zdrojích</i>			
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
<i>ČJL-9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i> <i>ČJL-9-3-08: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i>	<i>DV: pozná literární druhy</i> <i>DV: orientuje se v čtených literárních žánrech, poznává jejich autory</i> <i>DV: navštěvuje divadelní a filmová představení a porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování</i>	Literární druhy - lyrika, epika Literární žánry Próza, poezie, drama	

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<i>ČJL-9-1-01: odlišuje v čteném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i> <i>ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i> <i>ČJL-9-1-08: využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného</i>	<i>DV: čte plynule a s porozuměním</i> <i>DV: zná správnou techniku čtení</i> <i>DV: orientuje se v obsahu čteného textu</i> <i>DV: čtením získává informace</i> <i>DV: používá základy studijního čtení</i> <i>DV: samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i> <i>DV: rozlišuje fakta od názorů a mínění a porovnává je</i> <i>DV: vyjadřuje vlastní názor na text</i> <i>DV: rozpozná manipulativní působení textů v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj</i>	Praktické čtení - pozorné, přiměřeně rychlé - orientační prvky v textu Věcné čtení jako zdroj informací - studijní čtení vyhledávací Kritické čtení - analytické, hodnotící Vyjadřování názorů na obsah textu Cíle a funkce manipulativních textů Kritický postoj k manipulacím	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>	<i>DV: zná prostředky uměleckého přednesu a podle svých předpokladů je používá</i>		
NASLOUCHÁNÍ			
<p><i>ČJL-9-1-01: odlišuje ve slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i></p> <p><i>ČJL-9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i></p> <p><i>ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i></p>	<p><i>DV: naslouchá pozorně, je ohleduplný k mluvčímu</i></p> <p><i>DV: udržuje kontakt s mluvčím a dává podněty k dalšímu jednání</i></p> <p><i>DV: rozezná objektivní a subjektivní sdělení, odlišuje fakta od názorů a hodnocení a pomocí srovnávání ověřuje fakta</i></p> <p><i>DV: pozná komunikační záměr a reaguje na něj</i></p> <p><i>DV: vnímá zvukové i mimojazykové prostředky projevu</i></p> <p><i>DV: rozpozná manipulativní působení projevu</i></p> <p><i>DV: vyslovuje své názory na projev</i></p> <p><i>DV: sděluje své pocity</i></p>	<p>Praktické naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - výchova k empatii - podněty k jednání <p>Věcné naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - soustředěnost, aktivita - zvukové prostředky souvislého projevu, - mimojazykové prostředky <p>Kritické naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - objektivní a subjektivní sdělení - komunikační záměr mluvčího - manipulativní působení projevu <p>Zážitkové naslouchání</p>	
MLUVENÝ PROJEV			
<p><i>ČJL-9-1-02: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i></p> <p><i>ČJL-9-1-03: rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i></p> <p><i>ČJL-9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, výstižně komunikačními prostředky vhodnými pro komunikační situaci</i></p> <p><i>ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně využívá spisovné jazykové</i></p>	<p><i>DV: dodržuje zásady dorozumívání, respektuje komunikační normu</i></p> <p><i>DV: vyjadřuje se vhodně vzhledem ke komunikační situaci</i></p> <p><i>DV: rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr mluvčího</i></p> <p><i>DV: řídí se zásadami kultivovaného projevu</i></p> <p><i>DV: vytváří poznané komunikační žánry</i></p> <p><i>DV: zapojuje se do diskuse, vystoupí na veřejnosti</i></p> <p><i>DV: vyjadřuje názor na mluvený projev</i></p>	<p>Zásady dorozumívání</p> <p>Komunikační norma</p> <p>Komunikační situace</p> <p>Komunikační záměr</p> <p>Zásady kultivovaného projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> - technika mluveného projevu - zvukové prostředky nonverbální a paralingvální komunikace <p>Komunikační žánry</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i></p> <p><i>ČJL-9-1-06: v mluveném projevu vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i></p> <p><i>ČJL-9-1-07: zapojuje se do diskuse, řídí ji, využívá zásady komunikace a pravidla dialogu</i></p>		- referát, projev připravený, projev nepřipravený na základě poznámek nebo bez poznámek, diskuse	
PÍSEMNÝ PROJEV			
<p><i>ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i></p> <p><i>ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi-větného navazování</i></p> <p><i>ČJL-9-1-10: využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i></p>	<p><i>DV: dodržuje správnou techniku psaní</i></p> <p><i>DV: píše kultivovaně na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech</i></p> <p><i>DV: tvoří poznané stylistické žánry</i></p> <p><i>DV: používá studijní styly</i></p> <p><i>DV: informace v textu uspořádá podle logické návaznosti a vytvoří soudržný text</i></p> <p><i>DV: vyjadřuje názor na obsah textu a pozná manipulativní záměr textu</i></p> <p><i>DV: tvoří vlastní texty na základě svých dispozic a zájmů</i></p> <p><i>DV: využívá různé zdroje informací</i></p>	<p>Věcná, gramatická a pravopisná správnost textů</p> <p>Stylistická cvičení</p> <p>Stylistické žánry</p> <p>- Charakteristika, žádost, subjektivně zabarvení popis, výklad, úvaha</p> <p>Studijní styly</p> <p>Vyjadřování postoje ke sdělovanému textu</p> <p>Vlastní tvořivé psaní</p>	OSV 5 <i>Kreativita: cvičení pro rozvoj</i>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<p><i>ČJL-9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</i></p>	<p><i>DV: vyslovuje podle výslovnostní normy</i></p> <p><i>DV: moduluje souvislou řeč a využívá vhodně hlasovou intonaci i hlasitost řeči</i></p> <p><i>DV: správně vyslovuje běžná cizí slova</i></p>	<p>Výslovnostní norma</p> <p>Modulace souvislé řeči</p> <p>Členění souvislé řeči</p> <p>Zásady spisovné výslovnosti</p>	
SLOVNÍ ZÁSABA A TVOŘENÍ SLOV			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	<i>DV: zná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby DV: rozpozná a používá přenesená pojmenování DV: zná významy běžně užívaných cizích slov DV: používá výkladové a jiné slovníky</i>	Obohacování slovní zásoby - Způsoby tvoření nových slov, Výkladové a jiné slovníky	
TVAROSLOVÍ			
<i>ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci</i>	<i>DV: používá správné tvary slov DV: určuje mluvnické kategorie</i>	Slovní druhy Mluvnické významy a tvary slov	
SKLADBA			
<i>ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	<i>DV: určuje druhy vedlejších vět v souvětích DV: má přehled o spojkách podřadicích DV: určuje souvětí podřadná a souřadná DV: využívá souvětí a jeho stavbu v psaných textech</i>	Souvětí Stavba textu	
PRAVOPIS			
<i>ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí</i>	<i>DV: píše správně obecná a vlastní jména pomnožná DV: píše správně přejatá jména obecná a vlastní DV: využívá správně interpunkci ve větě jednoduché a v souvětí podřadném DV: užívá Pravidla českého pravopisu a různé slovníky</i>	Pravopis lexikální, morfologický a syntaktický	
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
<i>ČJL-9-2-05: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</i>	<i>DV: využívá spisovný jazyk, obecnou češtinu i nářečí DV: orientuje se v jazykové normě a kodifikaci a využívá svých znalostí při tvorbě jazykových projevů</i>	Jazyk a komunikace Jazyková norma a kodifikace Kultura jazyka a řeči	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ČJL-9-2-08: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i>	<i>DV: používá jazykové příručky</i>	Jazykové příručky	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<i>ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text</i> <i>ČJL-9-3-04: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i>	<i>DV: přednáší vhodné literární texty</i> <i>DV: volně reprodukuje a zaznamenává hlavní myšlenky</i> <i>DV: účastní se dramatizací, ztvárňuje role</i> <i>DV: tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle vlastních schopností a zájmů</i>	Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Záznam a reprodukce hlavních myšlenek Dramatizace Vytváření vlastních textů	
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL			
<i>ČJL-9-3-03: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i> <i>ČJL-9-3-05: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i>	<i>DV: hledá smysl a podstatu díla, zaměřuje se na srovnávání a hledání souvislostí</i> <i>DV: vnímá literaturu jako široký zdroj inspirace pro vlastní život</i> <i>DV: sděluje názory na přečtené dílo slovně, písemně, kresbou</i> <i>DV: sděluje dojmy z četby, z divadelního a filmového představení</i> <i>DV: rozlišuje hodnotnou a konzumní literaturu, hledá pro svůj názor argumenty</i> <i>DV: vybírá a čte knihy podle svého zájmu</i>	Smysl a podstata díla, pointa Nacházení smyslu srovnáváním a vyvozováním souvislostí Literatura: zdroj zábavy, poučení, zprostředkování hodnot Literatura: inspirace pro řešení vlastních problémů a plnění tužeb Vyjádření názorů ústně, písemně, kresbou Zážitky z četby Hodnotná a konzumní literatura Rozvíjení čtenářství	
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
<i>ČJL-9-3-01: jednoduše popisuje strukturu díla a jazyk literárního díla</i>	<i>DV: popisuje strukturu literárního díla a čtených literárních ukázek</i>	Struktura literárního díla	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>ČJL-9-3-02</u>: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p> <p><u>ČJL-9-3-07</u>: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</p> <p><u>ČJL-9-3-09</u>: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších informačních zdrojích</p>	<p><u>DV</u>: pozná alegorii, ironii a různá obrazná pojmenování, používá je při vlastním tvůrčím psaní</p> <p><u>DV</u>: uvádí významné představitele literatury 19. století a jejich díla, hledá základní rysy individuálního stylu autora</p> <p><u>DV</u>: rozliší literaturu uměleckou a věcnou</p> <p><u>DV</u>: má přehled o současné literatuře pro mládež</p> <p><u>DV</u>: umí vyhledat informace v různých zdrojích, navštěvuje knihovnu</p> <p><u>DV</u>: fantazy a sci-fi využít i filmová zpracování</p>	<p>- téma a námět díla, kompozice literárního příběhu</p> <p>Jazyk literárního díla</p> <p>Literatura umělecká a věcná</p>	

LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY

<p><u>ČJL-9-3-06</u>: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p><u>ČJL-9-3-08</u>: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p>	<p><u>DV</u>: pozná jednotlivé literární druhy, porovnává je i jejich funkci</p> <p><u>DV</u>: orientuje se v čtených literárních žánrech a jejich nejvýznamnějších představitelích</p> <p><u>DV</u>: navštěvuje divadelní a filmová představení a porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p>	<p>Literární druhy</p> <p>Literární žánry lyrické, epické dramatické v proměnách času</p> <p>Hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitel</p>	
---	---	---	--

PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
<p><u>ČJL-9-1-01</u>: odlišuje v čteném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo</p>	<p><u>DV</u>: čte plynule a s porozuměním</p> <p><u>DV</u>: používá správnou techniku čtení</p>	<p>Čtení s porozuměním a čtení s přednesem</p> <p>Praktické čtení</p>	<p><i>MV 1</i> <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství; hledání rozdílů mezi</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p><u>ČJL-9-1-03:</u> rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p><u>ČJL-9-1-08:</u> využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p>	<p><u>DV:</u> orientuje se v obsahu čteného textu</p> <p><u>DV:</u> používá základy studijního čtení</p> <p><u>DV:</u> samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</p> <p><u>DV:</u> odlišuje fakta od názorů a hodnocení a porovnává je s různými informačními zdroji</p> <p><u>DV:</u> vyjadřuje vlastní názor na text</p> <p><u>DV:</u> rozpozná manipulativní působení textů v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj</p> <p><u>DV:</u> zná prostředky uměleckého přednesu a na základě svých předpokladů je používá</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozorné, přiměřeně rychlé, - orientační prvky v textu <p>Věcné čtení jako zdroj informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - studijní čtení, zdroj informací - čtení orientační a vyhledávací <p>Kritické čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - analytické, hodnotící, prožitkové <p>Vyjadřování názorů na obsah textu</p>	<p>informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu</p> <p><u>MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:</u> vztah sdělení a sociální zkušenosti; identifikace společensky významných hodnot v textu; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků</p> <p><u>MV 3 Stavba mediálních sdělení:</u> příklady pravidelnosti v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství</p> <p><u>MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení:</u> výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov a obrazů z hlediska záměru sdělení</p>
NASLOUCHÁNÍ			
<p><u>ČJL-9-1-01:</u> odlišuje ve slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</p> <p><u>ČJL-9-1-02:</u> rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p><u>ČJL-9-1-03:</u> rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p>	<p><u>DV:</u> naslouchá pozorně, sleduje projev, je ohleduplný k mluvčímu, udržuje s ním kontakt a dává podněty k dalšímu jednání</p> <p><u>DV:</u> rozezná objektivní a subjektivní sdělení, odlišuje fakta od názorů a hodnocení, pomocí otázek a srovnáváním ověřuje fakta</p> <p><u>DV:</u> pozná komunikační záměr mluvčího a reaguje na něj</p>	<p>Praktické naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s mluvčím, empatie - podněty k jednání <p>Věcné naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozornost, soustředěnost, aktivita - zvukové prostředky projevu, - mimojazykové prostředky projevu <p>Kritické naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - objektivní a subjektivní sdělení 	<p><u>MV 2 Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality:</u> vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace společensky významných hodnot ve sdělení; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení; opakované užívání prostředků</p> <p><u>MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení:</u> identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci;</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV:</u> vnímá zvukové i mimojazykové prostředky projevu</p> <p><u>DV:</u> vyslovuje vlastní názory na projev</p> <p><u>DV:</u> rozpozná manipulativní působení projevu v masmédiích a zaujímá k němu kritický postoj</p> <p><u>DV:</u> sděluje své pocity</p>	<ul style="list-style-type: none"> - komunikační záměr mluvčího - manipulativní působení projevu <p>Zážitkové naslouchání</p>	<p>výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení</p>
MLUVENÝ PROJEV			
<p><u>ČJL-9-1-02:</u> rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p><u>ČJL-9-1-03:</u> rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p> <p><u>ČJL-9-1-04:</u> dorozumívá se kultivovaně, výstižně komunikačními prostředky vhodnými pro komunikační situaci</p> <p><u>ČJL-9-1-05:</u> odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru</p> <p><u>ČJL-9-1-06:</u> v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</p> <p><u>ČJL-9-1-07:</u> zapojuje se do diskuse, řídí ji, využívá zásady komunikace a pravidla dialogu</p>	<p><u>DV:</u> zná a dodržuje zásady dorozumívání a zásady kultivovaného projevu</p> <p><u>DV:</u> rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení i komunikační záměr partnera v hovoru</p> <p><u>DV:</u> vyjadřuje vlastní názor na mluvený projev</p> <p><u>DV:</u> rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</p>	<p>Zásady dorozumívání</p> <ul style="list-style-type: none"> - spisovný jazyk, otázky a odpovědi, řečnické otázky, role mluvčího a posluchače <p>Komunikační situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní mluvené žánry - normy <p>Komunikační záměr</p> <ul style="list-style-type: none"> - objektivnost a subjektivnost sdělení, vhodný výběr jazykových prostředků <p>Zásady kultivovaného projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> - střídání rolí, pozornost, naslouchání - technika mluveného projevu - zvukové prostředky verbální, prostředky nonverbální <p>Objektivní a subjektivní sdělení</p> <p>Komunikační žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> - připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo 	<p><i>MV 5 Fungování a vliv médií</i></p> <p><i>ve společnosti: role médií v každodenním životě; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		bez poznámek, diskuse, řízení diskuse Vyjadřování názoru na mluvený projev	
PÍSEMNÝ PROJEV			
<p><u>ČJL-9-1-05:</u> odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</p> <p><u>ČJL-9-1-09:</u> uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi-větného navazování</p> <p><u>ČJL-9-1-10:</u> využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<p><u>DV:</u> dodržuje správnou techniku psaní</p> <p><u>DV:</u> píše kultivovaně na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech</p> <p><u>DV:</u> uspořádá správně informace a vytvoří soudržný text</p> <p><u>DV:</u> používá studijní styly</p> <p><u>DV:</u> vytvoří úvahu, tezi, vyplní přihlášku, podá stížnost</p> <p><u>DV:</u> vyjadřuje vlastní názor na psaný text</p> <p><u>DV:</u> pozná manipulativní texty v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj</p> <p><u>DV:</u> tvoří vlastní texty podle svých dispozic a zájmů</p> <p><u>DV:</u> využívá různé zdroje informací</p>	<p>Technika psaní - čitelnost, přehlednost, úprava</p> <p>Rozvíjení kultivovaného písemného projevu na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech</p> <p>Komunikační záměr</p> <p>Komunikační situace</p> <p>Stylistická cvičení</p> <p>Komunikační žánry - úvaha, teze, přihláška, stížnost, studijní styly, strukturovaný životopis, publicistické žánry, popis</p> <p>Vyjadřování názoru na psaný projev</p> <p>Vlastní tvořivé psaní</p> <p>Různé zdroje informací</p>	<p><i>MV 3 Stavba mediálních sdělení: příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení, skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající</i></p> <p><i>MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média, vytváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení cílů, faktory ovlivňující práci v týmu, pravidelnost mediální produkce</i></p>
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
<p><u>ČJL-9-2-01:</u> spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p>	<p><u>DV:</u> zná a dodržuje výslovnostní normu</p>	<p>Zásady spisovné výslovnosti</p> <p>Výslovnostní norma</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: používá rozmanité funkční prostředky mluvené řeči</i>	Rozmanité funkční prostředky mluvené řeči - členění souvislé řeči - modulace souvislé řeči	
SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV			
<i>ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</i>	<i>DV: umí tvořit podstatná a přídavná jména DV: umí tvořit slovesa a příslovce DV: rozpozná přenesená pojmenování</i>	Způsoby tvoření podstatných a přídavných jmen Způsoby tvoření sloves a příslovčí Význam slov - přenášení významů ve frazémeh: rčení, přísloví, pořekadlo, sousloví, přirovnání, citát	
TVAROSLOVÍ			
<i>ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci</i>	<i>DV: má přehled o správných tvarech zájmen a číslovek a vhodně je používá DV: má přehled o správných slovesných tvarech a vhodně je používá</i>	Přehled skloňování zájmen Přehled skloňování číslovek Přehled slovesných tvarů	
SKLADBA			
<i>ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	<i>DV: rozliší souvětí podřadné, souřadné a vztahy mezi větami DV: orientuje se v odchylkách ve stavbě vět DV: zná zásady pořádku slov v české větě</i>	Souvětí podřadné a souřadné Významové vztahy mezi hlavními větami Spojky souřadící Souřadné spojení vedlejších vět Odchylky od pravidelné stavby vět Zásady pořádku slov v české větě	
PRAVOPIS			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>ČJL-9-2-03</u>: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p><u>ČJL-9-2-07</u>: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí</p>	<p><u>DV</u>: správně používá podle svých možností pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí</p> <p><u>DV</u>: pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p>	<p>Pravopis lexikální, morfologický, syntaktický</p>	
OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE			
<p><u>ČJL-9-2-05</u>: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p><u>ČJL-9-2-08</u>: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p>	<p><u>DV</u>: orientuje se v základních skupinách jazyků indoevropských, v jazycích menšinových skupin</p> <p><u>DV</u>: orientuje se v základech vývoje češtiny</p>	<p>Skupiny jazyků</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovanské, zejména slovenština - jazyky menšinové <p>Jazyk a komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - původ a základy vývoje češtiny - jazykové příručky 	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
<p><u>ČJL-9-3-01</u>: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p><u>ČJL-9-3-04</u>: tvoří vlastní literární text podle svých schopností na základě osvojených znalostí základů literární znalostí a základů literární teorie</p>	<p><u>DV</u>: přednáší vhodné literární texty</p> <p><u>DV</u>: volně reprodukuje text a zaznamenává hlavní myšlenky</p> <p><u>DV</u>: tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle svých schopností a zájmů a uplatňuje své znalosti základů literární teorie</p>	<p>Přednes vhodných literárních textů</p> <p>Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu</p> <p>Záznam a reprodukce hlavních myšlenek</p> <p>Vytváření vlastních textů</p>	<p><i>MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, rozhlasu, internetu, utváření týmu, komunikace spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, úkolů a zodpovědnosti; pravidelná mediální produkce</i></p>
ZPŮSOBY INTERPRETACE LITERÁRNÍCH A JINÝCH DĚL			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>ČJL-9-3-03</u>: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</p> <p><u>ČJL-9-3-05</u>: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</p>	<p><u>DV</u>: hledá smysl a podstatu díla, zaměřuje se na srovnávání a hledání souvislostí</p> <p><u>DV</u>: sděluje názory na přečtené dílo slovně, písemně, kresbou a formuluje své dojmy z četby, z divadelních i filmových představení</p> <p><u>DV</u>: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní a dokládá své tvrzení argumenty</p>	<p>Intepretace literárního díla</p> <p>Rozvíjení čtenářství</p>	<p><i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení</u>: chápání podstaty sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel</i></p>
ZÁKLADY LITERÁRNÍ TEORIE A HISTORIE			
<p><u>ČJL-9-3-01</u>: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</p> <p><u>ČJL-9-3-02</u>: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</p> <p><u>ČJL-9-3-09</u>: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a dalších informačních zdrojích</p>	<p><u>DV</u>: popisuje strukturu literárního díla a čtených literárních ukávek</p> <p><u>DV</u>: popisuje jazyk literárního díla</p> <p><u>DV</u>: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora čtených literárních děl</p> <p><u>DV</u>: orientuje se v základních směrech české a světové literatury a jejich nejvýznamnějších představitelích</p> <p><u>DV</u>: vyhledává informace v různých zdrojích, navštěvuje knihovnu</p>	<p>Struktura literárního díla</p> <ul style="list-style-type: none"> - námět, téma, kompozice literárního příběhu <p>Jazyk literárního díla</p> <ul style="list-style-type: none"> - obrazná pojmenování - zvukové prostředky (libozvučnost, zvukomalba) - volný verš 	<p><i>MV 1 <u>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u>: rozlišování zábavních prvků od informativních a společensky významných, identifikování základních orientačních prvků v textu</i></p> <p><i>MV 7 <u>Práce v realizačním týmu</u>: utváření týmu, komunikace, spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, úkolů</i></p>
LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY			
<p><u>ČJL-9-3-06</u>: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p> <p><u>ČJL-9-3-07</u>: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české</p>	<p><u>DV</u>: rozliší základní literární druhy a žánry, porovná je, uvede jejich významné představitele</p> <p><u>DV</u>: orientuje se v čtených literárních žánrech</p>	<p>Literární druhy</p> <p>epika, lyrika, drama</p> <p>Literární žánry v proměnách času</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>ČJL-9-3-08</u>: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</p> <p><u>ČJL-9-3-09</u>: vyhledává informace v různých typech katalogů, knihovně i v dalších</p>			

Cizí jazyk

Anglický jazyk

Charakteristika předmětu Anglický jazyk 1. stupeň

V předmětu Anglický jazyk je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, oboru cizí jazyk.

Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech, rozumět čtenému textu na příslušné jazykové úrovni, poslechovým cvičením. Důraz je též kladen na poznávání realit, možnost zúčastnit se kontaktů s partnerskými školami a poznávacích zájezdů, například do Anglie a jiných zemí. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je kladen důraz především na mluvený projev a dovednost dorozumět se. Od školního roku 2018 – 19 v 1. a 3. třídě bude zařazována výuka metodou CLIL.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání;
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je cílem učení se cizímu jazyku, ale používají i vhodné strategie učení a jsou vedeni k praktickému propojení řečových dovedností s pracovním a společenským životem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, metoda TPR, činnostní vyučování, audioorální metoda, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace;
- učí žáky plánovat a hodnotit vlastní učení tím, že jim ukazuje, jak pro tyto činnosti využívat jazykové portfolio;
- využívá hudební a filmovou produkci anglofonních zemí, aby motivoval žáky rozšířit si slovní zásobu a zdokonalit správnou výslovnost;
- zadává úkoly, při kterých žáci potřebují využívat ICT pro získávání informací a řešení úkolů a pro komunikaci.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace);
- zadáváním vhodných úloh na porovnávání psaného a mluveného slova vede žáky k tomu, aby si rozdíl zaznamenali a dále s nimi pracovali.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- používá audio a videonahrávky, aby s žáky procvičil porozumění (receptci) mluvenému slovu;
- využívá písně, říkadla a básně pro žákovu řízenou produkci;
- využívá metodu hraní rolí k vzájemné interakci žáků při výuce.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu;
- při nepochopení cizojazyčného výrazu motivuje žáky k tomu, aby si navzájem ve skupině pomáhali.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využíváním autentických obrázků motivuje žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí;
- využíváním zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí jim přibližuje chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- podporuje žáky, aby pravidelně pracovali se svým jazykovým portfoliem;
- zařazuje úkoly na rozšíření slovní zásoby tak, aby současně rozvíjely jemnou motoriku

Učební plán předmětu anglický jazyk souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	1	1	3	3	3	11	4	4	4	4	16

Místo realizace

- jazyková učebna
- kmenová třída
- počítačová učebna

Formy a metody realizace

- pozorování, poslech, video, dramatizace, tvořivé činnosti, hry, reprodukce říkánek, rozpočítadel, písniček aj.
- výuka propojena s mateřským jazykem, ale též s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou (hraní rolí, dramatické improvizace atp.)
- frontální výuka, práce ve dvojicích a ve skupinkách
- CLIL

Očekávané výstupy předmětu Anglický jazyk

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Vzdělávací obsah předmětu anglický jazyk

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 1. a 2.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i>	- zeptá se na jméno -rozumí jednoduchým pokynům učitele -rozumí jednoduchým pokynům ve třídě	Pokyny ve třídě Rozkazy Zvířata Čísla (1 – 10) Základní barvy	
<i>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i>	-správně vyslovuje	Rodina Hračky Tvář Motivační říkanky a písňe Nábytek, školní předměty	
<i>CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i>	-vybaví si a reprodukuje angl. abecedu -zjistí odpovědi na základní otázky týkající se textu.	Anglická abeceda Krátké texty v učebnici, komiksy	

Ve školním roce 2018 – 19 v 1. a 3. třídě bude zařazována výuka AJ metodou CLIL do jiných vzdělávacích oblastí.

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 3.

Od školního roku 2018 – 19 v 1. a 3. třídě bude zařazována výuka AJ metodou CLIL do jiných vzdělávacích oblastí.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
<i>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i>		Číslice 0-20, dny v týdnu, měsíce Kalendářní rok, roční období Barvy, motivační říkanky a písňe Povolání, oblékání	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a reaguje a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na věc - zeptá se na neznámou věc - objedná si jídlo, popíše jídlo oblíbené a neoblíbené - pomocí základních předložek popíše pokojíček - rozumí jednoduchým pokynům ve třídě - vybaví si slovní zásobu v daných okruzích - popíše pocity 	<p>Pokyny ve třídě Vlastnosti, pocity, některá přídavná jména Jídlo Nábytek, předložky Rodina Lidské tělo, obličej – jeho části Oblečení Jídlo Nábytek, školní potřeby Zvířata, domácí mazlíčci</p>	
<i>CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i>	<ul style="list-style-type: none"> - napíše krátká sdělení - popíše domácího mazlíčka - vybaví si a reprodukuje angl. abecedu 	<p>Pets Anglická abeceda</p>	
<i>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</i>		<p>Člen určitý a neurčitý Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	
<i>CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</i>		<p>Slovní zásoba učebnice</p>	

Vzdělávací obsah předmětu anglický jazyk

Vyučovací předmět	Anglický jazyk
Období – ročník	2. období

Očekávané výstupy - 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

žák

CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

žák

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p> <p><i>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i></p> <p><i>CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</i></p>	<p><i>-vybaví si slovní zásobu daného tématu</i></p>	<p>Časové údaje (měsíce, řadové číslovky) Hodiny Město, domov-místo, kde bydlím, dům, pokoje Počasí, příroda Nemoci, problémy Škola, školní předměty TV – programy, pořady Zvířata Číslice 0-100 Sport, volný čas</p>	
	<p><i>-seznamuje se jednoduchými autentickými materiály</i></p>	<p>Komiks Motivační písničky a říkanky Autentické ilustrativní materiály, krátké poslechové ukázky k tématům</p>	
<p><i>CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</i></p>	<p><i>- napodobuje předkládanou správnou výslovnost</i> <i>- orientuje se v krátkém textu, odpoví jednoduše na položenou otázku</i> <i>-orientuje se v anglické abecedě,</i></p>	<p>Krátké texty k tematickým okruhům Komiksy, jednoduché příběhy na daná témata, říkanky Anglická abeceda</p>	
Produktivní řečové dovednosti			
<p><i>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p>	<p><i>-reprodukuje jednoduchou říkanku a písničku</i> <i>-seřadí věty podle kontextu (pořadí)</i> <i>-reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma</i></p>	<p>Říkanky a písničky Orientace v textu, překlad textu Hra v rolích Přít. čas, in. čas (to have, to be, zákl. předložky místa, frekvenční. příslovce) Přítomný čas průběhový (úvod) Minulý čas sloves have got a to be</p>	
MLUVENÍ			
<p><i>CJ-5-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů</i></p>	<p><i>-vybaví si pozdravy při setkání a loučení s dítětem i dospělým,</i></p>		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></p> <p><i>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</i></p>	<p>- sestaví odpověď na jednoduchou otázku při konverzaci</p> <p>-sdělí, co má a nemá rád</p> <p>- zeptá se na čas</p> <p>- zeptá se na pocity a problémy</p>	<p>Hra v rolích, modelové situace na dané téma</p> <p>Určení a popis místa, popis počasí, popis koníčků, popis zvířete</p> <p>Čas</p> <p>Nemoci, problémy</p>	

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p><i>CJ-5-1-02 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p> <p><i>CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</i></p>	<p>-vybaví si a používá slovní zásobu daného jednoduchého tématu, žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem</p>	<p>Město – části města, budovy</p> <p>Bydliště, dopravní prostředky</p> <p>Popis domu – pokoje, nábytek, domácnost</p> <p>Školní rozvrh</p> <p>Volný čas, oblíbené věci</p> <p>Oblečení, vlastnosti</p>	
<p><i>CJ-5-3-02 rozumí krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p>	<p>-využívá jednoduché autentické materiály k získávání potřebných informací</p> <p>-rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na vývěškách, plakátech nebo v katalozích</p>	<p>Vyučovací předměty v angl. škole, rozvrh, prázdniny</p> <p>Písničky, říkanky</p> <p>Nákupy- ceny výrobků, potravin, plakátky, vývěsky</p>	
<p><i>CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</i></p>	<p>-vyhledá konkrétní informace v jednoduchém textu, pochopí jejich smysl, dokáže se zeptat na konkrétní věc.</p>	<p>Práce s textem, doplňování textu</p> <p>Orientace v plánu města, instrukce, jak se dostanu..., možnosti činností ve městě</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi grafickou a zvukovou podobou slov	
MLUVENÍ			
<p><i>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p> <p><i>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i></p>	<p><i>-používá fráze a věty.</i> <i>-sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</i> <i>mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět</i></p>	<p>Vazba there is, there are Sloveso to be, to have got + zápor Sloveso can, must Předl. místa in, between, Rozkazovací způsob Přít. čas prostý Přítomný čas průběhový</p>	
PSANI			
<p><i>CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</i></p> <p><i>CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře</i></p>	<p><i>-při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení.</i></p>	<p>Můj svět Popis mého domu Naše město Můj rozvrh Můj volný čas – koníčky, Vzhled</p>	
MLUVENÍ			
<p><i>CJ-5-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů</i> <i>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i> <i>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</i></p>	<p><i>-zvládá jednoduchou společenskou konverzaci</i> <i>- zvládá základní fráze nakupování</i> <i>-za podpory učitele udrží průběh konverzace v modelové situaci</i> <i>-klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá</i></p>	<p>Volný čas, moje koníčky, denní program, vyjádření času Ceny, nakupování Slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>-nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace.</i>	umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem	

Charakteristika předmětu Anglický jazyk 2. stupeň

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, zvláště pak dovednostem produktivním a interaktivním, tj. dovednosti mluvení a dovednosti psaní. Ve výuce jsou používány autentické materiály nebo adaptované materiály pro danou jazykovou úroveň. Ve stále větším rozsahu se žáci seznamují s realitami dané jazykové oblasti včetně příslušných sociokulturních aspektů. Žáci jsou vedeni k užití ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Cizojazyčné vzdělávání na 2. stupni vede k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a lze jej shrnout následovně:

Žák:

- domluví se s kamarády na tom, co budou dělat, kdy, kde a případně jakým způsobem;
- v konverzaci reaguje na jednoduché otázky;
- rozumí obsahu jednoduchých a krátkých textů;
- rozumí jednoduché promluvě, pokud mu mluvčí pomáhá;
- vyhledá jednoduché a konkrétní informace v krátkých textech;
- sestaví jednoduché písemné sdělení k tématům, která mu jsou blízká;
- seznamuje se s důležitými prvky života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva závisí vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova
MKV Mezilidské a kulturní vztahy

Realizace průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

OSV 9 – *Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod., rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci)*

jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence)

Multikulturní výchova

MKV 4 – Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; význam a užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka anglického jazyka probíhá v kmenové třídě, v jazykové učebně nebo počítačové učebně. Standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut, přičemž pro výuku cizího jazyka se v jednotlivých ročnících využívají dělené hodiny.

Ve vyučovacím procesu se využívá různých organizačních forem (frontální výuka, skupinová práce s prvky individualizované výuky, práce ve dvojicích), zohledňují se odlišné učební styly žáků a volí se vhodné učební strategie, na jejichž formulování se podílejí i žáci. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, exkurze, olympiády a školní výjezdy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je podstatou jazyka, ale poznávají i strategie učení a praktické propojení jazykových dovedností s pracovním společenským životem. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, činnostní vyučování, audioorální metoda) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka, diskuse) a tím je vede k vlastnímu výběru vhodného učebního stylu;
- za účelem rozšíření slovní zásoby umožňuje žákům pracovat s různými zdroji informací v tištěné či elektronické podobě (učebnice, knihy, výukové programy, média včetně internetových, ústní informace, anglické časopisy);
- při hledání neznámých výrazů vede žáky k používání různých druhů tištěných i elektronických slovníků (obrazové, dvojjazyčné a výkladové);
- využíváním kompenzačních strategií (odhadování z kontextu, používání synonym a opisů, využívání gest a pauz) rozvíjí u žáků efektivní komunikaci v cizím jazyce;

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- poskytuje žákům příležitost k samostatnému řešení jazykových problémů v rámci projektů;
- výběrem různorodých cizojazyčných textů rozvíjí u žáků kritické myšlení;
- navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat (metoda hraní rolí, simulace).

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- dává žákům prostor pro ústní i písemné vyjádření a sebe prezentaci (samostatné práce, projekty, referáty, konverzace a řízené diskuse);
- podporuje uplatnění znalostí cizího jazyka žáků v praxi, např. v rámci mimoškolní výměny;
- metodou hraní rolí a simulace reálných situací rozvíjí u žáků schopnost započít, vést a ukončit konverzaci na přiměřené téma, aktivním zapojením žáků do diskuse rozvíjí jejich argumentační dovednosti;
- dbá na zřetelnou výslovnost žáků při jejich ústním projevu a umožňuje jim, aby si výslovnost zdokonalovali při prezentaci výstupů své práce.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- při řešení různých jazykových úkolů využívá skupinovou práci k nastavení pravidel práce v týmu;
- využívá každou vhodnou příležitost k diskusím žáků na aktuální témata v každodenním životě;
- zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- podporuje účast žáků na kulturních a společenských akcích, které škola pořádá (kino, divadlo, koncerty, výstavy) v cizím jazyce;
- využíváním autentických materiálů vede žáky k poznání, pochopení a respektování kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí;
- vytváří příležitosti pro žáky, aby, např. formou multimediální prezentace, představili kulturu, zvyky a tradice vlastní země.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- používáním informačních a komunikačních technologií vede žáky k tomu, aby získali informace o profesích, kde je AJ nezbytným předpokladem, a tím je směřuje k možnému výběru jejich budoucí profese;
- pravidelným zařazováním samostatných prací do výuky a vzájemným hodnocením vede žáky k tomu, aby si vytvářeli své vlastní jazykové portfolio a věděli, kdy a jakým způsobem ho využít;
- motivuje žáky, aby si při řešení jazykových úloh sestavili časový plán za účelem efektivního rozvržení práce.

Vzdělávací obsah předmětu anglický jazyk 3.období

Na konci 3. období žák:

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

žák

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech

CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

žák

CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMENÍM			
<i>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</i> <i>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</i>	-čte jednoduché texty	Komiksy, texty Jídelní lístek, rozvrh hodin	
<i>CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</i> <i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i>	- vyhledá specifické informace v textu, odpoví na otázky, posoudí pravdivost výroků, seřadí a přiřadí obrázky podle obsahu textu	Texty učebnice Krátké přiměřené autentické texty zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	
<i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i>	<i>-rozumí smyslu krátkých jasných jednoduchých zpráv, rozumí frázím a sl. zásobě ze známých oblastí - používá řadu frází, ustálené věty v dané tématice,</i>	Můj domov, volný čas, péče o zdraví Rodina, bydlení, škola Zvířata Oblečení, tělo	
PSANÍ			
<i>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</i>	<i>-sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché věty a zprávy, používá správné tvary probíraných gramatických jevů při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení, pokouší se o vyjádření vlastními slovy. -klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá-nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace</i>	Přítomný čas průběhový Minulý čas prostý – slovesa pravidelná i nepravidelná Přivlastňovací pád při popisu osob Zájmeno some/any Počítatelná a nepočítatelná PJ (a few /a bit, many/much) a, an, some Datum, řadové číslovky bud. čas going to stupňování přídavných jmen Můj domov, volný čas, péče o zdraví Rodina Zvířata	
MLUVENÍ			
<i>CJ-9-2-01 Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i>	<i>-zvládá jednoduchou společenskou konverzaci - udrží průběh konverzace v jednoduché modelové situaci</i>	Můj domov, volný čas, péče o zdraví Rodina, osobní informace Zvířata Jídlo	

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK**ROČNÍK: 7.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<p><i>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</i></p> <p><i>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</i></p>	<p><i>-čte přiměřeně dlouhé texty z učebnice i jiné beletrie</i></p> <p><i>- rozumí hlavní myšlence u jednoduchého textu s neznámými slovy, jejichž význam odvozuje na základě vizuální podpory či předem známé skutečnosti</i></p> <p><i>pracuje s vhodným výkladovým slovníkem s vizuální oporou (náčrtky, obrázky...)</i></p>	<p>Komiksy, reportáže, jednoduché texty s reáliemi angl. ml. zemí</p> <p>Reálie zemí příslušných jazykových oblastí</p> <p>Recenze filmů, autentické texty (časopisy, cizojazyčná beletrie, prospekty...)</p>	
<p><i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat</i></p>	<p><i>rozumí smyslu jasných jednoduchých zpráv, rozumí frázím a sl. zásobě z různých oblastí, rozumí hlavním myšlenkám v promluvě a konverzaci</i></p> <p><i>-vyhledá konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech</i></p> <p><i>- rozumí známým výrazům</i></p> <p><i>-vyhledá odpovědi na otázky, posoudí pravdivost výroků, seřadí a přiřadí obrázky podle obsahu textu</i></p>	<p>Rodina, osobní informace</p> <p>Počasí</p> <p>cestování, kultura Sport,</p> <p>Vánoce, velikonoce, Halloween</p> <p>Texty v učebnici, inzerát, prospekt, jízdní řád, jídelní lístek, televizní program, různé nápisy</p> <p>Článek v časopise</p>	
MLUVENÍ			
<p><i>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech</i></p>	<p><i>- do svých sdělení zařazuje fráze i z oblasti hovorové angličtiny</i></p> <p><i>- běžně používá ustálené věty a fráze typická pro dané sdělení</i></p>	<p>Informace o počasí, objednávka a nákup jídla, popis směru v plánu města, orientace ve městě, obhajoba názoru</p> <p>Plány do budoucna</p> <p>Pocity a nálady, stravovací návyky</p>	
PSANÍ			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</i></p> <p><i>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></p> <p><i>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</i></p>	<p><i>-sestaví gramaticky a formálně správně věty, zprávy, jednoduchý text, používá správné tvary probíraných gramatických jevů</i></p> <p><i>-při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané i fráze a spojení, jednotlivé fráze spojuje, vyjadřuje se i vlastními slovy.</i></p> <p><i>-klade otázky a na podobné otázky odpovídá (nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace.</i></p>	<p>Budoucí čas „will“</p> <p>Minulý čas prostý (prav. i neprav. slovesa)</p> <p>Minulý čas průběhový</p> <p>Předložky času a místa</p> <p>Stupňování prav. I nepravidelných přídavných jmen</p> <p>Modální slovesa must, musn't, have to, should</p> <p>Předpřítomný čas (ever, never)</p> <p>Číslovky – vysoké (and.), desetinná čísla</p>	
MLUVENÍ			
<p><i>CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích</i></p> <p><i>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</i></p> <p><i>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i></p>	<p><i>- zvládá společenskou konverzaci</i></p> <p><i>- udrží průběh konverzace v modelové situaci, komunikuje v běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech</i></p>	<p>Počasi</p> <p>Příroda a město</p> <p>Cestování, kultura</p> <p>Sport,</p>	

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK

ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<p><i>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</i></p>	<p><i>-čte delší texty, které obsahují slovní zásobu používanou v každodenním životě, jednoduchou cizojazyčnou beletrii</i></p>	<p>Komiksy, jednoduché texty o reáliích angl. mluvících zemí i ČR, příběhy</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</i>			
	<i>-rozumí popisům událostí, pocitům a přáním v čtených textech - rozumí frázím, vyhledá v textu odpovědi na otázky</i>		
<i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i>	<i>-rozumí hlavním myšlenkám v promluvě a konverzaci, rozumí smyslu rozhlasových a televizních programů s běžnou tematikou při zřetelné výslovnosti</i>	Počasi, světové strany Zvířata, životní prostředí detaily oblečení Nemoci, problémy, části těla Povolání, pracovní místa Vlastnosti, materiály, věci denní potřeby Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikace vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem	
PSANÍ			
<i>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</i>	<i>- sestaví gramaticky a formálně správně věty, zprávy, přiměřeně dlouhý text, používá správné tvary probíraných gramatických jevů - sestaví formální dopis</i>	Porovnání minulého času prostého a předpřítomného (další nepravidelná slovesa) Since/for,ever/never/already... Minulý čas způsobových sloves must, musn't, needn't, could, couldn't, will, won't, be able to, have/had to Slovesa modální, smyslového vnímání, frázová, pohybu, stavová Trpný rod času přít. min. a bud. Slovesa can, can't, must v budoucím čase	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p>-při písemné i ústní reprodukci různých textů používá různé fráze a spojení, jednotlivé fráze spojuje, vyjadřuje se vlastními slovy, zaujme stanovisko, uvede výhody a nevýhody řešení</p> <p>- přesně a gramaticky správně formuluje své otázky</p> <p>-nerozumí-li, znova si vyžádá sdělení informace, ověří si správnost porozumění.</p>	<p><i>Volný čas, televize, soutěže</i></p> <p><i>Nákupy a móda</i></p> <p><i>cestování, počasí, zvířata</i></p> <p><i>Životní prostředí</i></p> <p><i>Problémy a nemoci</i></p> <p><i>Příroda a město</i></p>	
MLUVENÍ			
<p><i>CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích</i></p> <p><i>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</i></p> <p><i>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i></p>	<p>-zvládá společenskou konverzaci, rozvíjí ji</p> <p>-bez problémů udrží průběh konverzace v modelové situaci,</p> <p>- bez přípravy komunikuje v běžných situacích</p>		

PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<p><i>CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</i></p> <p><i>CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</i></p>	<p>-čte souvislý text, který obsahuje slovní zásobu používanou v každodenním životě, cizojazyčnou beletrii</p>	<p>Komiksy, příběhy, reportáže, souvislé texty s reáliemi angl. mluvících zemí, autentické texty</p> <p>Jízdní řád, informační tabule</p> <p>Reálie zemí příslušných jazykových oblastí</p>	
	<p>-rozumí článkům a zprávám zabývajícím se současnými problémy, textům jednoduché prózy</p> <p>- rozumí stanoviskům autorů</p>		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	- rozumí i používaným nespisovným frázím		
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p><i>CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně</i></p> <p><i>CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i></p>	<p>- rozumí delším promluvám,</p> <p>- rozumí smyslu rozhlasových a televizních programů s běžnou tematikou při zřetelné výslovnosti</p>	<p>Kultura, média, zábava</p> <p>Denní režim</p> <p>Stravovací návyky, zdravý životní styl</p> <p>Popis osob, vlastnosti a vzhled</p> <p>Plány do budoucna</p> <p>Zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p>	
PSANÍ			
<p><i>CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</i></p> <p><i>CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></p> <p><i>CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení</i></p>	<p>- sestaví gramaticky a formálně správně věty, zprávy, přiměřeně dlouhý text, používá správné tvary probíraných gramatických jevů</p>	<p>Zvratná a zdůrazňovací zájmena (himself...)</p> <p>Tázací dovětky</p> <p>Podmínkové věty (if+present+future tense)</p> <p>Podmiňovací způsob, 2. kondic.</p> <p>Gerundium</p> <p>Trpný rod přítomného i minulého času (opak.)</p> <p>Vedlejší věty časové</p> <p>Frázová slovesa</p> <p>Datum, časové fráze</p> <p>Mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
MLUVENÍ			
<p><i>CJ-9-2-01 zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích</i></p> <p><i>CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</i></p> <p><i>CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</i></p>	<p><i>-zvládá i delší společenskou konverzaci, rozvíjí ji</i></p> <p><i>-bez problémů udrží průběh konverzace v modelové situaci,</i></p> <p><i>- spontánně a plynule se účastní hovoru s běžnou tematikou,</i></p> <p><i>-vysvětlí a obhájí své názory</i></p>	<p>Denní režim</p> <p>Globální problémy</p> <p>Společnost a její problémy</p>	<p><i>OSV9</i></p> <p><i>Kooperace a kompetice</i></p> <p><i>MKV4</i></p> <p><i>Multikulturalita</i></p>

Další cizí jazyk

Německý jazyk

Charakteristika

Vzdělávání v předmětu Německý jazyk jako druhý cizí jazyk si klade za cíl vytvářet základy pro další studium cizího jazyka, připravovat žáky k praktickému užívání jazyka, tak k objevování a chápání skutečností, které se nacházejí i mimo oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

Žáci získávají základní vědomosti a schopnosti, které jsou předpoklady k dalšímu úspěšnému rozvoji komunikace v cizím jazyce. Seznamují se se základními konverzačními situacemi a tématy (rodina, škola, bydlení, představování se, nakupování, oblečení, realie německy mluvících zemí aj.). Žáci si postupně osvojují základní postupy potřebné k efektivnímu studiu jazyka a rozšíří si všeobecný kulturní přehled.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	6

Místo realizace

- učebna cizích jazyků
- kmenové třídy
- učebna PC

Realizace průřezových témat

MKV4 Multikulturalita

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – kombinace frontální výuky s prací ve dvojicích, trojicích, skupinové vyučování, samostatná práce, pozorování, poslech, imitace, tvořivé činnosti, hry, reprodukce scének, práce s autentickými materiály, informační zdroje (učebnice, pracovní sešity, encyklopedie, gramatické tabule, CD, DVD, výukové programy)
- výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 24 žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k uvědomování si důležitosti komunikovat v cizím jazyce jak pro další studium tak v praktickém životě, naslouchají a čtou s porozuměním, reprodukují slyšené a čtené, pracují s textem, vyhledávají a třídí informace, pracují s vícero informačními zdroji (učebnice, pracovní

sešit, slovníky, příručky, encyklopedie, gramatické tabule, časopisy, internet, výukové programy, video, CD, DVD aj.), naváží na učivo z předešlých ročníků, aplikují naučená gramatická pravidla a vzájemně je propojují, obohacují si svou slovní zásobu, aktivně se zapojují do výuky

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni ke zvolení vhodných postupů řešení problému, k hledání chyby a způsobů odstranění (např. naučit se opsat jinými slovy to, co chce vyjádřit, chybí-li slovní zásoba), dokáží požádat o pomoc, využívají znalostí z jiných oborů, analyzují přečtené texty, porovnávají jevy, zjistí shody a odlišnosti, třídí podle hledisek do kategorií

Kompetence komunikativní

- žáci využívají v komunikaci všech smyslů (sluch, zrak, hmat, řeč, ...), reprodukují text a slyšené slovo (shrnou, uspořádají, předvedou, učí se z paměti a tvoří vlastní text), kladou otázky a odpovídají na ně, zapojují se do rozhovoru, zahájí a ukončí dialog, jejich promluva je souvislá a kultivovaná, má logický sled a adekvátní slovní zásobu, doprovází slova vhodnými gesty, mluví a píše spisovně, formulují vlastní myšlenky, píše v rámci obecně uznávaných norem pro písemnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáci se v cizím jazyce představí, povídají o sobě, svých zájmech, vlastnostech, pracují samostatně, ve dvojicích a ve skupinách, střídají role, podílí se na stanovení pravidel práce ve skupině a jejich respektování, efektivně spolupracují, přednesou v cizím jazyce krátký projev před spolužáky (prezentují svou práci)

Kompetence občanské

- žáci respektují kulturní dědictví a tradice jiných národů, v cizím jazyce pracují s tématy zdraví, nemoc, úrazy, volí vhodný pozdrav a rozloučení s dospělým i mezi sebou navzájem, vhodně oslovují

Kompetence pracovní

- žáci zodpovědně plní své povinnosti (skrze přípravu na výuku, nošení pomůcek, plnění zadaných úkolů a prací, vč. odevzdávání v dohodnutém termínu), dodržují pořádek a stanovená pravidla (ŘŠ, v odborné učebně, při poslechové práci aj.), používají vhodné pomůcky (slovníky, počítač aj.), v cizím jazyce pojmenují různé profese a vyjádří se, co je baví a proč

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojuje do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: NĚMECKÝ JAZYK

ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
žák			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	<u>DV</u> : adekvátně reaguje na zadávané pokyny	Pokyny a instrukce - ke školní práci	
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<u>DV</u> : zodpoví a vyřeší kontrolní otázky a úkoly <u>DV</u> : odhadne obsah konverzace podle klíčových slov	Porozumění vyslechnutým souvislým projevům a dialogům - slova a jednoduché věty s vizuální oporou - základní informace v krátkých textech	
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat			
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
žák			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p> <p>DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p>	<p><u>DV:</u> čte nahlas texty foneticky i intonačně správně v rozsahu osvojených tematických celků</p> <p><u>DV:</u> zodpoví kontrolní otázky k přečtenému textu</p>	<p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché věty - jednoduché texty s osvojenou slovní zásobou - výslovnostní pravidla 	
PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
MLUVENÍ žák			
<p>DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p>	<p><u>DV:</u> evaluace žákovy techniky mluveného projevu je prováděna v rámci evaluace ústního monologického i dialogického projevu</p>	<p>Technika mluveného projevu</p> <ul style="list-style-type: none"> - výslovnost jednotlivých fonémů s důrazem na prvky odlišné nebo nepřítomné v mateřském jazyce 	
<p>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p>	<p><u>DV:</u> jednoduchým způsobem reprodukuje krátký text</p> <p><u>DV:</u> přednese báseň, zazpívá píseň</p>	<p>Projev monologický</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý popis osob, předmětů - básně, říkadla, písně 	
PSANÍ žák			
<p>DCJ-9-2-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p><u>DV:</u> popíše obrázek</p> <p><u>DV:</u> napíše krátký text v rozsahu probíraných tematických celků</p> <p><u>DV:</u> napíše krátký e – mail, odpoví na dopis, napíše pozdrav z dovolené, vyplní formulář</p>	<p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduchý popis obrázků - jednoduché věty v rozsahu tematických celků - E – mail, odpověď na dopis - formulář 	
JAZYKOVÝ PROSTŘEDEK			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	<u>DV:</u> evaluace žákovy zvukové stránky jazyka je prováděna v rámci evaluace dovednosti mluveného a čteného projevu	Zvuková stránka jazyka - základní výslovnostní návyky - slovní přízvuk - vázání slov ve větě - intonace věty - fonetické znaky (pasivně)	
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<u>DV:</u> dle diktátu zapíše graficky osvojené výrazy	Grafická stránka jazyka - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - psaní velkých písmen u podstatných jmen - základní pravidla německého pravopisu	
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<u>DV:</u> pozdraví a odpoví na pozdrav <u>DV:</u> zahájí a ukončí rozhovor	Slovní zásoba - společenské obraty a fráze - základní pozdravy	
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<u>DV:</u> představí sebe a svou rodinu <u>DV:</u> popíše fotografii své rodiny, používá slova základní prostorové orientace <u>DV:</u> popíše pomocí základních příd. jmen svého přítele	- osobní údaje (jméno, pohlaví) - členové rodiny (popis fotografie) - příbuzenské vztahy - přídavná jména vyjadřující popis osoby	
	<u>DV:</u> vyjmenuje a na příkladech uvede barvy	- barvy	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: pojmenuje věci ve třídě a své pomůcky</i></p> <p><i>DV: jednoduše popíše předměty a školní potřeby</i></p> <p><i>DV: adekvátně reaguje na pokyny ve třídě</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - základní vybavení třídy, školní pomůcky - pokyny a instrukce při výuce 	
	<p><i>DV: zodpoví otázku Kdy?</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje dny v týdnu</i></p> <p><i>DV: počítá do 100, přečte příklady se základními matematickými úkony</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - čas, hodiny (celé hodiny) - názvy dnů v týdnu - číslovky 0 – 100, názvy matematických operací 	
	<p><i>DV: popíše svoje záliby</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - volný čas a koníčky 	
	<p><i>DV: ukáže na mapě německy mluvící země</i></p> <p><i>DV: uvede odlišnosti mezi českými a německými tradicemi a zvyky</i></p> <p><i>DV: zarecituje báseň, zazpívá píseň</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - realie německy mluvících zemí (především SRN, Rakousko, Švýcarsko) - nejdůležitější svátky (Vánoce, Velikonoce) 	
<p><i>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></p> <p><i>DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</i></p> <p><i>DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů</i></p> <p><i>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></p>	<p><i>DV: imituje a obměňuje modelové věty</i></p> <p><i>DV: dle modelu substituuje požadované lexikální prvky ve vytvářených slovních spojeních a větách</i></p>	<p>Mluvnické učivo – Tvarosloví</p> <p>Podstatná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - člen určitý, neurčitý - užívání určitých a neurčitých členů v 1. pádě - rod podstatných jmen (rozdíly mezi rodem českých a německých podstatných jmen) <p>Přídavná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - v přísudku <p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní zájmena (zejména v 1. p.) - přivlastňovací zájmena mein / dein ihr / 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		<p>sein (v 1. p.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejčastější tázací zájmena - označení osoby a předmětu osobním zájmenem <p>Číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní 0 – 100 <p>Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - časování slovesa sein, pravidelných sloves - vazby <i>ich mag</i> <p>Předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívání předložek k vyjadřování časových údajů (am, um, im,) <p>Mluvnické učivo – Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovosled věty jednoduché oznamovací - slovosled věty tázací a rozkazovací - nutnost vyjádření podmětu (odlišnosti v konfrontaci s češtinou) 	

PŘEDMĚT: NĚMECKÝ JAZYK
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
žák			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	<u>DV:</u> adekvátně reaguje na zadávané pokyny	<p>Pokyny a instrukce</p> <ul style="list-style-type: none"> - ke školní práci - k pohybovým činnostem - k činnostem každodenních potřeb 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>DCJ-9-1-02 rozumí slovům jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p><u>DV:</u> zodpoví a vyřeší kontrolní otázky a úkoly</p> <p><u>DV:</u> odhadne obsah konverzace podle klíčových slov</p>	<p>Porozumění vyslechnutým souvislým projevům a dialogům</p> <ul style="list-style-type: none"> – v rámci probíraných tematických celků – básně, říkadla, písně – jednoduché popisy osob, předmětů 	
<p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák</p>			
<p>DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p>	<p><u>DV:</u> čte nahlas texty foneticky správně v rozsahu osvojených tematických celků</p>	<p>Technika čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednoduché věty a souvětí souřadná – výslovnostní pravidla 	
<p>DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p> <p>DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <p>DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p>	<p><u>DV:</u> zodpoví kontrolní otázky k přečtenému textu</p> <p><u>DV:</u> jednoduše a stručně vyjádří hlavní myšlenku textu</p>	<p>Vlastní čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> – texty se známými a osvojenými jazykovými prostředky – názvy a jednoduché popisy věcí – jednoduché monology na připravené téma – jednoduché dialogy – informační nápisy a orientační pokyny 	
<p>PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p>			
<p>MLUVENÍ žák</p>			
<p>DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p> <p>DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<p><u>DV:</u> předvede rozhovor se spolužákem na připravené téma</p>	<p>Projev dialogický</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednoduché rozhovory – začlenění pozdravu, společenských a zdvořilostních frází – telefonování (domluva, odmítnutí) 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<u>DV:</u> jednoduchým způsobem reprodukuje krátký text <u>DV:</u> přednese báseň, zazpívá píseň <u>DV:</u> vypráví o své osobě a své rodině	Projev monologický – sdělení základních informací (dle osvojovaných témat) – básně, říkadla, písně	
PSANÍ			
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<u>DV:</u> vyplní formulář s údaji o své osobě <u>DV:</u> popíše obrázek <u>DV:</u> napíše jednoduchý, ale delší text v rozsahu probíraných tematických celků	- formuláře Písemný projev – popis obrázků (dle tematických celků)	
JAZYKOVÝ PROSTŘEDEK			
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<u>DV:</u> dle diktátu zapíše graficky osvojené výrazy	Grafická stránka jazyka – grafická podoba osvojovaných výrazů – aplikace osvojených pravidel německého pravopisu	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<u>DV:</u> pozdraví a odpoví na pozdrav <u>DV:</u> zahájí a ukončí rozhovor	Slovní zásoba – společenské obraty a fráze	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<u>DV:</u> <i>plánuje svůj volný čas</i> <u>DV:</u> <i>hovoří o svém volném čase</i> <u>DV:</u> <i>smluví si schůzku</i> <u>DV:</u> <i>zeptá se na cestu</i>	- hovoří o svém volném čase - telefonické rozhovory - plány na prázdniny - názvy některých budov ve městě otázky na směr cesty	
	<u>DV:</u> <i>hovoří o domácích mazlíčcích</i> <u>DV:</u> <i>vyjádří vlastnictví pomocí sloves haben a podstatného jména</i>	- názvy některých zvířat - sloveso haben ve spojení s podstatným jménem	
	<u>DV:</u> <i>ptá se na čas</i> <u>DV:</u> <i>Odpoví na otázku – Kde?</i> <u>DV:</u> <i>zná názvy ročních období a měsíců</i>	- hodiny, otázka <i>Wie spät ist es?</i> - obec - budovy ve městě - roční období, měsíce	
	<u>DV:</u> <i>vyjádří cíl cesty</i> <u>DV:</u> <i>koupí si jízdenku</i> <u>DV:</u> <i>zajistí si ubytování</i>	- názvy některých evropských států - nákup jízdenek - rezervace pokoje	
	<u>DV:</u> <i>popíše svůj pokoj a dům</i>	- domov - názvy pokojů a nábytku - pokoj snů	
	<u>DV:</u> <i>ukáže na mapě německy mluvící země</i> <u>DV:</u> <i>vyjmenuje jejich hlavní města</i> <u>DV:</u> <i>uvede odlišnosti mezi českými a německými tradicemi a zvyky</i> <u>DV:</u> <i>zarecituje báseň, zazpívá píseň</i>	Realie - německy mluvících zemí	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>DCJ-9-4-03 - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> <p>DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p>	<p><u>DV</u>: imituje a obměňuje modelové věty</p> <p><u>DV</u>: dle modelu substituuje požadované lexikální prvky ve vytvářených slovních spojeních a větách</p>	<p>Mluvnické učivo – Tvarosloví</p> <p>Podstatná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - člen určitý, neurčitý (použití) <p>Přídavná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - v přísudku - skloňování a stupňování – lexikálně <p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> - skloňování osobních zájmen - skloňování přivlastňovacích zájmen - tázací zájmen - zájmeno <i>kein</i> - neurčitý podmět <i>man</i> <p>Číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádření ceny - řadové <p>Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - časování sloves s odlučitelnou předponou - nepravidelná slovesa - modální slovesa (müssen, können) <p>Příslovce</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2. a 3. stupeň nejfrekventovanějších příslovců (lexikálně) <p>Předložky</p> <ul style="list-style-type: none"> - se 3. a 4. pádem <p>Mluvnické učivo – Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovosled věty oznamovací - slovosled věty tázací - větný rámec se způsobovým slovesem 	

PŘEDMĚT: NĚMECKÝ JAZYK**ROČNÍK: 9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
žák			
<i>DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</i>	<i>DV: adekvátně reaguje na zadávané pokyny</i>	Pokyny a instrukce <ul style="list-style-type: none"> - ke školní práci - k pohybovým činnostem 	
<i>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</i>	<i>DV: zodpoví a vyřeší kontrolní otázky a úkoly</i> <i>DV: odhadne obsah konverzace podle klíčových slov</i>	Porozumění vyslechnutým souvislým projevům a dialogům <ul style="list-style-type: none"> - (dle probíraných témat) 	<i>MKV 4</i> <i>Multikulturalita:</i> <i>naslouchání druhým</i>
<i>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</i>	<i>DV: zodpoví a vyřeší kontrolní otázky a úkoly</i> <i>DV: adekvátně reaguje na vyslechnutá sdělení</i>	Porozumění sdělením, souvislým projevům, monologům (v rámci probíraných tematických celků) <ul style="list-style-type: none"> - básně, písně 	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<i>DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</i>	<i>DV: zodpoví kontrolní otázky k přečtenému textu</i> <i>DV: jednoduše a stručně vyjádří hlavní myšlenku textu</i>	Technika čtení <ul style="list-style-type: none"> - čtení delších větných celků - upevnění výslovnostních pravidel - práce se slovníkem (knižním či internetovým) 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	<u>DV</u> : zodpoví kontrolní otázky k přečtenému textu <u>DV</u> : stručně vyjádří hlavní myšlenku textu <u>DV</u> : spojí odpovídající dvojice vět	Čtení s porozuměním - vyhledání požadované informace v textu - vyjádření hlavní myšlenky - kontrolní otázky k přečtenému textu	
PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
MLUVENÍ žák			
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<u>DV</u> : evaluace žákovy techniky mluveného projevu je prováděna v rámci evaluace ústního monologického i dialogického projevu	Technika mluveného projevu - zřetelný a foneticky správný ústní projev	
DCJ-9-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<u>DV</u> : předvede rozhovor se spolužákem na připravené téma	Projev dialogický - zahájení a ukončení dialogu - dialogy v rámci probíraných témat	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<u>DV</u> : reprodukuje krátký text <u>DV</u> : přednese báseň, zazpívá píseň	Projev monologický - popis osob, předmětů, míst a vybraných situací - básně, písně	
PSANÍ žák			
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<u>DV</u> : popíše obrázek <u>DV</u> : napíše přiměřeně dlouhý text v rozsahu probíraných tematických celků	Písemný projev - popis obrázků - psaní jednoduchých textů (v rámci probíraných témat) - vyplňování formulářů	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<u>DV</u> : na základě vyslechnutého sdělení popíše stručně jeho obsah <u>DV</u> : vyplní formulář (strukturovaný životopis)	(strukturovaný životopis)	
JAZYKOVÝ PROSTŘEDEK			
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<u>DV</u> : dle diktátu zapíše graficky osvojené výrazy	Grafická stránka jazyka <ul style="list-style-type: none"> - grafická podoba osvojovaných výrazů - upevnění základních pravidel německého pravopisu 	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<u>DV</u> : charakterizuje sebe nebo vybraného člena své rodiny <u>DV</u> : sestaví svůj životopis <u>DV</u> : hovoří o povolání	Slovní zásoba <ul style="list-style-type: none"> - charakteristika a představení osob - povolání 	
	<u>DV</u> : hovoří o svém volném čase <u>DV</u> : hovoří o počasí, kalendářním roce a přírodě <u>DV</u> : pozve kamaráda na narozeninovou party <u>DV</u> : hovoří o potravinách a jídle	<ul style="list-style-type: none"> - volný čas - kalendářní rok - roční období a měsíce - příroda - plány narozeninové oslavy 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV:</u> nakupuje potraviny</p> <p><u>DV:</u> pojmenuje části oblečení</p> <p><u>DV:</u> popíše, co má na sobě</p> <p><u>DV:</u> popíše základní části lidského těla</p> <p><u>DV:</u> vyjádří bolest</p> <p><u>DV:</u> dá někomu pokyn, příkaz</p>	<ul style="list-style-type: none"> - potraviny a jídlo - oblékání - přídavná jména popisující oblečení - lidské tělo - zdraví - rozhovory s lékařem 	
	<p><u>DV:</u> vyjmenuje názvy budov a obchodů ve městě</p> <p><u>DV:</u> orientuje se v plánu města</p> <p><u>DV:</u> jednoduše popíše cestu</p> <p><u>DV:</u> pojmenuje dopravní prostředky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - budovy a obchody ve městě - orientace ve městě - rozhovory – Jak se kam dostanu? - dopravní prostředky 	
	<p><u>DV:</u> mluví o svých plánech na dovolenou a do budoucna</p> <p><u>DV:</u> vypráví o tom, kde byl</p>	<ul style="list-style-type: none"> - plány na prázdniny (Kdy? Kam? Čím? Na jak dlouho?) - povolání - vypráví o svém cestování - zeměpisné názvy ve spojení s předložkou 	
	<p><u>DV:</u> ukáže na mapě německy mluvící země</p> <p><u>DV:</u> vyjmenuje jejich hlavní města</p> <p><u>DV:</u> uvede odlišnosti mezi českými a německými tradicemi a zvyky</p>	<p>Reálie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Německo, Rakousko - Švýcarsko - Lucembursko a Lichtenštejnsko - Svátky - zvyky a tradice v německy mluvících zemích 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> <p>DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p>	<p><u>DV</u>: imituje a obměňuje modelové věty</p> <p><u>DV</u>: dle modelu substituuje požadované lexikální prvky ve vytvářených slovních spojeních a větách</p>	<p>Mluvnické učivo - Tvarosloví</p> <p>Podstatná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - skloňování <p>Přídavná jména</p> <ul style="list-style-type: none"> - stupňování přídavných jmen <p>Zájmena</p> <ul style="list-style-type: none"> - skloňování osobních a přivlastňovacích zájmen <p>Číslovky</p> <ul style="list-style-type: none"> - řadové číslovky <p>Slovesa</p> <ul style="list-style-type: none"> - préteritum slabých a některých silných sloves - perfektum slabých a některých silných sloves - modální slovesa – shrnutí <p>Předložky</p> <p>-předložky se 3. p, 4. p, se 3. a 4. p.</p> <p>Spojky</p> <ul style="list-style-type: none"> - souřadné – und, aber, oder <p>Mluvnické učivo - Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovosled po souřadících spojkách - postavení větných členů 	

Francouzský jazyk

Charakteristika

Vzdělávání v předmětu Francouzský jazyk jako druhý cizí jazyk si klade za cíl vytvářet základy pro další studium cizího jazyka, připravovat žáky k praktickému užívání jazyka, tak k objevování a chápání skutečností, které se nacházejí i mimo oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

Žáci získávají základní vědomosti a schopnosti, které jsou předpoklady k dalšímu úspěšnému rozvoji komunikace v cizím jazyce. Seznamují se se základními konverzačními situacemi a tématy (rodina, škola, bydlení, představování se, nakupování, oblečení, realie německy mluvících zemí aj.). Žáci si postupně osvojují základní postupy potřebné k efektivnímu studiu jazyka a rozšíří si všeobecný kulturní přehled.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	6

Místo realizace

- učebna cizích jazyků
- kmenové třídy
- učebna PC

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – kombinace frontální výuky s prací ve dvojicích, trojicích, skupinové vyučování, samostatná práce, pozorování, poslech, imitace, tvořivé činnosti, hry, reprodukce scének, práce s autentickými materiály, informační zdroje (učebnice, pracovní sešity, encyklopedie, gramatické tabule, CD, DVD, výukové programy)
- výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 24 žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k uvědomování si důležitosti komunikovat v cizím jazyce jak pro další studium tak v praktickém životě, naslouchají a čtou s porozuměním, reprodukují slyšené a čtené, pracují s textem, vyhledávají a třídí informace, pracují s vícero informačními zdroji (učebnice, pracovní sešit, slovníky, příručky, encyklopedie, gramatické tabule, časopisy, internet, výukové programy, video, CD, DVD aj.), naváží na učivo z předešlých ročníků, aplikují naučená gramatická pravidla a vzájemně je propojují, obohacují si svou slovní zásobu, aktivně se zapojují do výuky

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni ke zvolení vhodných postupů řešení problému, k hledání chyby a způsobů odstranění (např. naučit se opsat jinými slovy to, co chce vyjádřit, chybí-li slovní zásoba), dokáží požádat o pomoc, využívají znalostí z jiných oborů, analyzují přečtené texty, porovnávají jevy, zjistí shody a odlišnosti, třídí podle hledisek do kategorií

Kompetence komunikativní

- žáci využívají v komunikaci všech smyslů (sluch, zrak, hmat, řeč, ...), reprodukují text a slyšené slovo (shrnou, uspořádají, předvedou, učí se zpaměti a tvoří vlastní text), kladou otázky a odpovídají na ně, zapojují se do rozhovoru, zahájí a ukončí dialog, jejich promluva je souvislá a kultivovaná, má logický sled a adekvátní slovní zásobu, doprovází slova vhodnými gesty, mluví a píše spisovně, formulují vlastní myšlenky, píše v rámci obecně uznávaných norem pro písemnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáci se v cizím jazyce představí, povídají o sobě, svých zájmech, vlastnostech, pracují samostatně, ve dvojicích a ve skupinách, střídají role, podílí se na stanovení pravidel práce ve skupině a jejich respektování, efektivně spolupracují, přednesou v cizím jazyce krátký projev před spolužáky (prezentují svou práci)

Kompetence občanské

- žáci respektují kulturní dědictví a tradice jiných národů, v cizím jazyce pracují s tématy zdraví, nemoc, úrazy, volí vhodný pozdrav a rozloučení s dospělým i mezi sebou navzájem, vhodně oslovují

Kompetence pracovní

- žáci zodpovědně plní své povinnosti (skrze přípravu na výuku, nošení pomůcek, plnění zadaných úkolů a prací, vč. odevzdávání v dohodnutém termínu), dodržují pořádek a stanovená pravidla (ŘŠ, v odborné učebně, při poslechové práci aj.), používají vhodné pomůcky (slovníky, počítač aj.), v cizím jazyce pojmenují různé profese a vyjádří se, co je baví a proč

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: FRANCOUZSKÝ JAZYK

ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p>Žák:</p> <p>DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p> <p>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>DCJ-9-1-3 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seznamuje se se základy výslovnosti a s fr. abecedou - Vybavuje si číslovky do 100 - Vyjadřuje umístění v prostoru - Pojmenuje některá zvířata - Časuje sloveso avoir i v záporu - Vybaví si počítání 10-100 - Používá adjektiva k popisu osoby 	<p>Zvuková a grafická podoba jazyka-fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Základy výslovnosti, fr. abeceda, jednoduché texty-učebnice, básničky a písničky</p> <p>frankofonní země</p> <p>čísla 1-100</p>	<p>OSV8 Komunikace</p> <p>VMEGS1 Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>MLUVENÍ</p> <p>DCJ-9-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>DCJ-9-2-03</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pozdraví, představí sebe i jiné osoby, poděkuje - Poznává francouzské názvy některých měst a zemí Evropy - Seznamuje se s tvořením otázky ve francouzštině - Používá člen určitý a neurč. u substantiv <p>Hovoří a píše o sobě a své rodině a zaměstnání</p> <p>Používá zájmena přivlastňovací</p>	<p>Téma:</p> <p>Pozdravy, oslovení, představení se, poděkování, domov</p> <p>člen určitý a neurčitý elize, předložky a, en otázka ve francouzštině, gr. jev „il y a“, zápor ve větě</p> <p>Téma:</p> <p>Rodina, zaměstnání, časování sloves</p> <p>1. slov. třídy</p> <p>Zájmena přivlastňovací</p>	<p>VDO 1 Občanská společnost a škola</p> <p>OSV8 Komunikace</p>

odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- Časuje slovesa 1. slov. třídy	Slovní zásoba-žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovíům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Snaží se o první plynulou četbu	Texty – učebnice, časopisy, reálie, písně. Vybrané texty z francouzské literatury- próza i poezie	
PSANÍ DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- Pokouší se o jednoduchá sdělení a tvoření otázek - píše bližší okolnosti ohledně národnosti, bydliště a adresy - Správně časuje sloveso etre, i v záporu - Seznamuje se s přivl. zájmeny- seznamuje se s různou škálou slovníků a používá je k samostatné práci. Poznává fr. slovní zásobu a tvoření slov - Používá internet	Téma: Národnost, bydliště, tel. číslo, adresa sloveso etre, časování sloves 1. slov. třídy slovesa aller, faire Práce se slovníky a internetem	<i>MKV3 Etnický původ</i>

PŘEDMĚT: FRANCOUZSKÝ JAZYK
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM			

<p>DCJ-9-1-01 <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</i></p> <p>DCJ-9-1-02 <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p> <p>DCJ-9-1-03 <i>rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</i></p>	<p>Žák: - Vyjmenuje měsíce, dny v týdnu, části dne - Rozvíjí úroveň své výslovnosti a své četby</p>	<p>Téma: Den, měsíc, rok Četba různých textů – učebnice, jednoduché doplňkové materiály Časopisy, básně a písně. Číslovky do 100000</p>	
<p>MLUVENÍ</p> <p>DCJ-9-2-01 <i>zapojí se do jednoduchých rozhovorů</i></p> <p>DCJ-9-2-02 <i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i></p> <p>DCJ-9-2-03 <i>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</i></p>	<p>- Zeptá se na počasí nebo čte text, podá o něm informaci, vyjmenuje 4 roční období - Pokouší se o samostatnou práci s textem - seznamuje se s další škálou neprav. sloves Vypravuje svůj týdenní program - Představuje své koníčky</p>	<p>Základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Téma: Pocasí, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), příroda Nepravidelná slovesa –savoir, apprendre, écrire, lire Budoucí čas složený Minulý čas složený s etre a avoir</p>	<p><i>MKV4 Multikulturalita</i></p>
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<p>DCJ-9-3-01 <i>rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</i></p> <p>DCJ-9-3-02 <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</i></p> <p>DCJ-9-3-03 <i>rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</i></p>	<p>- Seznamuje se s francouzskou literaturou - Rozvíjí samostatnou práci s použitím různých slovníků a internetu Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník</p>	<p>Téma: Knihy, knihovna, dětská literatura, internet Práce se slovníkem Téma: Volný čas, cestování, prázdniny Ukazovací zájmena Reálie Francie, tradice, zvyky, svátky Stahování členů s předložkami</p>	<p><i>MKV3 Etnický původ</i></p>
PSANÍ			

<p>DCJ-9-4-01 Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s dalšími gramatickými jevy - Napíše jednoduchý dopis příteli, blahopřeje - Používá číslovky až do 1 000 000 - Pojmenuje měsíce v roce - 	<p>Téma: Týdenní režim Zvratné slovesa</p> <p>Téma: Blahopřání, narozeniny</p>	
--	---	--	--

PŘEDMĚT: FRANCOUZSKÝ JAZYK
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p>DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p> <p>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdokonaluje úroveň své výslovnosti a své četby 	<p>Texty – učebnice, časopisy, reálie, písně. Vybrané texty z francouzské literatury- próza i poezie</p> <p>Téma: Ve městě; bydlení, byt, dům- domov Sloveso prendre, boire Que – shrnutí; Nepravidelné stupňování příd. jmen Jednoduchý čas minulý a budoucí Další nepravidelná slovesa Mluvnice-základní gramatické struktury a typy vět(jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění).</p>	MKV 4
MLUVENÍ			
<p>DCJ-9-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů</p> <p>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hodnotí dopravní situaci ve městě, provoz - Seznamuje se s dalšími gramat. jevy - Pohovoří o místech, která navštívil, o cestování - Navazuje na základy reálií Francie - Správně používá číslovky 1 až milion 	<p>Téma: Cestování, reálie Francie, další tradice a zvyky, svátky Důležité zeměpisné údaje Pozdrav a dopis z prázdnin Nepravidelná slovesa Číslovky 1 až milion</p>	

CTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01 <i>rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</i> DCJ-9-3-02 <i>slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</i> DCJ-9-3-03 <i>rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</i>	Žák zdokonaluje úroveň své četby - Ovládá slovní zásobu nutnou k nakupování - Používá čas minulý - Účastní se rozhovoru na téma oblékání - Vyjadřuje svůj názor na dané téma - Přiřadí k výrazům antonyma, vyhledá synonyma Odhadne význam slova z kontextu věty	Téma: Nakupování, sport	<i>MV1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>
PSANÍ			
DCJ-9-4-01 <i>vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</i> DCJ-9-4-02 <i>napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i> DCJ-9-4-03 <i>stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</i>	- Pracuje samostatně s textem, řekne svou adresu, pozve na návštěvu, popíše svůj byt Popíše svůj oblíbený styl oblékání Dokáže popsat své sportovní aktivity Používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	Téma: Oblékání, nákupy, sportovní aktivity, stravování	<i>MV6 tvorba mediálního sdělení</i>

Ruský jazyk

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Vzdělávání v předmětu Ruský jazyk jako druhý cizí jazyk si klade za cíl vytvářet základy pro další studium cizího jazyka, připravovat žáky k praktickému užívání jazyka, tak k objevování a chápání skutečností, které se nacházejí i mimo oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

Žáci získávají základní vědomosti a schopnosti, které jsou předpoklady k dalšímu úspěšnému rozvoji komunikace v cizím jazyce. Seznamují se se základními konverzačními situacemi a tématy (rodina, škola, bydlení, představování se, nakupování, oblečení, realie německy mluvících zemí aj.). Žáci si postupně osvojují základní postupy potřebné k efektivnímu studiu jazyka a rozšíří si všeobecný kulturní přehled.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	-	-	-	-	-	-	-	2	2	2	6

Místo realizace

- učebna cizích jazyků
- kmenové třídy
- učebna PC

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – kombinace frontální výuky s prací ve dvojicích, trojicích, skupinové vyučování, samostatná práce, pozorování, poslech, imitace, tvořivé činnosti, hry, reprodukce scének, práce s autentickými materiály, informační zdroje (učebnice, pracovní sešity, encyklopedie, gramatické tabule, CD, DVD, výukové programy)
- výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 24 žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k uvědomování si důležitosti komunikovat v cizím jazyce jak pro další studium tak v praktickém životě, naslouchají a čtou s porozuměním, reprodukují slyšené a čtené, pracují s textem, vyhledávají a třídí informace, pracují s vícero informačními zdroji (učebnice, pracovní sešit, slovníky, příručky, encyklopedie, gramatické tabule, časopisy, internet, výukové programy, video, CD, DVD aj.), naváží na

učivo z předešlých ročníků, aplikují naučená gramatická pravidla a vzájemně je propojují, obohacují si svou slovní zásobu, aktivně se zapojují do výuky

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni ke zvolení vhodných postupů řešení problému, k hledání chyby a způsobů odstranění (např. naučit se opsat jinými slovy to, co chce vyjádřit, chybí-li slovní zásoba), dokáží požádat o pomoc, využívají znalostí z jiných oborů, analyzují přečtené texty, porovnávají jevy, zjistí shody a odlišnosti, třídí podle hledisek do kategorií

Kompetence komunikativní

- žáci využívají v komunikaci všech smyslů (sluch, zrak, hmat, řeč, ...), reprodukují text a slyšené slovo (shrnou, uspořádají, předvedou, učí se zpaměti a tvoří vlastní text), kladou otázky a odpovídají na ně, zapojují se do rozhovoru, zahájí a ukončí dialog, jejich promluva je souvislá a kultivovaná, má logický sled a adekvátní slovní zásobu, doprovází slova vhodnými gesty, mluví a píše spisovně, formulují vlastní myšlenky, píše v rámci obecně uznávaných norem pro písemnou komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žáci se v cizím jazyce představí, povídají o sobě, svých zájmech, vlastnostech, pracují samostatně, ve dvojicích a ve skupinách, střídají role, podílí se na stanovení pravidel práce ve skupině a jejich respektování, efektivně spolupracují, přednesou v cizím jazyce krátký projev před spolužáky (prezentují svou práci)

Kompetence občanské

- žáci respektují kulturní dědictví a tradice jiných národů, v cizím jazyce pracují s tématy zdraví, nemoc, úrazy, volí vhodný pozdrav a rozloučení s dospělým i mezi sebou navzájem, vhodně oslovují

Kompetence pracovní

- žáci zodpovědně plní své povinnosti (skrže přípravu na výuku, nošení pomůcek, plnění zadaných úkolů a prací, vč. odevzdávání v dohodnutém termínu), dodržují pořádek a stanovená pravidla (ŘŠ, v odborné učebně, při poslechové práci aj.), používají vhodné pomůcky (slovníky, počítač aj.), v cizím jazyce pojmenují různé profese a vyjádří se, co je baví a proč

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

žák

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům

DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: RUSKÝ JAZYK

ROČNÍK: 7.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: RUSKÝ JAZYK

ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	<ul style="list-style-type: none"> žák se seznamuje se zvukovou podobou ruského jazyka. vnímá fonetická pravidla a správnou intonaci	Úvodní ústní kurs Odlišné hlásky od češtiny. První slovní zásoba k tématům rodina, rodinní příslušníci, škola, školní předměty,	

DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> – získává základní výslovnostní návyky – vnímá vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – opakuje výslovnost jednotlivých hlásek a intonačních konstrukcí vět – pozdraví, představí sebe i jiné osoby, zeptá se na věk, poděkuje, rozloučí se – vnímá pohyblivý přízvuk v jazyce 	volnočasové aktivity, vybraná povolání, domácí zvířata, bydlení. Pozdravy, oslovení, představení, poděkování, základní zdvořilostní fráze.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	<ul style="list-style-type: none"> – Seznamuje se s grafickou podobou jazyka – ruskou azbukou – Snaží se o první plynulou četbu. 	Azbukové období Základy výslovnosti, ruská abeceda jednoduché texty-učebnice, básničky a písničky Základní gramatické struktury a typy vět	
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> – ptá se na bližší okolnosti ohledně místa, času, vlastností osob. – vnímá pohyblivý přízvuk v jazyce – seznamuje se s používáním záporu – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů. – snaží se o jednoduchý rozhovor, používá známou slovní zásobu 	Popis, vypravování Stručné zaznamenání čteného a slyšeného textu. Vyjadřování žádostí, přání. Otázka v ruštině - správná intonace Odlišnosti při používání záporu od češtiny Téma: rodina, rodinní příslušníci, škola, školní předměty, volnočasové aktivity, vybraná povolání, domácí zvířata, bydlení, základní barvy.	
PSANÍ			
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři		Skloňování vybraných podstatných jmen	

<p>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> – seznamuje se s psací podobou ruské abkvy – pokouší se o jednoduché písemné sdělení a tvoření otázek. – poznává ruské názvy některých měst a zemí. – píše o sobě a své rodině, škole, třídě. – zeptá se na totéž. – používá základní gramatické struktury a typy vět – seznamuje se se slovníky a používá je k samostatné práci. 	<p>Skloňování vybraných přídavných jmen Vybrané tvary přivlastňovacích zájmen Minulý čas Slovesné vazby odlišné od češtiny Vyjádření záporu</p>	
--	---	---	--

PŘEDMĚT: RUSKÝ JAZYK
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p>DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</p> <p>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>DCJ-9-1-03 Rozumí základním informacím v krátkých</p>	<ul style="list-style-type: none"> – žák rozvíjí úroveň správné ruské výslovnosti, usiluje o plynulé čtení s porozuměním – používá správnou ruskou intonaci 	<p>Poslech různých textů – učebnice, časopisy</p>	

<i>poslechových textech týkajících se každodenních témat</i>			
MLUVENÍ			
<p>DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů</p> <p>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</p>	<ul style="list-style-type: none"> – domluví se v běžných každodenních situacích, vyžádá si potřebné informace, požádá o radu, o pomoc – vyjádří, co smí, může, umí a má udělat 	<p>Slovní zásoba k tématům: rok, roční období, měsíce. Popis dne, denní činnosti, časové údaje, hodiny. Jídlo, nápoje, stravovací návyky. Nákupy, obchody, móda, oblékání, styly oblékání. Vzhled a charakterové vlastnosti člověka.</p> <p>Popis, vypravování. Stručné zaznamenání čteného a slyšeného textu a jeho reprodukce. Jednoduchá prezentace, informace z médií.</p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			

<p>DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</p> <p>DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</p> <p>DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozvíjí úroveň správné ruské výslovnosti, usiluje o plynulé čtení s porozuměním – používá správnou ruskou intonaci – stručně zaznamená čtený a slyšený text a reprodukuje ho 	<p>Četba různých textů – učebnice, časopisy, básně.</p> <p>Základní geografické, ekonomické, kulturní a historické reálie Ruska.</p> <p>Základní informace o životě v Rusku.</p>	
PSANÍ			
<p>DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, reaguje na jednoduché písemné sdělení</p> <p>DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žák upevňuje ruský pravopis na nové slovní zásobě - pokouší se o samostatnou práci s textem 	<p>Přídavná jména tvořená od jmen podstatných</p> <p>Osobní zájmena</p> <p>Ukazovací zájmena</p> <p>Číslovky 1 – 100, 1 000</p> <p>Časování sloves I. a II. typu</p> <p>Časování sloves pohybu</p> <p>Vybrané vazby sloves</p> <p>Příslovce</p>	

PŘEDMĚT: RUSKÝ JAZYK
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	průřezové téma
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
<p><i>DCJ-9-1-01</i> rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Zdokonaluje úroveň poslechu, rozumí i rychlejší mluvě, rozhovoru – Dbá na správnou výslovnost a intonaci 	<p>Texty – učebnice, časopisy, reálie, písně, básně.</p> <p>Vybrané texty z ruské literatury.</p>	<p>MKV4 Multikulturní výchova</p>

<p><i>pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně</i> <i>DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <i>DCJ-9-1-03 Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</i></p>		Téma: cestování	
MLUVENÍ			
<p><i>DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů</i> <i>DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i> <i>DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Pohovoří o místech, která navštívil, o cestování.</i> – <i>Navazuje na základy ruských reálií, seznamuje se s názvy zemí světa</i> – <i>Používá slovesa 1. a 2. časování</i> – <i>Pohovoří o roli módy v životě mladých lidí</i> – <i>Účastní se rozhovoru na témata: oblékání, můj den, škola, zájmy</i> – <i>správně používá tvary některých přídavných jmen</i> 	<p>Téma: cestování; Časování sloves Slovesa <i>у̀дму, examь</i> dokonavost a nedokonavost u ruských sloves <i>у̀дму</i> v různých významech</p>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
<p><i>DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</i> <i>DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Ovládá slovní zásobu nutnou k nakupování.</i> – <i>Používá slovesa se změnou kmenové souhlásky <i>хотеть – я хочу, ходить – я хожу,</i></i> – <i>Seznamuje se s názvy různých povolání</i> – <i>Správně se orientuje v čase</i> 	<p>Témata: nakupování Vánoce a narozeniny Časování sloves se změnou kmenové souhlásky Vyjádření: Je třeba, je nutné Téma: povolání</p>	

DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	– Používá správné tvary podstatných jmen všech rodů	Skloňování podstatných jmen Vyjádření času – hodiny Číslovky	
PSANÍ			
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, reaguje na jednoduché písemné sdělení DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	– Pracuje samostatně s textem, řekne svou adresu, pozve na návštěvu, popíše svůj byt. – Charakterizuje člověka, popíše jeho vzhled – Píše pozdrav ruskému kamarádovi k Novému roku a k narozeninám.	Témata: bydlení, byt, dům; Podstatná a přídavná jména - Procvičování Téma: člověk, části těla, vzhled, móda Stupňování přídavných jmen	

Instrumentální obohacování

Charakteristika

Učivem je program Instrumentální obohacování prof. R. Feuersteina. Instrumenty (pracovní sešity) obsahují úkoly, které nevycházejí ze znalostí a z obsahů vázaných na školní předmět nebo oblast lidské činnosti. Předmětově nespécifický charakter úkolů vytváří příležitosti pro rozvoj učebních strategií a obecných dovedností myslet, které pak žák může uplatnit a zhodnotit v běžně vyučovaných předmětech i mimo ně. Úkoly v jednotlivých pracovních sešitech (Instrumentech) jsou tedy záměrně voleny tak, aby více než „co se dělá“, zdůrazňovaly, „jak se něco dělá“.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	1	-	-	-	-	1	0	0	0	0	0

Místo realizace

Výuka probíhá v učebnách s úpravou nábytku do U.

Realizace průřezových témat

OSV

Formy a metody realizace

Formy a metody práce se užívají podle příslušného instrumentu a cílů vzdělávání: - samostatná práce; - kolektivní práce (především forma sdílení); - krátkodobé projekty. Práce s instrumenty je časově velmi různorodá (dle charakteru skupiny). Práce s instrumenty je časově velmi různorodá (dle charakteru skupiny), nelze tedy garantovat naplnění všech výstupů. Úvodním instrumentem je Uspořádání bodů, další pokračování bude potom na dohodě vyučujících.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Prostřednictvím metod zprostředkování (především používání otevřených otázek) nachází žáci vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení. Zprostředkováním je veden k plánování, organizování činností a omezení impulzivitu.

Kompetence k řešení problémů

- Principem „přemostování“ (nalezení principu ze zkušeností s prací nebo s tématy a následná analogie použití principu v žákových běžných životních situacích) zaměřujeme pozornost žáka na různé problémové situace a jejich kontexty. Častým porovnáváním žákovi umožňujeme nacházet shodné, podobné a odlišné znaky a využívat získané vědomosti a dovednosti k řešení problému. Principem svobodné volby umožňujeme žákovi volit různé způsoby řešení.

Kompetence komunikativní

- Záměrným vytvořením prostoru pro sdílení umožňujeme žákovi formulovat a vyjadřovat své myšlenky. Zároveň má možnost naslouchat a reagovat na ostatní. Využitím různým instrumentů (pracovních sešitů) má žák možnost lépe chápat různé druhy vyjádření informací (modality).

Kompetence sociální a personální

- Sdílením umožňujeme žákům přispívat do diskuse, vnímat zkušenosti ostatních a respektovat různá hlediska jak z hlediska přístupu, strategie nebo postupu, tak z hlediska výsledku práce. Zprostředkováváním (podporou) a nehodnocením výsledků práce umožňujeme žákovi zažít pocit kompetence.

Kompetence občanské

- Principy přemostování a sdílení vytváříme prostor pro respektování přesvědčení druhých lidí a vcítění se do situací ostatních. Různými tématy v rámci přemostování umožňujeme pochopení tradic, kulturního a historického dědictví.

Kompetence pracovní

- důrazem na výběr vlastního řešení umožňujeme žákům formulovat a následně dodržovat pravidla daná úkolem. Tématy danými přemostováním umožňujeme žákům využívat znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje.

Vzdělávací obsah 1.roč. – Basic

PŘEDMĚT: INSTRUMENTÁLNÍ OBOHACOVÁNÍ – Basic

ROČNÍK: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezové téma
Uspořádání bodů, případně Tříkanálové učení (haptický instrument), Od jednotky ke skupině, nebo dle potřeby Rozpoznání emocí a Porovnej a odhal absurdity A		
<i>nachází shodné a odlišné znaky jednotlivých úkolů systematicky zkoumá a vyhledává informace vybírání a využívá vhodné způsoby a strategie řešení plánuje jednotlivé kroky způsobu práce třídí informace na důležité a nedůležité z hlediska řešení problému operuje s termíny, znaky a symboly uvedenými v instrumentu (např. jednoduché geometrické tvary a jejich vlastnosti) v určitých zadáních vyhledá v řešení chybu dle instrukce v řešení zachová stálost jevu (např. tvaru při přetočení) při řešení problému bere v úvahu více než jeden zdroj informací při řešení využívá logické vyvozování a hypotetické myšlení při obtížích s řešením problému hledá nová řešení ověří adekvátnost řešení problémových situací systematicky řeší problém (odstraňuje chování pokus omyl) obhájí si řešení</i>	Uspořádání bodů, Tříkanálové učení, příp. Od jednotky ke skupině	
<i>zkoumání objektů přesným a strukturovaným způsobem systematicky zkoumá za pomoci taktilní a motorické modalit vytváří koncepty s pomocí slovního zprostředkování založeného na nashromáždění a vstřebání taktilně nasbíraných informací</i>	Tříkanálové učení	
<i>využívá proces počítání</i>	příp. Od jednotky ke skupině	

Očekávané výstupy		Učivo	Průřezové téma
<i>chápe jednotku jako člena skupiny organizuje jednotky do jedné entity- pojem skupiny rozumí pojmu skupina v různé modalitě přináší podobné nebo rozdílné objekty do jednoho úhrnu (pojem celkem) rozumí vztahům mezi skupinami</i>			

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života. V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů; vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků; rozvíjejí u žáků schopnost správně se matematicky vyjadřovat; podporují u žáků důvěru v jejich schopnosti; vychovávají žáky k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci; budují u žáků pozitivní vztah k matematice.

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

1. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 1. stupni základního vzdělávání je kladen důraz na budování základů používání matematické symboliky a jazyka matematiky a na proces řešení problému. Základní matematické pojmy jsou vytvářeny ve čtyřech tematických okruzích:

1. číslo a početní operace – žáci porozumí pojmu číslo, získají dovednosti v pamětném a písemném počítání v oboru přirozených čísel, seznámí se s vlastnostmi základních operací s čísly, s odhadem a s prací s chybou;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci si postupně osvojí dovednosti, které souvisejí se zpracováním dat, seznamují se se závislostmi a jejich zápisy v běžném životě, doplňují a sestavují jednoduché tabulky a diagramy;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci získají základní orientaci v rovině a prostoru, učí se poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu.

Zařazení rozšiřujícího učiva zváží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Peníze – způsoby placení; Hospodaření domácnosti – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; Finanční produkty – úspory.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

Osobnostní a sociální výchova (OSV): OSV 1, OSV 10

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících ZŠ v této hodinové dotaci:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	4	5	5	5	4	11	4	5	4	4	17

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován především v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce matematiky je využívána i multimediální a počítačová učebna, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, korespondenční semináře a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.). K rozvíjení matematické gramotnosti napomáhají i zájmové útvary.

Výchovné a vzdělávací strategie

Matematickým vzděláváním lze významně přispět k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitelé matematiky k tomu používají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- nácvikem a častým prováděním náčrtů cíleně rozvíjí u žáků zručnost při grafickém vyjadřování;
- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti rozvíjí logické myšlení a úsudek žáků;
- kladením jednoduchých problémových otázek vede žáky k hledání různých způsobů řešení a k tomu, aby si uvědomili, které z nich jsou efektivní a které nikoliv;
- vytváří podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny;
- organizuje vyučovací hodiny tak, aby v případě, že zadanou matematickou úlohu žáci rychle vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporuje u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky;
- doporučuje žákům postupy pro získání zajímavých dat ze školního prostředí a každodenního života, která jsou vhodná ke statistickému zpracování.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- důkladným procvičováním a důslednou kontrolou vede žáky ke správnému a bezpečnému užívání rýsovacích potřeb a digitálních nástrojů;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozбором vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

1. OBDOBÍ

1. stupeň: 1. až 3. ročník

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy

žák

M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků

M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose

M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly

M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času

M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci

M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

2. OBDOBÍ

1. stupeň: 4. až 5. ročník

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy

žák

M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení

M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel

M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel

M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku

M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel

M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty

M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák

M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data

M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

M-5-3-01 narysuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce

M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

3. OBDOBÍ:

2. stupeň: 6. až 9. ročník

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák

M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu

M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor

M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel

M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)

M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů

M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)

M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním

M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav

M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák

M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

M-9-2-02 porovnává soubory dat

M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti

M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem

M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

žák

M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku

M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary

M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem

M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů

M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh

M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary

M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků

M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar

M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti

M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles

M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles

M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině

M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

žák

M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Vzdělávací obsah předmětu

PŘEDMĚT: MATEMATIKA

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

141 / 454

ROČNÍK: 1.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p><u>M-3-1-01:</u> používá přirozená čísla do 20 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</p> <p><u>M-3-1-02:</u> čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</p> <p><u>M-3-1-03:</u> užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p> <p><u>M-3-1-04:</u> provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p> <p><u>M-3-1-05:</u> řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<p><u>DV:</u> poznává jednotlivá čísla do 20 na základě názoru <u>DV:</u> určí počet daného čísla do 10, do 20 <u>DV:</u> využívá matematické pomůcky</p> <p><u>DV:</u> porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, = <u>DV:</u> dokáže napsat i přečíst čísla 0 – 20</p> <p><u>DV:</u> umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose <u>DV:</u> využívá matematické znaky <u>DV:</u> užívá číselnou osu ke sčítání, odčítání v oboru čísel do 20</p> <p><u>DV:</u> umí zpaměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1. desítky <u>DV:</u> sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky <u>DV:</u> zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu <u>DV:</u> využívá komutativnosti <u>DV:</u> sestaví jednoduché slovní úlohy <u>DV:</u> využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<p>Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 1-5, 6-10, 10 – 20</p> <p>Určování čísel v řadě do 10, do 20 Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru</p> <p>Využívání názorných pomůcek: dominové karty, kostky, počítadlo apod.</p> <p>Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 10 – 20.</p> <p>Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy Sčítání, odčítání čísel pomocí číselné osy</p> <p>Vyvození +, - na názorných příkladech. Sčítání, odčítání do 5, do 10 Zápis příkladů, čtení, řešení písemně i zpaměti. Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.</p>	
Závislosti a práce s daty			
<p><u>M-3-2-01</u> orientuje se v čase <u>M-3-2-02</u> popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p>	<p><u>DV:</u> určí části dne, doba spánku, doba denní <u>DV:</u> Vymenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí</p>	<p>Orientace v čase, propojení s prvoukou. Určování časové jednotky – hodina v průběhu dne a noci, časový údaj – den, měsíc, rok</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>M-3-03 doplňuje posloupnosti čísel</i>	<i>DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh DV: za pomoci učitele se orientuje na číselné ose. DV: určí místo v řadě</i>	Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Určení data a zápis – číselně, slovně. Střídání ročních dob, měření teploty, porovnávání výsledků měření Čtení jednoduchých tabulek. Vztahy o několik více, méně. Číslovky řadové	
Geometrie			
<i>M-3-3-01: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa M-3-3-02: porovnávání velikostí útvarů M-3-3-03: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i>	<i>DV: rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru. DV: určí shodné a neshodné tvary základních útvarů DV: zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</i>	Základní útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice Rovinné útvary Stavebnice- konstrukce Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 2.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>M—3-1-01 : používá přirozená čísla do 100 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-0 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	<i>DV: sčítá a odčítá čísla do 20 s pře-chodem přes desítku DV: poznává jednotlivá čísla do 100 DV: určí počet daného čísla do 100, zapíše a přečte všechna čísla do 100 DV: určí posloupnost jednotlivých čísel do 100 DV: vyhledá dané číslo v řadě, dokáže přečíst všechna čísla 20 – 100 DV: dokáže určit a porovnat velikost daného čísla</i>	Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku Vytváření představ jednotlivých čísel do 100 na základě názoru Počítání do 100 s určením správného počtu, zápisy a čtení čísel Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek: do-minové karty, kostky, počítadlo apod.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>M—3-1-03:</u> užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</p> <p><u>M-3-1-04:</u> provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</p> <p><u>M-3-1-05:</u> řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<p><u>DV:</u> najde a запиše dané číslo na číselné ose <u>DV:</u> porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</p> <p><u>DV:</u> sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy, počítá z paměti <u>DV:</u> zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu <u>DV:</u> využívá komutativnosti</p> <p><u>DV:</u> využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<p>Čtení, psaní, porovnávání čísel do 100. Násobení a dělení v oboru do 50.</p> <p>Orientace na číselné ose</p> <p>Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 20 – 100.</p> <p>Sčítání a odčítání do 100 s přechodem desítky (20+30, 45+8) Počítání s použitím závorek Doplňování a využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.</p>	
Závislosti a práce s daty			
<p><u>M-3-2-01</u> orientuje se v čase</p> <p><u>M-3-2-02</u> popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p><u>M-3-2-03</u> doplňuje posloupnosti čísel</p>	<p><u>DV:</u> dokáže určit hodiny, minuty <u>DV:</u> vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí</p> <p><u>DV:</u> řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomoci učitele zápisy slovních úloh <u>DV:</u> číslovky řadové Určí místo v řadě</p>	<p>Převody času, měsíc, den hodina, minuta Určování času na hodinách ručičkových i digitálních</p> <p>Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Vymyšlení slovních úloh na základě poznatků z praktického života</p> <p>Poznávání řadových číslovek, využívání v TV</p>	
Geometrie			
<p><u>M-3-3-01:</u> rozezná, pojmenuje, vymodeluje, popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa</p> <p><u>M-3-3-02:</u> porovnává velikost útvarů</p>	<p><u>DV:</u> Rozezná, pojmenuje krychli, kvádr, kouli, jehlan a základní rovinné útvary</p> <p><u>DV:</u> narýsuje úsečku, určí délku úsečky na cm a porovná.</p>	<p>Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, jehlan, koule. Modelování těles. Určování odlišností jednotlivých těles. Rýsování úseček, měření pomocí pravítka na cm, porovnávání délek úseček</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>M-3-3-03: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i>	<i>DV: určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů DV: určí dané geometrické tvary, popíše rozdíly DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</i>	Modelování čtverců, obdélníků, kruhů, trojúhelníků Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>M-3-1-01: používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i>	<i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 z paměti i písemně DV: používá násobilku k řešení úloh</i>	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 z paměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100	
<i>M-3-1-02: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i>	<i>DV: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</i>	Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000	
<i>M-3-1-03: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i>	<i>DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 na základě názoru DV: určí počet daného čísla do 100, do 1 000</i>	Určování čísel v řadě do 1 000 po desítkách, stovkách, jednotkách	
<i>M-3-1-04: provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i>	<i>DV: určí počet daného čísla do 1 000</i>	Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě	
<i>M-3-1-05: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i>	<i>DV: využívá matematické pomůcky</i>	Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek- do-minové karty, kostky, počítadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV:</u> porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</p> <p><u>DV:</u> dokáže napsat i přečíst čísla 100 do 1 000</p> <p><u>DV:</u> umí číslo vyhledat, zapsat, porovnat na číselné ose</p> <p><u>DV:</u> využívá matematické znaky</p> <p><u>DV:</u> umí z paměti sčítat a odčítat jednoduché příklady do 1 000</p> <p><u>DV:</u> zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu</p> <p><u>DV:</u> využívá komutativnosti</p> <p><u>DV:</u> sestaví jednoduché slovní úlohy</p> <p><u>DV:</u> využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</p>	<p>Psaní a čtení jednotlivých čísel 100 – 1000.</p> <p>Číselná osa, znázorňování čísel</p> <p>Určování čísel na číselné ose</p> <p>Porovnávání čísel pomocí číselné osy</p> <p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000</p> <p>Sčítání a odčítání z paměti</p> <p>Dělení se zbytkem v oboru násobilky</p> <p>Násobení dvojciferných čísel jednociferným</p> <p>Písemné sčítání dvou trojciferných čísel</p> <p>Zaokrouhlování na desítky a stovky</p> <p>Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony</p> <p>Písemné násobení jednociferným činitelem</p> <p>Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.</p>	
Závislosti a práce s daty			
<p>M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</p> <p>M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p>M-3-2-03 doplňuje tabulky, doplňuje posloupnosti čísel</p>	<p><u>DV:</u> zná jednotky času: hodina, minuta, vteřina</p> <p><u>DV:</u> provádí odhady předběžného výsledku měření</p> <p><u>DV:</u> umí narýsovat a používat tabulku násobků</p> <p><u>DV:</u> dokáže vyhledat spoje (autobusové) do místa a z místa bydliště)</p>	<p>Orientace v čase, propojení s prvoukou.</p> <p>Měření jednotek času, vytváření správné představy o jejich velikosti na základě praktických činností.</p> <p>Základní jednotky hmotnosti a objemu</p> <p>Provádění jednoduchých převodů času</p> <p>Praktické využívání v TV, prouce</p> <p>Práce s tabulkami, diagramy – sestavování, jízdní řády</p>	
Geometrie			
<p>M-3-3-01: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa</p>	<p><u>DV:</u> Rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru.</p> <p><u>DV:</u> Určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů</p> <p><u>DV:</u> provádí jednoduché převody</p> <p><u>DV:</u> dokáže narýsovat a změřit úsečky různé délky</p>	<p>Základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec) kružnice, kruh</p> <p>Různá měřidla délky, měření úsečky, Jednotky délky: mm, cm, dm, m</p> <p>Přímka, úsečka, bod, průsečík</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>M-3-3-02</u>: porovnávání velikostí útvarů</p> <p><u>M-3-3-03</u>: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<p><u>DV</u>: narýsuje a změří úsečky v různých polohách</p> <p><u>DV</u>: Dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar</p> <p><u>DV</u>: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar</p>	<p>Rýsuje úsečku, polopřímku, přímku, trojúhelník, kružnici a kruh.</p> <p>Základní prostorové útvary (kvádr, válec, krychle, jehlan)</p> <p>Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků</p>	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<p><u>M-5-1-0 1</u>: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</p> <p><u>M-5-1-02</u>: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</p> <p><u>M-5-1-03</u>: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel do 10 000</p>	<p><u>DV</u>: používá komutativnosti v řešení početních operací</p> <p><u>DV</u>: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 z paměti i písemně</p> <p><u>DV</u>: používá násobilku k řešení úloh</p> <p><u>DV</u>: dokáže správně používat matematické symboly +, -, x, :</p> <p><u>DV</u>: poznává jednotlivá čísla do 10 000 na základě názoru</p> <p><u>DV</u>: určí počet daného čísla do 10 000</p> <p><u>DV</u>: snaží se využívat počtu do 10 000 v nejrůznějších životních situacích</p> <p><u>DV</u>: dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000</p> <p><u>DV</u>: umí zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky</p>	<p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly</p> <p>Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 z paměti i písemně</p> <p>Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100</p> <p>Násobení jednociferným a dvojciferným činitelem</p> <p>Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky</p> <p>Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru</p> <p>Přirozená čísla 0 – 10 000</p> <p>Určování čísel v řadě do 10 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících.</p> <p>Písemné algoritmy početních operací</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>M-5-1-04: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i>	<p><i>Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě</i></p> <p><i>Počítání a určování předmětů v daném souboru</i></p> <p><i>Využívání názorných pomůcek: dominových karet, kostky, počítadlo apod.</i></p> <p><i>DV: dokáže použít komutativní a asociativní zákon</i></p> <p><i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší</i></p> <p><i>DV: řeší jednoduché slovní úlohy</i></p> <p><i>DV: využívá matematických her</i></p>	<p>Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady</p> <p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 10 000</p> <p>Sčítání a odčítání z paměti</p> <p>Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací</p> <p>Řešení slovních úloh</p>	
Závislosti a práce s daty			
<p><i>M-5-2-01: vyhledává, sbírá a třídí data</i></p> <p><i>M-5-2-02: čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</i></p>	<p><i>DV: dokáže měřit, vážit, zaznamenávat důležitosti, sestavit a doplnit tabulku</i></p> <p><i>DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu</i></p> <p><i>DV: pokouší se o sestavení diagramu</i></p>	<p>Práce s tabulkami, zápisy, řešení</p> <p>Názorné sestavení grafů, zapisování a vyhodnocení na základě údajů v tabulce</p> <p>Práce s diagramem</p> <p>Praktické využívání v TV, přírodo-vědě</p>	
Geometrie			
<p><i>M-5-3-01: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice)</i></p> <p><i>M-5-3-02: sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením jeho stran</i></p> <p><i>M-5-3-03: sestrojí rovnoběžky a kolmice</i></p> <p><i>M-5-3-04: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě</i></p>	<p><i>DV: rýsuje libovolné přímky, úsečky i dané délky, vyznačuje body</i></p> <p><i>DV: určí jednotky délky, hmotnosti, objemu a času</i></p> <p><i>DV: rýsuje rovnoběžky, kolmice</i></p> <p><i>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času</i></p> <p><i>DV: rýsuje obdélník, čtverec, kružnici, kruh, trojúhelník</i></p> <p><i>DV: vypočítá obvod čtverce a obdélníku a trojúhelníku</i></p> <p><i>DV: narýsuje střed a osu úsečky</i></p> <p><i>DV: převádí jednotky délky na dm, m, km</i></p> <p><i>Hmotnosti dkg, kg, t</i></p>	<p>Obdélník, čtverec, kružnice, kruh, trojúhelník</p> <p>Jednotky hmotnosti, délky, objemu a času</p> <p>Trojúhelníková nerovnost, pravouhlý trojúhelník</p> <p>Osa úsečky, střed úsečky</p> <p>Grafický součet a násobek úsečky</p> <p>Obvod trojúhelníku, obdélníku, čtverce</p> <p>Vzájemná poloha přímek v rovině</p> <p>Rýsování rovnoběžek, kolmic</p> <p>Rýsujeme rovnoběžník</p> <p>Obsah obdélníku, čtverce</p> <p>Výpočet povrchu krychle a kvádra</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>M-5-3-05: rozpozná a znázorní osově souměrné útvary</i>	<p><i>DV: vypočítá obsah čtverce a obdélníku, povrch krychle a kvádru s názorem</i></p> <p><i>DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách</i></p> <p><i>DV: rýsuje pravouhlý trojúhelník</i></p> <p><i>DV: podle návodu pracuje s útvary souměrnými podle osy</i></p>	Útvary souměrné podle osy	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>M-5-4-01: řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i>	<p><i>DV: účastní se řešení zajímavých slovních úloh</i></p> <p><i>DV: využívá časové přímky v dějinách vlasti</i></p> <p><i>DV: porovnává čísla počtu obyvatel v jednotlivých státech Evropy</i></p> <p><i>DV: pokouší se řešit zajímavé matematické hry</i></p> <p><i>DV: pracuje s krychlemi</i></p>	<p>Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka</p> <p>Letopočty, výpočty doby minulé x současné</p> <p>Propojení s vlastivědou, přírodovědou</p> <p>Magické čtverce – sestavování, řešení</p> <p>Stavby z krychlí</p>	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
<i>M-5-1-01: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení</i>	<p><i>DV: používá komutativnosti v řešení početních operací</i></p> <p><i>DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 000 z paměti i písemně</i></p> <p><i>DV: používá násobilku k řešení úloh</i></p>	<p>Přirozená čísla a celá čísla</p> <p>Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 000 z paměti i písemně</p> <p>Písemné násobení dvojciferným a trojciferným činitelem</p> <p>Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>M-5-1-02: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>M-5-1-03: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel</i></p> <p><i>M-5-1-04: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel</i></p>	<p><i>DV: dokáže správně používat matematické symboly + , - , x , :</i></p> <p><i>DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 000 na základě názoru</i></p> <p><i>DV: určí počet daného čísla do 1 000 000</i></p> <p><i>DV: určí počet daného čísla do 1 000 000</i></p> <p><i>DV: snaží se využívat počtu do 1 000 000 v nejrůznějších životních situacích</i></p> <p><i>DV: Dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000</i></p> <p><i>DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky, tisíce, miliony</i></p> <p><i>DV: Snaží se odhadovat výsledek</i></p> <p><i>DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší, =</i></p> <p><i>DV: pracuje s jednotkami hmotnosti, objemu, délky a času</i></p>	<p>Písemné dělení jednociferným dělitelem Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 000</p> <p>Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)</p> <p>Počítání a určování předmětů v daném souboru využití matematických symbolů</p> <p>Zaokrouhlování do milionu. Využívání názorných pomůcek – dominové karty, kostky, počítadlo apod. Písemné algoritmy početních operací Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, tisíce, miliony, odhady</p> <p>Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1 000 000 Sčítání a odčítání z paměti Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací</p> <p>Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna, g Délky – dm, m, km, mm, cm</p> <p>Tabulky, grafy</p> <p>Řešení slovních úloh Jednoduchá měření Práce s kalkulátorem, softwarem</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>M-5-1-05: modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku</i></p> <p><i>M-5-1-06: porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel</i></p> <p><i>M-5-1-07: přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</i></p> <p><i>M-5-1-08: porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</i></p>	<p><i>DV: převádí jednotky délky na dm, m, km</i> <i>Hmotnosti dkg, kg, t</i></p> <p><i>DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách</i> <i>DV: řeší složené slovní úlohy</i></p> <p><i>DV: Dokáže napsat a přečíst římské číslice do 20.</i> <i>Ví, jak se číslice odvozují</i> <i>Zná znaky římských čísel</i></p> <p><i>DV: Převádí celá čísla na zlomky</i> <i>DV: Určí část z celku</i> <i>DV: Porovnává zlomky se stejným základem</i> <i>DV: Sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel</i> <i>DV: Zapiše desetinné číslo</i> <i>DV: Vyhledává čísla na číselné ose a vyznačí je</i></p> <p><i>DV: Porozumí znaku „-“, u záporného čísla</i> <i>DV: Vyhledává záporná čísla na modelech, teploměru, číselné ose</i> <i>DV: Zapisuje záporná čísla</i></p> <p><i>DV: využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností</i></p>	<p>Římské číslice</p> <p>Číslice L, C, D, M Čtení letopočtů</p> <p>Zlomky Základní počítání a převody</p> <p>Desetinná čísla</p> <p>Celá čísla</p> <p>Zajímavé matematické úlohy</p>	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<p><i>M-5-2-01: vyhledává, sbírá a třídí data</i></p> <p><i>M-5-2-02: čte a sestavuje jednoduché tabulky, grafy v celém oboru přirozených čísel</i></p>	<p><i>DV: vyhledá si autobusové a vlakové spoje</i> <i>DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu</i></p> <p><i>DV: pracuje s tabulkami a jejími výsledky, sestaví graf</i> <i>DV: pokouší se o sestavení diagramu</i></p>	<p>Práce s daty – praktické využití jízdních řádů a ceníků.</p> <p>Tabulky, grafy, diagramy</p> <p>Práce s diagramem</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Praktické využívání v TV, přírodo-vědě	
Geometrie			
<u>M-5-3-01</u> : narýsuje a znázorní základní rovinné útvary –(čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici)	<u>DV</u> : sestrojí čtverec, obdélník <u>DV</u> : rozumí trojúhelníkové nerovnosti <u>DV</u> : dokáže narýsovat daný troj-úhelník	Konstrukce čtverce, obdélníku Trojúhelníková nerovnost Sestrojení daného trojúhelníku (pravoúhlý, rovnostranný, rovno-ramenný)	
<u>M-5-3-02</u> : sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod obdélníku sečtením jeho stran	<u>DV</u> : dokáže narýsovat součet, rozdíl, násobek úseček <u>DV</u> : rýsuje a určuje délku lomené čáry <u>DV</u> : dokáže označit přímkou, polo-přímku, úsečku, určí rozdíly <u>DV</u> : vypočítá obvod obdélníku, čtverce <u>DV</u> : narýsuje rovnoběžky v různých polohách v rovině, určí rovnoběžník <u>DV</u> : rýsuje kolmice pomocí kružítka	Grafický součet, rozdíl, násobek úseček Rýsování přímky, polopřímky, úsečky, lomené čáry Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků Rýsování rovnoběžek v různých polohách, rýsování rovnoběžníků	
<u>M-5-3-03</u> : sestrojí rovnoběžky a kolmice	<u>DV</u> : využije čtvercové sítě k výpočtu obsahu geometrických těles <u>DV</u> : používá jednotky obsahu, vzorce k výpočtu obsahu <u>DV</u> : vysvětlí rozdíl obvod x obsah	Čtvercová síť Výpočty obsahu Výsledky obvodů x obsahů porovnávání	
<u>M-5-3-04</u> : určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	<u>DV</u> : narýsuje čtvercovou síť, vyznačí čtverec, obdélník, určí osu souměrnosti	Označení geometrických tvarů v prostoru Souřadnice bodů ve čtvercové síti Čtvercová síť, rýsování obrazců	
<u>M-5-3-05</u> : rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvary překládáním papíru			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>M-5-4-01: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</i>	<i>DV : dokáže řešit slovní úlohy spojené se všemi matematickými operacemi na úrovni žáka 1. stupně</i>	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Odhady	

2. stupeň ZŠ

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Na 2. stupni základního vzdělávání je nutné v matematice pokračovat v budování základů matematické gramotnosti.

Vzdělávací obsah zahrnuje čtyři tematické okruhy, které navazují na okruhy formulované pro 1. stupeň:

1. číslo a proměnná – žáci porozumí pojmům přirozené číslo, celé a racionální číslo; důkladná znalost operací s těmito čísly umožní žákům pochopit základní pojmy algebry, které jsou nezbytné pro práci s výrazy a rovnicemi;
2. závislosti, vztahy a práce s daty – žáci porozumí základním pojmům statistiky a umí je aplikovat v úlohách z běžného života, využívají tabulky, diagramy a grafy jednoduchých závislostí;
3. geometrie v rovině a v prostoru – žáci se naučí základní orientaci v rovině a prostoru; dokážou popsat, změřit a sestavit daný geometrický útvar, spočítat obsahy, povrchy a objemy různých geometrických útvarů v rovině a prostoru;
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy – u žáků bude rozvíjeno logické myšlení, jejich argumentační dovednosti a dovednosti modelování v matematice.

Učivo uvedené v učebních osnovách je v rámci školy závazné. Zařazení rozšiřujícího učiva zvaží vyučující s ohledem na specifika konkrétní třídy a individuální potřeby žáků.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků ve shodě se Standardy finanční gramotnosti. Do učiva jsou zařazeny tyto obsahy: Hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti; Peníze – inflace; Finanční produkty – úročení.

Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

OSV **Osobnostní a sociální výchova**

Osobnostní rozvoj

OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání; cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium*

Morální rozvoj

OSV 10 *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu*

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika se realizuje ve všech ročnících 2. stupně ZŠ v této hodinové dotaci:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	4	5	5	5	4	11	4	5	4	4	16

Organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován v kmenových učebnách příslušné třídy, standardní délka vyučovací hodiny je 45 minut. K výuce matematiky je využívána i počítačová učebna, ostatní prostory školy i další podnětná prostředí. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže a programy podporující zájem žáků o matematiku (interaktivní výstavy, exkurze apod.).

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách matematiky se žáci názorně seznamují s přechodem od konkrétního k abstraktnímu, s tvůrčím přístupem při řešení podnětných úloh, s výhodami spolupráce při řešení problémů, s nutností přesného vyjádření myšlenek a s jejich obhajobou. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé matematiky využívají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- postupnou abstrakcí a zobecňováním vede žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů;
- umožňuje žákům díky vhodné organizaci výuky studovat jednoduché matematické texty, vyhledávat informace v tištěné i elektronické podobě, získávat soubory dat k dalšímu zpracování;
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků;
- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu;
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi;

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

- používá v hodinách informační a komunikační technologie a tím vede žáky k využívání digitálních zdrojů a prostředků k vyhledávání informací, modelování, simulacím, výpočtům a znázorňování.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vhodně formulovanými a přiměřeně obtížnými úkoly vede žáky k důkladné analýze, k plánu řešení, k volbě vhodného postupu při řešení problému (využití tradičních i digitálních prostředků), k odhadu a vyhodnocení reálnosti výsledku vzhledem k zadaným podmínkám;
- na základě pokusů nebo zkušeností žáků rozvíjí jejich logické myšlení, úsudek a tvoření hypotéz, které žáci ověřují nebo vyvracejí pomocí protipříkladů;
- prostřednictvím vhodně volených příkladů vede žáky k osvojení induktivního a deduktivního přístupu při řešení problému.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- důslednou kontrolou žákova projevu podporuje u žáků používání odborné terminologie a kultivaci jazyka matematiky;
- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků;
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili;
- vhodně využívá cizí jazyk (zejména angličtinu) a ICT, aby připravil žáky pro vstup do soudobé společnosti a vědeckého světa matematiky.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytvářením vhodných příležitostí k aktivní diskusi vede žáky k obhajobě vlastního názoru, k jeho případné změně na základě zjištění nových informací;
- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- zařazuje občanské problémy do matematických úloh a tím žáky motivuje k uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti (např. informatika, finanční gramotnost, statistika a její interpretace) a k zamyšlení nad věrohodností informací (např. dotazníková šetření).

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- pestrým výběrem netradičních úloh rozvíjí u žáků schopnost využívat znalosti a dovednosti z různých oborů;
- zařazováním vhodných situací ve výuce vede žáky k efektivnímu používání pomůcek, kalkulátoru a informačních a komunikačních technologií;
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozbořem vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů.

PŘEDMĚT: MATEMATIKA

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Desetinná čísla			
<p><u>M-9-1-04:</u> užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p> <p><u>M-9-1-02:</u> zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</p>	<p><u>DV:</u> zapiše a přečte desetinné číslo</p> <p><u>DV:</u> znázorní desetinné číslo na číselné ose</p> <p><u>DV:</u> porovná dvě a více desetinných čísel</p> <p><u>DV:</u> zaokrouhlí desetinné číslo na stovky, desítky, jednotky, desetiny, setiny</p> <p><u>DV:</u> převádí jednotky délky, hmotnosti a obsahu</p> <p><u>DV:</u> sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla</p>	<p>Desetinná čísla - zápis, znázornění</p> <p>Porovnávání desetinných čísel</p> <p>Zaokrouhlování desetinných čísel</p> <p>Sčítání desetinných čísel</p> <p>Odčítání desetinných čísel</p> <p>Jednotky délky, hmotnosti a obsahu</p> <p>Násobení desetinných čísel</p> <p>Dělení desetinných čísel</p>	<p><i>OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti učení a studium</i></p>
Úhel			
<p><u>M-9-3-03:</u> určuje velikost úhlu měre-ním a výpočtem</p>	<p><u>DV:</u> definuje a sestrojí přímku, polopřímku a úsečku</p> <p><u>DV:</u> definuje úhel jako část roviny</p> <p><u>DV:</u> sestrojí osu úhlu</p> <p><u>DV:</u> změří velikost úhlu úhломěrem, sestrojí úhel o dané velikosti</p> <p><u>DV:</u> klasifikuje úhly podle jejich velikosti</p> <p><u>DV:</u> pozná vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé úhly a porovná jejich velikosti</p> <p><u>DV:</u> sečte a odečte velikosti úhlů ve stupních a minutách</p>	<p>Přímka, polopřímka, úsečka</p> <p>Úhel, osa úhlu</p> <p>Velikost úhlu</p> <p>Druhy úhlů - ostrý, pravý, tupý, přímý, nekonvexní a plný úhel</p> <p>Dvojice úhlů a jejich vlastnosti</p> <p>Sčítání a odčítání úhlů</p>	
Osová souměrnost			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<u>M-9-3-08</u> : načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	<u>DV</u> : pozná shodné útvary <u>DV</u> : sestrojí obraz jednoduchého rovinného útvaru osově souměrného <u>DV</u> : pozná osově souměrný útvar a vyznačí všechny jeho osy souměrnosti	Shodné útvary Osová souměrnost Osově souměrné útvary	
Trojúhelník			
<u>M-9-3-01</u> : zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku <u>M-9-3-02</u> : charakterizuje a třídí základní rovinné útvary <u>M-9-3-03</u> : určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	<u>DV</u> : vypočítá velikost třetího vnitřního úhlu v trojúhelníku <u>DV</u> : rozliší trojúhelníky podle velikosti jeho vnitřních úhlů, uvede vlastnosti rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku <u>DV</u> : definuje trojúhelníkovou nerovnost <u>DV</u> : sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku <u>DV</u> : sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	Opakování úhlů Součet vnitřních úhlů v trojúhelníku Typy trojúhelníků Trojúhelníková nerovnost Výšky trojúhelníku Těžnice trojúhelníku Kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	
Dělitelnost			
<u>M-9-1-03</u> : modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	<u>DV</u> : určí všechny dělitele daného přirozeného čísla <u>DV</u> : určí zadaný počet prvních násobků daného přirozeného čísla <u>DV</u> : uvede znaky dělitelnosti čísla 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 <u>DV</u> : rozliší prvočíslo a složené číslo <u>DV</u> : rozloží složené číslo na součin prvočísel <u>DV</u> : určí největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek daných přirozených čísel	Dělitel Násobek Znaky dělitelnosti přirozenými čísly od 2 do 10 Prvočísla a složená čísla Společný dělitel Společné násobky Největší společný dělitel, nejmenší společný násobek	
Krychle a kvádr			
<u>M-9-3-09</u> : určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti <u>M-9-3-10</u> : odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	<u>DV</u> : rozliší krychli a kvádr <u>DV</u> : zobrazí krychli a kvádr včetně vyznačení viditelných a neviditelných hran <u>DV</u> : vypočítá povrch a objem krychle <u>DV</u> : vypočítá povrch a objem kvádru	Krychle a kvádr, jejich sítě Povrch a objem krychle	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<u>M-9-3-11</u> : načrtne a sestrojí síť základních těles	<u>DV</u> : převádí jednotky objemu	Povrch a objem kvádru Jednotky objemu	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Zlomky			
<u>M-9-1-04</u> : užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	<u>DV</u> : vyjádří zlomkem část celku <u>DV</u> : znázorní jednoduché zlomky na číselné ose <u>DV</u> : uvede zlomek v základním tvaru <u>DV</u> : porovná dané zlomky <u>DV</u> : vyjádří kladné racionální číslo zlomkem, desetinným číslem, příp. smíšeným číslem <u>DV</u> : sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky	Celek a jeho část Znázorňování zlomků Rozšiřování zlomků Krácení zlomků Porovnávání zlomků Zlomky, desetinná a smíšená čísla Sčítání zlomků Odčítání zlomků Násobení zlomků Dělení zlomků	<u>OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu</u>
Celá čísla			
<u>M-9-1-01</u> : provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<u>DV</u> : znázorní celé číslo na číselné ose <u>DV</u> : definuje absolutní hodnotu jako vzdálenost obrazu čísla na číselné ose od nuly <u>DV</u> : uvede absolutní hodnotu daného čísla <u>DV</u> : porovná daná celá čísla <u>DV</u> : sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla	Znázorňování celých čísel Číselná osa Absolutní hodnota celého čísla Porovnávání celých čísel Čísla navzájem opačná Sčítání celých čísel Odčítání celých čísel Násobení celých čísel Dělení celých čísel	
Racionální čísla			
<u>M-9-1-04</u> : užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část	<u>DV</u> : vyjádří dané racionální číslo zlomkem, desetinným číslem, příp. smíšeným číslem <u>DV</u> : znázorní racionální číslo na číselné ose	Racionální čísla	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
(přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	<u>DV:</u> porovná daná racionální čísla <u>DV:</u> sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla	Porovnávání racionálních čísel Sčítání a odčítání racionálních čísel Násobení a dělení racionálních čísel	
Shodnost			
<u>M-9-3-07:</u> užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	<u>DV:</u> pozná shodné geometrické útvary a v jednoduchých případech danou shodnost zapíše pomocí matematických symbolů <u>DV:</u> používá věty o shodnosti trojúhelníků k určení, zda jsou dva trojúhelníky shodné či ne a ke konstrukci trojúhelníků	Shodnost geometrických útvarů Shodnost trojúhelníků Věty o shodnosti trojúhelníků	
Středová souměrnost			
<u>M-9-3-08:</u> načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osové a středově souměrný útvar	<u>DV:</u> sestrojí obraz jednoduchého rovinného útvaru souměrně sdružený podle daného středu <u>DV:</u> pozná středově souměrný útvar a vyznačí jeho střed souměrnosti	Opakování osové souměrnosti Středová souměrnost Středově souměrné útvary	
Poměr			
<u>M-9-1-05:</u> řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů <u>M-9-2-03:</u> určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	<u>DV:</u> rozlišuje pořadí členů v poměru <u>DV:</u> uvede poměr v základním tvaru <u>DV:</u> řeší slovní úlohy s využitím poměru <u>DV:</u> rozliší přímou a nepřímou úměrnost <u>DV:</u> s porozuměním použije trojčlenku v jednoduchých slovních úlohách na přímou nebo nepřímou úměrnost	Poměr Rozšiřování a krácení poměru Počítání s poměry, slovní úlohy Postupný poměr Měřítko plánu a mapy Přímá úměrnost, trojčlenka Nepřímá úměrnost	
Čtyřúhelníky			
<u>M-9-3-06:</u> načrtne a sestrojí rovinné útvary <u>M-9-3-13:</u> analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	<u>DV:</u> pozná rovnoběžník a uvede, o který rovnoběžník se jedná <u>DV:</u> sestrojí výšky a úhlopříčky rovnoběžníku <u>DV:</u> porovná vlastnosti kosodélníku a kosočtverce <u>DV:</u> sestrojí daný rovnoběžník, vypočítá jeho obvod a obsah, ze vztahu pro obsah rovnoběžníku odvodí obsah trojúhelníku	Rovnoběžník Výšky a úhlopříčky rovnoběžníku Kosodélník a kosočtverec Konstrukce rovnoběžníku	<u>a rozhodovací dovednosti:</u> zvládání

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV:</u> pozná lichoběžník, charakterizuje pravouhlý a rovnoramenných lichoběžník</p> <p><u>DV:</u> sestrojí daný lichoběžník</p> <p><u>DV:</u> vypočítá obvod a obsah lichoběžníku</p>	<p>Obvod a obsah rovnoběžníku, obsah trojúhelníku</p> <p>Lichoběžník</p> <p>Konstrukce lichoběžníku</p> <p>Obvod a obsah lichoběžníku</p>	
Procenta			
<p><u>M-9-1-04:</u> užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</p> <p><u>M-9-1-06:</u> řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</p>	<p><u>DV:</u> definuje procento jako setinu z celku</p> <p><u>DV:</u> definuje základ, procentová část, počet procent</p> <p><u>DV:</u> řeší slovní úlohy na procenta</p> <p><u>DV:</u> vypočítá úrok, daň z úroku a výnos z vkladu v jednoduchých případech</p>	<p>Procenta, promile</p> <p>Základ, procentová část, počet procent</p> <p>Slovní úlohy na procenta</p> <p>Úroková míra a úrok</p> <p>Jednoduché úrokování</p>	
Základy finanční matematiky			
<p><u>M-9-2-05:</u> matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</p>	<p><u>DV:</u> vypočítá dluh resp. úrok z vkladu v jednoduchých případech pro jednoduché i složené úročení a pro jednorázový i opakovaný vklad</p>	<p>Opakování procent</p> <p>Termíny z finanční matematiky</p> <p>Věřitelé a dlužníci</p> <p>Jednoduché a složené úročení</p> <p>Úrokovací období</p> <p>Opakovaný vklad</p>	
Hranoly			
<p><u>M-9-3-09:</u> určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</p> <p><u>M-9-3-10:</u> odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p>	<p><u>DV:</u> pozná hranol, určí, co jsou podstavy a co stěny hranolu</p> <p><u>DV:</u> načrtne a sestrojí síť trojbokého a čtyřbokého hranolu</p> <p><u>DV:</u> vypočítá povrch a objem hranolu v jednoduchých případech</p>	<p>Hranoly</p> <p>Síť hranolu</p> <p>Povrch a objem hranolu</p>	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Mocniny a odmocniny			
<p><i>M-9-1-01: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i></p> <p><i>M-9-1-02: zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</i></p>	<p><i>DV: definuje druhou mocninu jako součin dvou stejných činitelů</i></p> <p><i>DV: umocňuje z paměti přirozená čísla od 1 do 20</i></p>	<p>Druhá mocnina</p> <p>Umocňování z paměti a porovnávání</p> <p>Odhadování a počítání druhých mocnin</p> <p>Druhá odmocnina</p> <p>Odmocňování z paměti a porovnávání</p> <p>Odhadování a počítání druhých odmocnin</p> <p>Mocniny s přirozeným exponentem</p> <p>Třetí mocnina</p> <p>Pravidla pro počítání s mocninami</p>	
Pythagorova věta			
<p><i>M-9-3-01: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i></p>	<p><i>DV: vysloví znění Pythagorovy věty a s porozuměním ji použije při řešení jednoduchých praktických problémů</i></p>	<p>Pythagorova věta</p> <p>Pythagorova věta v rovině</p> <p>Pythagorova věta v prostoru</p>	
Kružnice a kruh			
<p><i>M-9-3-02: charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i></p> <p><i>M-9-3-06: načrtne a sestrojí rovinné útvary</i></p> <p><i>M-9-3-04: odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů</i></p> <p><i>M-9-3-01: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i></p>	<p><i>DV: rozlišuje pojmy kružnice a kruh</i></p> <p><i>DV: rozliší sečnu, tečnu a vnější přímku</i></p> <p><i>DV: vysloví znění Thaletovy věty a s porozuměním ji použije při řešení jednoduchých konstrukčních úloh</i></p> <p><i>DV: vypočítá obvod a obsah kruhu, délku kružnice</i></p>	<p>Kružnice a kruh</p> <p>Kružnice a přímka</p> <p>Dvě kružnice</p> <p>Thaletova věta</p> <p>Obvod a obsah kruhu, délka kružnice</p>	
Výrazy a mnohočleny			
<p><i>M-9-1-07: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí</i></p>	<p><i>DV: určí hodnotu číselného výrazu se základními početními operacemi (sčítání, odčítání, násobení, dělení, druhá mocnina a odmocnina) včetně závorek</i></p>	<p>Číselné výrazy</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<u>DV:</u> určí hodnotu výrazu s proměnnými pro zadané hodnoty proměnných <u>DV:</u> definuje mnohočlen jako součet (rozdíl) jednočlenů <u>DV:</u> uvede vzorce pro druhou mocninu součtu resp. rozdíl jedno-členů a součinu $(a+b)(a-b)$	Výrazy s proměnnými Mnohočleny Sčítání a odčítání mnohočlenů Násobení mnohočlenů Rozklad mnohočlenů na součin Použití vzorců	
Válec			
<u>M-9-3-09:</u> určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti <u>M-9-3-10:</u> odhaduje a vypočítá objem a povrch těles <u>M-9-3-11:</u> načrtne a sestrojí síť základních těles	<u>DV:</u> načrtne a sestrojí síť válce <u>DV:</u> vypočítá povrch a objem válce	Válec a jeho síť Povrch a objem válce	
Lineární rovnice			
<u>M-9-1-08:</u> formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav <u>M-9-1-09:</u> analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	<u>DV:</u> vyjmenuje ekvivalentní úpravy rovnic <u>DV:</u> řeší lineární rovnice <u>DV:</u> řeší slovní úlohy s použitím lineární rovnice (o pohybu, o společné práci, výpočet ze vzorce))	Opakování výrazů Řešení lineárních rovnic Slovní úlohy	
Konstrukční úlohy			
<u>M-9-3-05:</u> využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	<u>DV:</u> popíše kružnici, kruh a mezikruží jako množinu bodů daných vlastností (v rovině) <u>DV:</u> popíše rovnoběžnou přímkou, osu úsečky, osu úhlu jako množinu bodů daných vlastností (v rovině) <u>DV:</u> sestrojí trojúhelník a čtyřúhelník v jednoduchých případech	Množiny bodů daných vlastností v rovině Konstrukce trojúhelníků Konstrukce čtyřúhelníků	

PŘEDMĚT: MATEMATIKA
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Lomené výrazy			
<i>M-9-1-07: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí lomené výrazy</i>	<i>DV: určuje podmínky, za kterých má lomený výraz smysl krátí a rozšiřuje lomené výrazy sčítá, odčítá, násobí, dělí lomené výrazy upravuje složený lomený výraz</i>	Určuje podmínky Řeší lomené výrazy Zjednodušuje lomené výrazy Rovnice s neznámou ve jmenovateli	
Rovnice, soustavy rovnic			
<i>M-9-1-08: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</i>	<i>DV: řeší soustavy rovnic vhodnou metodou DV: řeší slovní úlohy na směsi a roztoky</i>	Řešení soustavy rovnic Slovní úlohy	
Jehlan			
<i>M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11: načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	<i>DV: načrtne jehlan, načrtne a sestrojí síť jehlanu DV: vypočítá objem povrch jehlanu</i>	Jehlan, síť jehlanu Povrch a objem jehlanu	
Kužel			
<i>M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11: načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	<i>DV: načrtne kužel a jeho síť DV: vypočítá objem a povrch kužele</i>	Kužel, síť kužele Povrch a objem kužele	
Koule			
<i>M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i>	<i>DV: vypočítá objem a povrch koule</i>	Koule Povrch a objem koule	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>M-9-3-10</u>: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</p> <p><u>M-9-3-11</u>: načrtne a sestrojí síť základních těles</p> <p><u>M-9-3-12</u>: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</p> <p><u>M-9-3-13</u>: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p>			
Funkce			
<p><u>M-9-2-03</u>: určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</p> <p><u>M-9-2-04</u>: vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</p> <p><u>M-9-2-05</u>: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</p>	<p><u>DV</u>: pozná funkci z jejího grafu</p> <p><u>DV</u>: rozlišuje rostoucí a klesající funkci</p> <p><u>DV</u>: určí definiční obor funkce, obor hodnot funkce a hodnotu funkce přiřazenou číslu z definičního oboru</p> <p><u>DV</u>: pozná lineární funkci, konstantní funkci a přímou a nepřímou úměrnost z rovnice nebo grafu</p>	<p>Funkce, vlastnosti funkcí</p> <p>Přímá úměrnost</p> <p>Lineární funkce</p> <p>Nepřímá úměrnost</p>	
Podobnost			
<p><u>M-9-3-07</u>: užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</p>	<p><u>DV</u>: vysloví znění vět o podobnosti trojúhelníků a s porozuměním je po-užije k řešení praktických problémů</p>	<p>Podobnost geometrických útvarů</p> <p>Podobnost trojúhelníků</p> <p>Funkce sinus, cosinus, tangens</p> <p>Goniometrické funkce v praktických úlohách</p>	
Základy statistiky			
<p><u>M-9-2-01</u>: vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</p> <p><u>M-9-2-02</u>: porovnává soubory dat</p>	<p><u>DV</u>: vyjádří funkční závislost z praktického života tabulkou, grafem, diagramem, nákresem, schématem a rovnicí</p>	<p>Závislosti a data</p> <p>Příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti</p> <p>Nákresy, schémata</p> <p>Diagramy, grafy, tabulky</p> <p>Četnost znaku</p> <p>Aritmetický průměr</p>	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<p><u>M-9-4-01</u>: užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh</p>	<p><u>DV</u>: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného geometrického aparátu</p>	<p>Číselné a logické řady</p> <p>Číselné a obrázkové analogie</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-02: řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	<i>DV: kombinuje poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí a tematických celků</i>	Logické a netradiční geometrické úlohy	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Informatika

Charakteristika

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoli“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Časová dotace

- v 5. ročníku, 1 vyučovací hodina týdně

Místo realizace

- učebna PC
- kmenové třídy

Realizace průřezových témat

Mediální výchova

MV1 - pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

MV2 - různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

MV6 - uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení

MV7 - utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu

OSV8 Osobnostní a sociální výchova

Komunikace

VMEGS   Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímají: naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů

MKV   *Multikulturní výchova*

Multikulturalita

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, výklad, samostatná práce, soutěže, testy, PC, video

Kompetence k učení

- žáci pomocí internetu získávají informace, které slouží k zefektivnění jejich učení, vyhledávají informace z různých zdrojů a porovnávají je a třídí, zkouší nové cesty a možnosti postupu získání informací

Kompetence k řešení problémů

- žáci vyhledávají problém, pojmenují ho a hledají vhodný způsob, jak jej vyřešit a odstranit, k řešení používají nejen možnosti vyhledání a roztřídění a použití potřebných informací na internetu, ale využívají pomoci spolužáků, rodičů a učitelů

Kompetence komunikativní

- žáci používají ke komunikaci s učitelem formu mluveného slova, formu diskuse, kladení otázek a odpovědí, nebo psaného slova, což vede ke zřízení emailové schránky a podle pokynů učitele zasílají vypracované úkoly a své dotazy pomocí emailové adresy

Kompetence sociální a personální

- žáci dodržují základní pravidla pro práci ve skupině, která si stanoví společně s učitelem, dovedou naslouchat názorům ostatních a jsou k nim tolerantní, každý žák pracuje s vědomím zodpovědnosti za splnění dílčího cíle ve skupině a dokáže zhodnotit splnění dílčích i celkového cíle skupiny, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Kompetence občanské

- každý žák se aktivně zapojuje do vytváření prostředí ve své učební skupině, je si vědom svých práv a povinností, v rámci toho dodržuje nejen řád dané skupiny, učebny, ale komplexně řád školy, respektuje práva k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru

Kompetence pracovní

- žáci si ke splnění svých pracovních cílů, vybírají takové prostředky, které jim jejich práci usnadní a jsou tou nejjednodušší a nejúčelnější cestou pro splnění daných cílů, práci odevzdávají v zadaném termínu se všemi náležitostmi, znají a dodržují zásady bezpečnosti a ochrany svého zdraví při práci na PC a s jeho příslušenstvím

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

žák

ICT-5-1-01 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie

ICT-5-1-02 respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady

ICT-5-1-03 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty

ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích

ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

ICT-5-3-01 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informatika se realizuje v této hodinové dotaci:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	3

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu na 1.stupni

PŘEDMĚT: INFORMATIKA

ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Základní pojmy VT			

<p><u>ICT-5-1-01:</u> využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periférii</p> <p><u>ICT-5-1-02:</u> respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady</p> <p><u>ICT-5-1-03:</u> chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</p>	<p><u>DV:</u> pracuje s myší a orientuje se na klávesnici</p> <p><u>DV:</u> pojmenuje základní počítačovou sestavu, periférie</p> <p><u>DV:</u> zná rizika práce s počítačem, ví, na koho se obrátit v případě závady počítače</p> <p><u>DV:</u> umí si vytvořit složku a uložit do ní vytvořená data, umí je zálohovat</p>	<p>Práce s klávesnicí a myší</p> <ul style="list-style-type: none"> - části klávesnice - pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení <p>klávesnice, monitor, myš, tiskárna, vlastní počítač</p> <p>Výukové programy</p> <p>péče o počítač, zásady hygieny práce s počítačem</p> <p>organizace dat na disku</p> <p>složky, soubory a práce s nimi</p> <p>Základní informace o ochraně osobních údajů</p>	
Textový editor			
<p><u>ICT-5-3-01:</u> pracuje s textem a obrázkem v textovém editoru</p>	<p><u>DV:</u> dokáže napsat krátký text</p> <p><u>DV:</u> otevře existující soubor a upraví jej</p> <p><u>DV:</u> umí vložit a umístit do textu obrázek</p>	<p>Uložení a otevření souboru</p> <p>Pohyb v dokumentu</p> <p>Označení části textu</p> <p>Kopírování a přesun části textu</p> <p>Psaní a oprava textu</p> <p>Písmo – typ, velikost, barva, tučné, kurzíva</p> <p>Vložení obrázku</p> <p>Zarovnání odstavce</p>	
Grafický editor			
<p><u>ICT-5-3-01:</u> pracuje s textem a obrázkem v grafickém editoru</p>	<p><u>DV:</u> nakreslí s použitím nástrojů programu obrázek</p> <p><u>DV:</u> uloží a otevře obrázek pro změny</p>	<p>Nakreslení a uložení obrázek</p> <p>Otevření obrázku</p> <p>Základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary ...)</p>	
Internet			
<p><u>ICT-9-2-03:</u> při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</p> <p><u>ICT-9-2-04:</u> vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích</p>	<p><u>DV:</u> dokáže vyhledat stránku s určitým tématem</p> <p><u>DV:</u> ověřování vyhledaných informací</p>	<p>Pohyb na webu</p> <ul style="list-style-type: none"> - přes hypertextový odkaz - známá adresa <p>Prohlížeč www stránek</p> <p>Práce s multimediální encyklopedií</p> <p>Dětské portály</p> <p>Elektronická pošta</p>	

<i>ICT-9-2-05: komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</i>	<i>DV: dokáže napsat zprávu, přečíst a smazat zprávu</i>	Spuštění poštovního programu Odesílání, čtení a mazání zpráv	
---	--	---	--

Informatika pro 3. období

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Charakter výuky informatiky je činnostní. Výuka je orientována tak, aby žák dovednosti a znalosti získával na základě individuální nebo maximálně čtyřčlenné skupinové práce s počítači, periferiemi a používaným softwarem.

Žák provádí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností práce s ICT technologiemi výhradně uživatelského charakteru, ale tak, aby je mohl dále rozvíjet na středním stupni vzdělání. Cílem naší práce je vybavit žáka takovými kompetencemi, aby byl schopen ICT technologie v budoucnosti cílevědomě využívat k organizaci a řízení svého života.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informatika umožňují žákovi aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

Časová dotace

- V 6., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně

Místo realizace

- odborná učebna
- kmenové třídy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – individuální a skupinové vyučování, výklad, samostatná práce, soutěže, testy
- práce v terénu (použití digitálního fotoaparátu)

Kompetence k řešení problémů

- žák najde a pojmenuje problém, vyhledává chybějící informace k řešení problému v učebnicích, na internetu, z časopisů, knih, z vlastních zkušeností; navrhne způsoby a možnosti řešení problému, spolupracuje se spolužáky, učitelem a rodiči; najde chybu a hledá způsoby k jejímu odstranění; dokáže požádat o pomoc; obhájí svůj způsob řešení; vyjmenuje běžné zdroje informací; vybere, zpracovává a třídí podstatná fakta; vyhledává souvislosti mezi informacemi; ověřuje daná fakta a jejich pravdivost

Kompetence k učení

- žák vyhledává informace z různých zdrojů: vyjmenuje obecné zdroje informací, najde zdroje informací, porovnává zdroje; pracuje: samostatně, ve skupinách; zažívá úspěch: řeší úkoly přiměřené schopnostem, účastní se soutěží, prezentuje své výsledky; vypracovává dobrovolné úkoly, referáty; kombinuje informace z různých zdrojů; prakticky si osvojí práci podle návodu; propojuje informace do souvislostí

Kompetence pracovní

- žák naplňuje práci do jednotlivých kroků, s pomocí učitele naplňuje dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu; odhaduje čas na realizaci; dodržuje pracovní postup, pracuje podle návodu; dokončí započatou práci, zhodnotí svou práci; dodržuje pokyny učitele, řady učeben, řád školy; propojuje činnosti a jednání se zdravím a morálními postoji; udržuje pořádek a čistotu pracovního místa; dokončí a odevzdá práci v dohodnutém termínu; propojuje teorii s praxí; poznává a objevuje činnosti, ve kterých by mohl v budoucnu uspět; vytváří pozvánky, plakát na školní akce, vytvoří fiktivní reklamu, zformuluje jednoduchý inzerát; třídí novinové i internetové zprávy podle oboru (zaměření)

Kompetence komunikativní

- žák porovnává, třídí a najde rozdíly v textech; píše v rámci obecně uznávaných norem pro písemnou komunikaci; vybírá vhodnou grafickou úpravu; na základě vlastních zážitků vytvoří vlastní projev; pozná písmena a symboly na klávesnici; pracuje s výukovými programy podle pokynů učitele, ale i samostatně; vyhledává webové stránky, zřídí si e-mailovou adresu; pro svou práci využívá vhodné počítačové programy; využívá datové nosiče – disketa, CD, flash disk ...; komunikuje prostřednictvím e-mailu, chatu, skype aj.

Kompetence občanská

- žák zodpovědně přistupuje k plnění svých úkolů; vhodnou formou prosazuje své názory; toleruje názory druhých; hájí svá práva a práva jiných; vyhledá a nabídne pomoc; rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval a nepoškozoval sebe i jiné; uplatňuje mravní principy a pravidla společenského chování bez hrubostí a násilí; aktivně se zapojuje do výuky

Kompetence sociální a personální

- žák respektuje pravidla; obhajuje svůj názor, respektuje názor jiných; poskytne pomoc i radu druhým; důvěřuje svým schopnostem – sebevědomé vystupování; je tolerantní při sdělování různých názorů, postojů, informací; spolupracuje s ostatními na dosažení výsledku, cíle; podpoří názor méně oblíbeného člena skupiny; přednese mluvený projev před spolužáky; plní úkoly přiměřené svému věku, schopnostem

Očekávané výstupy

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

žák

ICT-9-1-01 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

žák

ICT-9-2-01 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací

ICT-9-2-02 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem

ICT-9-2-03 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví

ICT-9-2-04 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji

ICT-9-2-05 zpracovává a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu na 2. stupni

PŘEDMĚT: INFORMATIKA

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Internet a jeho služby			
<p><u>ICT-9-1-01:</u> ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</p> <p><u>ICT-9-2-03:</u> pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</p> <p><u>ICT-9-2-04:</u> používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</p>	<p><u>DV:</u> vyhledávání informací na Internetu a jejich třídění, porovnávání</p> <p><u>DV:</u> užívá různé způsoby vyhledávání (známá adresa dané www, pomocí katalogů a vyhledávačů, hypertextové odkazy)</p> <p><u>DV:</u> respektuje zásady intelektuálního vlastnictví a autorského práva</p> <p><u>DV:</u> uvádí prameny informací</p> <p><u>DV:</u> ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů</p>	<p>Internet a jeho služby</p> <p>Vyhledávání informací Znamé adresy www stránek Portály</p> <p>Chat</p> <p>Základní informace o ochraně osobních údajů Autorská práva, informační etika, copyright</p> <p>Internetové prohlížeče Elektronická pošta, poštovní klienti</p>	
Textový editor			
<p><u>ICT-5-1-02:</u> ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</p> <p><u>ICT-5-1-03:</u> uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</p>	<p><u>DV:</u> umí napsat a upravit text</p> <p><u>DV:</u> vytiskne hotový dokument</p> <p><u>DV:</u> umí uložit dokument pro pozdější potřebu</p> <p><u>DV:</u> spojí v textovém editoru text, graf, obrázek, tabulku</p> <p><u>DV:</u> uplatní základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrázkem</p>	<p>Formátování odstavců Seznamy a odrážky Horní a dolní index, speciální znaky a symboly Vytváření tabulek Stránka a její vlastnosti (orientace stránky, okraje) Kopírování a přesun textu pomocí schránky Typografická pravidla</p>	
Grafický editor			

<i>ICT-5-1-02: ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i>	<i>DV: ovládá základní funkce grafického editoru DV: v grafickém editoru vytvoří a upraví jednoduchý obrázek</i>	Nástroje kreslicího programu, způsob práce s nimi (tužky, štětec, sprej, plechovka) Vytváření rastrových obrázků	
Internet a jeho služby			
Tabulkový editor			
<i>ICT-5-1-02: ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i>	<i>DV: vytvoří tabulku v tabulkovém kalkulátoru DV: používá formátovací nástroje pro úpravu tabulek</i>	Buňka, adresa buňky Formátování buňky Tabulka Relativní a absolutní odkaz	
Prezentační program			
<i>ICT-9-2-05: zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</i>	<i>DV: dodržuje zásady pro zpracování prezentací (čitelnost a srozumitelnost, stručné texty, přehledná schémata a obrázky, ústní komentář) DV: prezentuje svou práci před ostatními spolužáky</i>	Snímek a jeho objekty (text, obrázek, tabulka, graf) Vkládání textu, obrázku Tabulka, graf Pozadí snímků	

PŘEDMĚT: INFORMATIKA ROČNÍK: 8.

Prezentační program			
Internet a jeho služby			
<i>ICT-9-2-05: zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě</i>	<i>DV: dodržuje zásady pro zpracování prezentací (čitelnost a srozumitelnost, stručné texty, přehledná schémata a obrázky, ústní komentář) DV: prezentuje svou práci před ostatními spolužáky</i>	Snímek a jeho objekty (text, obrázek, tabulka, graf) Pozadí snímků Efekty objektů a snímků (časování, animace)	
Grafický editor			

<p><i>ICT-5-1-02: ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i></p>	<p><i>DV: ovládá základní funkce grafického editoru</i> <i>DV: v grafickém editoru vytvoří a upraví jednoduchý obrázek</i></p>	<p>Nástroje kreslicího programu, způsob práce s nimi (tužky, štětec, sprej, plechovka) Vytváření rastrových obrázků Nejrozšířenější programy pro převod grafických formátů a jejich nástroje (efekty, otáčení, úpravy)</p>	
---	---	--	--

PŘEDMĚT: INFORMATIKA ROČNÍK: 9.

Internet a jeho služby			
<p><i>ICT-9-1-01 :ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost</i></p> <p><i>ICT-9-2-03 : pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</i></p> <p><i>ICT-9-2-04: používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji</i></p>	<p><i>DV: vyhledávání informací na Internetu a jejich třídění, porovnávání</i></p> <p><i>DV: užívá různé způsoby vyhledávání (známá adresa dané www, pomocí katalogů a vyhledávačů, hypertextové odkazy)</i></p> <p><i>DV: respektuje zásady intelektuálního vlastnictví a autorského práva</i></p> <p><i>DV: uvádí prameny informací</i></p> <p><i>DV: ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů</i></p>	<p>Internet a jeho služby</p> <p>Vyhledávání informací Znamé adresy www stránek Portály</p> <p>Chat</p> <p>Autorská práva, informační etika, copyright</p> <p>Internetové prohlížeče Elektronická pošta, poštovní klienti</p>	<p><i>MV5 fungování a vliv médií ve společnosti</i></p> <p><i>MV2 interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i></p>
Textový editor			
<p><i>ICT-9-2-04 : ovládá práci s textovými editory a využívá vhodných aplikací</i></p> <p><i>ICT-9-2-02 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</i></p>	<p><i>DV: umí napsat a upravit text, vložit obrázek z internetu</i></p> <p><i>DV: vytiskne hotový dokument</i></p> <p><i>DV: umí uložit dokument pro pozdější potřebu v různých formátech</i></p> <p><i>DV: spojí v textovém editoru text, graf, obrázek, tabulku</i></p> <p><i>DV: uplatní základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrázkem</i></p>	<p>Formátování odstavců Seznamy a odrážky Horní a dolní index, speciální znaky a symboly Vytváření tabulek Stránka a její vlastnosti (orientace stránky, okraje) Kopírování a přesun textu pomocí schránky Typografická pravidla Vkládání a úprava obrázků</p>	<p><i>MV6 tvorba mediálního sdělení</i></p>
Tabulkový editor			
<p><i>ICT-9-2-01 : ovládá práci s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i></p>	<p><i>DV: vytvoří tabulku a graf v tabulkovém kalkulátoru</i></p>	<p>Tabulka Relativní a absolutní odkaz Vzorce a výpočty, grafy</p>	

	<i>DV: provádí jednoduché matematicko-statistické výpočty</i> <i>DV: používá formátovací nástroje pro úpravu tabulek</i>	Zaokrouhlování Typy buněk (obecný, textový...)	
--	---	---	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Prvouka

Charakteristika předmětu

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu mají připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- jsem školák
- pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci
- negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí
- chci se chovat správně
- pozitivní vztah k přírodě a její ochraně
- staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost.
- chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku
- zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- sdělit svoji adresu
- používat prakticky základní formy společenského styku
- připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti
- zapsat počasí pomocí dohodnutých značek
- umět správně pojmenovat části svého těla včetně intimních částí
- provádět základní úkony osobní hygieny
- pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit
- zapojit se do her s ostatními dětmi
- napsat svoji adresu a adresu školy

- orientovat se bezpečně v kalendáři. Přečíst na hodinách čas na hodiny a minuty
- dovést pečovat o pokojové rostliny
- zhotovit jednoduché krmítko a doplňovat ho krmivem
- pohybovat se podle pravidel pro chodce.
- v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany
- dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty
- třídit odpady
- pozorovat lupou a pořídit jednoduchý nákres pozorování
- podle instrukce provést jednoduchý pokus
- měřit délku a teplotu
- přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím jej učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Učební plán předmětu Prvouka v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
prvouka	1	2	3	--	--	6

Očekávané výstupy – 1. období

MÍSTO, KDE ŽIJEME

žák

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

LIDÉ A ČAS

žák

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

ROZMANITOST PŘÍRODY

žák

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

žák

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: PRVOUKA

ROČNÍK: 1.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<u>DV:</u> zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitele školy <u>DV:</u> rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole <u>DV:</u> orientuje se v prostředí školy <u>DV:</u> zná cestu do školy a zpět,	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace škola – prostředí školy, orientace ve škole, činnosti ve škole	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

181 / 454

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	rozpozná „kritická místa“ <i>DV:</i> zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, po silnici <i>DV:</i> přechází silnici na bezpečném místě <i>DV:</i> orientuje se ve škole – rozmístění tříd, jídelna, školní družina		
ČJS-3-1-03: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	<i>DV:</i> rozlišuje typy domů, bytů <i>DV:</i> rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník, řeka) v blízkosti školy a domova <i>DV:</i> uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou <i>DV:</i> uplatňuje bezpečné chování na různých typech cest	Obec – její části, významné budovy v obci, poloha v krajině, okolí školy	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	<i>DV:</i> rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc) <i>DV:</i> vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností <i>DV:</i> vnímá role v rodině a vztahy mezi jednotlivými členy rodiny <i>DV:</i> uvědomuje si rozdíl mezi právem a povinností v souvislosti s rolí v rodině (rodič – dítě) <i>DV:</i> zprostředkovává ostatním oslavy a tradice v rodině na základě vlastní zkušenosti	Rodina – postavení jedince v rodině, příbuzenské vztahy, rodinné soužití, pomoc v rodině oslavy a zvyky v rodině soužití lidí - komunikace v rodině projevy lásky a citu, pomoc slabým	
ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným	<i>DV:</i> podílí se na vytváření pravidel soužití <i>DV:</i> vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů	Škola – pravidla soužití: vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování	OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</i>	<p><u>DV:</u> umí si připravit pomůcky podle pokynu učitele</p> <p><u>DV:</u> učí se rozlišovat nežádoucí formy chování</p> <p><u>DV:</u> začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky (charakter, vlastnosti, dovednosti, schopnosti)</p> <p><u>DV:</u> tyto rozdíly se snaží respektovat</p> <p><u>DV:</u> vnímá rozdíl mezi základními lidskými právy a naplňování povinností</p>	Chování lidí: pravidla společenského styku – pozdrav, poděkování právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy povinnosti: v rodině, ve škole	
Lidé a čas			
<i>ČJS-3-3-01: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i>	<p><u>DV:</u> orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra)</p> <p><u>DV:</u> sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva</p> <p><u>DV:</u> vyjmenuje dny v týdnu</p> <p><u>DV:</u> orientuje se v souvislostech (dnes pondělí, včera neděle) minulosti, přítomnosti a budoucnosti)</p>	Orientace v čase a časový řád – určování času, denní režim, kalendář, roční období	<p><u>OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace:</u> organizace vlastního času, plánování učení</p> <p><u>OSV 4: Psychohygienu:</u> dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</p>
Rozmanitost přírody			
<i>ČJS-3-4-01: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i>	<p><u>DV:</u> zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické rysy (např. s volným časem dítěte, s proměnami přírody)</p> <p><u>DV:</u> rozlišuje skupenství vody na základě vlastního pozorování</p> <p><u>DV:</u> přiřadí do ročních období významné oslavy a tradice (Vánoce, Velikonoce)</p> <p><u>DV:</u> uvědomuje si tradiční význam svátků</p>	Orientace v čase – roční období, kalendář, významné dny a svátky	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-3-4-02: rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<p><u>DV:</u> pozná listnaté, jehličnaté stromy a ovocné stromy</p> <p><u>DV:</u> rozlišuje strom, keř a bylinu</p> <p><u>DV:</u> zná základní části stromu a byliny</p> <p><u>DV:</u> podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu</p> <p><u>DV:</u> uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka</p> <p><u>DV:</u> zná domácí i volně žijící zvířata</p> <p><u>DV:</u> pojmenuje mláďata domácích zvířat</p>	Rostliny a živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů	
ČJS-3-4-03: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	<p><u>DV:</u> provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími</p> <p><u>DV:</u> změny zapisuje pomocí jednoduchých značek</p>	Jednoduché pokusy a pozorování	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<p><u>DV:</u> pojmenuje základní části lidského těla</p> <p><u>DV:</u> uplatňuje správný pitný režim</p> <p><u>DV:</u> sestavuje správný denní režim i s ohledem na pohybové aktivity</p> <p><u>DV:</u> zná zásady správné životosprávy</p> <p><u>DV:</u> dodržuje správné hygienické návyky (mytí rukou, celková osobní hygiena, čisté zuby)</p> <p><u>DV:</u> rozliší nemoc a úraz, pozná projevy běžné nemoci (nachlazení, rýma, angína)</p>	Lidské tělo – životní potřeby a projevy péče o zdraví – nemoc, drobná poranění a úrazy, první pomoc	<u>OSV 4: Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</u>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: ví, jak se zachová při drobném poranění (přivolání dospělého, poskytnutí základního ošetření) DV: zná zásady správného chování u lékaře (i zubního)</i>		
<i>ČJS-3-5-02: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Uplatňuje pravidla silničního provozu.</i>	<i>DV: zná zásady bezpečného chování ve skupině a uvědomuje si následky svého chování DV: snaží se předcházet úrazům a poraněním sebe i druhých DV: v běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici, používá bezpečnou cestu do školy DV: bezpečně překoná silnici DV: na modelových situacích ukáže znalost správného cestování autem</i>	<i>Osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání) Silniční provoz – chodec, cyklista, dopravní značky. Pojmy – chodník (pravidla chůze), obrubník, silnice (chůze, reflexe, autosedačka), přechod pro chodce. Místo pro hru. Přecházení silnice po přechodu, bez přechodu.</i>	
<i>ČJS-3-5-03: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	<i>DV: ví, jak se chovat při setkání s neznámými osobami DV: upozorní na podezřelé chování jedince dospělou osobu (rodič, učitel, vychovatelka) DV: vyhýbá se osamělým místům, kde by byl vystaven nebezpečí</i>	<i>Osobní bezpečí.</i>	

PŘEDMĚT: PRVOUKA

ROČNÍK: 2.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>ČJS-3-1-01:</i>	<i>DV: popíše svoji cestu do školy</i>	<i>Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka</i>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<p><u>DV:</u> na modelových situacích přehrává cestu do školy a ze školy</p> <p><u>DV:</u> rozezná základní dopravní značky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor</p> <p><u>DV:</u> zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných</p> <p><u>DV:</u> ví, kde je zastávka MHD a jak se na ní chová</p> <p><u>DV:</u> zvládá modelové situace „sám doma“</p>	Bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	
ČJS-3-1-03 : rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost	<p><u>DV:</u> popíše svůj domov (byt, dům)</p> <p><u>DV:</u> vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení</p> <p><u>DV:</u> nakreslí jednoduchý plánec svého domova</p> <p><u>DV:</u> jednoduše vysvětlí rozdíl mezi vesnicí a městem</p> <p><u>DV:</u> pozná významné budovy v obci a jejich značení</p>	<p>Domov: prostředí domova, panelový dům, nájemní dům, byt, vesnice, město</p> <p>Obec: úřady, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, kulturní zařízení, jiné dominanty města</p>	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 : rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	<p><u>DV:</u> zná role rodinných příslušníků</p> <p><u>DV:</u> orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc)</p> <p><u>DV:</u> hovoří o významných událostech v rodině (oslavy, výročí)</p> <p><u>DV:</u> vyjmenuje povolání členů rodiny</p> <p><u>DV:</u> zná běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní</p> <p><u>DV:</u> rozliší pojem „známý rodiny“ na základě důvěry a míry přátelství</p>	<p>Rodina: známí a noví lidé – odstupňování známosti podle důvěry a přátelství (pomoci)</p> <p>Známí a noví lidé podle společných zájmů</p> <p>Jak se seznamujeme: na co musíme být opatrní</p> <p>Práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava</p> <p>Využití volného času: cestování, sport, kultura, hry</p>	<u>OSV 7: Mezilidské vztahy:</u> chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	<i>DV: nejen barva vlasů liší lidi navzájem</i> <i>DV: uvědomuje si odlišnosti v nářečí i cizím jazyku</i> <i>DV: vnímá povahové vlastnosti jako další prvek odlišností</i> <i>DV: uvědomuje si odlišnosti podle různých zájmů a koníčků</i> <i>DV: vypráví o svých koníčcích a zálibách</i>	Podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti, jazyk a nářečí Volný čas	
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<i>DV: rozlišuje jednotlivé části dne (svítání, ráno, dopoledne...)</i> <i>DV: určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny</i> <i>DV: vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volnočasové aktivity</i> <i>DV: vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky (začátek a konec roku, pololetí)</i> <i>DV: přiřadí členy rodiny k časovým pojmům</i> <i>DV: znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny</i>	Orientace v čase: hodiny nástěnné, sluneční, přesýpací (historické hledisko) Budík, hodiny náramkové, věžní Kalendář: stolní, trhací, záznamník, diář Minulost a současnost: dříve, dávno, nedávno, včera, předevčírem, zítra, pozítří Rodokmen	<i>Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i> <i>Psychohygienu: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i>
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost			
Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01 : pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<i>DV: pozoruje přírodu v ročních obdobích</i> <i>DV: svá pozorování zapíše domluvenými značkami</i>	Proměny přírody Živočichové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců (čtyřnohá zvířata)	<i>EV 2: Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: pozoruje změny i na živočiších (zimní a letní srst)</i></p> <p><i>DV: ptáci stěhovaví a přezimující</i></p> <p><i>DV: stromy opadavé a neopadavé</i></p> <p><i>DV: dokáže jednoduše definovat pojmy - savec, pták, hmyz</i></p>	Ptáci a jejich hnízda, péče o ptáky v zimě	
ČJS-3-4-02: rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<p><i>DV: zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny</i></p> <p><i>DV: rozlišuje druhy zeleniny – košťálová, kořenová, listová, cibulová, listová</i></p> <p><i>DV: rozlišuje druhy ovoce – malvice, peckovice, bobule</i></p> <p><i>DV: zná stavbu těla rostlin – kořen, stonek, list, květ, plod,</i></p> <p><i>DV: přiřadí pojmy – dužnina, jádřinec, pecka, semeno, slupka</i></p> <p><i>DV: přiřadí k ovocnému stromu ovoce</i></p> <p><i>DV: zná význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka</i></p> <p><i>DV: ví, které zemědělské plodiny se vyskytují v regionu</i></p> <p><i>DV: ví, proč a jak jsou užitečné včely</i></p> <p><i>DV: zná význam pokojových rostlin – okrasné a užitkové</i></p> <p><i>DV: jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará (zalévání, kypření, otírání prachu)</i></p> <p><i>DV: pokojové rostliny kvetoucí a nekvetoucí</i></p> <p><i>DV: zná zvířata, která můžeme chovat v bytě</i></p>	<p>Zelenina a ovoce: – jejich druhy a význam pro člověka</p> <p>Zemědělské plodiny</p> <p>Pokojové rostliny</p> <p>Domácí mazlíčci</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: popíše, jak se o zvířata v zajetí staráme</i></p> <p><i>DV: zná kvetoucí rostliny na louce (léčivé byliny)</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje hmyz vyskytující se na louce</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje polní plodiny – obilí, zná jejich význam</i></p> <p><i>DV: rozlišuje práce na poli – setí, sklizeň, plevel, výrobky</i></p> <p><i>DV: ví, co dává les člověku</i></p> <p><i>DV: pozná stromy jehličnaté a listnaté</i></p> <p><i>DV: ví, jak se v lese chováme a jak jej chráníme</i></p> <p><i>DV: zná ptáky a zvířata žijící v lese</i></p> <p><i>DV: podle atlasu hub pojmenuje alespoň tři jedlé a tři jedovaté houby</i></p> <p><i>DV: vysvětlí, co můžeme vyčist z pařezu</i></p> <p><i>DV: pozná sever v přírodě podle mechu na stromech a podle mraveniště</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje ryby žijící v rybníku nebo v řece</i></p> <p><i>DV: zná další živočichy žijící u vody a ve vodě</i></p> <p><i>DV: vysvětlí, co je nebezpečím pro čistotu rybníků a řek</i></p>	<p>Péče o zvířata v zajetí – podmínky života</p> <p>Chráněné rostliny</p> <p>Chránění živočichové</p> <p>Ekosystém – louka</p> <p>Ekosystém – pole</p> <p>Ekosystém – les</p> <p>Ochrana životního prostředí – les</p> <p>Péče o své zdraví</p> <p>První pomoc při otravě</p> <p>Ekosystém – rybník, řeka</p>	
ČJS-3-4-03: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny	<p><i>DV: pozoruje a zapisuje růst rostlin ze semena (hrách, pažitka)</i></p> <p><i>DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě</i></p>	<p>Semeno - rostlina</p> <p>Koloběh vody v přírodě</p>	

Očekávané výstupy	Díličí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i>	<i>DV: jednoduchým způsobem zjišťuje čistotu vody v přírodě DV: pozoruje přeměnu vody v páru DV: pozoruje přeměnu páry na vodu DV: pozoruje a zapisuje změnu vnitřní i venkovní teploty v závislosti na ročním období DV: zakládá herbář</i>	Ochrana životního prostředí – voda Teplota vody Teplota vzduchu Herbář	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01 : <i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i>	<i>DV: popíše své hygienické návyky během dne DV: rozezná a umí použít mycí prostředky, čisticí prostředky, prací prostředky DV: umí vysvětlit, proč je nezbytné udržovat pracovní místo a dům v pořádku a čistotě DV: rozlišuje části trupu, hlavy, horní a dolní končetiny DV: zná pět smyslů a ví, jak je chráníme DV: seznámí se se základními vnitřními orgány člověka – mozek, plíce, srdce, žaludek DV: porovnává funkci vnitřních orgánů se životem rostlin a zvířat</i>	Lidské tělo – vnitřní orgány Hygiena a čistota Pořádek a čistota Péče o zdraví	<i>OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích</i>
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka	<i>DV: ví, co je úraz (jak vzniká) DV: ví, jak přivolat pomoc DV: zná základní vybavení lékárničky DV: respektováním pravidel chování předchází případným úrazům</i>	Péče o zdraví Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 156, 112 Pravidla chování Dětské nemoci	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<i>DV: zná některé dětské nemoci (nakažlivé) a ví, jak neohrožovat druhé</i>		
ČJS-3-5-03: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	<i>DV: učí se komunikovat s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně DV: ví, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem DV: požádá o pomoc pro svého kamaráda DV: vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím DV: je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích (akční filmy)</i>	Osobní bezpečí: rizikové prostředí Osobní bezpečí: služby odborné pomoci Brutalita a násilí v médiích	
ČJS-3-5-02 uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	<i>DV: zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec DV: učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku DV: používá bezpečná místa pro hru DV: umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě DV: rozeznává vybrané značky pro chodce</i>	Osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky). Chodník, stezka pro chodce (základní pravidla, vztahy mezi účastníky) Značky. Silnice (chůze, nástrahy, krajnice). Místo pro hru vhodná místa, na čem se jezdí (brusle, koloběžka, přilba – ochrana). Cestování (autem, hromadná doprava, vztahy mezi cestujícími).	
ČJS-3-5-04: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<i>DV: naslouchá a respektuje pokyny dospělých DV: zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů</i>	Situace hromadného ohrožení	

PŘEDMĚT: PRVOUKA

ROČNÍK: 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<p><u>DV:</u> ví, kdy a kde se narodil, kde prožil své dětství</p> <p><u>DV:</u> řekne a napíše celou svoji adresu</p> <p><u>DV:</u> pojmenuje jednotlivé místnosti bytu a jejich vybavení</p> <p><u>DV:</u> nakreslí jednoduchý plán svého bytu</p> <p><u>DV:</u> popíše a do plánu obce zakreslí cestu z místa bydliště do školy</p> <p><u>DV:</u> do plánu vyznačí i polohu významných budov</p> <p><u>DV:</u> řekne a zakreslí nebezpečná místa</p> <p><u>DV:</u> vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy</p>	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	
ČJS-3-1-02 : začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	<p><u>DV:</u> vypráví zajímavosti z historie své obce</p> <p><u>DV:</u> vyjmenuje významné historické památky své obce</p> <p><u>DV:</u> mapuje okolí školy a bydliště</p> <p><u>DV:</u> nakreslí jednoduchý orientační plán</p> <p><u>DV:</u> orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty</p> <p><u>DV:</u> zná nejbližší okolní obce, vyhledává je na regionální mapě</p> <p><u>DV:</u> pracuje s regionální mapou, dává do souvislosti vyčtené údaje – řeky, silnice, obce, popíše podle mapy cestu do krajského města</p>	Obec Minulost a současnost obce Rozdíly mezi městem a vesnicí Mapa	<u>EV 4:</u> naše obec, náš životní styl

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-3-1-03 : rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	<p><u>DV:</u> ví, podle čeho se orientuje ve volné přírodě a na neznámém místě</p> <p><u>DV:</u> pozná rozdíl mezi rybníkem a nádrží</p> <p><u>DV:</u> ví, jak je využita krajina v okolí obce (zemědělská, lesy, průmyslová.)</p> <p><u>DV:</u> uvědomuje si estetické hodnoty přírody</p> <p><u>DV:</u> srovnává různé prvky výstavby (historické a současné, cihlové – panelové)</p>	<p>Plán obce a blízkého okolí</p> <p>Značky na mapě</p> <p>Příroda v okolí obce</p> <p>Zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy</p>	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 : rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	<p><u>DV:</u> vypráví, při jakých příležitostech se setkává širší rodina</p> <p><u>DV:</u> pojmenuje příbuzenské vztahy v rodině s určením otcovy a matčiny strany</p> <p><u>DV:</u> hovoří o pravidlech chování v rodině, pojmenuje svoji pravidelnou účast na chodu domácnosti</p>	<p>Rodina – příbuzenské vztahy, oslavy, tradice</p> <p>Role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině</p>	<u>MKV 2:</u> Lidské vztahy
ČJS-3-2-02: odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<p><u>DV:</u> zná povolání svých rodičů i blízkých příbuzných a dokáže jednoduše popsat, co se dělá v daném povolání</p> <p><u>DV:</u> vyvozuje potřebu i význam povolání (pro rodinu, společnost, kolektiv)</p> <p><u>DV:</u> uvědomuje si rozdíl mezi psychickou a fyzickou prací</p>	<p>Povolání, práce, řemesla</p> <p>Fyzická a psychická práce</p> <p>Relaxace – volný čas</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	<u>DV:</u> naslouchá různým názorům spolužáků <u>DV:</u> vychází vstřícně s přiměřenými požadavky <u>DV:</u> umí dát najevo svůj nesouhlas bez projevu agresivity či ironie	Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností Spolužáci s různým zdravotním postižením	
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 : využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<u>DV:</u> pro orientaci v čase běžně používá kalendář <u>DV:</u> v kalendáři s jistotou vyhledá datum svého narození i blízké rodiny <u>DV:</u> popíše různá měřidla času <u>DV:</u> ví, kde získá informace o životě v dávných dobách	Orientace v čase, časový řád	
ČJS-3-3-02: pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	<u>DV:</u> pojmenuje významné rodáky a přiřadí k nim danou činnost <u>DV:</u> sestavuje „encyklopedii“ významných osobností – sportovní a kulturní <u>DV:</u> interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolím	Jak žili lidé dříve Významné osobnosti současnosti i nedávné minulosti Regionální báje a pověsti	
Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01 : pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<u>DV:</u> na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu <u>DV:</u> popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě <u>DV:</u> vyjmenuje základní podmínky života na Zemi <u>DV:</u> ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi	Neživá příroda – podmínky života na Zemi Slunce – Země Voda Světlo, teplo	<u>EV 2:</u> Základní podmínky života

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV:</u> pozoruje a zaznamenává délku a intenzitu světla v ročních obdobích</p> <p><u>DV:</u> ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství</p> <p><u>DV:</u> uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku</p> <p><u>DV:</u> uvědomuje si vztah lidí k životnímu prostředí: čistota vody, vzduchu</p> <p><u>DV:</u> navrhuje opatření ke zvýšení čistoty ovzduší a vody</p> <p><u>DV:</u> rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě</p>	<p>Teplota</p> <p>Vzduch</p> <p>Čistota životního prostředí</p> <p>Ochrana životního prostředí</p>	
<p>ČJS-3-4-02 : roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</p>	<p><u>DV:</u> rozlišuje užtkové přírodniny</p> <p><u>DV:</u> jednoduchým způsobem vysvětlí rozdíl mezi přírodninou a surovinou</p> <p><u>DV:</u> ví, z jakých přírodnin se získávají suroviny: dřevo vlna, mléko, kůže</p> <p><u>DV:</u> vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou</p> <p><u>DV:</u> pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin</p> <p><u>DV:</u> zná v okolí obce chráněné přírodní druhy a uvědomuje si správné chování</p> <p><u>DV:</u> uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny</p> <p><u>DV:</u> jednoduchým způsobem popíše rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými</p>	<p>Živá a neživá příroda</p> <p>Výživa rostlin</p> <p>Chráněné rostliny a živočichové</p> <p>Kvetoucí a nekvetoucí rostliny</p> <p>Dřeviny – stromy a keře</p> <p>Bylina</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: vyvozuje a popisuje odlišnosti hub od rostlin</i>	Houby	
<i>ČJS-3-4-03: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i>	<i>DV: pozoruje, kdy se mění skupenství vody, měření zapisuje</i> <i>DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody v přírodě</i> <i>DV: pozoruje a zapisuje intenzitu slunečního světla</i> <i>DV: voda, důležitá součást života – provádí jednoduchá pozorování</i> <i>DV: provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota</i> <i>DV: k měření používá správné nástroje, provádí zápisy z pozorování a měření</i>	Pracovní nástroje a jejich užívání Veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota	
Člověk a jeho zdraví			
<i>ČJS-3-5-01: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i>	<i>DV: vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců</i> <i>DV: vnímá rozdíly mezi pohlavím</i> <i>DV: učí se respektovat odlišné pohlaví</i> <i>DV: uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí</i> <i>DV: vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat</i> <i>DV: ví, jaké látky by měla obsahovat zdravá výživa</i> <i>DV: vyjmenuje možné návykové látky (alkohol, tabák, léky)</i>	Lidské tělo Stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka Zdravý životní styl Návykové látky	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: rozlišuje smyslová ústrojí a některé důležité vnitřní orgány: ledviny, plíce a žaludek</i>		
<i>ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i>	<i>DV: zná rozdíl mezi nemocí úrazem DV: uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím DV: respektuje pravidla kolektivních her DV: pravidelným pohybem pomáhá ke zdravému životnímu stylu</i>	Péče o zdraví Nemoc a úraz Úrazová zábrana Pravidla při hrách, první pomoc Zdravá výživa Pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu	
<i>ČJS-3-5-03 : chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>	<i>DV: upozorní na podezřelé chování neznámého jedince DV: umí odmítnout nepříjemnou komunikaci DV: ví, kam se obrátí o pomoc či rad DV: dokáže telefonicky přivolat pomoc</i>	Osobní bezpečí Komunikace s neznámým jedincem Instituce a organizace poskytující pomoc Tísňová volání	
<i>ČJS-3-5-02 :uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu...</i>	<i>DV: reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP DV: používá reflexní doplňky a zná jejich účel DV: v modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně DV: rozeznává vybrané značky DV: bezpečně překoná silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy</i>	Chodec Na chodníku (pravidla chůze, kdo je chodec, vztahy mezi účastníky na stezkách nebezpečí, značky) Silnice (pravidla chůze, reflexe, nebezpečí, značky) Místo pro hru (silnice, chodník, hřiště, obytná zóna, na čem se jezdí, chrániče) Přecházení (silnice, podchodu, nadchodu, silnice s více pruhy, se světelnými signály, mezi	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je</i></p> <p><i>DV: na modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách</i></p>	<p>zaparkovanými auty, přecházení s jízdním kolem)</p> <p>Cestování autem (chování na parkovišti, systémy upoutání se, autosedačky)</p> <p>Cestování dopravními prostředky (druhy, specifika, pravidla chování na zastávce)</p>	
<p>ČJS-3-5-04: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p><i>DV: respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech</i></p> <p><i>DV: zachovává chladnou hlavu při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu)</i></p>	<p>Mimořádné události</p> <p>Cvičný poplach</p>	<p><i>OSV 7: naslouchání, respektování</i></p>

Očekávané výstupy – 2. období

MÍSTO, KDE ŽIJEME

žák

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS

žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

- ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení
- ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
- ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS

žák

- ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ROZMANITOST PŘÍRODY

žák

- ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit
- ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

žák

- ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života
- ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození

ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Přírodověda

Charakteristika předmětu

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve dvou z pěti tematických okruhů: **Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život.

Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- pozitivní vztah k ochraně přírody a životního prostředí
- negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a bezohlednosti mezi lidmi
- technika musí člověku sloužit, ne ho ovládat. Člověk je odpovědný za techniku
- při práci odpovídám za bezpečnost svou i svých spolupracovníků
- planeta Země je nepatrnou součástí vesmíru, která je značně ohrožena současným způsobem rozvoje civilizace

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- poznávat domácí zvířata, některé typické rostliny a živočichy volně žijící
- poznávat nejběžnější nerosty a horniny vyskytující se v regionu
- popsat známého živočicha, nalézt jeho zobrazení v atlasu, totéž u známých rostlin
- změřit teplotu těla, přivolat pomoc, přiložit obvaz, uložit raněného do stabilizované polohy
- měřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu
- zaznamenat jednoduchá pozorování, zpracovat údaje do tabulky, pořídit jednoduchý náčrt
- pozorovat lupou
- určit živočicha či rostliny s použitím atlasu
- v přiměřené míře třídit informace
- účastnit se práce ve skupině, vyřešit dílčí úkol, spolupracovat s ostatními
- používat základní úkony první pomoci
- sestavit podle návodu jednoduchý pokus, elektrický obvod

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Přírodovědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.
- učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy)
- učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů:

- učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje
- učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:

- učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu
- učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální:

- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu
- učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské:

- učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností
- učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní:

- učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Učební plán předmětu Přírodověda v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
prvouka	-	-	-	1	1	2

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: PŘÍRODOVĚDA
ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Rozmanitost přírody			
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<i>DV: jmenuje základní projevy života, podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin (různé druhy organismů)</i> <i>DV: zná základní společenstva v okolí školy, obce – rozpozná vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy</i>	Základní podmínky života: voda, vzduch, půda	
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	<i>DV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech,</i> <i>DV: prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i>	Živočichové <ul style="list-style-type: none"> • znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života • základní skupiny živočichů, zástupci a jejich poznávání • stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí jejich těla • základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem • význam přírody pro člověka • význam chovu domácích zvířat • živočichové ve volné přírodě, chov zvířat v zajetí - ZOO • potravní závislosti v přírodě rostliny – stavba těla, reprodukce, význam pro přírodu i člověka	<i>EV 1 Ekosystémy</i>
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech.	<i>DV: pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí, zakládá jednoduché pokusy (voda, vzduch, půda, světlo – tma)</i>	Voda a vzduch: oběh vody v přírodě, proudění vzduchu Význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi	
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě	<i>DV: zná konkrétní činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská</i>	Nerosty a horniny: <ul style="list-style-type: none"> • hospodářsky významné horniny a nerosty 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.</i>	<i>půda, energetické zdroje – elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zvětrávání Půda: vznik půdy a její význam Voda: <ul style="list-style-type: none"> • výskyt, vlastnosti a formy vody • oběh vody v přírodě Vzduch: <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti, složení, proudění • význam pro život hoření látek	
<i>ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i>	<i>DV: pozoruje a třídí látky, pozoruje a zapisuje vlastnosti látek (lupa), voda, nerosty, horniny, rostliny, zakládá herbář</i>	Látky a jejich vlastnosti: <ul style="list-style-type: none"> • třídění látek • změny látek a skupenství • vlastnosti porovnání látek • vážení a měření veličin (délka, hmotnost, objem, čas, teplota) • Herbář 	
<i>ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</i>	<i>DV: Vypráví z vlastní zkušenosti, co se přihodilo, když dlouhodobě pršelo, foukal silný vítr, byla bouřka DV: Sleduje filmy, televizi, dokumenty DV: Popisuje, jak se zachová ve specifické rizikové situaci</i>	Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	

PŘEDMĚT: PŘÍRODOVĚDA

ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Rozmanitost přírody			
<i>ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</i>	<i>DV: orientuje se v základních projevech života, zná základní podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin,</i>	Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní projevy a potřeby, průběh a způsob života, výživa Stavba těla u některých druhů, význam v přírodě a pro člověka	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: základní společenstva v České republice; vzájemné vztahy mezi organismy, některé příčiny porušování rovnováhy</i>		
<i>ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</i>	<i>DV: vnímá postavení Země ve sluneční soustavě a vesmíru DV: vysvětlí střídání dne a noci a ročních období DV: rozlišuje rozmanitost podmínek života na Zemi DV: porovnává rostlinstvo a živočišstvo na Zemi DV: srovnává podnebí a počasí</i>	Vesmír a Země: sluneční soustava, den a noc, roční období Životní podmínky: rozmanitost podmínek na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, Podnebí a počasí	
<i>ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.</i>	<i>DV: popíše základní projevy života na konkrétních organismech, DV: prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy DV: získává poznatky o přetváření a přizpůsobování přírody lidským potřebám</i>	Živočichové Živočichové – znaky života, životní projevy a potřeby, průběh a způsob života, výživa Stavba těla u některých druhů, význam v přírodě a pro člověka	
<i>ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.</i>	<i>DV: Pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí na Zemi a vzhledem k Vesmíru</i>	Živočichové – znaky života, životní projevy a potřeby, průběh a způsob života, výživa Stavba těla u některých druhů, význam v přírodě a pro člověka Vesmír	
<i>ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i>	<i>DV: Naplánuje, založí a vyhodnotí jednoduchý pokus</i>	Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	<i>EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>
Člověk a jeho zdraví			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	<u>DV:</u> zná základní stavbu lidského těla, uvědomuje si pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou <u>DV:</u> ví, co je zdravý způsob života (intimní a duševní hygiena) <u>DV:</u> vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl	Lidské tělo - stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce	
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	<u>DV:</u> uvědomuje si etapy života před a po narození <u>DV:</u> seznamuje se se základy lidské reprodukce (porovnání s ostatními organizmy)	Lidské tělo - vývoj jedince	
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	<u>DV:</u> sestavuje a dodržuje svůj denní režim s účelným a efektivním využíváním času s ohledem na oprávněné nároky rodiny a školy	Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim	
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události;	<u>DV:</u> zná a orientuje se v situacích ohrožujících život <u>DV:</u> vnímá každodenní možnosti krizových situací (médií) <u>DV:</u> zná ohleduplné chování a osvojuje si ho <u>DV:</u> snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky SP	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích.	
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<u>DV:</u> uvědomuje si rizika návykových látek a prostředků <u>DV:</u> seznamuje s bezpečnou manipulací elektronické komunikace	návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	<u>DV:</u> zná rozdíl mezi nemocí a úrazem, v rámci svých možností jim umí předcházet	Nemoci přenosné a nepřenosné Základy sexuální výchovy (cesty nákazy), ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: seznamuje se s prevencí před přenosnými infekcemi (očkování)</i>		
<i>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i>	<i>DV: pozná drobná poranění a dokáže je ošetřit DV: ví, jak předcházet úrazům DV: zná telefonní tísňová čísla</i>	Drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních. Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
<i>ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku</i>	<i>DV: orientuje se v bezpečném chování v kolektivu třídy, v zájmových skupinách, v rodinném prostředí, mezi vrstevníky DV: rozlišuje vnější znaky muže a ženy, vnímá biologické a psychické změny v dospívání, DV: seznamuje se s etickou stránkou Sexuality DV: pečuje o své tělo, dodržuje pravidla intimní hygieny</i>	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality Osobní, intimní a duševní hygiena	
<i>OČZMU reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>	<i>DV: seznamuje se s možnými mimořádnými událostmi a s nimi spojenými riziky DV: ví, jak se chovat v případě mimořádné události</i>	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	

Vlastivěda

Charakteristika předmětu

V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů: *Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas.*

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Cíle v oblasti postojů

- mám rád místo, kde žiji, vážím si tradic rodiště, regionu i celé vlasti
- patřím k svému národu, jsem na něj hrdý
- vážím si tradic a kultury ostatních národů a etnik, respektuji jejich svobodu a nezávislost
- mám úctu k lidským právům a demokracii

Cíle v oblasti dovedností a schopností

- pomocí jednoduchých měřičských pomůcek nakreslit plán okolí školy, domu, zahrady
- použít kompasu a směrové růžice k orientaci v krajině a na mapě podle světových stran hlavních i vedlejších
- pracovat s mapami jako hlavním zdrojem informací o určitém území
- vyhledávat informace v literatuře, časopisech, novinách, orientovat se v jízdním řádu, telefonním seznamu, poštovních směrovacích číslech
- poskytnout základní informace o místě, ve kterém žijí, a o svém regionu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů

- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Vlastivědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...) Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislosti

Kompetence k řešení problémů: učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní: učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů i obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální: učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat. Učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské: učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní: učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Učební plán předmětu Přírodověda v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
prvouka	-	-	-	2	2	4

Vzdělávací obsah předmětu

PŘEDMĚT: VLASTIVĚDA
ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>ČJS-5-1-01: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i>	<i>DV: zná a uplatňuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> <i>DV: popíše vybavu cyklisty a jízdního kola</i> <i>DV: zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na kole</i> <i>DV: Při vhodných podmínkách školy prokáže bezpečnou jízdu na kole</i> <i>DV: vybere bezpečné místo pro jízdu na kole</i> <i>DV: jako cyklista používá reflexní prvky a vybavu</i> <i>DV: rozeznává vybrané značky</i> <i>DV: naplánuje jednoduchý výlet na kole, dopravním prostředkem a vyhodnotí případná rizika cesty</i>	Obec, město, Česká republika: mapa, orientační body a linie První pomoc BESIP – vybava cyklisty, dopravní značky, křižovatky, pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty, způsob jízdy na kole	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ČJS-5-1-02: určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i>	<i>DV: rozlišuje světové strany na mapě DV: přiřadí světové strany na mapě, zorientuje mapu v přírodě, podle mapy a orientačních bodů se pohybuje v terénu</i>	Mapa ČR – zemský povrch, nížiny, pohoří, vodní toky a plochy Regionální turistická mapa	
<i>ČJS-5-1-03: rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map naší republiky</i>	<i>DV: pracuje s plánem obce, popíše cestu do školy ze svého bydliště, označí „kritické body“ bezpečné cesty do školy, navrhne řešení DV: seznámí se s mapou (barvy, hra-nice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny</i>	Obec, město, místní krajina Zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu	
<i>ČJS-5-1-03: vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky</i>	<i>DV: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. DV: svědectví práce našich předků uchované v památkách.</i>	Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky)	
<i>ČJS-5-1-04: vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického</i>	<i>DV: seznámení s mapou (barvy, hra-nice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny DV: pozná mapu České republiky, sousední státy, nejvyšší pohoří, řeky, nížiny DV: region ve kterém žiji, kulturní a průmyslové centrum regionu, obyvatelé krajiny, města, průmysl, ves-nice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst</i>	Mapa České republiky Regiony ČR – surovinové zdroje, výroby, služby a obchod	
<i>ČJS-5-1-05: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti</i>	<i>DV: vypráví a vyhledává na mapě místo svého prázdninového pobytu</i>	Regiony ČR	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	<i>DV: hovoří, zaznamenává a porovnává místo svého pobytu s místem bydliště</i>		
<i>ČJS-5-1-06: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i>	<i>DV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy DV: seznámí se s pojmem armáda a obrana státu DV: rozlišuje státní symboly a jejich význam, DV: zná místní samosprávu a státní správu</i>	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, armáda ČR Státní správa a samospráva (třídní, místní, krajská), státní symboly	
Lidé kolem nás			
<i>ČJS-5-2-01: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci</i>	<i>DV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole DV: respektuje pravidla soužití v rodině, DV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel DV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci</i>	Státní správa a samospráva pravidla soužití – třídní, školní, společenská Práce městské a státní policie	
<i>ČJS-5-2-03: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy</i>	<i>DV: všimá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů; navrhne opatření a řešení</i>	Soužití lidí: obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším Právo a spravedlnost: základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní chování	
<i>ČJS-5-2-04: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích</i>	<i>DV: vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výroby, zboží, obchod, peníze, ceny</i>	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osob-ní, společné Hmotný a nehmotný majetek, peníze	
<i>ČJS-5-3-01: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	<i>DV: orientuje se v čase, rozumí ději-nám jako časovému sledu událostí</i>	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, letopočet Dějiny jako časový sled událostí	
<i>ČJS-5-3-02: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako</i>	<i>DV: umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky</i>	Regionální památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
informačních zdrojů pro pochopení minulosti	<i>DV: seznamuje se s minulostí kraje a předků</i>		
<i>ČJS-5-3-03: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací)</i> <i>DV: vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby</i>	Současnost a minulost v našem životě proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	<i>MKV 3 Etnický původ</i>
<i>ČJS-5-3-04: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: seznamuje se s pověstmi regionu i ČR</i>	Minulost v našem životě, svědectví našich předků	
<i>ČJS-5-3-05: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i>	<i>DV: poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků</i>	Současnost a minulost v našem životě – významné dny a státní svátky	

PŘEDMĚT: VLASTIVĚDA
ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
<i>ČJS-5-1-01: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i>	<i>DV: ukáže polohu svého města (obce) na mapě, pracuje s mapou z hlediska měřítka</i> <i>DV: ukáže a určí na mapě poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě</i>	Česká republika: <ul style="list-style-type: none"> • orientační body a linie • mapa – poledníky a rovnoběžky BESIP – pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty Cyklostezky v regionu	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ČJS-5-1-03: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map</i>	<i>DV: vyznačí na mapě ČR základní orientační body – významné řeky, pohoří, nížiny, přehradý DV: pozná polohu ČR v Evropě DV: uvědomuje si postavení ČR za hranicemi - Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států, DV: předává poznatky získané cestováním dětí, DV: svět - kontinenty, lidská společenství, elementární charakteristika kontinentů a jejich obyvatel, DV: významné cesty a objevy</i>	Mapa ČR: zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU Cestování	<i>VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá</i>
<i>ČJS-5-1-03: vyhledává jednoduché údaje o sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</i>	<i>DV: poznává dějiny vlasti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu DV: svědectví práce našich předků uchované v památkách. DV: seznamuje se s evropskou historií</i>	Báje a pověsti regionu, historické zvláštnosti regionu (UNESCO, hrady a zámky, významné památky) Řecké báje a pověsti,	<i>VMEGS 1: zvyky a tradice národů Evropy</i>
<i>ČJS-5-1-04: vyhledává typické regionální zvláštnosti osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického</i>	<i>DV: vnímá soužití lidí na základě společného „evropského“ domu DV: pozná nejbližší národní sousedy ČR, porovnává povrch, vodstvo DV: v rámci EU dokáže vyhledávat zvláštnosti a posuzuje jejich význam</i>	Evropa a EU	<i>VMEGS 2: – Objevujeme Evropu a svět</i>
<i>ČJS-5-1-05: zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i>	<i>DV: vypráví a zaznamenává osobní zkušenosti ze zahraničních cest DV: na základě vlastních zkušeností porovnává způsob života i přírodu DV: zprostředkovává ostatním pohled na život v zahraničí</i>	Evropa a EU	<i>VMEGS 3: Jsme Evropané EV 4 : Vztah člověka k prostředí</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ČJS-5-1-06: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i>	<i>DV: poznává polohu a významné historické postavení hlavního města Prahy DV: rozlišuje a zná státní symboly a jejich význam DV: zná místní samosprávu a státní správu, zná princip krajské samo-správy</i>	Národ, základy státního zřízení a politického systému ČR Státní správa a samospráva (místní, krajská), státní a krajské symboly Symboly EU Česká republika: státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament, vláda, zákony, soudy, volby)	<i>VDO 1: Občanská společnost a škola VDO 3: Formy participace občanů v politickém životě</i>
Lidé kolem nás			
<i>ČJS-5-2-02: rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení</i>	<i>DV: vyvozuje, stanovuje a dodržuje pravidla chování ve třídě, ve škole DV: respektuje pravidla soužití v rodině, DV: zná a respektuje pravidla soužití v obci, uvědomuje si možné následky při porušování pravidel DV: zná a respektuje pravidla silničního provozu v obci (bezpečná jízda na kole)</i>	Státní správa a samospráva: pravidla soužití – třídní, školní, společenská Principy demokracie Práce městské a státní policie BESIP – dodržování pravidel silničního provozu	<i>VDO 1 Občanská společnost a škola VDO 4: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>
<i>ČJS-5-2-03: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva</i>	<i>DV: všimá si, registruje a popisuje nevhodné chování spolužáků a spoluobčanů, navrhne opatření a řešení DV: vnímá a posuzuje chování představitelů politických stran</i>	Soužití lidí – obchod, firmy, zájmová sdružení a spolky, pomoc nemocným a sociálně slabším, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	<i>VDO 2: – Občan, občanská společnost a stát</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: seznamuje se s různými typy církví z historického hlediska v celosvětovém kontextu DV: uvědomuje si prvky a principy demokracie</i>	Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a po-vinnosti žáků školy, protiprávní chování Politické strany, církve	VDO 3
<i>ČJS-5-2-04: orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</i>	<i>DV: vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výroby, zboží, obchod, peníze, ceny DV: Seznámení s pojmy korupce, reklamace, využití názorných ukázek DV: uvědomuje si významné sociální problémy z evropského i světového hlediska, problémy konzumní společnosti DV: dokáže zkontrolovat cenu nákupu, vysvětlí, jak by se dalo ušetřit, kde si obstarat peníze, jak ušetřit</i>	Vlastnictví: soukromé, veřejné, osob-ní, společné, ochrana majetku včetně nároku na reklamaci Korupce Hmotný a nehmotný majetek, peníze a jejich hodnota (euro a ostatní měny) rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky Doprava a cestování: vzájemně pro-pojený svět,	
Lidé a čas			
<i>ČJS-5-3-01: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i>	<i>DV: orientuje se v čase, rozumí dějinám jako časovému sledu událostí DV: poznává dějiny naší vlasti</i>	Orientace v čase a časový řád: určování času, čas jako fyzikální veličina, letopočet Dějiny jako časový sled událostí: časová přímka 0 - 2000 (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházet z literárního zpracování, ne data) Regionální zajímavosti - vlastenecká výchova	
<i>ČJS-5-3-02: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti</i>	<i>DV: umí vyhledávat regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky DV: seznamuje se s minulostí kraje a předků DV: vnímá různé druhy a typy kultury, zná rozdíl mezi masovou kulturou a subkulturou</i>	Významné státní památky, péče o památky (UNESCO), lidé pečující o památky Kulturní instituce Média, multikulturní společnost	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>ČJS-5-3-03: rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: uvědomuje si proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací) DV: vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby</i>	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	
<i>ČJS-5-3-04: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik</i>	<i>DV: seznamuje se se způsobem života a práce našich předků DV: k poznávání používá regionální specifika</i>	Současnost a minulost v našem životě	<i>MKV 5 Princip sociálního smíru a solidarity</i>
<i>ČJS-5-3-05: objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i>	<i>DV: poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků ve vazbě na evropské soužití</i>	Současnost a minulost v našem životě: významné dny a státní svátky Významné dny a státní svátky v Evropské unii	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Dějepis

V předmětu Dějepis je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost, oboru dějepis.

Charakteristika předmětu

Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci osvojili historické, sociální a kulturně-historické souvislosti o vývoji společnosti a důležitých společenských jevech. Hlavní poslání předmětu Dějepis spočívá v kultivaci historického vědomí kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Znalost různých historických etap napomáhá k celkové orientaci v mnohotvárnosti kulturních, politických, sociálních a ekonomických faktů tvořících rámeček každodenního života. K specifickým úkolům výuky dějepisu patří i vytváření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvorům minulosti, smyslu pro pochopení a respektování odlišných kultur.

Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti. Důraz je proto kladen především na hlubší poznání dějin našeho národa v kontextu s evropským a světovým vývojem.

Při výuce dějepisu v 6. – 9. ročníku základní školy je uplatňováno chronologické hledisko. Některé tematické celky (např. z dějin umění) umožňují navázání mezipředmětových vztahů a kooperaci s dalšími předměty (např. hudební, výtvarnou a literární výchovou). Propojení s jinými předměty je přínosné především v tom, že tyto předměty nahlízejí na daný historický jev, událost či osobnost pod svým specifickým úhlem.

Ve vzdělávacím předmětu dějepis směřujeme výuku k:

- pochopení významu historie pro orientaci v současném světě
- pochopení, že vývoj a stav společnosti závisí na řadě vnitřních a vnějších vlivů
- uvědomění si, že historie náleží k duchovnímu, kulturnímu i materiálnímu bohatství naší společnosti
- pochopení faktu, že vývoj společnosti není lineární, dá se zhruba předem odhadnout, ale ne naplánovat
- práci s informačními zdroji, orientací na časové ose a historické mapě

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase

- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjádření vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka dějepisu společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto: Kompetence k učení: Učí se vybírat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, vyhledávat a třídit informace, tím že vedeme žáky k orientaci „v důležitosti“ historických faktů pro další vývoj společnosti a podněcujeme v nich vnímání historických jevů a událostí v širších souvislostech, ne pouze samotného, izolovaného faktu. Umožníme jim samostudium, tzn. vlastní osvojování si práce se slovníky, encyklopediemi a dalšími informačními zdroji.

Kompetence k řešení problémů: Směřuje ke kritickému myšlení a k schopnosti obhájit svá rozhodnutí, tím že žáky vedeme např.

k porovnávání společenských jevů a procesů v naší zemi s obdobnými jevy a procesy v jiných zemích, hledání paralel mezi současnými a minulými událostmi, k vyjádření stanoviska k některým kontroverzním etapám dějin – např. únorový převrat 1948, listopadová revoluce 1989 apod.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat své myšlenky a názory výstižně, souvisle a v logickém sledu a porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových a jiných informačních prostředků, tím že na základě připravených podkladů z různých zdrojů odpovídá na položenou otázku, umí své stanovisko vysvětlit a s pomocí informačních materiálů zasadit do historického kontextu.

Kompetence sociální a personální: Učí se diskutovat v malé skupině a debatovat ve třídě, respektovat různá hlediska i pohledy jiných lidí, tím že je vedeme k rozvíjení úcty k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k respektování kulturních a jiných odlišností.

Kompetence občanské: Učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice kulturního a historického dědictví a projevovat pozitivní vztah k uměleckým dílům, tím že je budeme podporovat v rozvíjení zájmu o minulost vlastního národa i jiných národů a v upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře.

Kompetence pracovní: Vede k získávání nových zkušeností a poznatků ze světa práce, tím že žáci sledují změny způsobu výroby v průběhu historického vývoje, uvědomují si, jaké změny přinesla průmyslové revoluce v souvislosti se vznikem nových průmyslových odvětví apod.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

7. ročník

MkV   **Multikulturní výchova**

MkV 1   *Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní, ale i jako součást etnika, poznáváním vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy), základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě*

9. ročník

VDO   **Výchova demokratického občana**

VDO 4   *Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiva diktatury a anarchie □ principy demokracie*

MkV   **Multikulturní výchova**

MkV 2   *Lidské vztahy: udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost □ vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)*

Učební plán předmětu Dějepis v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
--------	----	----	----	----	--------

	2	2	2	2	8
--	---	---	---	---	---

Předmět Dějepis je vyučován dle potřeby vyučujícího a konkrétního rozvrhu v dějepisné učebně či kmenových třídách. K doplnění a rozšíření učiva jsou v rámci exkurzních dnů organizovány návštěvy historických objektů, muzeí a památníků.

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (Dějepis 9. ročník)

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků

D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu

D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

D-9-2-03 uvede příklady archeologických kultur na našem území

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví

D-9-3-03 demonstuje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem

D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států

D-9-4-02 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti

D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech

D-9-4-04 vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám

D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

D-9-5-01 vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky

D-9-5-02 vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život

D-9-5-03 popíše a demonstřuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky

D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie

D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky

D-9-5-06 na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus

D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti

D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé

D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů

D-9-6-04 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích

D-9-6-05 na vybraných příkladech demonstřuje základní politické proudy

D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií

MODERNÍ DOBA

D-9-7-01 na příkladech demonstřuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky

D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů

D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT

D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků

D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí

D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

223 / 454

PŘEDMĚT: DĚJEPIS
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
<p><u>D-9-1-01:</u> uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků</p> <p><u>D-9-1-02:</u> uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p> <p><u>D-9-1-03:</u> orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p>	<p><u>DV:</u> vysvětlí pojem historický pramen</p> <p><u>DV:</u> z řady vystavených předmětů vybere příklad pramene hmotného a písemného</p> <p><u>DV:</u> zaznamená na časovou osu data</p> <p><u>DV:</u> zjistí, kde se v blízkosti jeho bydliště nacházejí muzea, archívy, knihovny</p>	<p>Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách</p> <p>Historické prameny</p> <p>Historický čas a prostor</p>	
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
<p><u>D-9-2-01:</u> charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</p> <p><u>D-9-2-02:</u> objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p> <p><u>D-9-2-03:</u> uvede příklady archeologických kultur na našem území</p>	<p><u>DV:</u> na základě osvojených znalostí o vzniku člověka vysvětlí pojem „jednota původu všech lidí“</p> <p><u>DV:</u> na obrázcích vysvětlí postupný vývoj člověka</p> <p><u>DV:</u> vyjmenuje hlavní způsoby obživy pravěkých lidí a popíše používané nástroje</p> <p><u>DV:</u> vysvětlí příčinu vzniku náboženství a zdůvodní úctu ke kultu ženy-matky</p> <p><u>DV:</u> na mapě vyhledá archeologická naleziště</p> <p><u>DV:</u> popíše konstituování prvních kmenů na našem území</p>	<p>Člověk a lidská společnost v pravěku</p> <p>- paleolit</p> <p>- neolit</p>	
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>D-9-3-01: rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</i></p> <p><i>D-9-3-02-: uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</i></p>	<p><i>DV: na mapě ukáže nejstarší starověké státy</i></p> <p><i>DV: vysvětlí příčinu vzniku nejstarších civilizací a objasní souvislost jejich vzniku s přírodními podmínkami</i></p> <p><i>DV: popíše rozvrstvení společnosti a způsob obživy u jednotlivých starověkých států</i></p> <p><i>DV: zhodnotí kulturní přínos Mezopotámie, Egypta, Indie, Číny a států na Blízkém východě, vyjmenuje nejdůležitější objevy a vynálezy</i></p>	<p>Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz</p>	
<p><i>D-9-3-03: demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</i></p> <p><i>D-9-3-04: porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</i></p>	<p><i>DV: na mapě ukáže oblast starověkého Řecka a nejvýznamnější městské státy</i></p> <p><i>DV: stručně vyloží obsah zadaných řeckých bájí</i></p> <p><i>DV: popíše uspořádání společnosti, uvede základní funkce městských států</i></p> <p><i>DV: na obrázcích rozezná základní antické sloupy</i></p> <p><i>DV: na příkladu Solónovy vlády v Athénách vysvětlí podstatu antické demokracie</i></p> <p><i>DV: vysvětlí historickou úlohu a význam Alexandra Makedonského</i></p> <p><i>DV: na mapě ukáže rozsah římské říše v jednotlivých fázích vývoje</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje postupné změny způsobu vlády a státního zřízení v Římě</i></p> <p><i>DV: vysvětlí vznik a vývoj křesťanství a jeho význam při dalším vývoji římské společnosti</i></p> <p><i>DV: charakterizuje okolnosti zániku západořímské říše a důležitost existence východořímské říše pro současnost</i></p> <p><i>DV: uvede významné osobnosti a důležité kulturní památky římské říše</i></p>	<p>Antické Řecko</p> <p>Antický Řím</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- pochopení významu minulosti pro současnost a budoucnost
- orientaci v historickém čase
- seznámení s vývojem jednotlivých oblastí světa
- pochopení souvislosti mezi přírodními podmínkami, hustotou osídlení a způsobem obživy obyvatelstva
- seznámení s kulturním přínosem staroorientálních a antických civilizací, k zhodnocení významu znalosti písma, vzniku věd a umění
- seznámení se vznikem různých náboženství v jednotlivých oblastech světa a jejich vlivem na vývoj společnosti
- správné orientaci na historické mapě a vysvětlení základní historické terminologie z oblasti pravěku a starověku

PŘEDMĚT: DĚJEPIS

ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
<i>D-9-4-01: popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</i>	<i>DV: vysvětlí, proč došlo ke stěhování národů ve střední Evropě DV: ukáže na mapě, kde se jednotlivé kmeny usazovaly a vytvářely nové říše DV: popíše původ a způsob života Slovanů</i>	Nový etnický obraz Evropy	
<i>D-9-4-02: porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti</i>	<i>DV: popíše společenské rozvrstvení jednotlivých říší, popíše fungování feudálního systému DV: na mapě ukáže jednotlivé říše DV: na základě získaných znalostí o Slovanech popíše jejich život</i>	Utváření nových států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>D-9-4-03: objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</i>	<p><i>DV: objasní význam cyrilometodějské mise</i></p> <p><i>DV: s pomocí obrazové dokumentace pojmenuje velkomoravské stavby</i></p> <p><i>DV: reprodukuje nejstarší pověsti o vzniku českého státu a o Přemyslovcích</i></p> <p><i>DV: charakterizuje úlohu panovnické dynastie</i></p> <p><i>DV: ukáže na mapě územní rozsah českého státu</i></p> <p><i>DV: uvede charakteristické rysy románského stavebního slohu</i></p> <p><i>DV: charakterizuje vývoj českého státu za vlády Přemyslovců</i></p>	<p>Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě</p> <p>Kultura středověké společnosti – románské umění a vzdělanost</p>	
<i>D-9-4-04: vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</i>	<p><i>DV: vysvětlí rozdíl mezi mocí světského panovníka a papeže</i></p> <p><i>DV: uvede, proč a kdy se křesťanské náboženství rozdělilo na dvě církve</i></p> <p><i>DV: vysvětlí příčiny křížových výprav a stručně popíše jejich průběh a výsledky</i></p> <p><i>DV: uvede charakteristické rysy gotického stavebního slohu</i></p>	<p>Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy</p> <p>Kultura středověké společnosti – gotické umění a vzdělanost</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><u>DV:</u> vysvětlí význam univerzit pro rozvoj vzdělanosti</p> <p><u>DV:</u> na konkrétních příkladech demonstruje význam osobnosti Karla IV. pro české země</p>		
<u>D-9-4-05:</u> ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	<p><u>DV:</u> na příkladu české společnosti osvětlí strukturu středověké společnosti</p> <p><u>DV:</u> objasní, proč vznikala města, kdo je zakládal a jakou funkci měla</p>	Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev	
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
<u>D-9-5-02:</u> vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	<p><u>DV:</u> vysvětlí, co vedlo Husa ke kritice církve</p> <p><u>DV:</u> na časovou osu zaznamená nejvýznamnější události husitské revoluce</p> <p><u>DV:</u> pojmenuje husitské zbraně a objasní způsob vojenské taktiky husitů</p> <p><u>DV:</u> zhodnotí význam mírových návrhů Jiřího z Poděbrad směřujících k vytvoření středoevropského soustátí</p> <p><u>DV:</u> popíše poměry v českých zemích za vlády Jagellonců</p>	Husitství	
<u>D-9-5-01:</u> vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	<p><u>DV:</u> vysvětlí příčiny nespokojenosti různých společenských vrstev v 16. století a porovná je s husitskou revolucí v 15. století</p> <p><u>DV:</u> vysvětlí pojmy reformace a protireformace</p>	<p>Reformace a její šíření Evropou</p> <p>Humanismus, renesance a jejich šíření Evropou</p>	<i>MkV 1 Kulturní diferenciaci – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, člověk jako nedílná jednota tělesné i duše, ale i jako součást etnika, poznáváním vlastního kulturního zakotvení,</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: na konkrétních příkladech uvede přínos humanismu a renesance pro evropskou společnost</i>		<i>respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy), základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě</i>
<i>D-9-5-03: popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</i>	<i>DV: objasní důvody objevných plaveb a jejich důsledky pro Evropu i nově objevené země DV: ukáže na mapě cesty významných mořeplavců</i>	Zámořské objevy a počátky dobývání světa	
<i>D-9-5-04: objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</i>	<i>DV: na časovou osu zaznamená nejvýznamnější události DV: zhodnotí postavení zemí Koruny české v rámci habsburské monarchie DV: zhodnotí, jaký význam pro kulturní úroveň Prahy měla osobnost Rudolfa II.</i>	Český stát a velmoci v 15. – 18. století	
<i>D-9-5-05: objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</i>	<i>DV: stručně popíše průběh českého stavovského povstání a třicetileté války DV: vyjmenuje významné vojevůdce, myslitele – exulanty DV: vyvodí společenské, náboženské, sociální důsledky třicetileté války pro české země</i>	Český stát a velmoci v 15. – 18. století	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- pochopení změny ve světě, která nastala příchodem nových etnických skupin
- seznámení s politickými, společenskými a kulturními odlišnostmi v byzantské, arabské a francké oblasti

- seznámení s dějinami evropských států a s českými dějinami po stránce politické, ekonomické, sociální a kulturní
- pochopení úlohy křesťanství ve středověké společnosti a k problémům vedoucím ke kritice církve
- objasnění pojmů renesance, humanismus a reformace a k pochopení změny myšlení v tomto období
- seznámení s důvody válečných konfliktů a jejich důsledky pro další vývoj v Evropě

PŘEDMĚT: DĚJEPIS

ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY			
<i>D-9-5-06: na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus</i>	<i>DV: popíše průběh občanské války v Anglii DV: popíše způsob vlády ve vybraných zemích DV: na konkrétním příkladu objasní absolutistický způsob vlády vybraného panovníka</i>	Český stát a velmoci v 15. – 18. století	
<i>D-9-5-07: rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</i>	<i>DV: uvede základní znaky barokní architektury DV: vysvětlí pojem české baroko DV: z řady staveb různých architektonických slohů vybere barokní stavby, uvede představitele barokní kultury a památek DV: srovná myšlenky osvícenství s předchozími názory na úlohu člověka a společnosti</i>	Baroko a osvícenství	
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
<i>D-9-6-01: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</i>	<i>DV: popíše ekonomické změny v Anglii v 18. století a jejich vliv na společnost DV: na mapě ukáže země, které byly v 18. století anglickými koloniemi DV: popíše průběh války o americkou nezávislost DV: popíše důsledky třicetileté války pro obyvatelstvo českých zemí DV: objasní pojem osvícenský absolutismus</i>	Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka Vznik USA Habsburská monarchie po třicetileté válce	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: popíše významné reformy obou panovníků a zhodnotí jejich význam pro společnost i další vývoj habsburské monarchie</i>	Vláda a reformy Marie Terezie a Josefa II.	
<i>D-9-6-02: objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</i>	<i>DV: charakterizuje vládu Ludvíka XVI. a vyvodí příčiny všeobecné nespokojenosti francouzské společnosti DV: popíše průběh francouzské revoluce DV: na mapě ukáže země, kam směřovaly Napoleonovy výboje a místa významných bitev DV: zhodnotí význam francouzské revoluce a Napoleonovy vlády pro ostatní Evropu a svět DV: pozná historické výtvořky, uvede příklady, zařadí je k období</i>	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět Kulturní rozrůzněnost doby - klasicismus, romantismus	
<i>D-9-6-04: charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích D-9-6-03: Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národnostními hnutími vybraných evropských národů</i>	<i>DV: objasní podstatu revolučních nepokojů v Evropě před rokem 1848 DV: popíše průběh revolucí v roce 1848 v jednotlivých zemích DV: vysvětlí snahy českých obrozenců v 1. polovině 19. století (jazykový charakter počátku obrození) DV: uvede jména a dílo významných osobností českého obrození a jejich přínos českému národnostnímu hnutí</i>	Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů Národní hnutí velkých a malých národů Utváření novodobého českého národa	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>D-9-6-05: na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy</i>	<p><i>DV: stručně charakterizuje podstatu jednotlivých politických proudů</i></p> <p><i>DV: popíše události vedoucí ke sjednocení Německa a Itálie</i></p> <p><i>DV: popíše důvody krize habsburské říše a vzniku Rakouska-Uherska</i></p> <p><i>DV: uvede příklady organizování dělnictva, zná naše nejstarší politické strany</i></p>	<p>Politické proudy</p> <ul style="list-style-type: none"> - konzervatismus - liberalismus - demokratizmus - socialismus <p>Ústava, politické strany, občanská práva</p>	
<i>D-9-6-06: vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</i>	<p><i>DV: uvede, kam směřovala expanzivní politika evropských velmocí a zhodnotí význam kolonií</i></p> <p><i>DV: srovná první a druhou průmyslovou revoluci</i></p> <p><i>DV: vyjmenuje významné vynálezy a jejich objevitele</i></p> <p><i>DV: charakterizuje spojenecké vztahy mezi velmocemi před první světovou válkou (Trojspolek, Dohoda)</i></p>	<p>Kolonialismus</p> <p>Industrializace a její důsledky pro společnost</p> <p>Konflikty mezi velmocemi</p>	
	<p><i>DV: vyjmenuje jednotlivé historizující slohy a směry moderního umění, uvede hlavní představitele</i></p> <p><i>DV: pozná budovy ND a NM, zná jejich architekty a umělce, kteří se podíleli na výzdobě</i></p>	<p>Kulturní rozrůzněnost doby - 2. polovina 19. století</p>	

MODERNÍ DOBA

<i>D-9-7-01: na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</i>	<p><i>DV: uvede příčiny, které vedly k vypuknutí první světové války</i></p> <p><i>DV: stručně popíše průběh první světové války</i></p> <p><i>DV: zná významné události, na mapě ukáže místa stěžejních bitev</i></p>	<p>První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky</p>	
---	--	---	--

	<p><i>DV: vysvětlí příčiny a důsledky revolučních událostí v Rusku v roce 1917</i></p> <p><i>DV: objasní pojem zahraniční odboj a zhodnotí význam pro vznik Československa, uvede jména odbojářů</i></p> <p><i>DV: popíše události vedoucí ke vzniku Československa</i></p>	Vznik Československa	
--	---	----------------------	--

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- pochopení nerovnoměrnosti vývoje v Evropě a ve světě
- poznání vývoje v českých a evropských zemích po třicetileté válce a postavení našich zemí v habsburské monarchii
- orientaci na mapě a v kontaktech mezi jednotlivými státy, kontinenty a kulturami
- uvědomění si změn v politice, hospodářství, řízení společnosti ovlivněných osvícenstvím
- seznámení s přínosem moderních věd, rozvojem průmyslu a kultury v tomto období
- pochopení důvodů národně osvobozeneckých hnutí velkých a malých národů
- pochopení problémů Evropy a světa v předválečném období
- pochopení důsledků první světové války pro poválečné uspořádání Evropy a světa

PŘEDMĚT: DĚJEPIS

ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
MODERNÍ DOBA			
<i>D-9-7-02: rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</i>	<p><i>DV: popíše změny v politickém a územním uspořádání Evropy po první světové válce</i></p> <p><i>DV: zhodnotí mocenské postavení USA po první světové válce</i></p> <p><i>DV: popíše změny v územním uspořádání, charakterizuje politické strany a hospodářskou situaci první republiky</i></p>	<p>Nové politické uspořádání Evropy a</p> <p>úloha USA ve světě</p> <p>Vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy</p>	<p><i>MKV 2 Lidské vztahy: udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou příslušnost</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>D-9-7-03</u>: charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</p>	<p><u>DV</u>: charakterizuje totalitní režim, srovná ho s demokratickým, uvede příklady států</p> <p><u>DV</u>: popíše okolnosti vzniku, projevy a důsledky světové hospodářské krize</p> <p><u>DV</u>: osvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vznikem extrémistických hnutí (komunismus, fašismus)</p> <p><u>DV</u>: charakterizuje průběh hospodářské krize v Československu, uvede její důsledky</p> <p><u>DV</u>: charakterizuje Hitlerovy představy o Československu</p> <p><u>DV</u>: uvede důsledky mnichovské dohody pro Československo</p>	<p>Mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech</p> <p>Totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět</p>	<p><u>VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiváha diktatury a anarchie</u></p>
<p><u>D-9-7-04</u>: na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p> <p><u>D-9-7-01</u>: na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p>	<p><u>DV</u>: stručně a s pomocí mapy popíše příčiny, průběh a výsledky druhé světové války</p> <p><u>DV</u>: osvětlí Hitlerovy názory o „čistotě rasy“, vysvětlí pojem konečné řešení židovské otázky, holocaust a genocida</p> <p><u>DV</u>: popíše běžný život v Protektorátu Čechy a Morava</p> <p><u>DV</u>: zhodnotí úlohu našeho domácího a zahraničního odboje, konkretizuje na příkladech</p>	<p>Druhá světová válka Holocaust</p> <p>Situace v našich zemích</p> <p>Domácí a zahraniční odboj</p>	
<p><u>D-9-7-05</u>: zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</p>	<p><u>DV</u>: charakterizuje politický vývoj v Československu v letech 1945-1948</p> <p><u>DV</u>: vysvětlí problematiku odsunu sudetských Němců v evropských souvislostech</p> <p><u>DV</u>: popíše komunistický převrat v Československu roku 1948 a jeho důsledky, totalitní režim</p>	<p>Politické, mocenské a ekonomické důsledky války</p> <p>Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p>v Československu, jmenuje osobnosti třetího odboje</p> <p><u>DV:</u> vysvětlí pojem „socialismus s lidskou tváří“</p> <p><u>DV:</u> uvede konkrétní akce protikomunistického hnutí v 80. letech s vyústěním v Sametovou revoluci</p> <p><u>DV:</u> do přehledné tabulky zpracuje politicko-správní vývoj od roku 1993 do současnosti (název státu, státní symboly, správní členění, výsledky voleb atd.)</p>	Vznik České republiky	
ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT			
<u>D-9-8-01:</u> vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	<p><u>DV:</u> vysvětlí pojem studená válka a konkretizuje na příkladu (první berlínská krize, válka v Koreji, karibská krize, válka ve Vietnamu)</p> <p><u>DV:</u> provede rekapitulaci mezinárodně politických vztahů od konce druhé světové války</p>	<p>Studená válka</p> <p>Rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných velmocemi</p> <p>Politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření</p>	
<u>D-9-8-02:</u> vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	<u>DV:</u> porovná vývoj východního bloku (totalitní systém) se západním blokem (demokratický systém)	Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)	
<u>D-9-8-03:</u> posoudí postavení rozvojových zemí	<p><u>DV:</u> na mapě ukáže oblasti tzv. třetího světa a uvede příčiny rozpadu kolonialismu</p> <p><u>DV:</u> na mapě ukáže místa, kde dodnes přetrvávají ohniska napětí</p>	<p>Rozpad koloniálního systému</p> <p>Mimoevropský svět</p>	<i>MKV 2 Lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti)</i>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>D-9-8-04: prokáže základní orientaci v problémech současného světa</i>	<p><i>DV: uvede příklady vědeckých objevů a vysvětlí souvislost mezi rozvojem vědy a techniky na jedné straně a ekologickými problémy na druhé straně</i></p> <p><i>DV: charakterizuje tzv. masovou kulturu poválečného světa</i></p> <p><i>DV: uvede příklady spolupráce v oblasti kultury a sportu</i></p>	<p>Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje</p> <p>Sport a zábava</p>	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- pochopení důsledků první světové války pro poválečné uspořádání Evropy a světa
- porozumění historickému vývoji ČSR v jednotlivých etapách 20. století
- vnímání důležitosti světové hospodářské krize pro nárůst extrémistických hnutí (fašismu, nacismu a komunismu)
- uvědomění si zhoubného působení rasových teorií v soužití společnosti
- pochopení souvislostí vedoucích k vypuknutí druhé světové války a změn v rozdělení světa po jejím skončení
- uvědomění si negativního působení komunismu na společnost a změn spojených s jeho pádem po roce 1989
- vnímání globálních problémů současné společnosti

Občanská výchova

Charakteristika předmětu

V předmětu Občanská výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, oboru Občanská výchova.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby byli žáci připraveni pro život v moderní demokratické společnosti. Vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jejich aktivní zapojení do života. Prostřednictvím rozumového poznání jsou pak vychováváni k občanským postojům. Zajišťování dostatečného množství informací a systematické výchovné působení je předpokladem pozitivního ovlivňování vztahů mezi mladými lidmi, formování jejich postojů k hodnotám. Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Některé tematické celky (např. ze státu a práva, mezinárodních vztahů, globálního světa) umožňují navázání mezipředmětových vztahů a kooperaci s dalšími předměty (např. zeměpisem, dějepisem, přírodopisem). Ve školním roce 2018 – 19 v 7. a 9. třídě bude zařazována výuka AJ metodou CLIL.

Ve vzdělávacím předmětu Občanská výchova směřujeme výuku k:

- přípravě mladého člověka pro život v moderní demokratické společnosti;
- pochopení skutečnosti, že každý občan má možnost ovlivňovat vývoj společnosti;
- hrdoosti na umělecké, myšlenkové a hmotné bohatství země;
- ochraně přírody;
- odpovědnosti za své vlastní chování a uvědomění si, že svoboda jednoho člověka končí tam, kde začíná svoboda druhého člověka;
- respektování lidské důstojnosti každého člověka, jeho osobního práva a svobody;
- seznámení se zásadami hospodárnosti;
- získání použitelných poznatků z oblasti sebepoznávání, rozhodování, plánování vlastní budoucnosti, práce s informacemi, orientace v možnostech volby vhodného povolání a ve způsobech překonávání neúspěchů;
- osvojení základních prvků, technik a strategií metody akčního plánování;
- práci s literaturou a vyhodnocování údajů;
- orientaci v základních principech parlamentních a komunálních voleb;
- orientaci v základních principech Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod a dalších důležitých právních dokumentech;
- seznámení s nejdůležitějšími mezinárodními organizacemi (EU, NATO, OSN);

- přesnému formulování myšlenek.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře;
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase;
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku;
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeneho o historickou zkušenost;
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti;
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru;
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti;
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebezpoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí;
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Výchovy k občanství společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a společnost přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se vyhledávat a třídit informace, operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly tím, že žáky vedeme k orientaci v systému a fungování moderní demokratické společnosti a podněcujeme v nich vnímání společenských jevů a událostí v širších souvislostech. Umožníme jim samostatné vyhledávání informací, tzn. vlastní osvojování si práce s Internetem, denním tiskem, slovníky a dalšími informačními zdroji.

Kompetence k řešení problémů: Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, plánuje a učí se samostatně řešit problémy tím, že vedeme žáky na základě praktické zkušenosti k pochopení, že každý občan má možnost zasáhnout a ovlivnit vývoj dané školy, obce a dokonce i celé společnosti.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat své myšlenky výstižně, naslouchá promluvám druhých lidí, aktivně se zapojuje, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje tím, že vedeme žáky ke vzájemné spolupráci při hledání vhodného způsobu řešení společenského problému a k dodržování zásad diskuse, která je nezbytnou součástí fungování moderní demokratické společnosti.

Kompetence sociální a personální: Učí se spolupracovat ve skupině a podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu tím, že vedeme žáky k rozvíjení úcty mezi sebou, k ostatním lidem a k respektování národnostních, etnických, kulturních i jiných odlišností.

Kompetence občanské: Učí se základním společenským normám, osvojuje si svá práva a povinnosti tím, že vedeme žáky na základě orientace v důležitých právních dokumentech k odpovědnosti za své vlastní chování a k vědomí, že svoboda jednoho člověka končí tam, kde začíná svoboda druhého člověka.

Kompetence pracovní: Učí se sledovat u výsledků pracovní činnosti nejen hledisko kvality, funkčnosti a hospodárnosti, ale připojuje i vliv na životní prostředí tím, že vedeme žáky ke vztahu a ochraně přírody a k hrdosti na umělecké, myšlenkové i hmotné bohatství země.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

7. ročník

OSV

Osobnostní a sociální výchova

OSV 7

Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

MKV

Multikulturní výchova

MKV 5

Princip sociálního smíru a solidarity: odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, zohlednění potřeb minoritních skupin, otázka lidských práv

VDO

Výchova demokratického občana

VDO 3

Formy participace občanů v politickém životě: volební systémy a demokratické volby a politika

8. ročník

OSV
OSV 2
OSV 11

Osobnostní a sociální výchova

Sebepoznání a sebepojetí: moje učení; zdravé a vyrovnané sebepojetí

Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

9. ročník

VDO

Výchova demokratického občana

VDO 1

Občanská společnost a škola: způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy

VDO 2

Občan, občanská společnost a stát: principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

Učební plán předmětu Občanská výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	Celkem
	0	1	1	1	3

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání

VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu

VO-9-1-03 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje

VO-9-1-04 zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají

VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí

VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu

VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem

VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám

VO-9-1-09 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života

VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady

VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi

VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení

VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít

VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu

VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané

VO-9-3-08 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

STÁT A PRÁVO

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky

VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu

VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů

VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů

VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu

- VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
 VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci
 VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
 VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
 VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
 VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

- VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
 VO-9-5-02 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích
 VO-9-5-03 uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory
 VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
 VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu
 VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: OBČANSKÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 7.

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>VO-9-3-01: rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady VO-9-3-02: sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží</p>	<p>DV: uvede příklad potřeby pro sebe i jiné věkové kategorie lidí DV: vysvětlí souvislost mezi výší majetku a životní úrovní lidí ve společnosti, uvede příklady hmotného</p>	<p>Majetek, vlastnictví formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p>	

<p>nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi</p>	<p>a duševního vlastnictví a nutnost jejich ochrany</p>	<p><u>Hospodaření</u> rozpočet domácnosti typy rozpočtu a jejich odlišnosti</p>	
---	---	---	--

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>VO-9-10:</u> posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci</p> <p><u>VO-9-1-06:</u> zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</p> <p><u>VO-9-1-07:</u> uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty</p>	<p><u>DV:</u> uvede příklady konkrétní spolupráce v rodině, ve škole a v obci</p> <p><u>DV:</u> uvede příklady nutnosti spolupráce v různých skupinách, podle potřeby se zapojí do pomoci potřebným, vyjmenuje formy pomoci státu a jeho případné obrany</p> <p><u>DV:</u> zvládá komunikaci v různých situacích, řeší vhodným způsobem případné konflikty</p>	<p><u>Naše škola</u> – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy, vklad vzdělání pro život</p> <p><u>Naše obec, region, kraj</u> – důležité instituce, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku</p> <p><u>Lidská setkání</u> – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti</p> <p><u>Vztahy mezi lidmi</u> – konflikty v mezilidských vztazích</p> <p><u>Kulturní život</u> – masmédiá, prostředky masové komunikace</p>	<p><i>OSV7 Mezilidské vztahy</i> – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou</p>

<p>s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem <u>VO-9-1-05:</u> kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p> <p><u>VO-9-1-03:</u> zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti tomu vystupuje</p> <p><u>VO-9-1-01:</u> objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</p> <p><u>VO-9-1-04:</u> zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají</p> <p><u>VO-9-1-08:</u> objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p>	<p><u>DV:</u> pravdivě reprodukuje informace z médií, zdůvodní místo reklamy v moderní společnosti</p> <p><u>DV:</u> uvede příklady vandalského chování ve svém okolí a navrhne způsoby boje proti nim, ochraňuje majetek ve svém nejbližším okolí</p> <p><u>DV:</u> posoudí pestrost nabídky kulturních akcí, dokáže podle zájmu vybrat vhodný pořad, zná kulturní instituce ve městě</p> <p><u>DV:</u> vysvětlí princip spolupráce různých sociálních skupin ve společnosti, zdůvodní nutnost dodržování lidských práv ve vztahu k národnostním menšinám</p>	<p><u>Zásady lidského soužití – pravidla chování</u></p> <p><u>Naše vlast –</u> pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny</p> <p><u>Kulturní život –</u> rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní instituce, kulturní tradice</p> <p><u>Lidská setkání –</u> rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen</p> <p><u>Vztahy mezi lidmi –</u> osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, problémy lidské neshodlivosti</p>	<p>dané třídy jako sociální skupiny)</p> <p><i>MKV5 Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních</i></p>
--	--	---	---

<p><u>VO-9-1-09:</u> rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<p><u>DV:</u> pojmenuje nežádoucí projevy v chování lidí, uvede příklady, čím je takové chování škodlivé pro společnost</p>		<p>skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty</p>
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>VO-9-4-01:</u> rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p> <p><u>VO-9-4-03:</u> objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p><u>VO-9-4-04:</u> vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p> <p><u>VO-9-4-05:</u> přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</p>	<p><u>DV:</u> vyjmenuje rozdíly mezi různými typy států, uvede příklady v současném světě</p> <p><u>DV:</u> vysvětlí princip řízení demokratického státu, uvede příklady, jak se do řízení zapojují občané</p> <p><u>DV:</u> zná představitele státu i své obce, zvolené ve stávajícím volebním období, uvede příklady změn, k nimž za jejich vládnutí došlo</p> <p><u>DV:</u> aplikuje znalosti z oblasti ochrany lidských práv a svobod v praxi</p> <p><u>DV:</u> pojmenuje kulturní zvláštnosti vybraných skupin společnosti, zjistí jejich přínos pro ostatní</p>	<p><u>Právní základy státu</u> – znaky státu, typy a formy státu</p> <p><u>Principy demokracie</u> – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, význam a formy voleb do zastupitelstev</p> <p><u>Lidská práva</u> – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace</p>	<p><u>VDO 3 Formy participace občanů v politickém životě:</u> volební systémy a demokratické volby a politika</p>

	<i>DV: konkrétně vyjmenuje nežádoucí projevy chování vůči jiným členům společnosti, uvede způsoby, jak jim předcházet, pracuje s příslušnými dokumenty zaměřenými na tuto problematiku</i>		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>VO-9-5-1: popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-5-02: uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích</i>	<i>DV: uvede příklady přínosu členství ČR v EU DV: zjistí názvy významných světových organizací a zjistí, jakou úlohu v nich ČR hraje</i>	<u>Evropská integrace</u> – podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR <u>Mezinárodní spolupráce</u> – významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, i společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se náhodně setkám
- pocitu hrdosti na umělecké, myšlenkové a hmotné bohatství země
- vážení si přírody, jejího krajinného a ekologického bohatství země
- vědomí, že každý člověk má možnost ovlivňovat vývoj společnosti
- úctě ke státním symbolům
- umění vhodně používat státní symboly
- schopnosti pracovat s literaturou a vyhodnocovat údaje
- schopnosti přesně formulovat myšlenky
- poznání pojmu národ na příkladech činnosti jeho význačných osobností

- uvědomění si základních znaků pojmu národ
- utřídění si svých znalostí o národnostním složení obyvatelstva ČR
- dospění k poznání, že bohatství je jednak duchovní a jednak materiální
- pochopení obsahu pojmu bohatství
- uvědomění si, jak já sám mohu přispět k lepšímu a zdravějšímu životnímu prostředí
- zvýšení odolnosti vůči sociálně patologickým jevům
- snížení rizik a vlivů, které narušují zdravý osobnostní a sociální vývoj mládeže
- seznámení se s úlohou státu při ochraně životů a zdraví obyvatel, majetkových hodnot a životního prostředí při vzniku mimořádných událostí
- připravení na uvědomování si odpovědnosti za svoji ochranu, na efektivní jednání a vzájemnou pomoc při hrozbě nebo vzniku mimořádných událostí
- citlivému vnímání životního prostředí, a to nejen při vzniku mimořádných událostí
- toleranci vůči odlišným kulturám
- potírání projevu rasizmu, xenofobie a intolerance ve společnosti
- uvědomění si výhod spolupráce s jinými státy v různých oblastech společenského, politického, vojenského nebo kulturního života

PŘEDMĚT: OBČANSKÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
<p><u>VO-9-3-01:</u> rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede jejich příklady</p> <p><u>VO-9-3-02:</u> sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a</p>	<p><u>DV:</u> sestaví svůj žebříček hodnot a objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami</p> <p><u>DV:</u> ochraňuje duševní vlastnictví</p> <p><u>DV:</u> na příkladech správně vystihne, z čeho vzniká rodinný rozpočet a jakým způsobem se příjmy rodiny dále přerozdělují (stálé výdaje, úspory)</p> <p><u>DV:</u> uvede vhodné a nevhodné způsoby využívání kapesného</p> <p><u>DV:</u> vyhledá pojmy „nabídka“ a „poptávka“</p> <p><u>DV:</u> pracuje s pojmy úrok, a pojištění, dokáže spočítat výši úroku, vyjmenuje nejčastější druhy pojištění</p>	<p><u>Majetek, vlastnictví</u> – hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p> <p><u>Hospodaření</u> – rozpočet domácnosti, význam daní, úspory</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi</p> <p><u>VO-9-3-04:</u> vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p><u>VO-9-3-08:</u> rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p> <p><u>VO-9-3-06:</u> na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p>	<p><u>DV:</u> vysvětlí, jaký význam mají daně</p> <p><u>DV:</u> podle výše příjmů a výdajů sestaví vhodný rozpočet domácnosti, zahrne do něj investice, úvěr, splátkový prodej, leasing, pojmenuje rizikové chování při hospodaření s penězi</p> <p><u>DV:</u> zjistí a porovná nabídku služeb vybraných bank</p> <p><u>DV:</u> popíše síť obchodů a služeb v obci</p> <p><u>DV:</u> dokáže nakoupit podle aktuálních potřeb a nabídky prodávajících</p> <p><u>DV:</u> odliší výrobu od služeb, uvede příklady</p> <p><u>DV:</u> spočte cenu zboží (náklady + zisk+ DPH)</p> <p><u>DV:</u> ví, čím je tvořena cena zboží, rozumí pojmu inflace</p>	<p><u>Hospodaření – investice, úvěr, splátkový prodej, leasing</u></p> <p><u>Banky a jejich služby –</u> aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p> <p><u>Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost</u></p> <p><u>Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace, podstata fungování trhu</u></p>	
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
<p><u>VO-9-2-01:</u> objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování,</p>	<p><u>DV:</u> rozliší, jakými biologickými, psychickými a sociálními změnami v průběhu života prošel</p>	<p><u>Podobnost a odlišnost lidí –</u> projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p><u>VO-9-2-02:</u> posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p><u>VO-9-2-03:</u> rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p> <p><u>VO-9-2-04:</u> popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p>	<p><u>DV:</u> na příkladech objasní, proč (a čím) se mohou lidé odlišovat v prožívání důležitých životních situací (zklamání v přátelství, neúspěch, ...)</p> <p><u>DV:</u> uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích, objasní jejich možné příčiny a důsledky</p> <p><u>DV:</u> uvede minimálně pět svých kladů</p> <p><u>DV:</u> na příkladech popíše některé způsoby překonávání osobních ne-dostatků a posilování kladných stránek osobnosti (schopností, dovedností)</p> <p><u>DV:</u> uvede své „sny“ a přemýšlí o možnostech jejich plnění; popíše způsoby, jak lze korigovat představy nereálné a nepřiměřené</p> <p><u>DV:</u> na příkladech rozlišuje zdravé sebevědomí a přehnané sebevědomí</p> <p><u>DV:</u> vyhledá a jednoduše charakterizuje jednotlivé temperamentové typy klasické typologie</p> <p><u>DV:</u> zjistí svůj typ temperamentu, který je u jeho osobnosti dominantní</p> <p><u>DV:</u> uvede rozdíly reakcí lidí s různým temperamentem</p> <p><u>DV:</u> diskutuje o problematice charakterního a bezcharakterního jednání</p> <p><u>DV:</u> otestuje si svou pozornost a svůj typ paměti (zrakový, sluchový, pohybový)</p> <p><u>DV:</u> pojmenuje své emoce a hledá jejich příčiny</p> <p><u>DV:</u> hledá způsoby řešení konfliktů, navrhuje způsoby soužití s jinými lidmi na konkrétních příkladech</p> <p><u>DV:</u> na příkladech vysvětlí a zdůvodní, jaký význam má vůle při překonávání překážek</p>	<p><u>Vnitřní svět člověka</u> – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí</p> <p><u>Osobní rozvoj</u> – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji</p>	<p><u>OSV 2:</u> <u>Sebepoznání a sebepojetí:</u> já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); zdravé a vyrovnané sebepojetí</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI <i>VO-9-1-07: uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</i>	<i>DV: vyjádří svoji představu o vlastní budoucnosti, stručně charakterizuje své nejbližší životní cíle a plány</i> <i>DV: dokáže vyřešit konflikty, pokouší se jim předcházet</i>	Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí	<i>OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: analýzy vlastních i cizích po-stojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí</i>

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- přípravě mladého člověka pro život v moderní společnosti
- formování postojů k hodnotám
- poznání, že bohatství je duchovní a materiální, pochopení obsahu pojmu bohatství
- seznámení se s úlohou státu při tvorbě a ochraně majetkových hodnot
- seznámení se zásadami hospodárnosti
- dodržování přiměřeného hospodaření s penězi a se svým i svěřeným majetkem
- seznámení se s možností dávek a příspěvků ze státního rozpočtu
- pochopení principu fungování tržního hospodářství
- pochopení funkce a návaznosti výroby, obchodu a služeb
- seznámení se s formami a možnostmi podnikání
- získání použitelných poznatků z oblasti sebepoznávání, rozhodování, plánování vlastní budoucnosti, práce s informacemi, orientace v možnostech volby vhodného povolání a ve způsobech překonávání neúspěchů
- získávání pro život významných dovedností spojených s realistickým sebepoznáním, správným rozhodováním, mezilidskou komunikací a kooperací v situacích souvisejících s volbou povolání a vstupem do zaměstnání
- osvojení základních prvků, technik a strategií metody akčního plánování, učení se je v praxi používat a dokázat akční plánování využívat při rozhodování o volbě budoucí profesní orientace a výběru vhodného povolání
- uvědomění si podstatného podílu vlastní odpovědnosti při rozhodování o volbě budoucího profesního zaměření a o výběru vhodného povolání, jakož i za důsledky jiných závažných životních rozhodnutí
- pochopení souvislosti mezi požadavky na výkon vybraného povolání a svými reálnými osobními předpoklady, schopnostmi a možnostmi

PŘEDMĚT: OBČANSKÁ VÝCHOVA

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

250 / 454

ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
<p><u>VO-9-4-01</u>: rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p> <p><u>VO-9-4-02</u>: rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p><u>VO-9-4-03</u> objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p><u>VO-9-4-04</u>: vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p> <p><u>VO-9-4-05</u>: přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu</p>	<p><u>DV</u>: dle obrázků popíše symboly suverenity ČR a zdůvodní jejich význam</p> <p><u>DV</u>: podle atlasu světa uvede příklady státních zřízení a rozliší jejich charakteristické rysy</p> <p><u>DV</u>: vyhledá informace v Ústavě ČR</p> <p><u>DV</u>: popíše typické funkce a úkoly zákonodárných, výkonných a soudních orgánů, uvede možnosti zapojení občanů při obraně státu</p> <p><u>DV</u>: popíše demokratické principy uplatňované v každodenním životě</p> <p><u>DV</u>: uvede nejzávažnější problémy obce a způsoby jejich řešení</p> <p><u>DV</u>: vlastními slovy vyjádří, jaký význam mají komunální volby pro život obce</p> <p><u>DV</u>: vyhledá, která základní práva dítěte vymezuje Úmluva o právech dítěte a uvede příklady porušování nebo ohrožování práv dětí</p> <p><u>DV</u>: uvede kontakt na Linku bezpečí a další možnosti pomoci</p>	<p><u>Právní základy státu</u> - typy a formy státu, státní občanství ČR</p> <p>Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu</p> <p><u>Státní moc a samospráva</u> – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p><u>Principy demokracie</u> – politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam</p> <p><u>Státní moc a samospráva</u> – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly</p> <p><u>Lidská práva</u> – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práva práv dětí v dokumentech, diskriminace</p>	<p><u>VDO 2: Občan, občanská společnost a stát</u>: občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému; principy soužití s minoritami</p> <p><u>VDO 1: Občanská společnost a škola</u>: způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><u>VO-9-4-09:</u> rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p><u>VO-9-4-06:</u> objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p> <p><u>VO-9-4-07:</u> provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</p> <p><u>VO-9-4-11:</u> diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p> <p><u>VO-9-4-10:</u> rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <p><u>VO-9-4-08:</u> dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují,</p>	<p><u>DV:</u> zjistí, kde se v blízkosti jeho bydliště nachází soud</p> <p><u>DV:</u> objasní význam soudů, advokacie a notářství</p> <p><u>DV:</u> zná základní práva spotřebitele</p> <p><u>DV:</u> na příkladech popíše a z hlediska vlastního života objasní možné důsledky nedodržování nebo porušování právních norem, rozpozná a popíše korupční jednání, diskutuje o něm</p> <p><u>DV:</u> na příkladech správně rozpozná rozdíly mezi přestupkem a trestným činem, popíše, jaké možné sankce z nich pro člověka vyplývají, vyjmenuje základní právní aspekty vzniku partnerství a rodiny</p>	<p>Právo v každodenním životě – význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady</p> <p>Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postížitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p> <p>Právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>a uvědomuje si rizika jejich porušování</i></p> <p><i>VO-9-4-09: rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</i></p>	<p><i>DV: orientuje se v předpisech silničního provozu a rozpozná nejdůležitější dopravní značení</i></p> <p><i>DV: na příkladech z běžného života vysvětlí, jaký význam a úlohu mají orgány právní ochrany občanů</i></p>		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
<p><i>VO-9-5-01: popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</i></p> <p><i>VO-9-5-02: uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích</i></p> <p><i>VO-9-5-03: uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</i></p> <p><i>VO-9-5-04: uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně</i></p>	<p><i>DV: vyhledá orgány EU</i></p> <p><i>DV: podle mapy EU vyjmenuje členské státy</i></p> <p><i>DV: popíše vlajku EU a ostatní symboly</i></p> <p><i>DV: uvede datum vstupu ČR do EU</i></p> <p><i>DV: na příkladech uvede výhody a nevýhody členství ČR v EU</i></p> <p><i>DV: vyhledá významné mezinárodní organizace a jejich funkce</i></p> <p><i>DV: uvede a popíše, jak se může osobně podílet na ochraně přírodního a kulturního prostředí svého bydliště, jak se občané mohou podílet na obraně ČR</i></p> <p><i>DV: na příkladu z vlastního života uvede, jak je ovlivněn projevy globalizace</i></p> <p><i>DV: rozezná projevy národnostní, náboženské aj. nesnášenlivosti, uvede</i></p>	<p><u>Mezinárodní spolupráce</u> – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace</p> <p><u>Globalizace</u> – projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení</p> <p><u>Kulturní život</u> – masová kultura</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</i></p> <p><i>VO-9-5-05: objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu</i></p> <p><i>VO-9-5-06: uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</i></p>	<p><i>alespoň dva způsoby, jak lze tyto projevy zmírnit, eventuálně odstranit</i></p> <p><i>DV: sleduje možné projevy globálních problémů na lokální úrovni</i></p> <p><i>DV: vyhledá v informačních zdrojích téma terorismus a zúčastní se diskusní nebo jiné aktivity na toto téma, objasní roli armády při obraně České republiky a v zahraničních misích</i></p>	<p><u>Globalizace</u> – projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení</p>	

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>VO-9-3-05: uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</i></p> <p><i>VO-9-3-07: rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</i></p>	<p><i>DV: zná způsoby, jak naložit s volnými prostředky, dokáže pokrýt deficit v rozpočtu</i></p> <p><i>DV: uvede konkrétní příklady sociálního zabezpečení občanů našeho státu</i></p>	<p><u>Peníze</u> – funkce a podoby peněz, formy placení</p> <p><u>Hospodaření</u> – rozpočet státu</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>VO-9-3-04: vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</i></p> <p><i>VO-9-3-03: na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</i></p>	<p><i>DV: porovná nabídku služeb vybraných bank, vysvětlí význam úroku přijatého a placeného</i></p> <p><i>DV: zjistí, jaké druhy pojištění nabízí trh</i></p> <p><i>DV: vysvětlí rozdíl v používání debetní a kreditní karty</i></p>	<p><u>Banky a jejich služby</u> – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p> <p><u>Principy tržního hospodářství</u> – nejčastější právní normy podnikání</p>	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A PŘÍRODA

Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu **Fyzika** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**, oboru fyzika

Mezi hlavní cíle patří poznávání přírody, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry, a ty ústně i písemně interpretovat. Žáci se učí rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti mezi nimi, předvídat je, popřípadě ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Ve vzdělávacím předmětu fyzika směřujeme výuku ještě specificky k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech, především při úrazu elektrickým proudem

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování;
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi;
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby;
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů;
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí;
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí;
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy;
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí;

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Formy a metody realizace

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce s využitím měřidel, přístrojů, pracovních listů
- samostatné pozorování
- hry a soutěže
- výklad učiva

Výuka fyziky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žáci se učí metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů, učí se zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení, samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry; tím, že učitel žákům předkládá co nejvíce praktických pokusů, umožní žákům využívat výukové programy, a to jak pod jeho vedením, tak především samostatně při zpracování vlastních prezentací. Učitel žáky vede k tomu, aby vždy nejprve odhadli výsledky experimentu a po dosažení závěru korigovali své hypotézy, aby vyhledávali v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívali je efektivně ve svém dalším studiu, aby poznávali souvislosti fyzikálního zkoumání s ostatními přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání.

Kompetence k řešení problémů: Žáci se učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. Učí se poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Učí se základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. Rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení; tím, že učitel žákům umožňuje předpokládat, prakticky ověřovat a vyvozovat závěry na základě osvojených znalostí a dovedností, hledat, navrhnout či používat různé další metody, informace a prostředky nebo nástroje, které by mohly přispět k řešení daného problému, jestliže dosavadní metody, informace nevedly k cíli, korigovat chybná řešení problému, používat osvojené metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech vzdělávání, pokud jsou tyto metody v těchto oblastech aplikovatelné.

Kompetence komunikativní: Žáci jsou vedeni k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci. Učí se stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů, a to ústně i písemně, naslouchají názorům učitele i spolužáků, vhodně na ně reagují, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují; tím, že učitel žáky vede k tomu, aby výsledky svých pokusů komentovali, vysvětlili, obhájili, aby využívali informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci i s okolním světem a pro prezentaci svých výsledků.

Kompetence sociální a personální: Žáci se učí účinně spolupracovat ve skupině, učí se podílet se společně s učitelem na vytváření pravidel práce v týmu, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém; tím, že učitel dává žákům příležitost vzájemně spolupracovat při praktickém řešení úkolů, umožňuje jim statisticky zpracovávat a třídit informace, vede vyučování tak, že žáci mají možnost spolupracovat při výukových programech, a umožňuje žákům objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu.

Kompetence občanské: Žáci jsou vedeni k poznání možnosti rozvoje i zneužití fyzikálních jevů a učí se odpovědnosti za zachování životního prostředí; tím, že učitel žáky seznamuje s historií zneužívání jaderných zbraní, ekologických havárií a s příčinami zhoršení životního prostředí (skleníkový efekt, ozonová díra) a s riziky a prodiskutuje s nimi opatření k jejich předcházení a minimalizaci. Seznamuje žáky s plány krizových opatření. Umožňuje žákům chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Žáci se učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. Seznamují se se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; tím, že učitel vede žáky k tomu, aby výsledky pokusů a pozorování zhodnotili, třídili a statisticky zpracovali a vytvářeli protokoly k laboratorním pracím. Učitel důsledně dbá na bezpečnost, dodržování pracovního řádu a způsobu používání fyzikálních pomůcek, dodržování zásad ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu fyzika

MKV	Multikulturní výchova
<i>MKV 3</i>	stavba mediálních sdělení
EV	Environmentální výchova

Učební plán předmětu fyzika v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Fyzika	2	2	1	2	7

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (9. ročník)

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

LÁTKY A TĚLESA

F-9-1-01 změní vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa

F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí

F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty

F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

POHYB TĚLES, SÍLY

F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu

F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

F-9-2-03 změní velikost působící síly

F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

F-9-2-05 využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích

F-9-2-06 aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

F-9-3-02 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

ENERGIE

F-9-4-01 určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa

F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

F-9-4-03 využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh

F-9-4-04 určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem

F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

F-9-6-04 využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů

F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-06 zapojí správně polovodičovou diodu

F-9-6-07 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

F-9-6-08 rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: FYZIKA

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Stavba látek			
	<i>DV: rozliší pojmy látka a těleso</i> <i>DV: vyjmenuje vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek</i> <i>DV: popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek</i> <i>DV: uvede značku a jednotky síly, převede jednotku síly na jinou jednotku síly</i>	Látky a tělesa Vlastnosti látek a jejich stavba Síla, gravitační síla, gravitační pole, měření síly	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
F-9-1-02: uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	<p><i>DV:</i> v jednoduchých případech správně použije siloměr ke změření velikosti síly</p> <p><i>DV:</i> uvede vztah mezi hmotností tělesa a gravitační silou působící na těleso</p> <p><i>DV:</i> rozliší mezi prvkem a sloučeninou</p> <p><i>DV:</i> vysvětlí rozdíl mezi pevnou, kapalnou a plynnou látkou z hlediska částicového složení</p>	Částicové složení látek, atomy a molekuly, jejich vzájemné působení. Difúze a Brownův pohyb.	
Elektrické vlastnosti látek			
	<p><i>DV:</i> uvede příklady elektrování těles</p> <p><i>DV:</i> popíše model atomu a uvede znaménko el. náboje jeho částí</p> <p><i>DV:</i> vysvětlí elektrování těles</p> <p><i>DV:</i> definuje elektrické pole jako místo, kde působí elektrická síla</p>	Elektrování těles Model atomu Elektrická síla Elektrické pole	
Magnetické vlastnosti látek			
	<p><i>DV:</i> popíše části tyčového magnetu</p> <p><i>DV:</i> uvede příklad magnetizace látky</p> <p><i>DV:</i> definuje magnetické pole jako místo, kde působí mag. síla</p> <p><i>DV:</i> popíše mag. pole Země</p> <p><i>DV:</i> uvede příklady použití magnetu v praxi</p>	Magnety, póly magnetu Magnety přírodní a umělé Magnetizace látky, magnetická síla Magnetické pole, magnetické indukční čáry Magnetické pole Země	
Měření fyzikálních veličin			
<p>F-9-1-01: změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa</p> <p>F-9-1-03: předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</p>	<p><i>DV:</i> definuje fyzikální veličiny jako vlastnosti látek, které lze změřit</p> <p><i>DV:</i> uvede značku a jednotky délky, převede jednotku délky na jinou jednotku délky</p> <p><i>DV:</i> změří délku a zapíše výsledek včetně přesnosti měření</p> <p><i>DV:</i> uvede značku a jednotky objemu, převede jednotku objemu na jinou jednotku objemu</p> <p><i>DV:</i> změří objem tělesa a zapíše výsledek včetně přesnosti měření</p>	Fyzikální veličiny Měření délky – jednotky, měřidla, přesnost měření Měření objemu kapalného i pevného tělesa – jednotky, měřidla, přesnost měření	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: uvede značku a jednotky hmotnosti, převede jednotku hmotnosti na jinou jednotku hmotnosti</i></p> <p><i>DV: změří hmotnost tělesa a zapíše výsledek</i></p> <p><i>DV: uvede značku a jednotky hustoty</i></p> <p><i>DV: změří hustotu kapaliny hustoměrem a výsledek zapíše v různých jednotkách hustoty</i></p> <p><i>DV: uvede značku a jednotky času, převede jednotku času na jinou jednotku času</i></p> <p><i>DV: uvede značku a jednotku teploty</i></p> <p><i>DV: vysvětlí podstatu použití kapalinového teploměru</i></p> <p><i>DV: uvede příklady objemové či délkové roztažnosti látek při změně teploty</i></p>	<p>Měření hmotnosti pevného i kapalného tělesa – jednotky, měřidla</p> <p>Měření hmotnosti rovnoramennými váhami</p> <p>Výpočet hmotnosti se znalostí hustoty a objemu</p> <p>Měření hustoty – jednotky, měřidla</p> <p>Výpočet hustoty</p> <p>Měření času – jednotky, měřidla</p> <p>Měření teploty, změny teploty, teplotní rozdíl, změna délky či objemu těles při zahřívání nebo ochlazování, teploměry, změna teploty vzduchu v závislosti na čase</p> <p>Změna objemu těles při zahřívání nebo ochlazování.</p> <p>Druhy teploměrů, bimetal a jeho využití</p>	
Hustota látky			
<i>F-9-1-04: využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů</i>	<i>DV: uvede vztah mezi hmotností, objemem a hustotou</i>	Výpočty hustoty, hmotnosti, objemu	
Elektrický obvod. Elektrický proud v kovech			
	<p><i>DV: seznámí se základními pravidly zacházení s elektrickým zařízením, využívá poznatky se znalostí stavby atomu a vlastností částic</i></p> <p><i>Naučí se správně a bezpečně používat elektrické spotřebiče v domácnosti</i></p> <p><i>Sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</i></p>	<p>Základní pravidla bezpečného chování při zacházení s el. přístroji a zařízeními</p> <p>Základní schematické značky jednoduchého el. obvodu</p> <p>El. proud a el. napětí, vodič a izolant</p> <p>Zahřívání vodiče (tepelné účinky)</p> <p>průchodem el. proudu, zkrat, pojistka</p>	
Magnetické pole elektrického proudu			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: umí rozlišit vznik magnetického pole elektrickým proudem a MP trvalého magnetu Zná využití elektromagnetu a princip práce elektrického zvonku</i>	Magnetické pole cívky s proudem Měření el. proudu pomocí galvanometru Elektromagnet a jeho využití, elektrický zvoněk	

PŘEDMĚT: FYZIKA
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Pohyb tělesa			
<i>F-9-2-01: rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu, F-9-2-02: využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu,</i>	<i>DV: definuje pohyb tělesa jako změnu polohy vzhledem k jinému tělesu DV: rozhodne, zda se těleso v daném případě pohybuje nebo je v klidu DV: vysvětlí na příkladu, co je trajektorie a co je dráha DV: uvede značku a jednotky dráhy DV: rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, přímočarý a křivočarý pohyb DV: uvede značku a jednotky rychlosti rovnoměrného pohybu DV: vysvětlí, jak závisí dráha RP na čase DV: objasní pojem průměrná rychlost DV: uvede vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u RP</i>	Klid a pohyb tělesa Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb Přímocharý a křivočarý pohyb Rychlost a dráha rovnoměrného pohybu tělesa Průměrná rychlost pohybu tělesa	
Síla			
<i>F-9-2-03: změří velikost působící síly, rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla</i>	<i>DV: uvede příklady sil a v jednoduchých případech sílu znázorní (velikost, směr a působíště) DV: vysvětlí význam činitele g ve vztahu $F_g = m \cdot g$ DV: definuje těžiště jako působíště gravitační síly a v jednoduchých případech určí polohu těžiště tělesa DV: vyjmenuje účinky síly na těleso</i>	Znázornění síly Skládání sil stejného a opačného směru Gravitační síla a gravitační pole, přímá úměra mezi hmotností tělesa a gravitační silou Rovnováha sil, těžiště tělesa	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>F-9-2-04: určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</i>		Účinky síly na těleso	
Posuvné účinky síly - Newtonovy pohybové zákony			
<i>F-9-2-05: využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích</i>	<i>DV: vysvětlí na příkladu znění 1. - 3. Newtonova pohybového zákona</i>	Zákon setrvačnosti Zákon síly Zákon akce a reakce	
Otáčivé účinky síly			
<i>F-9-2-06: aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů,</i>	<i>DV: uvede podmínku rovnováhy na páce a s porozuměním ji použije při řešení úloh z praxe</i>	Páka, rovnováha sil na páce Užití páky Kladky, rovnováha na pevné kladce.	
Deformační účinky síly			
	<i>DV: uvede vztah mezi tlakem, působící tlakovou silou a obsahem plochy, na kterou tlaková síla působí</i>	Tlaková síla, tlak Vztah mezi tlakovou silou, tlakem a plochou, na kterou síla působí	
Tření			
	<i>DV: uvede příklady tření v praxi</i>	Třecí síla, smykové tření, ovlivňování třecí síly v praxi	
Mechanické vlastnosti kapalin			
<i>F-9-3-01: využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</i>	<i>DV: rozliší mezi tlakem v kapalině vyvolaným vnější silou a hydrostatickým tlakem</i>	Opakování z 6. ročníku (vlastnosti kapalin) Tlak v kapalině, souvislost mezi tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny Hydraulická zařízení Hydrostatický tlak	
<i>F-9-3-02: předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní</i>	<i>DV: vysloví znění Archimedova zákona pro kapaliny a s porozuměním jej použije při řešení praktických problémů</i>	Archimedův zákon vztaková síla Plování, potápění a vznášení se nestejnorodých těles v klidných tekutinách	
Mechanické vlastnosti plynů			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>DV: vysvětlí existenci atmosférického tlaku</i></p> <p><i>DV: uvede přístroje na měření atmosférického tlaku a na měření přetlaku a podtlaku</i></p> <p><i>DV: vysloví znění Archimédova zákona pro plyny a s porozuměním jej použije při řešení praktických problémů</i></p>	<p>Opakování z 6. ročníku (vlastnosti plynů)</p> <p>Atmosférický tlak, měření atmosférického tlaku, souvislost s některými procesy v atmosféře</p> <p>Přetlak a podtlak, manometr</p> <p>Vztlková síla působící na těleso v atmosféře</p> <p>Archimédův zákon</p>	
Zvukové jevy			
<p><i>F-9-5-01: rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</i></p> <p><i>F-9-5-02: posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</i></p>	<p><i>DV: uvede podmínky, za kterých uslyšíme zvuk (zdroj zvuku o slyšitelné frekvenci, vhodné prostředí a zdravý sluch)</i></p> <p><i>DV: uvede rychlost šíření zvuku ve vzduchu při teplotě 20°C</i></p>	<p>Zdroje zvuku</p> <p>Šíření zvuku</p> <p>Ucho jako přijímač zvuku</p>	
Změny skupenství látek			
	<p><i>DV: vyjmenuje některé meteorolog. prvky a uvede, jakými měřidly se měří</i></p> <p><i>DV: popíše složení atmosféry</i></p> <p><i>DV: vysvětlí pojmy skleníkový efekt a ozonová díra</i></p>	Základy meteorologie	

PŘEDMĚT: FYZIKA

ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Práce, výkon			
	<p><i>DV: určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou</i></p>	<p>Práce</p> <p>Výkon</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
F-9-4-02: využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	DV: definuje výkon jako práci vykonanou za jednotku času	Účinnost	
Energie			
F-9-4-01: určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa F-9-4-03: využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	DV: uvede, na čem a jak závisí velikost pohybové a polohové energie tělesa DV: vysvětlí na příkladu, jak se přeměňuje polohová energie tělesa na pohybovou energii a naopak	Pohybová energie tělesa Polohová energie tělesa Vzájemná přeměna polohové a pohybové energie tělesa Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie.	
Vnitřní energie, teplo			
F-9-4-04: rozezná v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem F-9-4-05: zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	DV: objasní pojem vnitřní energie tělesa jako součet polohové a pohybové energie částic látky DV: definuje teplo jako energii, která při tepelné výměně přechází z teplejšího tělesa na chladnější a uvede, na čem a jak závisí velikost přijatého či odevzdaného tepla	Přeměny skupenství. Vnitřní energie, změna vnitřní energie Teplo, měrná tepelná kapacita látky	
Změny skupenství látek			
	DV: uvede různé změny skupenství látek včetně příkladů z praxe	Souvislost mezi skupenstvím látek a částicovou stavbou Tání a tuhnutí, skupenské teplo tání Vypařování a var, kapalnění Sublimace, desublimace Faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	
Elektrické jevy			
F-9-6-03: rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	DV: určí znaménko převládajícího náboje na zelektrovaném tělese	Elektrický náboj, elektroskop	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>F-9-6-01: sestaví správně podle schématu jednoduchý elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</p> <p>F-9-6-02: rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí</p> <p>F-9-6-04: využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů</p>	<p>DV: rozliší vodič a izolant</p> <p>DV: zapíše schematické značky některých částí el. obvodu</p> <p>DV: uvede znění Ohmova zákona</p> <p>DV: uvede pravidla pro napětí, proud a odpor v rozvětveném a nerozvětveném el. obvodu</p> <p>DV: vysvětlí použití reostatu</p> <p>DV: uvede vztah pro výpočet el. práce a výkonu el. proudu a s porozumění umí tyto vztahy použít při řešení některých praktických problémů</p>	<p>Vodič a izolant v elektrickém poli</p> <p>Elektrický proud</p> <p>Elektrické napětí, zdroj napětí, spotřebič, spínač.</p> <p>Ohmův zákon, elektrický odpor</p> <p>Spojování rezistorů, reostat</p> <p>Elektrická práce, elektrická energie</p> <p>Výkon elektrického proudu</p>	
Zvukové jevy			
<p>F-9-5-01: rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</p> <p>F-9-5-02: posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</p>	<p>DV: zná druhy a způsoby šíření zvuku v látkovém prostředí</p> <p>Zná hodnotu šíření zvuku ve vzduchu a podmínky vzniku ozvěny</p> <p>Aktivně využívá prostředky ochrany a prevence před nadměrným hlukem</p>	<p>Zvukový rozruch a jeho šíření různými látkovými prostředími, jako podmínky vzniku šíření zvuku</p> <p>Tón a jeho výška, pohlcení zvuku</p> <p>Odraz zvuku na překážce - ozvěna</p> <p>Ucho jako přijímač zvuku</p> <p>Nucené chvění, rezonance, odraz zvuku</p> <p>Ochrana před nadměrným hlukem</p>	

PŘEDMĚT: FYZIKA
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Světelné jevy			
<p>F-9-6-07: využívá zákona o přímočarém šíření světla ve</p>	<p>DV: uvede příklady zdrojů světla a příklady průhledných a průsvitných prostředí</p>	<p>Zdroje světla, šíření světla, rychlost světla ve vakuu a jiných prostředích</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu při řešení problémů a úloh</i></p> <p>F-9-6-08: rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</p>	<p>DV: uvede rychlost světla ve vakuu</p> <p>DV: uvede zákon odrazu a lomu světla</p> <p>DV: vysvětlí na příkladu, jak můžeme bílé světlo rozložit na barevné složky</p> <p>DV: vyjmenuje některé optické přístroje</p>	<p>Stín, zatmění Slunce a Měsíce.</p> <p>Odraz světla, vznik obrazu na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle</p> <p>Lom světla čočkou spojkou a rozptylkou</p> <p>Rozklad bílého světla optickým hranolem</p> <p>Optické přístroje, oko</p>	
Elektromagnetické jevy			
<p>F-9-6-05: využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</p>	<p>DV: určí magnetické póly cívky s proudem</p> <p>DV: porovná vlastnosti trvalého magnetu a elektromagnetu</p> <p>DV: vysvětlí princip stejnosměrného elektromotoru</p>	<p>Opakování látky 6. ročníku (elektrické a magnetické vlastnosti látek)</p> <p>Magnetické pole cívky s proudem</p> <p>Elektromagnet a jeho užití</p> <p>Elektromotor stejnosměrný, elektromagnetická indukce</p>	
Střídavý proud			
	<p>DV: popíše složení transformátoru a uvede transformační poměr a jeho význam</p> <p>DV: podle obrázku stručně popíše rozvodnou elektrickou síť</p>	<p>Střídavý proud – vznik, měření</p> <p>Transformátory, výroba a přenos elektrické energie</p>	
Vedení elektrického proudu v látkách			
	<p>DV: rozliší nositele el. proudu v kovech, kapalinách a plynech</p>	<p>Opakování látky 8. ročníku (elektrické jevy)</p> <p>Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech</p>	
Polovodiče			
<p>F-9-6-06: zapojí správně polovodičovou diodu</p>	<p>DV: charakterizuje polovodič typu P a N</p> <p>DV: uvede příklady praktického použití polovodičů</p>	<p>Polovodiče</p> <p>Polovodičová dioda a její užití</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Další polovodičové součástky	
Bezpečné zacházení s elektrickým proudem			
	<p><i>DV: objasní význam některých značek a údajů na štítku u elektrických spotřebičů</i></p> <p><i>DV: uvede, která bezpečnostní pravidla je nutné dodržovat při zacházení s elektrickými spotřebiči</i></p>	<p>Elektrické spotřebiče v domácnosti</p> <p>Ochrana před úrazem elektrickým proudem</p> <p>První pomoc při úrazu elektrickým proudem</p>	EV 3
Jaderná energie			
	<p><i>DV: vysvětlí význam pojmu izotop</i></p> <p><i>DV: uvede druhy radioaktivního záření a porovná jejich vlastnosti</i></p> <p><i>DV: uvede příklady jaderných reakcí, při kterých se uvolňuje energie</i></p> <p><i>DV: podle obrázku stručně popíše hlavní části jaderného reaktoru a vysvětlí jejich význam</i></p>	<p>Opakování látky 6. ročníku (částice látky)</p> <p>Jaderná energie.</p> <p>Radioaktivita, využití jaderného záření</p> <p>Jaderné reakce, štěpení a slučování</p> <p>Jaderný reaktor, jaderná elektrárna</p> <p>Ochrana lidí před radioaktivním zářením</p>	
Země a vesmír			
<p>F-9-7-01: objasní kvalitativně pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</p> <p>F-9-7-02: odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru</p>	<p><i>DV: vyjmenuje tělesa, která tvoří sluneční soustavu</i></p> <p><i>DV: charakterizuje hvězdu jako těleso, které je zdrojem světla</i></p>	<p>Sluneční soustava-hlavní složky, měsíční fáze</p> <p>Hvězdy-složení hvězd</p>	

Chemie

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Vyučovací předmět chemie se zaměřuje na poznávání přírody jako systému, jehož součásti jsou vzájemně propojeny a navzájem se ovlivňují. Nabízí žákům nejen užitečné přírodovědné poznatky a jejich aplikaci v praktickém životě, ale také rozvíjí jejich dovednosti pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty interpretovat. V poznatkové oblasti si žáci osvojují základní vědomosti o chemických látkách a zásadách bezpečné práce s nimi, včetně dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými chemickými látkami.

Výuka chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání chemických látek, směsí a jejich reakcí využíváním jednoduchých pokusů a řešením problémů zaměřených do praktického života. Žáci získávají dovednosti bezpečné práce s chemikáliemi, učí se samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů, obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, hledat cesty ke správnému řešení problémů.

Získané poznatky umožňují žákům orientovat se v současném světě, přispívají k rozvíjení odpovědných občanských postojů, k spoluzodpovědnosti za kvalitu života na Zemi ve vztahu k přírodnímu i společenskému prostředí.

Časová dotace

- v 8. a 9. ročníku, 2 vyučovací hodiny týdně

Místo realizace

- učebna chemie
- učebna PC
- exkurze

Realizace průřezových témat

EV 4 Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – výklad, rozhovor, diskuse, práce s textem, skupinové vyučování, práce ve dvojicích, samostatná práce, frontální pokusy, soutěže, testy, PC, video
- laboratorní práce

Kompetence k učení

- žáci čtou s porozuměním, samostatně pracují s textem, vyhledávají a třídí informace z různých zdrojů, které zpracovávají a využívají v učení i praktickém životě; pozorují látky a děje, hovoří o pozorovaném, třídí a rozlišují poznatky, vyvozují závěry a domněnky o podstatě a průběhu děje, tyto hodnotí a používají je v dalším učení i praxi; využívají vědomostí z nižších ročníků, z jiných předmětů, z četby a jiných zdrojů včetně praktického života a vytvářejí si komplexní pohled na život; aktivně se zapojují do výuky, vypracovávají referáty k učivu, účastní se soutěží a olympiád

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

Kompetence k řešení problémů

- žáci vyhledávají informace v různých informačních zdrojích, řeší problémové úlohy, třídí fakta a nalézají vhodná řešení v návaznosti na praktický život; řeší problémové situace samostatně, s pomocí učitele, ve skupině; volí nejlepší způsoby řešení, ověřují správnost řešení praktickými pokusy, osvědčené pokusy aplikují v nových situacích; diskutují o správnosti řešení problémů, vyhledávají a odstraňují chyby v řešení, obhajují a zhodnocují svá řešení a závěry

Kompetence komunikativní

- žáci výstižně vyjadřují své názory k probíranému učivu, popisují průběh experimentu, kladou správné otázky, diskutují s učitelem i spolužáky v rámci norem slušného chování; porovnávají své výsledky pozorování s výsledky spolužáků, naslouchají učiteli i spolužákům, vhodně argumentují a obhajují své závěry; rozumí různým záznamům v učebnici, pracovním sešitě, orientují se v grafech, schématech, periodické soustavě prvků a vybrané záznamy používají při zpracování svých protokolů laboratorních prací; vytvářejí a používají pravidla partnerské komunikace mezi sebou, při komunikaci s učitelem a dalšími osobami

Kompetence sociální a personální

- žáci se spolu s učitelem podílejí na vytváření pravidel pro práci ve skupině, tato pravidla respektují a používají za účelem dosáhnout stanoveného cíle; při práci ve skupině přebírají role, za které jsou zodpovědní, tyto role střídají; pracují v týmu v příjemné atmosféře, respektují názory jiných členů skupiny, jsou připraveni poskytnout radu či pomoc; svým chováním přispívají k rozvíjení sebedůvěry své i ostatních členů skupiny

Kompetence občanské

- žáci posoudí možnosti rozvoje i zneužití chemie; aktivně se podílí na ochraně životního prostředí, používají základní pravidla vedoucí k jeho zlepšení, navrhnou opatření předcházení a minimalizace dopadu chemických látek na životní prostředí člověka; využívají poznatky o chemických zbraních a haváriích s únikem nebezpečných látek v praktickém životě, dokáží se chránit před jejich účinky, zodpovědně se rozhodovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka; dokáží poskytnout první pomoc

Kompetence pracovní

- žáci bezpečně používají laboratorní pomůcky i chemikálie, dbají na bezpečnostní pokyny pro používání chemických látek a tím chrání zdraví své, svých spolužáků i životní prostředí; při praktických pokusech uvědoměle dodržují bezpečnostní pravidla stanovená řádem odborné učebny, osvojené vědomosti i dovednosti uplatňují v dalším učení i praktickém životě; optimálně plánují svou činnost při praktických pokusech, získané poznatky zpracovávají, třídí a vyhodnocují a vytvářejí záznamy o své práci

Očekávané výstupy:

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

žák

CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

CH-9-1-03 objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

SMĚSI

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky

CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

CH-9-2-03 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek

CH-9-2-04 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití

CH-9-2-06 uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

žák

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech

CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech

CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

žák

CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání

CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu

CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

žák

CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

CH-9-5-02 vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet

CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

ORGANICKÉ SLOUČENINY

žák

CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy

CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-04 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech

CH-9-6-05 určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu

CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů

CHEMIE A SPOLEČNOST

žák

CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi

CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe

CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: CHEMIE

ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Úvod do vyučovacího předmětu chemie			
<p>CH-9-1-01: určí společné a rozdílné vlastnosti látek</p> <p>CH-9-1-02: pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.</p> <p>CH-9-1-03: objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek</p>	<p>-uvede zásady bezpečné práce</p> <p>- v laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazech</p> <p>- rozezná jednotlivé symboly nebezpečnosti chemických látek</p> <p>- rozliší pojmy látka a těleso</p> <p>- rozliší, které z dějů probíhajících v přírodě jsou děje chemické</p> <p>- popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek</p> <p>- vyhledá hodnoty fyzikálních veličin v tabulkách</p> <p>- vysvětlí na příkladech význam chemie pro život</p>	<p>Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě</p> <p>Nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam</p> <p>Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek</p> <p>Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek</p>	
Vlastnosti látek – směsi a jejich dělení			
<p>CH-9-2-01: rozlišuje směsi a chemické látky</p> <p>CH-9-2-02: vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení</p>	<p>- rozlišuje různé druhy směsí</p> <p>- používá správně pojmy chemicky čistá látka a směs</p> <p>- navrhne postup a oddělí složky běžných směsí; uvede příklady oddělování složek v praxi</p>	<p>Směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošné o obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>CH-9-2-03: vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek</p> <p>CH-9-2-04: navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi</p> <p>CH-9-2-05: rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití</p> <p>CH-9-2-06: uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná složení vzduchu - rozliší druhy vod, výskyt a použití - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti - navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění - uvede příklady možností šetření pitnou vodou v domácnosti 	<p>Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva</p> <p>Voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody</p>	
Částicové složení látek a chemické prvky			
<p>CH-9-3-01: používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</p> <p>CH-9-3-02: rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech</p> <p>CH-9-3-03: orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> -uvede příklady z praxe, že látky se skládají z částic -používá správně a v souvislostech základní pojmy -používá značky a názvy nejznámějších prvků -vyhledá údaje v tabulkách -orientuje se v periodické soustavě prvků 	<p>Částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony</p> <p>Prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo</p> <p>Chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin</p>	
Chemické reakce			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>CH-9-4-01: rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</p> <p>CH-9-4-02: přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</p> <p>CH-9-4-03: aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p>	<p>-rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce</p> <p>-zapiše nejjednodušší chemické rovnice</p> <p>-dokáže přečíst zápis chemické rovnice a umí aplikovat zákon zachování hmotnosti na vybrané chemické reakce</p> <p>-</p> <p>pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí</p> <p>-vhodně používá pojem látkové množství</p> <p>-uvede a vysvětlí zákon zachování hmotnosti, použije ho při řešení úloh</p> <p>-vypočítá molární hmotnost sloučeniny</p> <p>- vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</p>	<p>Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost</p> <p>Klasifikace chemických reakcí – slučování, rozklad, reakce exotermní a endotermní</p> <p>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza</p>	
Chemické názvosloví – halogenidy, oxidy, sulfidy			
<p>CH-9-5-01: porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p> <p>CH-9-5-02: vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet</p> <p>CH-9-5-03: orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede</p>	<p>- určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech a halogenidech</p> <p>-zapiše ze vzorců názvy a naopak</p> <p>- popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a halogenidů (např. chloridu sodného) a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí</p>	<p>Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů</p> <p>Oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a sulfidů</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>příklady uplatňování neutralizace v praxi</i>			
Periodická soustava prvků – kovy a polokovy			
CH-9-3-03: orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady praktického využití kovů a nekovů -zná nebezpečné kovy a polokovy a zásady práce s nimi 	Prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo	
Kyselina, hydroxidy, pH			
<p>CH-9-4-01: rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</p> <p>CH-9-5-01: porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p> <p>CH-9-5-03: orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</p> <p>CH-9-1-02: pracuje bezpečně s vybranými a běžně dostupnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost dostupných látek, s nimiž zatím pracovat nesmí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si názvosloví hydroxidů -uvede důležité hydroxidy – použití -umí poskytnout první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy -popíše společné vlastnosti kyselin -uvede příklady důležitých kyselin - použití, ředění -osvojí si zásady názvosloví kyselin -prakticky určí kyselost a zásaditost pomocí indikátorů na stupnici pH 	Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>CH-9-1-03: objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek</i>			
Soli			
<p><i>CH-9-4-01: rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</i></p> <p><i>CH-9-5-01: porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</i></p> <p><i>CH-9-5-03: orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</i></p> <p><i>CH-9-7-03: orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</i></p>	<p><i>-rozliší, které látky jsou soli</i> <i>-osvojí si zásady názvosloví běžných solí</i> <i>-uvede př. praktického využití neutralizace</i> <i>- umí navrhnout vhodný způsob přípravy solí</i> <i>-uvede př. prakticky významných solí a jejich použití</i> <i>-vyhledá potřebné údaje v různých zdrojích informací při řešení problémů včetně těch, které souvisejí s běžným životem</i></p>	<p>Klasifikace chemických reakcí – neutralizace</p> <p>Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – názvosloví, vlastnosti, použití vybraných solí</p> <p>Tepelně zpracované materiály – cement, vápno, sádra, keramika</p>	

PŘEDMĚT: CHEMIE
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Chemické děje a reakce			
<p>CH-9-4-01: rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</p> <p>CH-9-4-03: aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p>	<p>-rozhodne, která z reakcí je redoxní</p> <p>- na konkrétních příkladech popíše princip elektrolyzy</p> <p>- popíše princip výroby železa a oceli</p> <p>-vysvětlí princip koroze a navrhne způsob ochrany</p> <p>-zná použití galvanických článků a akumulátorů v praxi (po vyčerpání jsou nebezpečným odpadem)</p> <p>-umí určit druh reakce z hlediska tepla</p> <p>-prakticky ověří vliv podmínek na průběh koroze</p>	<p>Klasifikace chemických reakcí - redoxní děje, řada napětí kovů</p> <p>Chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou</p>	
Výroba energie a paliv			
<p>CH-9-6-02: zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy</p> <p>CH-9-7-02: aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</p>	<p>-uvede příklady vlastností a použití ropy, uhlí a zemního plynu jako suroviny pro chemický průmysl a jako paliv</p> <p>-rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje paliv</p> <p>-zhodnotí z hlediska životního prostředí fosilní a vyráběná paliva</p> <p>-vysvětlí výhody a nevýhody alternativních zdrojů energie</p> <p>-umí bezpečně použít spotřebiče na topné plyny v domácnosti</p> <p>-rozliší mezi běžně používanými látkami hořlaviny, žiraviny, jedy; uvede zásady bezpečné práce s nimi včetně postupu při hašení požáru</p>	<p>Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva</p> <p>Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti</p>	EV 4
Organické sloučeniny			
<p>CH-9-6-01: rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití</p>	<p>-rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a praktické využití</p> <p>- -zhodnotí pohonné látky z hlediska péče o životní prostředí</p>	<p>Uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků</p>	
Deriváty uhlovodíků			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
CH-9-6-03: rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	-rozliší a uvede zástupce nejjednodušších derivátů uhlovodíků -uvede jejich vlastnosti a použití -pozná esterifikaci mezi ostatními reakcemi, uvede reaktanty a produkty -zná důležitost ozonové vrstvy a způsob jejího narušování	Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
Přírodní látky			
CH-9-6-04: orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech CH-9-6-05: určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu CH-9-6-06: uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	-uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy -hodnotí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle	
Chemie a lidská společnost			
CH-9-7-01: zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi CH-9-7-03: orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	-zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi -vyhledá potřebné údaje v různých zdrojích informací při řešení problémů včetně těch, které souvisejí s běžným životem -předvídá vlivy různých praktických aktivit člověka na důležité přírodní procesy a využívá toho v každodenním životě - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog, popíše příklady následků, kterým se konzument vystavuje -posuzuje aktivity člověka z hlediska jejich územního dopadu	Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze Průmyslová hnojiva Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace Detergenty, pesticidy a insekticidy Léčiva a návykové látky	EV 4

Přírodopis

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Předmět přírodopis umožňuje žákům porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím také užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v běžném životě. Zaměřuje se na poznávání přírody jako celku, jehož jednotlivé části jsou spolu propojeny a navzájem se ovlivňují, a na pochopení významu udržování přírodní rovnováhy pro existenci všech živých organismů včetně člověka. Žáci postupně získávají poznatky o složitosti celého systému, o souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, o závislosti člověka na přírodních zdrojích, o vlivu lidské činnosti na životní prostředí a zpětně o jeho vlivu na lidské zdraví. Při studiu přírody si žáci rozvíjejí dovednosti objektivně pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Důležité je také vytváření kladného vztahu k přírodě a uvědomění si vlivu přírody na citový život člověka.

Učební plán předmětu v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Přírodopis	2	2	1	1	6

Místo realizace

- kmenové třídy
- učebna přírodopisu
- učebna PC
- mimo budovu školy

Realizace průřezových témat

EV 1 Ekosystémy

EV 2 Základní podmínky života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, samostatná práce, soutěže, testy, PC, video
- laboratorní práce

- terénní práce

Kompetence k učení

- žáci si vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, pracují samostatně i ve skupinách, plánují a organizují vlastní učení a eliminují překážky k učení; vyhledávají a třídí informace z různých informačních zdrojů a na základě jejich pochopení je propojují do souvislostí, získané informace systematicky zpracovávají a efektivně využívají v procesu učení i v praktickém životě; pracují s obecně používanými znaky, symboly a termíny, uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých předmětů a vzdělávacích oblastí a vytváří si komplexní pohled na vědy; samostatně pozorují a experimentují, navrhují nové postupy a řešení problémů, získané výsledky porovnávají a vyvozují obecné závěry; samostatně vypracovávají referáty k učivu, zapojují se do soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problémů

- žáci vyhledávají vhodné informace k řešení problému v různých informačních zdrojích; třídí a zpracovávají podstatná fakta; nacházejí shodné a odlišné znaky a získané informace využívají k objevování různých variant řešení a podobností v reálném světě; řeší problém samostatně nebo ve spolupráci se spolužáky, učitelem, rodiči; volí nejúčinnější postupy řešení; navrhují vlastní postupy řešení; prakticky ověřují správnost postupu řešení problému a ověřené postupy aplikují při řešení obdobných problémových situací; provádějí zkoušky a experimenty, hledají chyby řešení a postupy k jejich odstranění; diskutují o správnosti postupu řešení problému a dokáží obhájit svůj způsob řešení, činí uvážlivá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- žáci své názory a myšlenky vyjadřují v logickém sledu, vyjadřují se výstižně; přiměřeně využívají odborné termíny; vyjadřují se kultivovaně v ústním i písemném projevu v rámci obecně uznávaných norem slušného chování; naslouchají promluvám jiných lidí, vhodně na ně reagují, aktivně se zapojují do diskusí a konstruktivním způsobem argumentují a kritizují; rozumí různým typům textů a záznamů, orientují se v grafech, diagramech a schématech; reagují na běžně užívaná gesta a zvuky; využívají informační a komunikační technologie pro účinnou komunikaci, využívají vhodné počítačové programy pro zpracování různých typů materiálů

Kompetence sociální a personální

- žáci se ve spolupráci s učitelem podílejí na stanovování pravidel práce ve skupině, dohodnutá pravidla respektují; spoluvytváří bezpečné klima pro práci skupiny a spolupracují s ostatními na dosažení cíle; správně a vhodně argumentují, naslouchají názorům druhých a respektují je, vyjadřují své názory a postoje

Kompetence občanské

- žáci porovnávají svůj hodnotový žebříček se spolužáky, rozlišují negativní projevy chování, předvídají a uvědomují si důsledky svého chování; aktivně se podílí na vytváření zdravého prostředí a zdravém životním stylu; formulují a dodržují základní pravidla společenského chování, slušně oslovují učitele i sebe navzájem

Kompetence pracovní

- žáci správně a šetrně zacházejí s pracovními pomůckami a materiálem, dodržují pracovní postup a pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci; používají vhodné pomůcky k ochraně svého zdraví; dodržují termíny pro vyhotovení prací, hodnotí své výsledky podle kritérií; propojují teoretické znalosti s praktickými činnostmi

Očekávané výstupy:

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

žák

- P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů*
- P-9-1-02 popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel*
- P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů*
- P-9-1-04 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek*
- P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti*
- P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů*
- P-9-1-07 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka*

BIOLOGIE HUB

žák

- P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků*
- P-9-2-02 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích*
- P-9-2-03 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků*

BIOLOGIE ROSTLIN

žák

- P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům*
- P-9-3-02 porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku*
- P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin*
- P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů*
- P-9-3-05 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí*

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

žák

- P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*
- P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin*

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

282 / 454

P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

žák

P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života

P-9-5-05 aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

NEŽIVÁ PŘÍRODA

žák

P-9-6-01 objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života

P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek

P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

P-9-6-04 porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě

P-9-6-05 rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků

P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

žák

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

žák

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody

P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS
ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ZEMĚ A ŽIVOT NA NÍ			
<p>P-9-6-01: <i>objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</i></p> <p>P-9-1-01: <i>rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>objasní vznik a stavbu planety Země, s porozuměním užívá pojmy: vesmír, galaxie, sluneční soustava, Slunce</i> - <i>objasní pojem atmosféra, její složení v minulosti a dnes, definuje ozonosféru jako vrstvu chránící Zemi před UV zářením</i> - <i>vysvětlí význam atmosféry pro život na Zemi</i> - <i>objasní pojem hydrosféra, vysvětlí význam hydrosféry pro život na Zemi, objasní pojmy litosféra, pedosféra, biosféra</i> - <i>dělí přírodu na neživou a živou, objasní rozdíl mezi organickými a anorganickými látkami a z jakých látek se skládá živá a neživá příroda</i> - <i>definuje fotosyntézu jako základní podmínku života i jako proces přeměny anorganických látek na látky organické a kyslík</i> - <i>vlastními slovy popíše teorii vzniku života na Zemi od primitivních organismů v oceánech až po přechod organismů na souš</i> - <i>objasní vznik rozmanitosti života na Zemi, jmenuje člověka jako živočicha, který nejvíce ovlivňuje Zemi</i> 	<p>Země - vesmír a sluneční soustava</p> <p>Země - sféry planety Země</p> <p>Země – vznik Země</p> <p>Anorganické a organické látky</p> <p>Fyziologie rostlin - fotosyntéza</p> <p>Fyziologie rostlin - vývoj života na Zemi (růst, rozmnožování)</p>	<p>Lucka navrhla přesunout do Z (i sféry, ale ty patří k výstupu P- 9-6-01 – a ten nemůžu odstranit v 6. nebo 9.ročníku musí zůstat.</p>
Projevy a potravní vztahy organismů			
<p>P-9-1-01: <i>rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>vyjmenuje základní projevy všech živých organismů: dráždivost, příjem potravy a výdej odpadních látek, dýchání, pohyb, růst a vývoj, rozmnožování a dědičnost</i> - <i>objasní závislost života na Zemi na schopnosti organismů využít sluneční energii, popíše potravní závislost mezi organismy</i> - <i>s porozuměním používá pojem ekosystém, uvede příklady</i> 	<p>Projevy života a jeho význam - základní projevy živých organismů</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>P-9-7-02: rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p> <p>P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> - s porozuměním užívá pojmy producent, konzument, rozkladač, uvede příklady - objasní rozdíl mezi potravním řetězcem a potravní pyramidou - definuje pojem cizopasník, uvede příklady, objasní pojem symbióza, uvede příklady 	<p>Organismy a prostředí - ekosystém</p> <p>Organismy a prostředí - vztahy mezi živočichy</p>	
Buňka jako základní stavební kámen života			
<p>P-9-1-02: popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</p> <p>P-9-1-03: rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definuje buňku jako základní stavební a funkční jednotku živých organismů - popíše základní stavbu rostlinné a živočišné buňky, uvede rozdíly - vymezí rozdíl mezi jednobuněčnými organismy, mnohobuněčnými organismy, koloniemi, uvede příklady - s porozuměním používá pojmy: buňka, tkáň, pletivo, orgán, orgánová soustava, organismus 	<p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - rostlinná a živočišná buňka</p> <p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - jednobuněční a mnohobuněční organismy</p>	<p><i>EV 2 – Základní podmínky života</i></p>
Třídění organismů			
<p>P-9-1-04: třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</p>	<p>- objasní pojmy: rodové a druhové jméno a uvede příklady, vyjmenuje 6 říší organismů a další základní systematické jednotky</p>	<p>Význam a zásady třídění organismů</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy organismů - systém organismů 	
Viry, bakterie a sinice			
<p>P-9-1-07: uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje hlavní znaky virů - vysvětlí, proč nemůžeme na virová onemocnění používat antibiotika a jak se lidské tělo proti nim brání 	<p>Viry – výskyt, význam</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
P-9-1-07: uveďte na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje některá virová onemocnění a určí způsob, jak se proti nim můžeme bránit, vysvětlí pojmy: mikrobiologie, očkování - vyjmenuje základní znaky bakterií, určí rozdíly mezi viry a bakterií a jejich rozmnožování - dělí bakterie podle původce chorob způsobující bakteriální onemocnění, uveďte příklady - vlastními slovy vysvětlí důležitost Flemingova objevu antibiotik pro potlačení některých chorob na Zemi - formuluje přínos bakterií pro člověka – soužití s ostatními organismy a využití v potravinářském průmyslu - objasní význam bakterií v přírodě, jejich nezastupitelnou funkci jako rozkladačů a jejich význam v čistírnách odpadních vod - vyjmenuje základní znaky sinic, popíše, jak se liší buňka sinic od buňky bakterií, řadí sinice mezi producenty - objasní, proč vzniká vodní květ, jak k jeho tvorbě přispívá lidská činnost a proč bychom se ve vodě, kde se objevuje, neměli koupat 	<p>Bakterie – výskyt, význam</p> <p>Sinice – výskyt, význam</p>	
Houby a lišejníky			
<p>P-9-2-02: vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích</p> <p>P-9-2-01: rozpozná naše nejnámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definuje houby jako organismy, které nemají schopnost fotosyntézy, formuluje různé možnosti výživy hub - rozdělí říši huby na kvasinky, plísně, houby s plodnicí a lišejníky - popíše stavbu kvasinek, jejich rozmnožování, vysvětlí, jak dochází ke kvašení a jak je člověk využívá - popíše stavbu těla plísní, jejich rozmnožování a vyjmenuje hlavní zástupce - popíše stavbu těla a rozmnožování hub s plodnicí, objasní pojem mykorhiza - vyjmenuje zástupce jedlých, nejedlých a jedovatých hub, vybrané zástupce pozná podle obrázků 	<p>Houby bez plodnice (charakteristiky, vliv na organismy)</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvasinky - plísně <p>Houby s plodnicí (stavba, výskyt, konzumace)</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>P-9-2-03: objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků</i>	<ul style="list-style-type: none"> - vlastními slovy popíše pravidla sběru hub a první pomoc při otravě houbami - formuluje lišejník jako složitý organismus, popíše stavbu jeho těla, vyjmenuje některé zástupce - objasní význam lišejníků, s porozumění užívá pojem bioindikátor 	Lišejníky (stavba, symbióza, výskyt, význam)	
Bezobratlí živočichové			
<p><i>P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</i></p> <p><i>P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</i></p> <p><i>P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</i></p> <p><i>P-9-4-04: zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování při styku se živočichy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem bezobratlí živočichové, vymezí rozdíl mezi bezobratlými živočichy a obratlovci, vyjmenuje základní znaky a projevy živočichů - vyjmenuje základní znaky prvků, popíše jejich buňku, určí místa jejich výskytu a způsob jejich rozmnožování - dělí prvky podle způsobu jejich pohybu, ke každé skupině uvede příklady - popíše životní prostředí a hlavní vnější znaky žahavců - popíše životní prostředí a hlavní znaky ploštěnců - popíše životní prostředí a hlavní znaky hlístů - dělí měkkýše na plže, mlže a hlavonožce, vymezí jejich společné a rozdílné znaky, popíše jejich životní prostředí - popíše životní prostředí a hlavní znaky kroužkovců - dělí členovce na trilobity, klepítkatce, koryše, stonožkovce a šestinohé, vymezí jejich společné znaky - popíše životní prostředí a hlavní znaky koryšů - popíše životní prostředí a hlavní znaky stonožek a mnohonožek - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a způsob rozmnožování hmyzu - rozdělí hmyz podle proměny na hmyz s proměnou dokonalou a nedokonalou, uvede příklady řádů a jejich hlavní znaky 	<p>Vývoj, vývin a systém živočichů - bezobratlí živočichové</p> <p>Prvoci</p> <p>Žahavci</p> <p>Ploštěnci</p> <p>Hlístí</p> <p>Měkkýši (plži, mlži, hlavonožci)</p> <p>Kroužkovci</p> <p>Členovci</p> <ul style="list-style-type: none"> - trilobiti, - klepítkatci - koryši - stonožkovci - šestinozí (hmyz) 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>P-9-8-01: aplikuje praktické metody poznávání přírody</i></p> <p><i>P-9-8-02: dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při pozorování živé a neživé přírody</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>dělí ostnokožce na hvězdice, ježovky a sumýše, popíše jejich životní prostředí a hlavní vnější znaky</i> - <i>pozoruje vnější stavbu žížaly obecné a její životní projevy</i> 	<p>Ostnokožci</p> <p>Praktické metody pozorování přírody – lupa, mikroskop, atlas</p>	
Suchozemské ekosystémy v ČR			
<p><i>P-9-7-02: rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>vymezí základní znaky ekosystému les</i> - <i>rozdělí bezobratlé živočichy v lesích podle místa, kde žijí, a způsobu jejich obživy na býložravce, masožravce, živočichy živící se mrtvými těly a výkaly, parazity a parazitoidy, uvede příklady, s porozuměním používá pojmy parazit a parazitoid</i> - <i>vymezí základní znaky ekosystému louka, pastvina, step, vymezí rozdíly mezi nimi</i> - <i>rozdělí bezobratlé živočichy na louce podle místa, kde žijí a způsobu jejich obživy na býložravce, masožravce, živočichy živící se mrtvými těly a výkaly, uvede příklady</i> - <i>vyjmenuje hlavní skupinu bezobratlých živočichů vyskytující se na pastvině a stepi</i> - <i>objasní rozdíl mezi přírodním a člověkem ovlivněným ekosystémem</i> - <i>vymezí základní znaky ekosystému pole, sady a zahrady, s porozuměním užívá pojem škůdce</i> - <i>rozdělí bezobratlé živočichy na převažující masožravce, býložravce, všežravce, parazitoidy, uvede příklady</i> - <i>na příkladu vlastními slovy popíše, jak člověk zasahuje do biologické rovnováhy v přírodě</i> - <i>objasní způsob vzniku a použití kompostu v zahradách</i> - <i>vymezí základní znaky ekosystému park</i> - <i>vyjmenuje bezobratlé živočichy, se kterými se v parku může setkat</i> - <i>vymezí základní znaky lidských sídel</i> 	<p>Projevy a chování živočichů - Les</p> <p>Projevy a chování živočichů - louka, pastviny, step</p> <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů - pole, sady a zahrady</p> <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů - parky</p> <p>Projevy a chování živočichů - lidská obydlí</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
P-9-7-02: rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	<ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady bezobratlých živočichů, se kterými se v lidských sídlech setkáváme - vyjmenuje vnější parazity, kteří parazitují na povrchu těla člověka - objasní rozdíl mezi vnitřním a vnějším parazitem - vyjmenuje vnitřní parazity, vysvětlí, jakým způsobem se proti nim můžeme bránit, jak se nakazíme a jak zjistíme, že jsem nakaženi - objasní rozdíl mezi suchozemským a vodním ekosystémem - vymezí základní znaky ekosystému rybník a jezero, s porozuměním užívá pojem plankton - rozdělí bezobratlé živočichy v rybnících jezerech podle místa, kde žijí a způsobu jejich obživy na býložravce, masožravce, živočichy živící se jemnými částmi bahna, plankton, uvede příklady - vymezí základní znaky ekosystému potok a řeka, porozuměním používá pojem bentos - rozdělí bezobratlé živočichy v řekách a potocích podle místa, kde žijí, uvede příklady - uvede příklady cizích suchozemských ekosystémů - vyjmenuje typické skupiny bezobratlých živočichů, které se zde vyskytují - vymezí základní znaky ekosystémů moře a oceán, vysvětlí vznik korálového útesu - popíše moře a oceán jako ekosystém s velkou druhovou rozmanitostí, vyjmenuje základní skupiny bezobratlých živočichů, kteří se zde vyskytují, uvede příklady 	<p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů - vnitřní a vnější parazité</p> <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů - rybník a jezero</p> <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů - potok a řeka</p> <p>Rozšíření, význam a ochrana živočichů - moře a oceán</p>	

PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS

ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Informační přehled			
P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu		Vývoj, vývin a systém živočichů	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem strunatci a vyjmenuje jejich základní znaky, vymezí rozdíl mezi bezobratlými živočichy a strunatci - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce pláštěnců - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce bezlebečnic - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky obratlovců - dělí obratlovce na mihule, paryby, paprskoploutvé ryby, obojživelníky, plazy, ptáky a savce - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce mihulí - dělí paryby na žraloky a rejnoky, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje jejich zástupce - popíše životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje zástupce paprskoploutvých ryb - dělí obojživelníky na ocase a bezocase, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje jejich zástupce - dělí plazi na šupinaté (ještěry a hady), želvy a krokodýly, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znaky a vyjmenuje jejich zástupce - dělí ptáky na běžce a letce, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znaky a způsob rozmnožování, vyjmenuje jejich hlavní vnější znaky a zástupce - dělí savce na vejcorodé a živorodé, popíše jejich životní prostředí, hlavní vnější znak, u jednotlivých řádů uvede jejich znaky a vyjmenuje zástupce 	<ul style="list-style-type: none"> - systém živočichů - třídění strunatců - hlavní znaky strunatců <p>Projevy chování živočichů –</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pláštěnci - Bezlebeční <p>Projevy chování živočichů - obratlovci</p> <p>Mihule</p> <p>Paryby</p> <p>Ryby</p> <p>Obojživelníci</p> <p>Plazi</p> <p>Ptáci</p> <p>Savci</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
zařazuje je do hlavních taxonomických skupin			
Suchozemské ekosystémy v ČR			
<p>P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p> <p>P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p> <p>P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p> <p>P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymezí základní znaky ekosystému les, určí, jak je tento ekosystém ovlivněn činností člověka - rozdělí strunatce v lesích podle místa, kde žijí, a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce a uvede jejich příklady - vymezí základní znaky ekosystému louka a pole, vymezí rozdíly mezi nimi - rozdělí strunatce na louce a poli podle místa jejich výskytu a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce, uvede jejich příklady - objasní rozdíl mezi přírodními a člověkem ovlivněnými suchozemskými ekosystémy - vymezí základní znaky ekosystému park, vysvětlí, jak je druhové složení organismů v parcích ovlivněno pronikáním lesních druhů - rozdělí strunatce v parcích podle místa jejich výskytu a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce, uvede jejich příklady - vymezí základní znaky lidských obydlí a jejich okolí - rozdělí strunatce na chované člověkem a žijící volně v blízkosti lidských obydlí - vyjmenuje druhy chovaných strunatců, jejich využití pro člověka, s porozuměním užívá pojem domestikace - vyjmenuje živočichy žijící v blízkosti lidských obydlí a na příkladu popíše, jak zde využívají lepších podmínek 	<p>Organismy a prostředí - les</p> <p>Organismy a prostředí - louka a pole</p> <p>Organismy a prostředí - park</p> <p>Organismy a prostředí - lidská obydlí a jejich okolí</p>	EV I - Ekosystémy

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
zařazuje je do hlavních taxonomických skupin			
Vodní ekosystémy v ČR			
<p>P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymezí základní znaky ekosystému řeka, dělí řeku na horní a dolní tok a objasní rozdíl mezi nimi - rozdělí bezobratlé živočichy v řekách a potocích podle místa, kde žijí a příklady - srovná, jak se liší druhové složení organismů v horním a dolním toku řek - vymezí základní znaky ekosystému, objasní rozdíl mezi rybníkem a jezerem, s porozuměním užívá pojem plankton - rozdělí strunatce v rybnících a jezerech podle místa, kde žijí, a způsobu jejich výživy na býložravce, všežravce a masožravce, uvede jejich příklady 	<p>Organismy a prostředí - potok a řeka</p> <p>Organismy a prostředí - rybník a jezero</p>	
Cizokrajné ekosystémy			
<p>P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů</p> <p>P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady cizokrajných suchozemských ekosystémů – tropický deštný les, savany, stepi, pouště a polopouště, lesy mírného pásu a polární oblasti - popíše hlavní znaky těchto ekosystémů - vyjmenuje typické zástupce strunatců, kteří se v cizokrajných suchozemských ekosystémech vyskytují - vymezí hlavní znaky ekosystému moře a oceán, vyjmenuje zástupce ekosystému moře 	<p>Organismy a prostředí - cizokrajné suchozemské ekosystémy</p> <p>Organismy a prostředí - moře a oceán</p>	
INFORMAČNÍ PŘEHLED			
P-9-3-05: odvodí na základě pozorování přírody závislost a	<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem pletivo a vysvětlí funkci různých typů pletiv - chápe dvouslovné pojmenování rostlin 	Základní struktura života (rostlin) –	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</i></p> <p><i>P-9-3-01: odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</i></p> <p><i>P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí postavení rostlin a systému organizmů a v potravních vztazích - charakterizuje hlavní znaky zelených řas, popíše jejich životní prostředí, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce - charakterizuje hlavní znaky zelených mechové rostliny, popíše životní prostředí mechů, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce mechů - charakterizuje hlavní znaky plavuní, přesliček, kapradin, popíše životní prostředí plavuní, přesliček, kapradin, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce plavuní, přesliček, kapradin - charakterizuje hlavní znaky zelených nahosemenných a krytosemenných rostlin, popíše jejich životní prostředí, rozmnožování, význam a vyjmenuje typické zástupce nahosemenných a krytosemenných rostlin 	<p>úvod - říše: rostlin</p> <p>Systém rostlin</p> <ul style="list-style-type: none"> - řasy - mechy - plavuně, přesličky, kapradiny - nahosemenné rostliny - krytosemenné rostliny 	
Stavba krytosemenných rostlin			
<p><i>P-9-3-01: odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům</i></p> <p><i>P-9-3-02: porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku</i></p> <p><i>P-9-3-03: vysvětlí princip základních rostlinných</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam a funkce kořenu pro rostlinu - popíše vnější a vnitřní stavbu kořene - vysvětlí pojem vegetativní rozmnožování - objasní význam a funkce stonku, popíše vnitřní stavbu stonku bylin a dřevin - rozdělí rostliny podle typu stonku, rozliší různé typy bylinných stonků - uvede příklady přeměn stonků - objasní význam a funkce listu, popíše vnitřní a vnější stavbu listu, vysvětlí funkce průduchu - vysvětlí pojmy fotosyntéza a dýchání rostlin 	<p>Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla</p> <p>Kořen</p> <p>Stonek</p> <p>List</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p> <p>P-9-3-05: odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</p> <p>P-9-3-04: rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší různé tvary a okraje listů a postavení listů na stonku - vysvětlí význam a funkce květu, popíše stavbu jednopohlavného a oboupohlavného květu - rozpozná jednodomou a dvoudomou rostlinu, uvede příklady květenství - vysvětlí, jak probíhá opylení a oplození rostlin - objasní, co je plod a semeno, jaké jsou jejich funkce, popíše stavbu plodu a semene, vysvětlí klíčení semene - uvede příklady suchých a dužnatých plodů, zdůvodní příklady různých způsobů rozšiřování plodů a semen - dokáže popsat hlavní znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin - na základě pozorování, pomocí klíčů a atlasů zařadí některé druhy krytosemenných rostlin do vybraných čeledí 	<p>Květ</p> <p>Plod a semeno</p> <p>Základní struktura života (rostlin) – systém jednoděložných a dvouděložných rostlin</p>	
Suchozemské ekosystémy v ČR			
<p>P-9-3-04: rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p>P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystém</p> <p>P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší lesní patra, na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje vybrané rostliny rostoucí v jednotlivých patrech a zařazuje je do systému rostlin - vysvětlí význam lesů v krajině, charakterizuje typy lesů v ČR, rozliší monokulturní a přirozené lesy - uvede příklady organismů v potravních řetězcích, vysvětlí pojmy producent, konzument, predátor a rozkladač - charakterizuje louku, pastvinu, step a vysvětlí jejich význam - na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje rostliny typické pro různé typy bylinných společenstev a zařazuje je do systému, uvede příklady organismů v potravních řetězcích na louce a pastvině - charakterizuje zahradu, sad a pole - na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje vybrané zástupce ovoce, zeleniny, okrasných rostlin a polních plodin a některé z nich zařazuje do systému 	<p>Organismy a prostředí - les</p> <p>Organismy a prostředí - louka, pastvina, step</p> <p>Organismy a prostředí - zahrada, sad, pole</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p> <p>P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>P-9-3-04: rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</p> <p>P-9-3-03: vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</p> <p>P-9-3-05: odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojem plevel, pozná některé zástupce plevelů - vysvětlí, jak může dojít k narušení biologické rovnováhy a snižování druhové rozmanitosti v ekosystémech - objasní význam zahrad, sadů a polí a rozptýlené zeleně, uvede příklad potravního řetězce na poli, v zahradě, sadu - vysvětlí, co jsou parky a botanické zahrady a jaký mají význam - na základě pozorování a pomocí klíčů a atlasů určuje některé okrasné byliny, keře a stromy pěstované v parcích, botanických zahradách a arboretech a některých z nich systematicky zařazuje - na základě pozorování vysvětlí, co je rumišť a pojmenuje typické rumištní rostliny - vysvětlí pojem invazní rostliny, uvede příklad a vliv invazních rostlin na původní květenu - uvede příklady potravních vztahů v těchto ekosystémech - uvede příklady pokojových rostlin, vysvětlí jejich význam a zásady péče o pokojové rostliny - uvede příklady rozmnožování pokojových rostlin 	<p>Organismy a prostředí - park, botanická zahrada</p> <p>Organismy a prostředí - rumišť</p> <p>Organismy a prostředí - lidská obydlí</p>	
Vodní ekosystémy v ČR			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>P-9-3-05: odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</i></p> <p><i>P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší přirozené a umělé vodní ekosystémy v ČR, jmenuje příklady rybníků a jezer a vysvětlí jejich význam - uvede příklady rostlin tvořící břehovou zeleň, rostoucích ve vodě i u vody a zařazuje je do systému - vysvětlí, co je to mokřad a rašeliniště, uvede příklady mokřadních rostlin a význam takových ekosystémů - charakterizuje uvedené ekosystémy a vyjmenuje příklady rostlin rostoucích ve vodě i v okolí potoků a řek - uvede příklady potravních znaků v těchto ekosystémech 	<p>Organismy a prostředí - rybník a jezero</p> <p>Organismy a prostředí - potok a řeka</p>	
Cizokrajné ekosystém			
<p><i>P-9-3-05: odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</i></p> <p><i>P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a rozliší rozdílné podmínky života v různých suchozemských cizokrajných ekosystémech - uvede příklady rostlin typických pro jednotlivé ekosystémy - jmenuje příklady užitkových rostlin tropů a subtropů a popíše, proč se pěstují - chápe význam tropických deštných lesů a možnost jejich ohrožení - uvede příklady potravních vztahů v těchto ekosystémech - charakterizuje moře a oceány, objasní význam řas v mořích a oceánech - uvede příklady potravních řetězců v mořích a oceánech 	<p>Organismy a prostředí – suchozemské cizokrajné ekosystémy</p> <p>Organismy a prostředí - moře a oceány</p>	
Léčivé a jedovaté rostliny			
<p><i>P-9-3-03: vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje a pozná typické zástupce léčivých rostlin a popíše jejich využití - vyjmenuje a pozná příklady jedovatých rostlin, uvede zásady manipulace s nimi a vysvětlí jejich význam 	<p>Organismy a prostředí - léčivé rostliny</p> <p>Organismy a prostředí - jedovaté rostliny</p>	
Ochrana rostlin			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</i></p> <p><i>P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam ochrany přírody a aplikuje zásady ochrany přírody při pozorování v terénu - rozliší základní typy chráněných území v ČR, vyjmenuje národní parky a některé chráněné krajinné oblasti - uvede příklady chráněných rostlin v ČR 	<p>Význam rostlin a jejich ochrana - ochrana přírody</p>	

PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vývoj člověka			
<p><i>P-9-1-01: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů</i></p> <p><i>P-9-1-04: třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek</i></p> <p><i>P-9-5-02: orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</i></p> <p><i>P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní biologickou a společenskou podstatu člověka - zařazuje člověka do systému živočichů, posoudí jeho příbuznost s ostatními živočichy, zvláště primáty - uvádí podstatné znaky v tělesném a duševním vývoji člověka, rozlišuje úroveň vyspělosti jednotlivých předchůdců člověka a člověka dnešního typu - charakterizuje vznik odlišných lidských skupin jako výsledek působení prostředí, uvede příklady lidí žijících v rozdílném prostředí a příklady přizpůsobení se tomuto prostředí - charakterizuje rasismus jako nevědeckou teorii 	<p>Vývoj a rozmanitost člověka - vývoj člověka</p> <p>Vývoj a rozmanitost člověka - názory na vznik člověka</p> <p>Vývoj a rozmanitost člověka - variabilita člověka</p>	
Anatomie člověka			
<p><i>P-9-1-02: popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin,</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje živočišnou buňku, zná názvy a funkci jednotlivých buněčných organel 	<p>Základní struktura života – buňka živočišná</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</p> <p>P-9-1-03: rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů</p> <p>P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</p> <p>P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života</p> <p>P-9-5-05: aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těl</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje lidské tkáně jako soubor buněk se stejným tvarem a funkcí - rozlišuje jednotlivé typy tkání podle tvaru a funkce buněk a podle přítomnosti a funkce mezibuněčné hmoty - uvádí konkrétní případy lidských tkání a pomocí vyobrazení jejich rozmístění v lidském těle - vyjádří, že hlavní funkční jednotkou lidského těla jsou orgány složené z jednotlivých tkání - charakterizuje orgánové soustavy člověka jako soubor orgánů zajišťujících všechny životní funkce lidského těla, uvádí příklady orgánových soustav - objasní stavbu a funkci kosterní soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo - popíše vnitřní stavbu kosti, rozeznává typy kostí, rozlišuje spojení kostí mezi sebou, pomocí vyobrazení objasní stavbu a funkci kloubu, rozliší chrupavku a kost - podle vyobrazení pojmenuje hlavní části lidské kostry, pojmenuje hlavní části kostry hlavy, trupu a končetin - zhodnotí nebezpečí úrazu a onemocnění opěrné soustavy - umí účinně poskytnout první pomoc při zlomeninách - zdůvodní význam správné výživy pro růst a správnou funkci kostry, uvede příklady - charakterizuje správné a vadné držení těla a způsoby prevence vadného držení těla s praktickými příklady - objasní stavbu a funkci pohybové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo - vysvětlí funkční propojení svalstva a koky, svalstva a dýchání a svalstva a krevního oběhu - podle vyobrazení popíše stavbu funkci svalu a jeho upevnění ke kostře - podle vyobrazení rozezná základní lidské svaly, objasní protichůdné působení svalů 	<p>Základní struktura života - tkáně</p> <p>Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - orgán, orgánová soustava</p> <p>Anatomie a fyziologie - opěrná soustava (kostra)</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence - opěrná soustava (kostra)</p> <p>Anatomie a fyziologie - pohybová soustava</p> <p>Anatomie a fyziologie - oběhová soustava</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života</i></p> <p><i>P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</i></p> <p><i>P-9-5-05: aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těl</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede význam zdravého pohybového režimu a pohybové soustavy - objasní stavbu a funkci oběhové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo - pojmenuje základní lidské tekutiny - uvede význam a ložení krve a jejich jednotlivých složek - vysvětlí souvislost mezi imunitou a očkováním - rozlišuje krevní skupiny a objasní princip transfuze krve - pomocí vyobrazení popíše stavbu a funkci srdce - rozlišuje cévy na tepny, žíly a vlásčnice - pomocí vyobrazení popíše malý plicní a velký tělní oběh - uvede příklady vlivu nesprávného životního stylu na výskyt chorob srdce a cév - rozezná zástavu krevního oběhu, umí poskytnout účinnou první pomoc při zástavě krevního oběhu a při tepenném a žilním krvácení, rozezná hlavní tlakové body - objasní funkci mízní soustavy, pomocí vyobrazení pojmenuje její hlavní části - objasní stavbu a funkci dýchací soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo - pomocí vyobrazení popíše horní a dolní dýchací cesty, stavbu plic - objasní význam červených krvinek pro přenos kyslíku - uvádí na příkladech nemoci a vady dýchací soustavy a možnosti jejich prevence - zhodnotí dopad kouření a znečištěného životního prostředí na funkci dýchací soustavy, uvádí příklady chorob z kouření - rozezná zástavu dechu a umí poskytnout účinnou pomoc - objasní stavbu a funkci trávicí soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo 	<p>Nemoci, úrazy a prevence - oběhová soustava</p> <p>Anatomie a fyziologie - mízní soustava</p> <p>Anatomie a fyziologie - dýchací soustava</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence - dýchací soustava</p> <p>Anatomie a fyziologie - trávicí soustava</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence - trávicí soustava</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</i></p> <p><i>P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života</i></p> <p><i>P-9-5-05: aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těl</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>podle vyobrazení popíše jednotlivé části trávicí soustavy, objasní princip trávení jednotlivých složek potravy</i> - <i>zhodnotí význam chrupu a ústní dutiny pro správnou funkci trávicí soustavy, umí správně pečovat o chrup</i> - <i>vysvětlí zásady správné výživy, objasní rizika obezity a podvýživy</i> - <i>umí sestavit jídelníček se správným zastoupením jednotlivých složek potravy</i> - <i>uvede příklady onemocnění a vad trávicí soustavy a možností jejich prevence</i> - <i>popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo</i> - <i>pomocí vyobrazení pojmenuje jednotlivé části vylučovací soustavy</i> - <i>objasní stavbu a funkci ledvin</i> - <i>vysvětlí význam správného pitného režimu pro správnou funkci vylučovací soustavy</i> - <i>charakterizuje onemocnění a vady vylučovací soustavy a způsoby jejich prevence</i> - <i>objasní funkci a stavbu kožní soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo</i> - <i>popíše pomocí vyobrazení jednotlivé složky lidské kůže a jejich funkci</i> - <i>charakterizuje rozdíly v barvě kůže mezi lidmi různého věku a rozdíly v barvě kůže podle podmínek životního prostředí</i> - <i>zná zásady správné péče o kůži, ochrany kůže před poškozením, objasní rizika nadměrného slunění</i> - <i>uvede konkrétní příklady poranění kůže a onemocnění kůže, umí poskytnout účinnou první pomoc při poranění kůže</i> - <i>objasní stavbu a funkci nervové soustavy, zhodnotí její význam pro lidské tělo</i> - <i>popíše stavbu a funkci neuronu</i> 	<p>Anatomie a fyziologie - vylučovací soustava</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence - vylučovací soustava</p> <p>Anatomie a fyziologie - kožní soustava</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence - kožní soustava</p> <p>Anatomie a fyziologie - nervová soustava</p> <p>Životní styl – pozitivní a negativní dopad životního stylu na zdraví</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence – nervová soustava</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</i></p> <p><i>P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života</i></p> <p><i>P-9-5-05: aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těl</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní základní princip synapse - popíše stavbu nervové soustavy, pomoci vyobrazení popíše jednotlivé části mozku a míchy, charakterizuje činnost obvodové nervové soustavy - zná nebezpečí užívání návykových látek a jejich vliv na nervovou soustavu - chápe reflex jako základní funkční jednotku nervové soustavy, rozlišuje podmíněný a nepodmíněný reflex a uvede praktické příklady, vysvětlí rozdíl v činnosti 1. A 2. signální soustavy - charakterizuje paměť a zapomínání, vysvětlí princip učení - zdůvodní význam spánku, odpočinku a relaxace - zhodnotí nebezpečí úrazu mozku a míchy a dokáže poskytnout účinnou první pomoc - uvede příklady poruch nervové soustavy a příklady jejich léčby - pojmenuje lidské smysly a zhodnotí jejich význam pro plnohodnotný lidský život - popíše za pomoci vyobrazení jednotlivá smyslová ústrojí a objasní jejich funkci - uvádí příklady poruch jednotlivých smyslových orgánů, zhodnotí možnosti ochrany smyslových orgánů před poškozením - objasní funkci hormonů a jejich význam pro lidské tělo - porovná působení nervového a hormonálního řízení organismu - vyjmenuje příklady žláz s vnitřním vyměšováním, pomoci vyobrazení ukáže jejich umístění a pojmenuje hormony, které tyto žlázy vylučují - popíše účinky vybraných hormonů (růstového hormonu, tyroxinu, inzulinu, adrenalinu a pohlavních hormonů) 	<p>Anatomie a fyziologie - smyslová soustava</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence - smyslová soustava</p> <p>Anatomie a fyziologie - hormonální soustava</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence - hormonální soustava</p> <p>Fylogeneze a ontogeneze - rozmnožovací soustava</p> <p>Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jejich význam - období lidského života</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>P-9-5-03: objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</i></p> <p><i>P-9-1-06: uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů</i></p> <p><i>P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života</i></p> <p><i>P-9-5-05: aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těl</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady poruch v tvorbě a činnosti hormonů - objasní stavbu a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy, zhodnotí její význam - pojmenuje a pomocí vyobrazení popíše mužské a ženské pohlavní orgány - rozezná prvotní a druhotné pohlavní znaky muže a ženy, charakterizuje období puberty - charakterizuje průběh menstruačního cyklu - charakterizuje příznaky těhotenství, jeho vliv na život ženy, správnou životosprávu v těhotenství - objasní vznik a vývoj zárodku, charakterizuje vývoj plodu, zhodnotí význam, placenty, popíše mechanismus porodu - zhodnotí význam kojení a výživy kojící matky pro novorozence a kojence - uvede rizika nechtěného těhotenství, objasní problematiku umělého přerušování těhotenství - rozlišuje dostupné metody antikoncepce a orientuje se v jejich vhodnosti a spolehlivosti - pojmenuje a charakterizuje jednotlivé etapy lidského života - pojmenuje a charakterizuje jednotlivé etapy vývoje dítěte - zná a uplatňuje zásady společenského chování vůči těhotným ženám a matkám s dětmi - zná a uplatňuje zásady společenského chování ke starším lidem - definuje nauku o dědičnosti a základní pojmy - uvede význam J. G. Mendela pro vznik genetiky - na příkladech vysvětlí dědičnost jednoho znaku - uvede příklady dědičných chorob, na příkladech charakterizuje význam genetiky - uvádí příklady prevence onemocnění jednotlivých tělních soustav 	<p>Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jejich význam - výživa, dýchání, růst, vývin, reakce na podněty</p> <p>Dědičnost a proměnlivost organismů – genetika (gen, přenos dědičné informace)</p> <p>Životní styl – pozitivní a negativní dopad životního stylu na zdraví</p> <p>Nemoci, úrazy a prevence - člověk a zdraví</p>	

<i>Očekávané výstupy</i>	<i>Dílčí výstupy</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
	<ul style="list-style-type: none"> - zná rizika spojená s kouřením, užíváním alkoholu, drog a rizikovým sexuálním chováním - umí poskytnout účinnou první pomoc při život ohrožujících stavech, umí ošetřit běžná poranění - umí zavolat rychlou zdravotnickou záchrannou službu 		

**PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS
ROČNÍK: 9.**

<i>Očekávané výstupy</i>	<i>Dílčí výstupy</i>	<i>Učivo</i>	<i>Průřezové téma</i>
Geologie			
P-9-6-01: objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže pojmenovat jednotlivé geologické děje a chápe, čím se zabývají a jak mohou být užitečné - využije využití geologie v praxi - chápe význam geologického výzkumu a geologického mapování - vyzná se v názorech na vznik, složení a vývoj vesmíru, naší galaxie a postavení Země ve sluneční soustavě - rozumí vzájemným vztahům mezi geosférami – litosférou, atmosférou, hydrosférou a biosférou - má představu o podmínkách vzniku, rozšíření a evoluce na Zemi - chápe závislost živé přírody na neživé jak v současné době, tak v historii Země 	<p>Země - geologické vědy a využití geologie</p> <p>Země – vznik Země - Země a vesmír</p> <p>Země - geosféry Země</p> <p>Země - stavba zemského tělesa</p>	Totéž v 6.roc
Minerály a horniny			
P-9-6-02: rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí mikrostruktuře hmoty, podstatě krystalů a nekystalické hmoty 	<p>Nerosty a horniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - krystalová stavba minerálů – princip krystalografie <p>Nerosty a horniny</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
P-9-6-03: rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje základní chemické a fyzikální vlastnosti minerálů a význam těchto vlastností pro určování minerálů, dovede laboratorně stanovit základní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů - dovede charakterizovat minerály, ovládá jejich třídění - uvede příklady minerálů, rozumí jejich výskytu, významu v přírodě a významu pro člověka - pozná základní a hospodářsky významné minerály - ví, jak se základní minerály určují podle jednoduchých vnějších znaků - rozliší a uvede příklady činnosti vnitřních a vnějších geologických sil a procesů - objasní na příkladech vznik krasových jevů a území a uvede jejich výskyt - vysvětlí podstatu horninového cyklu v litosféře a jeho ovlivnění dalšími geosférami - systematicky odlišuje jednotlivé skupiny hornin – vyvřelé, usazené a přeměněné - na příkladech konkrétních přírodnin rozliší vyvřelé horniny hlubinného, žilného a výlevného původu - na příkladech konkrétních přírodnin rozliší vyvřelé horniny úlomkovitého, organogenního a chemického původu - na příkladech konkrétních přírodnin rozliší usazené horniny podle původu, minerálního složení a hloubky jejich vzniku - uvede příklady hornin, rozumí jejich výskytu, významu v přírodě a pro život člověka - pozná hospodářsky nejvýznamnější horniny - ví, jak se základní horniny určují podle jednoduchých vnějších znaků - charakterizuje nejdůležitější surovinové zdroje v dějinách lidstva, zejména v současné době 	<ul style="list-style-type: none"> - fyzikální vlastnosti minerálů - chemické vlastnosti minerálů <p>Nerosty a horniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - dělení minerálů a zástupci <p>Vnitřní a vnější geologické procesy – příčiny, důsledky</p> <p>Nerosty a horniny - dělení hornin (zástupci)</p> <p>Nerosty a horniny - druhy hornin (třídění)</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí názory na vznik různých druhů uhlí, ropy a zemního plynu, rozumí jejich místu v přírodě jako neobnovitelnému surovinovému zdroji - zná příklady kovových a nekovových nerostných surovin a jejich význam pro člověka - dovede charakterizovat drahé kovy, rudy železné a barevných kovů, stavební hmoty 		
Půda a voda			
<p><i>P-9-6-04: porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasní proces a význam mechanického, chemického a biologického zvětrávání hornin jako přírodní podmínky půdotvorného procesu - dovede charakterizovat půdy, jejich vznik, rozdělení, úrodnost, význam pro rostliny a živočichy včetně člověka - vysvětlí, co je půdní eroze a co způsobuje, urychluje a zabraňuje jí - objasní význam správného obhospodařování půdy a význam zeleně pro ochranu půdy před erozí - laboratorně i volně v přírodě pozoruje vlastnosti půdy - charakterizuje význam vody v přírodě a pro život organismů na Zemi - objasní koloběh vody v přírodě - rozumí rozložení hydrosféry na Zemi – vody podzemní, minerální studené a termální, vody sladké a mořské 	<p>Půda -vznik a složení půdy</p> <p>Půda - půdní typy a druhy</p> <p>Půda - devastace, rekultivace</p> <p>Podzemní voda a prameny</p>	
Dějiny Země a regionální geologie ČR			
<p><i>P-9-6-05: rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</i></p> <p><i>P-9-6-06: uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí historii, složení a význam atmosféry pro současný život na Zemi - charakterizuje jednotlivá geologická období vzniku Země, výskyt a vývoj života v nich - charakterizuje nejstarší formy života, od jednobuněčných k mnohobuněčným, diferenciaci života, až k vrcholu evoluce - dnešnímu člověku - charakterizuje rozdíly mezi geografickou a geologickou mapou a rozumí jejich účelu a významu 	<p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi</p> <p>- geologická minulost Země (změny, vznik života a prostředí)</p> <p>Geologický vývoj a stavba ČR - geologické jednotky ČR</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje geologickou stavbu ČR a její odlišný geologický vývoj v čase, zná základní geologické jednotky území - odvodí ze znalosti geologických celků ČR vývoj a výskyt hlavních nerostných surovin státu - odliší rozdíl mezi variským a alpínsko – himálajským vrásněním a rozumí jejich dnešním účinkům na stabilitu zemského povrchu v různých částech ČR, zejména v souvislosti s aktivitami člověka 		
Ekologie			
<p>P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>P-9-7-02: rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p> <p>P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje význam přírody pro člověka - charakterizuje ekologii jako vědní obor, který studuje vztahy mezi organismy a také vztahy mezi organismy a jejich prostředím - rozlišuje jednotlivé úrovně zkoumání v ekologii, objasní pojem jedinec, populace, společenstvo a ekosystém - - charakterizuje podmínky života v přírodě, rozliší vliv neživých podmínek prostředí a vliv živých organismů a uvede příklady - pojmenuje základní funkční procesy každého ekosystému - zajišťující rovnováhu, tok energie a informací, koloběhy látek - - objasní na příkladech vybraných ekosystémů princip potravního řetězce a potravní pyramidy - - zdůvodní význam druhové rozmanitosti a ochrany přírody pro trvale udržitelný život na Zemi 	<p>Organismy a prostředí - ekologie jako věda</p> <p>Organismy a prostředí - populace, jedinec, společnost, ekosystém</p> <p>Organismy a prostředí - podmínky života v přírodě (prostředí)</p> <p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu - koloběh látek a toky energií v ekosystému</p> <p>Organismy a prostředí - vztahy mezi organismy (potravní řetězce)</p> <p>Ochrana přírody a životní prostředí –</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</i></p> <p><i>P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zdůvodní význam zachování biodiverzity a dynamické rovnováhy ekosystémů</i> - <i>rozezná největší globální problémy lidstva</i> - <i>rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje surovin</i> - <i>objasní význam ochrany přírody v národním i mezinárodním měřítku</i> - <i>vysvětlí pojem ekologická stopa</i> - <i>vysvětlí princip udržitelného rozvoje společnosti jak změnu myšlení v chápání životních hodnot</i> - <i>orientuje se v celosvětových možnostech ochrany přírody</i> 	<p>ochrana a využití přírodních zdrojů</p> <p>Ochrana přírody a životní prostředí – globální problémy Země</p> <p>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – povodeň, bouře, lavina, světové katastrof</p> <p>Ochrana přírody a životní prostředí – chráněná území</p>	

Zeměpis

Charakteristika

Zeměpis je vyučovací předmět, který se snaží charakterizovat různá území, rozmístění lidí, jevů a událostí v prostředí. Studuje vztahy mezi člověkem a prostředím, uvádí žáky do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a seznamuje je se životem lidí v jednotlivých světadílech, v Evropě, na území České republiky, místní oblasti a v blízkém území místní krajiny. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva. Umožňuje také uvědomovat si civilizační rizika a spoluzodpovědnost za kvalitu životního prostředí na Zemi. Zabývá se vztahem lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Učební plán předmětu v souladu s učebním plánem školy

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
Zeměpis	2	2	2	2	8

Místo realizace

- učebna zeměpisu
- kmenové třídy
- učebna PC
- mimo budovu školy (planetárium, výuka v okolí školy, zeměpisné exkurze)

Realizace průřezových témat

VMEGS1 Evropa a svět nás zajímá

VMEGS2 Objevujeme Evropu a svět

VMEGS3 Jsme Evropané

MKV3 Etnický původ

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- Formy práce: frontální výuka s použitím tradičních zeměpisných pomůcek, skupinová práce, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, PC, video, schematické nákresy krajiny na balicí papír, terénní výuka: zeměpisná cvičení a pozorování v terénu, komplexní exkurze
- Pomůcky pro výuku zeměpisu: glóbus, školní atlasy, mapy, odborná literatura, časopisy, encyklopedie, statistiky, fotografie, dalekohled, video, počítačové prezentace, internet, modely planet, kompas, buzola, jízdní řád, turistický průvodce, katalogy cestovních kanceláří, zeměpisné grafy a tabulky, teploměr
- Metody výuky: rozhovor, reprodukce textu, vyprávění, demonstrace, diskuze, debata, procvičování, opakování, samostatná cvičení, řešení úloh, sběr a přiměřená analýza informací, pokus a pozorování, besedy, imitace a simulace přírodních jevů a procesů

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných informačních zdrojích (na internetu, v rozhlase, televizi, v odborných encyklopediích a časopisech), vytvářejí si ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím

Kompetence k řešení problémů

- žáci si ověřují úkoly praktickou činností, kladou otázky s geografickou tematikou a řeší problémy s tím související; řeší problémy na úrovni svých znalostí, ověřují správnost řešení problémů, odpovídají na geografické otázky; žáci pojmenovávají podstatné regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, diskutují o problémech a hledají vhodné podmínky k jejich řešení;

Kompetence komunikativní

- žáci formulují hypotézy, pojmenovávají problémy a dokážou vyjádřit svůj názor; využívají dostupné informační a komunikační prostředky a vytvářejí si vlastní názory; žáci se učí výslovnosti vlastních zeměpisných jmen v cizích jazycích;

Kompetence sociální a personální

- žáci přijímají svou roli a ztotožňují se s ní, spolupracují při skupinové práci, vytvářejí si pozitivní vztah k práci, k odpovědnému přístupu k práci své i druhých; přijímají, diskutují a usměrňují názory druhých; učí se sebekritice a chápou potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské

- žáci se zajímají o prostředí, v němž žijí, oceňují krásu přírody a historických a kulturních objektů, pocítují občanskou zodpovědnost za zachování životního prostředí a udržitelného života pro budoucí generace, chápou význam přírodních a společenských hodnot

Kompetence pracovní

- žáci si plánují svou práci, vykonávají ji v logickém sledu, informace o sobě využije při zodpovědné volbě povolání

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

žák

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů

Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Z-9-1-03 přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině

Z-9-1-04 vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

žák

Z-9-2-01 zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy

Z-9-2-02 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

Z-9-2-03 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

Z-9-2-04 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

REGIONY SVĚTA

žák

Z-9-3-01 rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa

Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států

Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

žák

Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa

Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel

Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje

Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků

Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

žák

Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)

Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

Z-9-6-01 vymezi a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy

Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům

Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: ZEMĚPIS

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů,	DV: používá zákl. geografickou, topografickou a kartografickou terminologii, čímž prokazuje porozumění geografickému a kartografickému jazyku DV: porovnává geografické informace z nejrůznějších kartografických znázornění	Komunikační geografický a kartografický jazyk – geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť,	

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

311 / 454

<p><i>statistických a dalších informačních zdrojů</i> <i>Z-9-1-02: používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</i> <i>Z-9-1-03: přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami</i> <i>Z-9-1-04: vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</i></p>	<p>DV: užívá statistické a informační zdroje, grafy, diagramy apod.</p> <p>DV: používá glóbus jako model Země, definuje pojem zmenšení, rozlišuje globy různých měřítek</p> <p>DV: analyzuje obsah mapy, dělí mapy podle měřítka i obsahu, vypočítá vzdálenost mezi zadanými místy, správně mapu zorientuje, určí své stanoviště.</p> <p>DV: rozlišuje síť zeměpisných souřadnic, užívá pojmy rovnoběžka, poledník pomocí těchto souřadnic určí polohu daného místa na zemském povrchu.</p> <p>DV: vysvětlí pojmy hlavní poledník, místní poledník, světový čas, dělí Zemi na časová pásma, lokalizuje na mapě datovou hranici, podle návodu vypočítá časový rozdíl mezi místy v odlišných časových pásmech</p>	<p>povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené znaky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat</p> <p>Geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě</p>	
PŘÍRODNÍ OBRAZ Země			
<p><i>Z-9-2-01: zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy</i> <i>Z-9-2-02: prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</i></p> <p><i>Z-9-2-03: Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich</i></p>	<p>DV: vysvětlí vznik vesmíru, popíše planety sluneční soustavy</p> <p>DV: objasní postavení Země ve vesmíru a provede zhodnocení Země vůči ostatním planetám</p> <p>DV: vysvětlí tvar zemského tělesa na základě výsledků pozorování určitých jevů a důkazů získaných vědeckými metodami</p> <p>DV: zhodnotí vliv pohybů Země na život na Zemi, uvede příklady změn v přírodě během roku, porovná délku dne a noci v jednotlivých geografických pásmech</p> <p>DV: hodnotí Zemi jako součást sluneční soustavy a vesmíru,</p>	<p>Vznik vesmíru a sluneční soustavy Vývoj poznání o vesmíru</p> <p>Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země Střídání dne a noci, střídání ročních období Časová pásma, světový čas, místní čas, datová hranice, smluvený čas Měsíc-přirozená družice Země</p>	

<p><i>vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</i></p> <p><i>Z-9-2-04: porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou činnost</i></p>	<p>DV: vysvětlí pojem přirozená družice, objasní důsledky přitažlivé síly Měsíce na Zemi, porovná prostředí Měsíce s podmínkami pro život na Zemi</p> <p>DV: vysvětlí rozdíl mezi hvězdou a planetou, na příkladech vysvětlí Význam Slunce jako nositele života na Zemi.</p> <p>DV: Seznámí se s hlavními výsledky výzkumu vesmíru.</p> <p>DV: objasní složení litosféry</p> <p>DV: objasní složení atmosféry, vysvětlí rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí, měří teplotu vzduchu, objasní význam předpovědi počasí, rozlišuje jednotlivá podnebná pásma v závislosti na množství slunečního záření v jednotlivých částech planety</p> <p>DV: vysvětlí význam vody pro život, porovná zásoby vody v přírodě v různých podobách, objasní nutnost šetření pitnou vodou, navrhne řešení tohoto problému</p> <p>DV: porovná rozlohu Světového oceánu a pevniny, porovná rozlohy jednotlivých světadílů a jejich rozmístění na zemském tělese</p> <p>DV: vysvětlí význam půdy pro výživu člověka, rozlišuje půdní druhy a půdní typy, v mapě lokalizuje oblasti s nejurodnější a nejméně úrodnou půdou, odvodí nebezpečí, která půdu ohrožují, navrhne řešení, která by narušování půdy zabránila</p> <p>DV: vysvětlí pojem ekosystém, objasní souvislosti mezi jeho jednotlivými prvky, rozlišuje typy přírodních krajín, správně přiřadí tyto přírodní krajiny k podnebným pásmům, hodnotí, jak, jsou živočichové a rostliny uzpůsobeni k životu v tomto prostředí, vysvětlí, jak je daná přírodní krajina využívána člověkem, a jaký dopad má působení člověka</p>	<p>Krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry</p> <p>Systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická šířková pásma, výškové stupně</p> <p>Systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti</p> <p>Litosféra: stavba Země, dno oceánu, zemětřesení a sopečná činnost, vznik pohoří, zvětrávání a činnost větru, působení povrchové tekoucí vody</p> <p>Povrch Země jako výsledek působení přírodních činitelů</p> <p>Atmosféra: předpověď počasí, podnebí, celkový oběh vzduchu v atmosféře/</p> <p>Hydrosféra: oceány a moře, pohyby mořské vody, vodstvo na pevnině-vodní toky, jezera, bažiny a umělé vodní nádrže, ledovce, podpovrchová voda</p> <p>Pedosféra</p> <p>Biosféra: tropické lesy, savany, pouště, subtropické rostlinstvo, stepi, lesy mírného pásu, tundra, polární oblasti, výškové stupně v krajině</p>	
<p>Regiony světa, Afrika, Austrálie a Oceánie, polární oblasti, oceány</p>			
<p><i>Z-9-3-01: Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení,</i></p>		<p>Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů</p>	

<p><i>ohraničení a lokalizaci regionů světa</i></p> <p><i>Z-9-3-02: lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</i></p> <p><i>Z-9-3-03: Porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</i></p> <p><i>Z-9-3-04: Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</i></p>	<p>Afrika</p> <p>DV: porovná polohu a rozlohu Afriky s ostatními světadíly, hodnotí její přírodní prostředí/porovná povrch jednotlivých částí Afriky, správně přiřadí k podnebným pásům, vysvětlí, proč je Afrika nejteplejší světadíl, proč ubývá vody v řekách směrem od rovníku k obratníkům, ubývá, na základě podnebí odvodí typy afrických přírodních krajín, lokalizuje části nejvíce zasažené lidskou činností a vyhledá informace o ochraně africké přírody/</p> <p>DV: Na základě znalosti přírodních podmínek lokalizuje hustě a řídké osídlené oblasti, vysvětlí, proč je Afrika hospodářsky nejzaostalejší kontinent a lokalizuje pásmo SAHEL jako jednu z nejhudších částí světa</p> <p>DV: porovná oblasti Afriky hlediska odlišnosti přírodních podmínek, obyvatelstva, hospodářské situace a možností cestovního ruchu.</p> <p>DV: Navrhne řešení či zmírnění problémů týkajících se afrického kontinentu</p> <p>DV: lokalizuje na mapě světa světadíl Austrálie, porovná jeho rozlohu s ostatními světadíly, hodnotí přírodní prostředí/vysvětlí, proč je Austrálie nejsušším a nejrůdněji osídleným světadílem, objasní pojem endemit - vyhledá informace o vybraných endemických druzích, popíše způsob získávání pitné vody/, vysvětlí pojem federativní stát na příkladu Australského svazu, hodnotí ekonomické postavení</p>	<p>s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)</p> <p>Modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení</p> <p>Jak je rozdělen svět, hranice pevnin a oceánů</p> <p>Afrika: poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, přírodní zdroje/</p> <p>Obyvatelstvo se zaměřením na regionální rozdíly a problémy</p> <p>Zvláštnosti a význam kontinentu</p> <p>Africké regiony /státy při pobřeží Středoziemního moře, tropická Afrika, Jižní Afrika</p> <p>Politická mapa Afriky</p> <p>Globální problémy/chudoba, nemoci, negramotnost, vysoká kojenecká úmrtnost</p> <p>Austrálie a Oceánie/poloha, rozloha, členitost pobřeží, historie, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje/</p> <p>Socioekonomické poměry – obyvatelstvo, nerostné suroviny, hospodářský význam, cestovní ruch</p>	
--	--	---	--

<p><i>Z-9-5-03: uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i></p>	<p>Austrálie ve světě, vyhledají informace o původních obyvatelích Austrálie. DV: Aktivně pracuje s tematickými mapami DV. využívá různých informačních zdrojů</p> <p>DV: porovná rozlohu Tichého oceánu s ostatními oceány, lokalizuje oblasti s největší sopečnou činností, vysvětlí její následky, lokalizuje Mariánský příkop jako nejhlubší místo v oceánu na světě.</p> <p>DV: popíše způsob vzniku ostrovů, vymezí oblasti Oceánie a porovná je z hlediska způsobu života, objasní příčiny rozvoje cestovního ruchu v této části světa</p> <p>DV porovná rozlohu Atlantského oceánu s ostatními oceány, vyvodí význam Golfského proudu pro podnebí Evropy, rozeznává činnosti člověka, které oceán nejvíce znečišťují, navrhne řešení, která by znečištění snížila DV: vysvětlí, proč je oblast pólu trvale pokryta ledem, jmenuje zástupce živočichů žijících v tomto oceánu i na jeho pobřeží</p> <p>DV: porovná rozlohu Antarktidy s rozlohou Evropy, vysvětlí pojem pevninský ledovec, vysvětlí, jakým způsobem živočichové v Antarktidě získávají potravu, hodnotí význam vědeckého výzkumu v Antarktidě, zapojení ČR do tohoto výzkumu DV: Porovná přírodní podmínky, hospodářské využití a možná ohrožení Antarktidy a Arktidy</p>	<p>Postavení Austrálie ve světě – australské nej Obyvatelstvo a hospodářství Oceánie</p> <p>Světový oceán Tichý oceán</p> <p>Atlantský oceán Indický</p> <p>Severní ledový oceán</p> <p>Polární oblasti – Antarktida a Arktida</p>	
<p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p>			

<p>Z-9-7-01: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p> <p>Z-9-7-02: aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p> <p>Z-9-7-03: uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	<p>DV: prakticky určí světové strany, vyhledá pomocí GPS přístroje souřadnice vybraných míst v okolí a zakreslí jednoduchý plán okolí školy, práce s buzolou</p>	<p>Praktické terénní cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografická exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů</p> <p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích</p>	
---	--	--	--

PŘEDMĚT: ZEMĚPIS
ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Regiony světa			
<p>Z-9-1-04: vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</p> <p>Z-9-3-01: rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p>	<p>DV: lokalizuje na mapě světadíl Severní a Jižní Amerika, porovná z hlediska polohy a rozlohy ostatními světadíly, vysvětlí časový posun mezi západní a východní polokoulí. Odvodí význam Panamského průplavu, jako důležité spojnice mezi Atlantským a Tichým oceánem</p> <p>DV: Popíše světadíl podle přírodních a socioekonomických ukazatelů</p> <p>D: Orientuje se na politické mapě světa</p> <p>DV: Pracuje aktivně s tematickými mapami</p>	<p>Amerika</p> <p>Poloha a rozloha Severní a Jižní Ameriky, historie</p> <p>Světový vliv Ameriky v oblasti politické, ekonomické, vojenské</p> <p>Reliéf, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo Severní a Jižní Ameriky</p> <p>Regiony – členění podle přírodních podmínek, jazykové a kulturní, hospodářské</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>Z-9-3-02: lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p> <p>Z-9-3-03: porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p>Z-9-3-04: zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<p>DV: Vysvětlí souvislost osídlení s přírodními poměry</p> <p>DV: porovná povrch jednotlivých částí Ameriky, zdůvodní, proč jsou v Americe zastoupena všechna podnebná pásma a přírodní krajiny vyhledá přírodní krajiny nejvíce využívané člověkem, uvede příklady jejich využití.</p> <p>DV: rozlišuje původní a přistěhovalé obyvatelé Ameriky, vysvětlí rozdíl mezi původním a současným životem amerických Indiánů, objasní, jakým způsobem se dostali do Ameriky Černoši a proč zde žije velký počet míšenců. Podle jazyků, kterými se v Americe mluví, určí oblasti Evropy, ze kterých přišlo nejvíce přistěhovalců. Vyhledá informace o starých indiánských civilizacích.</p> <p>DV: Podle jazyků, kulturních a ekonomických zvláštností dělí Ameriku do regionů Severní, Střední a Jižní Ameriky</p> <p>DV: vyhledá a prezentuje informace o Kanadě a USA</p> <p>DV: objasní, na jaké tradice navazuje život dnešních obyvatel Mexika. Vyhledá v mapě zemědělské plodiny, na kterých je závislé hospodářství většiny států této oblasti, vymezí hlavní oblasti turistického ruchu, připraví referát o vybrané zemi.</p> <p>DV: dělí státy J Ameriky podle polohy a přírodních podmínek do několika regionů, popíše z vlastní zkušenosti, které zemědělské plodiny se k nám dovážejí z této oblasti, vysvětlí pojem pampa, lokalizují oblast vhodnou k zemědělskému využití, vyhledají informace o vybraných státech/Brazílie, Argentina/, hodnotí</p>	<p>Obyvatelstvo Severní a Jižní Ameriky</p> <p>Americké regiony</p> <p>Kanada</p> <p>USA – význam pro světové hospodářství i globalizační procesy</p> <p>Střední a Jižní Amerika – struktura obyvatel, hospodářství, přehled států</p> <p>Vybrané státy: Mexiko, Brazílie, Argentina, Chile, Venezuela, Peru</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>problém kácení Amazonského pralesa, vyhledají nejnovější informace k tomuto problému DV: využívá různých informačních zdrojů</i>		
<p>Regiony světa - Asie</p> <p>Z-9-3-01: rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p> <p>Z-9-3-02: lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p> <p>Z-9-3-03: porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p>Z-9-3-04: zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p> <p>Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p>	<p><i>DV: lokalizuje na mapě světa kontinent Eurasie, vymezí hranici mezi Evropou a Asií, porovná rozlohu obou světadílů vzájemně i s ostatními světadíly DV: vymezí světadíl podle přírodních i socioekonomických ukazatelů</i></p> <p><i>DV: hodnotí přírodní podmínky Asie/popíše povrchové útvary, porovná části Asie z hlediska povrchu, vysvětlí výskyt podnebných pásem, stanoví faktory, které mají na podnebí Asie největší vliv - vysvětlí význam monzunových dešťů, vysvětlí význam některých asijských řek pro oblasti, kterými protékají, na základě Rozdílných podnebných pásem odvodí typy přírodních krajín Asie, vyhledá informace o endemických druzích živočichů a rostlin</i></p> <p><i>DV: vysvětlí rozmístění obyvatel Asie v souvislosti s přírodními podmínkami, hodnotí význam omezení porodnosti v některých státech, zejm. v Číně a rozdílnost kultury a náboženství v jednotlivých oblastech, porovná státy z hlediska vyspělosti, vysvětlí pojem asijský tygr, lokalizuje oblasti válečných konfliktů, vyhledá informace o některých státech, vymezí oblasti nejvíce navštěvované turisty a obhájí tento výběr. Z hlediska přírodních, kulturních a ekonomických zvláštností dělí Asii do několika oblastí</i></p> <p><i>DV: Porovnává různé národy a kultury a jejich přínos pro světovou civilizaci, včetně posouzení vlivu náboženství</i></p>	<p>Asie</p> <p>Poloha, rozloha, přírodní poměry – od mrtvého moře na střechu světa</p> <p>Obyvatelstvo a jeho zvláštnosti – nejlidnatější světadíl</p> <p>Rozdělení na regiony - jazykové, politické, náboženské, hospodářské</p> <p>Jihozápadní Asie /Izrael, Irák, Saúdská Arábie, Turecko/</p> <p>Střední Asie /Kazachstán, Kavkazské země, Afghánistán/</p> <p>Jižní Asie / Indie/</p> <p>Jihovýchodní Asie / Indonésie, Singapur, Malajsie, Vietnam/</p> <p>Východní Asie / Japonsko, Čína, S. a J. Korea</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: diskutuje o hospodářském potenciálu a jeho vlivu na ostatní části světa</i> <i>DV: Pracuje aktivně s tematickými mapami</i> <i>DV: využívá různých informačních zdrojů</i> <i>DV: Diskutuje o možnostech řešení mezinárodních krizí a konfliktů</i>		

PŘEDMĚT: ZEMĚPIS
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Regiony světa - Evropa			
<p><i>Z-9-3-01: rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</i></p> <p><i>Z-9-3-02: lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</i></p> <p><i>Z-9-3-03: porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</i></p> <p><i>Z-9-3-04: zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</i></p>	<p><i>DV: popíše přírodní a kulturně historické odlišnosti Evropy od Asie, a člení Eurasii na dva světadíly</i></p> <p><i>DV: Orientuje se v přírodních i socioekonomických aspektech světadílu</i></p> <p><i>DV: Využívá vlastních zkušeností z cest po Evropě, porovnává podnebí a povrch jednotlivých částí Evropy i s přírodními podmínkami ČR, na mapě lokalizuje hlavní povrchové útvary, důležité vodní toky, v souvislosti s podnebnými pásy odvodí typy přírodních krajin a hodnotí jejich využití člověkem</i></p> <p><i>DV: Vysvětlí význam a přínos různých národů a kultur</i></p> <p><i>DV: Porovná státy z hlediska vyspělosti, chápe význam Evropské unie, vyhledá informace o jejím sídle a hlavních institucích, dělí Evropu do těchto oblastí Jižní, Západní, Severní, Střední, Jihovýchodní a Východní, vyhledá informace o některých evropských státech, lokalizuje hlavní</i></p>	<p>Evropa</p> <p>Poloha, přírodní podmínky / povrch, vodstvo, podnebí/ Historický vývoj evropské civilizace</p> <p>Obyvatelstvo – struktura, přirozený pohyb obyvatel, migrace</p> <p>Hospodářství a politické rozdělení Evropy</p> <p>Územní a ekonomická spolupráce</p> <p>Regiony Evropy</p> <p>Jižní Evropa</p> <p>Severní Evropa</p> <p>Západní Evropa</p> <p>Střední Evropa</p> <p>Charakteristika jednotlivých regionů obsahuje:</p> <p>Poloha</p> <p>Povrch</p> <p>Podnebí a vodstvo</p> <p>Rostlinstvo a živočišstvo</p>	<p><i>VMEGS 1: <u>Evropa a svět nás zajímají: zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, tradice národů Evropy</u></i></p> <p><i>VMEGS 2: <u>Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, evropské krajiny, Evropa a svět, státní a</u></i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Z-9-4-06: lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	<p>oblasti turistického ruchu, pozná hlavní evropské kulturní památky</p> <p>DV: Zhodnotí hospodářský potenciál Evropy</p> <p>DV: Dokáže posoudit postavení jednotlivých států i jejich význam v regionu, hodnotit vzájemné odlišnosti a podobnosti</p> <p>DV: Využívá tematické mapy, aby určil hlavní oblasti osídlení a zaměření hospodářských činností v závislosti na podmínkách</p> <p>DV: vyhodnocuje informace o odpovědném a neodpovědném jednání ve vztahu ke krajně a životnímu prostředí, navrhne řešení ekologických problémů Evropy</p>	<p>Obyvatelstvo a sídla</p> <p>Ochrana přírody</p> <p>Hospodářství a jeho složky</p> <p>Vzájemné vztahy a spolupráce</p> <p>Státy jednotlivých regionů</p> <p>Význam jednotlivých států a jejich postavení ve světovém hospodářství a politice</p> <p>Srovnání politických zvláštností – státní zřízení, jazyky a kultury</p> <p>Ekologické problémy v Evropě a jejich řešení</p>	<p>evropské symboly, život Evropanů</p> <p>VMEGS 3: <i>Jsme Evropané: Evropská integrace, instituce Evropské unie</i></p>
Česká republika			
Z-9-6-03: hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	<p>DV: lokalizuje území České republiky na mapě Evropy, vymezí polohu ČR z různých hledisek, porovná rozlohu ČR s ostatními státy, objasní vznik současného území ČR z historického hlediska.</p>	<p>Česká republika</p> <p>Česká republika v Evropě</p> <p>Geografická poloha, rozloha, členitost ČR</p> <p>Vývoj státního území</p> <p>Obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky</p> <p>Hospodářství – rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství</p> <p>Transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady</p> <p>Služby, doprava ČR</p>	
Z-9-6-03: hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry,	<p>DV: stručně objasní geologický vývoj našeho území v jednotlivých geologických obdobích,</p>	<p>Přírodní poměry ČR a zdroje</p> <p>Ochrana krajiny a přírody</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</i>	<p><i>porovná některé povrchové útvary z hlediska jejich geologického stáří</i> <i>DV: Dělí povrch ČR z hlediska jeho tvarů do několika hlavních oblastí, hlavní povrchové tvary lokalizuje na mapě</i> <i>DV: objasní pojem hlavní evropské rozvodí, zhodnotí hustotu říční sítě, objasní význam vodních nádrží na praktických příkladech, chápe význam podpovrchové vody jako zdroje pitné vody na našem území, navrhne způsob ochrany čistoty vody, vyhledá informace o termálních a minerálních pramenech na našem území a jejich využití</i> <i>DV: lokalizuje na našem území oblasti nejúrodnějších půdních typů, uvádí příklady užití specifických půdních druhů/, chápe nutnost ochrany půdního fondu</i> <i>DV: objasní změnu skladby rostlinných živočišných druhů se změnou nadmořské výšky, popisuje jednotlivé vegetační stupně, vysvětlí pojem monokultura.</i> <i>DV: Vysvětlí nutnost ochrany přírody, vyhledá informace o nejdůležitějších chráněných oblastech. Na mapě vymezení oblasti s nejvíce poškozeným životním prostředím, určí hlavní příčiny tohoto stavu, u vybraných problémů navrhne jejich řešení</i> <i>DV: porovná počet obyvatel ČR s ostatními zeměmi, hodnotí hustotu zalidnění z hlediska přírodních podmínek, zařadí obyvatele ČR do příslušné národnostní skupiny, vysvětlí problém</i></p>	<p>Geologický vývoj ČR</p> <p>Sídelní poměry</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p><i>nízkého přirozeného přírůstku a stárnutí obyvatelstva</i></p> <p><i>DV: lokalizuje největší sídla na území ČR, vyhledá informace o některém z nich</i></p>		
<p><i>Z-9-4-04: porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</i></p>	<p><i>DV: porovná jednotlivá průmyslová odvětví z hlediska jejich zastoupení na našem území a z hlediska zaměstnanosti, uvede příklady zahraničních firem, které vstoupily do našeho průmyslu, lokalizuje hlavní průmyslové oblasti a hlavní průmyslová centra, uvádí příklady konkrétních výrobků</i></p> <p><i>DV: chápe význam zemědělství pro výživu obyvatel, uvádí konkrétní příklady z praktického života, vymezi hlavní zemědělské oblasti na základě přírodních podmínek, rozlišuje zemědělské výrobní typy, v závislosti na zemědělské produkci charakterizuje hlavní obory našeho potravinářství, uvádí příklady výrobků</i></p> <p><i>DV: odvodí z různých hledisek hlavní druhy dopravy používané na našem území, charakterizuje síť dopravních cest, vytýčí na mapě hlavní dopravní tepny, v jízdním řádu vyhledá dopravní spoj</i></p> <p><i>DV: hodnotí služby z hlediska jejich podílu na životní úrovni obyvatel, lokalizuje na mapě hlavní oblasti cestovního ruchu, vyhledá informace o některé z nich</i></p> <p><i>DV: uvádí příklady výrobků z oblasti dovozu i vývozu zboží, objasní nutnost ekonomické spolupráce mezi státy.</i></p>	<p>Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu</p> <p>Cestovní ruch</p> <p>Mezinárodní vztahy a hospodářská spolupráce</p>	
<p><i>Z-9-6-05: uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</i></p>	<p><i>Vysvětlí roli Evropské unie v současné Evropě, a postavení ČR v rámci EU</i></p>		

PŘEDMĚT: ZEMĚPIS
ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Česká republika, kraje a regiony			
<p><i>Z-9-1-04: vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</i></p> <p><i>Z-9-6-04: lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</i></p> <p><i>Z-9-6-01: vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</i></p> <p><i>Z-9-6-02: hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry</i></p>	<p><i>DV: dělí území ČR do 14 krajů. Předchozí poznatky využije k charakteristice jednotlivých krajů, kraje porovná z hlediska přírodních i socioekonomických podmínek, v jednotlivých krajích lokalizuje turistické cíle, vypracuje referát o některých z nich, připraví výlet</i></p>	<p>Regiony ČR – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu</p> <p>Kraje ČR Praha – hlavní město, její význam Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina, Moravskoslezský, Zlínský, Olomoucký, Jihomoravský kraj Přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech ČR součástí evropského i světového dění Kam se podívat a proč?</p> <p>Místní region Zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéra)</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</i>			
Společenské a hospodářské prostředí			
<p><i>Z-9-1-01: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</i></p> <p><i>Z-9-1-02: používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</i></p> <p><i>Z-9-1-03: přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</i></p> <p><i>Z-9-4-01: posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby</i></p>	<p>DV: Vysvětlí příčiny rozmístění obyvatel na Zemi v závislosti na přírodních podmínkách</p> <p>DV: Využívá tematických map, tabulek, grafů s údaji o rozmístění, počtech a pohybu obyvatelstva, o sídlech a hospodářské činnosti v celosvětovém měřítku</p> <p>DV: Objasní hlavní příčiny a trendy migrace obyvatelstva ve světě</p> <p>DV: respektuje vzájemné odlišnosti jednotlivých skupin obyvatel ve světě, dokáže charakterizovat základní znaky jejich jedinečnosti</p> <p><i>DV: Vysvětlí příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva na Zemi, objasní pojem přirozený přírůstek, lokalizují oblasti nejvíce užívaných jazyků, prezentuje vlastní poznatky a zkušenosti týkající se křesťanství/svátky, církevní stavby apod./, porovná s ostatními náboženstvími světa, navrhne řešení problému negramotnosti ve světě, objasní pojem urbanizace, porovná typy sídel v jednotlivých částech světa, porovná klady a zápory života ve městě a na vesnici</i></p> <p><i>DV: hodnotí význam průmyslu pro život lidí, z praktického života uvádí příklad výrobků a průmyslových firem z jednotlivých odvětví, odvodí nutnost spolupráce mezi jednotlivými odvětvími, vytýčí nejrychleji se rozvíjející</i></p>	<p>Obyvatelstvo světa</p> <p>Základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky</p> <p>Rozmístění obyvatelstva ve světě, růst obyvatelstva a zajištění jeho výživy, stěhování, zaměstnanost, rasy, národy, jazyky, náboženství</p> <p>Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace</p> <p>Venkovská a městská sídla Územní struktura měst, funkce měst</p>	<p><i>MKV 3: <u>Etnický původ</u>: odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české republice a evropské společnosti, různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa</i></p>

<p><i>a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</i></p> <p><i>Z-9-4-02: posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</i></p>	<p><i>průmyslová odvětví, objasní a na praktických příkladech dokáže nutnost šetření nerostnými surovinami, hodnotí dopad jednotlivých druhů průmyslu na životní prostředí, lokalizuje nejprůmyslovější oblasti světa</i></p> <p><i>DV: Porovnává země světa dle hospodářské vyspělosti</i></p> <p><i>DV: Uvádí příklady výhodné spolupráce mezi zeměmi Evropy a světa</i></p> <p><i>DV: Vybírá informace z dostupných zdrojů</i></p> <p><i>DV: Analyzuje informace, vyčleňuje z nich podstatné a předává je ostatním žákům</i></p> <p><i>DV: Připraví samostatně stručnou prezentaci určitého jevu</i></p> <p><i>DV: DV: Diskutuje o daném problému, formuluje a obhajuje vlastní názor na různé geografické jevy</i></p>	<p>Světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně</p> <p>Světová průmyslová výroba</p> <p>Těžba surovinových zdrojů</p>	
Zemědělství			
<p><i>Z-9-4-03: zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</i></p> <p><i>Z-9-4-04: porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</i></p>	<p><i>DV: na příkladech vysvětlí význam zemědělství pro výživu lidí, objasní závislost zemědělství na přírodních podmínkách, rozlišuje rostlinnou a živočišnou zemědělskou výrobu</i></p>	<p>Světové zemědělství a rybolov</p>	
Doprava, služby a cestovní ruch			
<p><i>Z-9-4-04: porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</i></p>	<p><i>DV: porovná jednotlivé druhy dopravy z různých hledisek, na mapě lokalizuje příklady dopravních cest a dopravních uzlů.</i></p> <p><i>DV: Naplňuje zahraniční cestu s využitím různých druhů dopravy</i></p> <p><i>DV: na příkladech objasní rostoucí význam služeb v životě člověka, hodnotí místo bydliště z hlediska zastoupení služeb</i></p> <p><i>DV: Připraví návrh programu pobytu u nás i v zahraničí</i></p>	<p>Doprava</p> <p>Služby</p> <p>Cestovní ruch</p>	

<p>Mezinárodní spolupráce <u>Z-9-4-05:</u> Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</p> <p><u>Z-9-4-06:</u> lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p>	<p><i>DV: popisuje praktické příklady spolupráce mezi zeměmi, vysvětlí nutnost znalosti cizích jazyků, uvádí různé formy komunikace a různé zdroje informací, na příkladech některých mezinárodních organizací/OSN, EU... /</i> <i>DV: Shrne politické a hospodářské postavení ČR v EU a ve světě</i> <i>DV: vysvětlí některé příčiny nízkého ekonomického rozvoje vybraných zemí, vytýčí hlavní problémy těchto zemí, navrhne řešení některých z nich</i> <i>DV: charakterizuje na příkladech život lidí ve vyspělých zemích, porovná s životem u nás</i> <i>DV: orientuje se na politické mapě světa</i> <i>DV: Posuzuje aktuální politické dění ve světě</i> <i>DV: Lokalizuje politické, náboženské a národnostní konflikty a nebezpečí</i> <i>DV: Uvede příklady projevů globalizace, zná jejich klady i zápory</i> <i>DV: Vysvětluje příčiny ohrožení lidstva a lokalizuje hlavní zdroje ohrožení</i> <i>DV: Hodnotí postavení člověka v ekosystému</i></p>	<p>Regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace států); geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska, terorismus</p> <p>Politická mapa současného světa Integrace světa Mezinárodní organizace Státní hranice Státní zřízení a správní členění Způsob vlády</p>	
<p>Životní prostředí</p>			
<p><u>Z-9-5-01:</u> porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</p> <p><u>Z-9-5-02:</u> uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p>	<p><i>DV: na mapě lokalizuje oblasti s nejvíce a nejméně zasaženým životním prostředím, u vybraných oblastí hodnotí příčiny jejich narušení,</i></p> <p><i>DV: Popíše činnost organizací zabývajících se ochranou životního prostředí</i> <i>DV: Posuzuje možnosti ochrany životního prostředí, zaujímá v tomto směru konstruktivní postoje</i></p>	<p>Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin</p> <p>Vztah přírody a společnosti – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva Obnovitelné a neobnovitelné zdroje Globální změny klimatu</p>	

<i>Z-9-5-03: uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i>		Ohrožení vod, atmosféry, půd Likvidace odpadů, recyklace Systém péče o životní prostředí v ČR	
--	--	---	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Hudební výchova

Charakteristika 1. stupeň

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti oboru hudební výchova.

V počáteční etapě základního vzdělání si klade hudební výchova za cíl vzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností. Hudební výchova je charakterizována jako činnostní, tvořivý proces. Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti i vlastního experimentování.

Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku specificky s ohledem na vrozené hudební vlohy každého žáka k:

- rozvoji hudebního sluchu
- rozvoji hudebního a emocionálního citění
- objevování souvislostí mezi slovním a hudebním rytmem a pohybovým vyjádřením (pohyb je prostředkem pro rozvíjení všech hudebních činností)
- práci s hudebně nerozvinutými žáky
- postupnému vytváření a upevňování základních pěveckých návyků

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;

chápaní umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;

spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;

uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;

zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápaní procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení tím, že učitel žáka seznamuje se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové, pohybové) a vše podpoří osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů: žák se nenechá odradit počátečním nezdarem tím, že učitel se snaží najít příčiny neúspěchu a citlivým přístupem za pomoci dětského kolektivu je pomáhá odstraňovat a následně rozvíjet kvalitu hlasových, pohybových dovedností jedince. Podpoří ho důvěrou.

Kompetence komunikativní: žák se učí dialogu se spolužáky, s učitelem, učí se rozumět a používat komunikační prostředky hudby tím, že: učitel učí žáka porozumět a pracovat s notovým záznamem, vysvětlí a na konkrétních příkladech ukáže, že skladba nebo píseň může být i osobním sdělením, poselstvím pro druhé.

Kompetence sociální a personální: žák si začíná uvědomovat osobní zodpovědnost v rámci kolektivu, aktivně se zapojuje do kolektivních činností tím, že učitel vybírá vhodné hudebně pohybové hry s rytmicko melodickým doprovodem, připravuje různé soutěže, kvízy, které vyžadují práci ve skupině, pomáhá žákovi získat pocit potřebnosti, důležitosti, sebedůvěry.

Kompetence občanské: žák si začíná uvědomovat své povinnosti i svá práva, začíná si vytvářet svůj osobní vztah k instituci, kterou je škola, obec tím, že učitel navštěvuje se žáky hudební besedy, divadelní představení, zajistí návštěvu koncertu v ZUŠ, připravuje se žáky veřejná vystoupení pro rodiče, pro děti z mateřské školky, pro staré lidi v domech s pečovatelskou službou apod.

Kompetence pracovní: žák si osvojuje základní hygienické, pracovní návyky, tím, že učitel ho seznamuje se základy hlasové hygieny, učí správnému držení těla při zpěvu, demonstuje mu možnosti práce s lidským hlasem.

Učební plán předmětu Hudební výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	celkem
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem

HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 1.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>HV-3-1-01: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i></p> <p><i>HV-3-1-02: rytmitizuje melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i></p>	<p><i>DV: zpívá intonačně a rytmicky jednoduché písně</i></p> <p><i>DV: melodizuje krátký úsek textu/říkadlo</i> <i>DV: rytmitizuje jednoduché texty</i></p>	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), • hlasová hygiena • rozšiřování hlasového rozsahu <p>Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</p> <p>Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>HV-3-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i>	<i>DV: s pomocí učitele realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů</i>	Instrumentální činnosti: Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře <ul style="list-style-type: none"> • hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), 	
<i>HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	<i>DV: porovná dva tóny lišící se některou ze svých kvalit</i>	Poslechové činnosti: <ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů – délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny – souzvuk, akord 	
<i>HV-3-1-04: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo</i>	<i>DV: spontánně reaguje pohybem na hudbu</i>	Hudebně pohybové činnosti: <ul style="list-style-type: none"> • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků • orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 	

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 1. ročníku směřuje k těmto cílům:

- žák se učí hravou formou pracovat s dechem, hlasem, učí se tvořit hlavový tón
- žák je veden k čistému a rytmicky přesnému zpěvu intonačně jednoduchých písní
- učí se sluchem postihnout správné znění svého hlasu i svých spolužáků
- rytmizace a melodizace textu vede k pochopení, že se dá lidská řeč zapsat i v jiné podobě než slovní
- učí se poznávat rytmicky melodické nástroje Orffova instrumentáře a seznámí se s nejjednoduššími technikami doprovodu, učí se jednoduchými pohybovými prvky vyjádřit průběh melodie, zaznamenat rytmické a tempové změny

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA ROČNÍK: 2.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>HV-3-1-01: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu</i></p> <p><i>HV-3-1-02: rytmičuje melodizuje jednoduché text, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i></p>	<p><i>DV: zpívá intonačně a rytmicky jednoduché písně</i></p> <p><i>DV: melodizuje krátký úsek textu/říkadlo</i> <i>DV: rytmičuje jednoduché texty</i></p>	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), • hlasová hygiena • rozšiřování hlasového rozsahu <p>Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu</p> <p>Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách</p>	
<p><i>HV-3-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i></p>	<p><i>DV: realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů</i></p>	<p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře • hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) 	
<p><i>HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i></p> <p><i>HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje</i></p>	<p><i>DV: stručně verbálně popíše průběh melodie</i></p> <p><i>DV: vyjádří vybrané charakteristiky hudebního proudu v základních protikladech</i></p> <p><i>DV: sluchově rozliší základní skupiny nástrojů</i></p>	<p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj 	
<p><i>HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové</i></p>	<p><i>DV: v grafickém zápisu rozpozná výrazné změny dynamiky</i></p>	<p>Hudebně teoretické znalosti:</p> <p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů – délka, síla, barva, výška 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>a dynamické změny v proudu znějící hudby</i>	<i>DV: rozliší 2/4 a 3/4 takt</i>	<ul style="list-style-type: none"> vztahy mezi tóny – souzvuk, akord záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně 	
<i>HV-3-1-04: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku</i>	<i>DV: spontánně reaguje pohybem na znějící hudbu, vyjadřuje vlastnosti hudby</i> <i>DV: s pomocí učitele se snaží pohybem vyjádřit metrum, tempo, dynamiku</i>	Hudebně pohybové činnosti: <ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance 	

Cílové zaměření předmětu v 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k:

- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- k intonačně čistému a rytmicky přesnému zpěvu písně
- schopnosti převádět lidskou řeč do rytmu a melodie, graficky ji zapsat (rytmizace a melodizace říkadel)
- rozvíjení tvořivosti, rytmického a harmonického cítění pomocí hry na dětské rytmicky – melodické nástroje Orffova instrumentáře
- schopnosti pohybem reagovat na hudbu, osvojují si základní pohybové dovednosti
- seznámení s výrazovými prostředky hudby pomocí hudebních pohádek

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA ROČNÍK: 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>HV-3-1-01: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu</i>	<i>DV: zpívá lidové, umělé i populární písně pro děti s uplatněním základních pěveckých návyků</i>	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. • intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) 	
<p><i>HV-3-1-02: rytmitizuje melodizuje jednoduché text, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i></p> <p><i>HV-3-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře</i></p>	<p><i>DV: naznačí rytmus, metrum a pulsaci písně</i></p> <p><i>DV: samostatně rytmitizuje a melodizuje jednoduchý text</i></p> <p><i>DV: samostatně realizuje jednoduchý rytmický doprovod na některý z Orffových nástrojů</i></p>	<p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. • rytmitizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a–b) 	
<i>HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné</i>	<i>DV: popíše průběh melodie</i>	<p>Poslechové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů – délka, síla, barva, výška 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i></p> <p><i>HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i></p>	<p><i>DV: zachytí výrazné změny tempa a dynamiky</i> <i>DV: rozliší tóninu dur a moll</i></p> <p><i>DV: rozpozná základní hudební nástroje</i> <i>DV: rozliší skladby vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> vztahy mezi tóny – souzvuk, akord hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková) 	
<p><i>HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i></p>	<p><i>DV: v grafickém zápisu rozliší noty/tóny a porovná jejich jednotlivé kvality</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně 	
<p><i>HV-3-1-04: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i></p>	<p><i>DV: pohybem v prostoru vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie</i></p>	<p>Hudebně pohybové činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<i>DV: samostatně reprodukuje pohyby při tanci či pohybových hrách</i>	<p>pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</p> <ul style="list-style-type: none"> orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 	

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 3. ročníku směřuje k:

- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- dovednosti intonovat píseň s melodickou oporou hudebního nástroje na základě individuálních schopností
- získání zkušeností se čtením notového zápisu, učí se grafickému záznamu not
- poznávání výrazových prostředků hudby (tempové, dynamické změny)
- nácviku jednoduché, nenáročné techniky hry na dětské nástroje Orffova instrumentáře
- seznámení s lidovým tancem a s jednoduchými tanečními kroky

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA ROČNÍK: 4.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>HV-3-1-01: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	<p><i>DV: zpívá lidové, umělé a populární písně pro děti dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje základní pěvecké návyky</i></p> <p><i>DV: zpívá vícehlas, kánon</i></p>	<p>Vokální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>HV-3-1-02: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i></p>	<p><i>DV: orientuje se v zápisu jednoduché písně</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně 	
<p><i>HV-3-1-03: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i></p> <p><i>HV-3-1-05: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i></p>	<p><i>DV: naznačí rytmus a metrum písně</i></p> <p><i>DV: vytváří a realizuje jednoduché rytmické doprovody písní pomocí hry na tělo nebo Orffových nástrojů</i></p> <p><i>DV: vytváří a realizuje za pomoci učitele jednoduché rytmické přede hry, mezihry a dohry</i></p> <p><i>DV: provádí elementární rytmické improvizace</i></p>	<p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a–b) záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické změny</i>	<i>DV: rozpozná výrazné melodické, rytmické, tempové a dynamické změny v proudu hudby DV: identifikuje vybrané hudební nástroje DV: stručně verbálně vyjádří základní charakter skladby</i>	Poslechové činnosti: <ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů – délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny – souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu 	
<i>HV-3-1-02: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	<i>DV: orientuje se v zápisu jednoduché písně</i>	Hudebně teoretické znalosti: <ul style="list-style-type: none"> • záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů • záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně 	
<i>HV-3-1-04: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	<i>DV: rozlišuje hudební styly a žánry, hudební formy DV: vlastními slovy popíše hudební dílo</i>	<ul style="list-style-type: none"> • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. • hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace • interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková) <p>Hudebně pohybové činnosti:</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>HV-3-1-07: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	<i>DV: určí základní charakteristické prvky vybraných tanců</i> <i>DV: předvede některé základní taneční kroky</i>	<ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 	

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu ve 4. ročníku směřuje k:

- upevňování návyků správné hlasové hygieny
- intonačně čisté a rytmicky přesné interpretaci písně
- vytváření základů dvojhlasého zpěvu (kánon, držené prodlevové tóny), i s oporou melodického nástroje
- dalšímu prohloubení znalostí o hudbě českých i světových skladatelů
- seznámení se základy hudební teorie, k dovednosti orientovat se v notovém zápise
- schopnosti pohybem sdělovat své pocity, nálady

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA ROČNÍK: 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>HV-3-1-01: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i>	<i>DV: zpívá lidové, umělé a populární písně pro děti dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, uplatňuje základní pěvecké návyky</i>	Vokální činnosti: <ul style="list-style-type: none"> pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>HV-3-1-02: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i></p>	<p><i>DV: zpívá vícehlas, kánon</i></p> <p><i>DV: orientuje se v zápisu jednoduché písně</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. • intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) • záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně 	
<p><i>HV-3-1-03: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i></p> <p><i>HV-3-1-05: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i></p>	<p><i>DV: naznačí rytmus a metrum písně</i></p> <p><i>DV: vytváří a realizuje jednoduché rytmické doprovody písní pomocí hry na tělo nebo Orffových nástrojů</i></p> <p><i>DV: vytváří a realizuje za pomoci učitele jednoduché rytmické přede hry, mezihry a dohry</i></p> <p><i>DV: provádí elementární rytmické improvizace</i></p>	<p>Instrumentální činnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. • rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, mezihry a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a–b) • záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické změny</i>	<i>DV: rozpozná výrazné melodické, rytmické, tempové a dynamické změny v proudu hudby DV: identifikuje vybrané hudební nástroje DV: stručně verbálně vyjádří základní charakter skladby</i>	Poslechové činnosti: <ul style="list-style-type: none"> • kvality tónů – délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tóny – souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu 	
<i>HV-3-1-02: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not</i>	<i>DV: orientuje se v zápisu jednoduché písně</i>	Hudebně teoretické znalosti: <ul style="list-style-type: none"> • záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů • záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně 	
<i>HV-3-1-04: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i>	<i>DV: rozlišuje hudební styly a žánry, hudební formy DV: vlastními slovy popíše hudební dílo</i>	<ul style="list-style-type: none"> • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. • hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace • interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková) 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>HV-3-1-07: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</i>	<i>DV: určí základní charakteristické prvky vybraných tanců</i> <i>DV: předvede některé základní taneční kroky</i>	Hudebně pohybové činnosti: <ul style="list-style-type: none"> taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 	

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

- upevnování návyků v oblasti hlasového výcviku, hlasové hygieny
- upevnování intonačních dovedností a jejich využití při nácviu intonačně jednoduché písně nebo její části
- využití individuálních instrumentálních dovedností při doprovodu písně (žáci navštěvující ZUŠ)
- schopnosti zapsat jednoduchou slyšenou melodii, rytmus
- poznávání děl našich i světových hudebních skladatelů
- orientaci v hudebních žánrech (klasická hudba, chrámová hudba, jazz, spirituál, country)

Charakteristika 2. stupeň ZŠ

V předmětu **Hudební výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, oboru hudební výchova.

Předmět **Hudební výchova** je zaměřen na rozvoj hudebnosti žáků prostřednictvím hudebních činností (zpěv, poslech, hra na jednoduché hudební nástroje, pohyb) a vytváření jejich vztahu k hudbě a umění. Z hlediska obsahu je výuka v 6. a 7. ročníku zaměřena především na zpěv, hru na jednoduché hudební nástroje a hudebně pohybovou výchovu. Svůj hudební projev žáci postupně kultivují a vytvářejí si na něj kritický náhled. V 8. a 9. ročníku žáci získávají ucelený přehled o dějinách hudby. Konkrétní hudební materiál (písně, poslechové skladby, apod.) volí vždy učitel dle dispozic a zájmů konkrétní třídy. Ve vzdělávacím předmětu Hudební výchova je výuka směřována k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o hudbu a umění;

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

- využití a rozvíjení přirozené hudebnosti žáků prostřednictvím hudebních aktivit;
- vytváření potřeb hudbu aktivně vyhledávat;
- kritickému hodnocení hudby podle objektivních i subjektivních měřítek.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Cílové zaměření v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů a vztahů v mnohotvárném světě.

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Umění a kultura** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Žák samostatně vyhledává a třídí informace a využívá je v tvůrčích činnostech ve škole i v praktickém životě, operuje s běžnými termíny, znaky a symboly, ústrojně propojuje poznatky o hudbě s jinými druhy umění a dalšími společenskovedními oblastmi; tím, že: Učitel zadává vhodné texty k samostudiu, podněcuje žáky k vyhledávání a třídění informací, analýze a syntéze jevů

Kompetence k řešení problémů: Žák kriticky zhodnotí umělecké výkony svoje, svých spolužáků i výkonných umělců, svůj názor podpoří vhodnými argumenty; tím, že: učitel umožňuje žákům aktivní hudební projevy (zpěv, hra na jednoduché hudební nástroje) i poslech ze záznamu, navštěvuje se žáky živá vystoupení, podněcuje k analýze a syntéze hudebních děl. Učitel vede žáky k formulování názorů.

Kompetence komunikativní: Žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory o hudbě, vyjadřuje se výstižně, souvisle, kultivovaně. Žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse o hudebních dílech a výkonech, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje. Žák se v hrubých obrysech orientuje v notovém záznamu; tím, že: Učitel vede žáky k tvoření otázek, hledání a posuzování odpovědí a vyhledávání souvislostí mezi jevy. Umožňuje žákům přednést připravené i nepřípravené promluvy před třídou a práci v týmu vyžadující komunikaci. Učitel realizuje se žáky aktivní hudební projevy (zpěv, hra na jednoduché hudební nástroje) a poslech ze záznamu, navštěvuje s nimi živá vystoupení. Učitel podněcuje žáky k analýze a syntéze hudebních děl, vede žáky k formulování názorů.

Kompetence sociální a personální: Žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi, respektuje různá hlediska; tím, že: Učitel vede žáky k tvoření otázek, hledání a posuzování odpovědí a vyhledávání souvislostí mezi jevy, umožňuje žákům přednést připravené i nepřípravené promluvy před třídou a práci v týmu vyžadující komunikaci. Zadává týmové úkoly pro práci ve škole i pro domácí přípravu.

Kompetence občanské: Žák respektuje přesvědčení druhých lidí. Žák respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění; tím, že učitel diskutuje se žáky o hudbě, poslouchá s nimi hudební díla ze záznamu, navštěvuje s nimi živá představení.

Kompetence pracovní: Žák používá jednoduché hudební nástroje, event. jednoduchou audiotechniku; tím, že učitel realizuje se žáky samostatné hudební projevy, vede je k samostatnému poslechu hudby.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách

HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého

HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace

HV-9-1-04 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů

HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu

HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku

HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami

HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i></p> <p><i>HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i></p>	<p><i>DV: zpívá dle svých dispozic kvalitně jednohlasé písně různých stylů a žánrů, uplatňuje získané pěvecké dovednosti</i></p> <p><i>DV: zazpívá k písni vhodný dvojhlas</i></p> <p><i>DV: zazpívá píseň rytmicky správně, uplatňuje rytmické dovednosti</i></p> <p><i>DV: zazpívá píseň podle jejího notového zápisu</i></p>	<p>Vokální činnosti</p> <p>- pěvecký a mluvní projev rozšiřování hlasového rozsahu vícehlasý a jednohlasý zpěv</p> <p>- intonace a vokální improvizace diatonické postupy v durových i mollových tóninách</p> <p>- hudební rytmus odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby</p> <p>- orientace v grafickém záznamu vokální skladby notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby</p> <p>- reprodukce tónů</p> <p>– reflexe vokálního projevu vlastní vokální projev a vokální projev ostatních</p> <p>transpozice melodie</p>	
<p><i>HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i></p>	<p><i>DV: zvolí k písni vhodný doprovodný prostředek</i></p> <p><i>DV: navrhne vhodný doprovod a realizuje ho</i></p> <p><i>DV: dle svých schopností obměňuje doprovod písně</i></p> <p><i>DV: realizuje své představy pomocí hudebního nástroje</i></p>	<p>Instrumentální činnosti</p> <p>- hra na hudební nástroje hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře</p> <p>– záznam hudby noty</p> <p>- tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>HV-9-1-05: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i>	<i>DV: na základě osvojených hudebně-pohybových dovedností zvolí vhodné pohybové vyjádření znějící hudby a předvede je</i>	Hudebně-pohybové činnosti – pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla pantomima, improvizace vlastní pohybové ztvárnění	
<i>HV-9-1-06: orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</i>	<i>DV: verbálně popíše charakter hudby a jeho změny</i> <i>DV: označí výrazné prvky v proudu hudby</i>	Poslechové činnosti postihování hudebně výrazových prostředků pohyb melodie zvukomalba, dušmalba	

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- rozvoji individuálních hudebních schopností a dovedností
- kultivaci pěveckého projevu
- využití jednoduchých hudebních nástrojů
- pohybovému vyjádření znějící hudby
- elementární analýze poslechových skladeb

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i></p> <p><i>HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i></p>	<p><i>DV: na základě objektivních i subjektivních měřítek dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i></p> <p><i>DV: získané pěvecké dovednosti uplatňuje v mluvním projevu</i></p> <p><i>DV: zazpívá píseň rytmicky správně, uplatňuje rytmické dovednosti</i></p> <p><i>DV: převádí melodii z nezpěvné do zpěvné polohy</i></p> <p><i>DV: dokáže ocenit projev svůj i projev ostatních</i></p>	<p>rozšiřování hlasového rozsahu hlasová hygiena hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy mutace deklamace improvizace jednoduchých hudebních forem</p> <p>- hudební rytmus využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu – rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy – reflexe vokálního projevu využití jiné hudební činnosti hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti</p>	
<p><i>HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i></p>	<p><i>DV: dle svých individuálních schopností reprodukuje hlavní myšlenky vybraných skladeb</i></p>	<p>Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní jednoduchých skladeb)</p>	
<p><i>HV-9-1-05: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a</i></p>	<p><i>DV: na základě osvojených hudebně-pohybových dovedností zvolí vhodné</i></p>	<p>Hudebně-pohybové činnosti – orientace v prostoru</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i>	<i>pohybové vyjádření znějící hudby a předvede je</i> <i>DV: zvládne taneční kroky základních tanců</i>	rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách – pohybový doprovod znějící hudby Taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění	
<i>HV-9-1-O6: orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</i>	<i>DV: slovně charakterizuje hudební dílo</i>	Poslechové činnosti – hudební dílo a jeho autor	

Cílové zaměření předmětu v 7. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 7. ročníku směřuje k:

- rozvoji individuálních hudebních schopností a dovedností
- kultivaci pěveckého projevu
- využití jednoduchých hudebních nástrojů
- elementární analýze poslechových skladeb

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA

ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i></p> <p><i>HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i></p>	<p><i>DV: dle svých schopností se pokouší realizovat píseň na základě nabytých znalostí o typických rysech daného stylu/žánru</i></p>	<p>Vokální činnosti</p> <p>- pěvecký a mluvní projev rozšiřování hlasového rozsahu techniky vokálního projevu (scat, falzet), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách</p>	
<p><i>HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i></p>	<p><i>DV: rozpozná důležité výrazové (popř. formotvorné) prostředky ve skladbě</i></p>	<p>Instrumentální činnosti</p> <p>- hra na hudební nástroje nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)</p> <p>- vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální</p>	
<p><i>HV-9-1-05: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i></p>	<p><i>DV: na základě osvojených hudebně-pohybových dovedností zvolí vhodné pohybové vyjádření znějící hudby a předvede je</i></p>	<p>Hudebně-pohybové činnosti-</p> <p>– orientace v prostoru rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p>	
<p><i>HV-9-1-08: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</i></p> <p><i>HV-9-1-07: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a</i></p>	<p><i>DV: verbálně charakterizuje základní stylová období</i></p> <p><i>DV: ve slyšené hudbě identifikuje některé z prvků daného období</i></p>	<p>Poslechové činnosti</p> <p>– orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby pravidelnost, nepravidelnost hudební formy</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</i>	<i>DV: zařadí vybrané skladby do příslušného stylového období na základě jejich charakteristických znaků</i>	<p>– hudební dílo a jeho autor hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi</p> <p>– hudební styly a žánry chápaní jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům</p>	

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- rozvoji individuálních hudebních schopností a dovedností
- formální a sémantické analýze poslechových skladeb
- vytvoření základního přehledu o dějinách hudby, hudebních stylech a žánrech

PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA ROČNÍK: 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>HV-9-1-01: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i>	<i>DV: dle svých schopností realizuje píseň v souladu s nabytými znalostmi o typických rysech daného stylu /žánru</i>	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev rozšiřování hlasového rozsahu - hudební rytmus využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu	
<i>HV-9-1-02: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých</i>	<i>DV: dle svých možností se pokouší některý z charakteristických znaků obměnit a porovnává výsledky</i>		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i>		– rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti Zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu	
<i>HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i>	<i>DV: Dle svých nabytých schopností obměňuje doprovod písně</i> <i>DV: Realizuje své představy pomocí hudebního nástroje</i>	Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje - záznam hudby způsoby záznamu hudby – vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje	
<i>HV-9-1-05: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i>	<i>DV: na základě osvojených hudebně-pohybových dovedností zvolí vhodné pohybové vyjádření znějící hudby a předvede je</i>	Hudebně-pohybové činnosti- - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické – orientace v prostoru rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>HV-9-1-08: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</i></p> <p><i>HV-9-1-07: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</i></p> <p><i>HV-9-1-06: orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</i></p>	<p><i>DV: porovná charakteristické prvky skladby s charakteristickými prvky jiných uměleckých děl téhož uměleckého stylu/žánru</i></p> <p><i>DV: zhodnotí skladbu podle objektivních i subjektivních měřítek</i></p>	<p>Poslechové činnosti</p> <p>– orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby významné sémantické prvky užitě ve skladbě a jejich význam pro pochopení hudebního díla</p> <p>– hudební dílo a jeho autor (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)</p> <p>– interpretace znějící hudby slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí</p>	

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- rozvoji individuálních hudebních schopností a dovedností
- formální a sémantické analýze poslechových skladeb
- vytvoření základního přehledu o dějinách hudby, hudebních stylech a žánrech
- vytváření kritických názorů o hudebních dílech a uměleckých výkonech

Výtvarná výchova

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Výtvarná výchova se učí jako samostatný předmět ve všech ročnících, ale ve většině ostatních předmětů učitelé využívají mezipředmětové vztahy a souvislosti. Každou výtvarnou tvorbou člověk objevuje sám sebe a výtvarným dílem pomáhá učitel žákovi uvědomovat si své vnitřní pocity a pohnutky. Vede žáka k poznávání skutečnosti, která ho obklopuje, učí ho přes jeho výtvarné vyjádření vidět svět, tušit za jeho povrchem jiné, hlubší rozměry. Směřuje žáka ke zvládnutí technik malby, kresby a plastického vyjádření. Rozvíjí jeho výtvarné schopnosti, dovednosti a estetické vnímání skutečnosti. V tomto předmětu se žáci seznámí s různými druhy výtvarných technik. A umožní jim porozumět různým materiálům, možnostem těchto materiálů a nástrojů při uplatňování ve výtvarné práci.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	1	1	1	2	2	7	2	2	1	1	6

Místo realizace

- kmenové třídy
- odborná učebna
- mimo budovu školy – např. výstavní síně, muzea

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – samostatná práce, skupinové práce
- beseda nad ilustracemi, uměleckým dílem
- návštěva výstav, muzea

Kompetence k učení

- žáci si záměrně osvojují a rozvíjejí dispozice k výtvarně estetickým o skutečnostech, samostatně pozorují a vnímají realitu a výtvarná díla (ilustrace), vizuálně a obrazně se vyjadřují

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení výtvarného problému, správně používají nástroje, materiály a vybavení

Kompetence komunikativní

- žáci si obohacují slovní zásobu o odborné termíny z výtvarné oblasti, hodnotí na základě kritérií výtvarné dílo své i svých spolužáků, prezentují svá výtvarná díla a práce, vnímají vlastní pokrok

Kompetence sociální a personální

- žáci naslouchají, respektují názory a práci druhých spolužáků, organizují práci ve skupinách, stanoví si postup práce, vyberou vhodné pomůcky a materiály, zvolí vhodnou techniku

Kompetence občanské

- žáci ctí umění, tradice a kulturní hodnoty, vytvářejí si názor a postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní

- žáci dodržují obecná pravidla bezpečnosti a hygieny práce

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky

VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností

VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)

VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model

VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy

VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)

VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků

VV-9-1-02 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie

VV-9-1-03 užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace

VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření

VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu

VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

VV-9-1-07 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů

VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 1. až 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
VV-3-1-01 Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie,	DV: Rozeznává barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá odlišné odstíny, pojmenuje je v přirovnání	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI	

<p><i>tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i></p>	<p><i>DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je pojmenovat a použít ve vlastním obrazném vyjádření</i></p> <p><i>DV: Pomocí přiřazení a přirovnání dovede charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt)</i></p> <p><i>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat prvky použité ve vlastním vyjádření a jednoduše zdůvodnit jejich užití</i></p> <p><i>DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus) - uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti a velikosti - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize 	
<p><i>VV-3-1-02: V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objem, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i></p> <p><i>VV-3-1-03 Vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i></p>	<p><i>DV: Vyjádří své různé prožitky, emoce, pocity – využije k tomu různé prostředky a jejich kombinace</i></p> <p><i>DV: Vybírá z nabídnutých rozličných materiálů, technik a formátů</i></p> <p><i>DV: Dovede se vyjádřit i slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu</i></p> <p><i>DV: Vnímá pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací</i></p>	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, 	<p><u><i>EV 1,2,3</i></u></p>

	<p><i>prostředek</i></p> <p><i>DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový</i></p> <p><i>DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření</i></p> <p><i>DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru i exteriéru budov a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci</i></p> <p><i>DV: Vnímá a vlastním VOV vyjadřuje proměny prostředí (počasí, světlo, teplo, den, noc) a nálady (radost, smutek, přátelství, osamělost)</i></p> <p><i>DV: K situaci, vyjádřené vlastním VOV dovede vyprávět příběh. Citlivě a pozorně naslouchá příběhům ostatních</i></p>	<p>dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p>	
<p><i>VV-3-1-04</i> <i>Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i></p> <p><i>VV-3-1-05</i> <i>Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i></p>	<p><i>DV: Rozpozná a slovně vyjádří námět a základní náladu díla; dovede odlišit výraz a náladu zobrazených postav; vnímá a pojmenuje odlišné působení barevného ladění díla. Jednoduše zdůvodní svůj názor</i></p> <p><i>DV: Dovede jednoduše odůvodnit svoji oblibu konkrétních ilustrací, animovaných filmů, hraček, počítačových her a jejich hrdinů</i></p>	<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <p>- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a</p>	<p><i>OSV 5:</i> <i>Kreativita</i> <i>MV 7</i></p>

<p><i>DV – 3 -1 – 05 reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)</i></p> <p><i>EV -3-1-06 využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů</i></p>	<p><i>DV: Dovede vyslechnout a respektovat odlišný názor na své i cizí dílo</i></p> <p><i>DV: Dovede spolupracovat na společném díle ve dvojici i ve skupině, vnímá vlastní přínos pro společnou práci</i></p> <p><i>DV: Aktivně spolupracuje na vytváření společného prostředí ve třídě</i></p>	<p>v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření</p> <p>RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉ VÝCHOVY</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt - současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová tvorba <p>TVOŘIVOST A ZÁKLADY SPOLUPRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování - schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce 	
--	--	--	--

PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 4. a 5.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>VV-5-1-01</i> <i>Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</i></p> <p><i>VV-5-1-02: Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření</i></p>	<p><i>DV: Rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá a pojmenuje odlišné odstíny</i></p> <p><i>DV: Porovná, rozliší a pojmenuje světlejší, tmavší, sytější, bledší odstín barvy</i></p>	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného 	<p><i>OSV 5:</i> <i>Kreativita</i></p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.</p>	<p>DV: Rozezná základní plošné a prostorové tvary, dovede je použít ve vlastním vyjádření</p> <p>DV: Porovná a odliší plošné a prostorové tvary podle velikosti a vzájemných vztahů, využije jejich rozdílnosti pro vyjádření vlastního záměru</p> <p>DV: Dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt). Intuitivně posuzuje důvod jejich užití a hodnotí je z hlediska výrazu díla.</p> <p>DV: Charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření</p> <p>DV: Vybírá z nabídnutých rozličných materiálů, technik a formátů</p>	<p>postavení ve statickém a dynamickém vyjádření</p> <p>- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly</p> <p>- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p>	
<p>VV-5-1-03: Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální</p>	<p>DV: Vyjádří podle zadání vlastní zkušenost</p> <p>DV: Dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem</p>	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <p>- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění</p>	<p>EV 1,2,3</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>vztahy</p> <p>VV-5-1-04 Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>VV-5-1-05: Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření: pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p>	<p>v různých druzích vizuálního vyjádření</p> <p>DV: Vyjadřuje se slovy, pohybem, zvukem, přemístěním nebo proměnou objektu, vědomě kombinuje tyto způsoby vyjádření</p> <p>DV: Vnímá a řídí pohyb vlastního těla, jeho umístění a přemístění v prostoru a využívá je jako svébytný vyjadřovací prostředek</p> <p>DV: Dovede prostřednictvím VOV vyjádřit vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový</p> <p>DV: Uvědomuje si specifika vnímání různými smysly, vyhledává nejpřesvědčivější způsoby vyjádření</p> <p>DV: Uvědomuje si a dovede vyjádřit vjemy interiéru, exteriéru a krajiny. Vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci</p> <p>DV: Dovede vyjádřit situaci, změnu situace, děj, příběh</p>	<p>v prostoru, akční tvar malby a kresby</p> <p>- typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama</p> <p>- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p>	
<p>VV-5-1-06 Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji</p>	<p>DV: Uvědomuje si možnost různých interpretací téhož díla, dovede formulovat vlastní názor a vyslechnout a přijmout odlišný</p>	<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <p>- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně</p>	<p>MV 7</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>inspirace</i></p> <p><i>VV-5-1-07</i> <i>Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i></p> <p><i>DV -5- 1 -06 reflektuje svůj zážitek z dramatického díla; rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy</i></p> <p><i>EV-5-1-05 jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských</i></p>	<p><i>DV: Vnímá zásadní odlišnosti v charakteru konkrétních vizuálních produktů určených dětem, rozpozná typický autorský rukopis</i></p> <p><i>DV: Dovede vyjádřit a v debatě obhajovat svůj názor na konkrétní VOV vlastní či jiného autora.</i></p> <p><i>DV: Vysvětlí a obhajuje svůj názor na konkrétní ilustrace, animované filmy, hračky, počítačové hry. Vyslechne a toleruje odlišný názor, dovede argumentovat v debatě.</i></p> <p><i>DV: Použije postavy či charakter z ilustrací, filmů či her ve vlastním originálním VOV</i></p> <p><i>DV: Dovede vyjádřit svou zkušenost ze setkání s uměleckým dílem slovy nebo VOV nebo samostatně vytvoří vlastní originální postavu či příběh</i></p>	<p>obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <p>- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření</p> <p>- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p> <p>RECEPCE A REFLEXE DRAMATICKÉ VÝCHOVY</p> <p>- současná dramatická umění a média – divadelní, filmová, televizní, rozhlasová a multimediální tvorba</p> <p>- základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo</p> <p>ZÁKLADY ASERTIVNÍHO CHOVÁNÍ</p> <p>- iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možnosti, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy			

ROČNÍK: 6. a 7.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>VV-9-1-01: Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</p> <p>VV-9-1-02: Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</p>	<p>DV: Rozpoznává a používá širokou škálu výrazových prostředků k vlastnímu vyjádření</p> <p>DV: Samostatně si volí a vybírá z nabídnutých materiálů, technik a postupů ty, které vedou k optimálnímu výsledku vlastní práce</p> <p>DV: Dovede se vyjádřit tradičními prostředky (kresba, malba, modelování, práce s objektem a prostředím, instalace)</p> <p>DV: Dovede vlastním OVO vyjádřit vjemy ostatními smysly a uvést je do vztahu s vnímáním zrakem</p> <p>DV: Uvědomuje si a dovede různými prostředky vyjádřit vjem rytmu, zvuku, pohybu</p> <p>DV: Uvědomuje si přítomnost vjemů ostatních smyslů v díle druhého</p> <p>DV: Dovede využít digitální technologie</p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti:</p> <p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary</p> <p>Vztahy a uspořádání prvků v ploše (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</p> <p>Uspořádání objektů do celků v ploše - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p>	<p>OSV 5: Kreativita: rozvíjení dovednosti vyhledávat a samostatně zpracovávat nová témata</p>

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	<p>(digitální fotografie a její jednoduchá úprava)</p> <p>DV: Posuzuje výsledky vlastní práce ve vztahu k zadání, dovede posoudit účinek svého díla a porovnat je s výsledky ostatních</p>		
<p>VV-9-1-03: Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace</p> <p>VV-9-1-04: Vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</p>	<p>DV: Vnímá a dovede vyjádřit stavy a proměny přírodních dějů</p> <p>DV: Dovede vyjádřit situaci, proměnu, děj, příběh, vytvořit řadu či sérii VOV s epickým obsahem</p> <p>DV: Dovede vyjádřit a vnímá v díle náladu, emoci, konflikt a experimentuje s vyjadřovacími prostředky k dosažení silnějšího nebo odlišného účinku</p> <p>DV: Zkoumá nové, dosud neznámé vyjadřovací prostředky, kombinuje je a sleduje změny účinku svého vyjádření vyvolané změnou vyjadřovacích prostředků</p> <p>DV: Zkoumá vnější vzhled i strukturu věcí, v tvorbě vychází z pozorování i vlastní fantazie</p>	<p>Uplatňování subjektivity:</p> <p>Prostředky pro vyjádření pocitů, nálad, fantazie a osobních zkušeností - pohyb těla a jeho umístění v prostoru, manipulace s objekty, uspořádání celku vizuálně obrazných vyjádření a proměn - výběr, uplatnění a interpretace</p> <p>Typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, comics, fotografie, reklama - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání) - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech</p>	
VV-9-1-05: Rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině	DV: Vnímá a uvědomuje si smyslový účinek svého i cizího díla, dovede o něm uvažovat při tvorbě i vnímání díla	Ověřování komunikačních účinků:	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</i></p> <p>VV-9-1-06: <i>Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</i></p> <p>VV-9-1-07: <i>Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</i></p> <p>VV-9-1-08: <i>Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci</i></p>	<p><i>DV: Vnímá a uvědomuje si emotivní a symbolické obsahy ve vizuální komunikaci</i></p> <p><i>DV: Dovede vyjádřit své prožitky a pocity prostřednictvím díla, uvědomuje si je a hovoří o nich</i></p> <p><i>DV: Dovede hovořit o prožitcích a pocitech vyjádřených v díle jiného</i></p> <p><i>DV: Vnímá a interpretuje obsahy expresivních a nefigurativních uměleckých vyjádření</i></p> <p><i>DV: Vnímá rozdíly mezi uměleckým vyjádřením a běžnou vizuální produkcí, dovede vyjádřit základní specifika uměleckého vyjádření.</i></p> <p><i>DV: Uvědomuje si vliv sociální role a postavení jedince na jeho vlastní tvorbu i interpretaci děl jiných</i></p> <p><i>DV: Rozpoznává základní formální znaky hlavních uměleckých slohů a směrů. Na základě poskytnutých informací řadí konkrétní dílo ke slohu či směru.</i></p> <p><i>DV: Odhaduje účinky použitých děl, vnímá vliv způsobu prezentace na jejich působení</i></p>	<p>Osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování</p> <p>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu - prezentace ve veřejném prostoru</p> <p>Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - historické, sociální a kulturní souvislosti</p>	

PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

364 / 454

ROČNÍK: 8. a 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>VV-9-1-01: Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků</i></p> <p><i>VV-9-1-02: Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</i></p>	<p><i>DV: Samostatně zaznamenává a vyjadřuje prožitky s kontaktu s realitou, realitu zkoumá z různých hledisek</i></p> <p><i>DV: Samostatně volí způsob vyjádření, materiál a techniku VOV s využitím všech dostupných vyjadřovacích možností. Záměrně experimentuje s jejich účinky, dovede posoudit rozdíly</i></p> <p><i>DV: Dovede vyjádřit a zaznamenat vlastní prožitky. Směřuje ke komplexnímu vyjádření, které zahrnuje i řazení prací do sérií a větších celků a jejich prezentaci</i></p> <p><i>DV: Vnímá vztahy mezi vnímáním zrakem a ostatními smysly, uvědomuje si je v dílech jiných a využívá je ve vlastní tvorbě. Vyhledává, kombinuje i samostatně vytváří prostředky k vyjádření vjemů ostatními smysly</i></p>	<p>Rozvíjení smyslové citlivosti:</p> <p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření - objemy, světlostní a barevné kvality, textury</p> <p>Vztahy a uspořádání prvků v objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření</p> <p>Uspořádání objektů do celků v objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření</p> <p>Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)</p> <p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě</p>	
<p><i>VV-9-1-03: Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a</i></p>	<p><i>DV: Dovede využít a respektovat osobité vlastnosti osvojených tradičních postupů práce a jejich kombinací (kresba, malba, kombinované techniky, grafické techniky, sochařské postupy, práce s objektem,</i></p>	<p>Uplatňování subjektivity:</p> <p>Prostředky pro vyjádření emocí, představ - manipulace s objekty, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace</i></p> <p><i>VV-9-1-04: Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</i></p>	<p><i>instalace)</i></p> <p><i>DV: Využívá dostupnou digitální techniku zcela samostatně, při skupinové práci nebo s pomocí učitele</i></p> <p><i>(digitální fotografie a její úpravy, animace s využitím běžných nebo speciálních programů, video)</i></p> <p><i>DV: Při skupinové práci nebo v rámci projektu s využitím digitálních médií vytvoří samostatně nebo ve skupině větší významový celek s přesahem mimo vyučovací hodinu (série fotografií, obrazová reportáž, hraný dokument, záznam skutečné události)</i></p> <p><i>DV: V rámci zadání i samostatně vyhledává a volí témata a k nim odpovídající prostředky k vlastnímu vyjádření, směřuje k uvědomění vlastního výrazového rukopisu</i></p>	<p>vyjádření a vyjádření proměn - výběr, uplatnění a interpretace</p> <p>Typy vizuálně obrazných vyjádření - ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, elektronický obraz, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (racionálně konstruktivní, expresivní) - reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech</p>	
<p><i>VV-9-1-05: Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</i></p> <p><i>VV-9-1-06: Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření</i></p>	<p><i>DV: Vnímá VOV v rovině smyslového účinku i v rovinách symbolických významů, uvědomuje si vzájemnou provázanost i odlišnost těchto rovin působení</i></p> <p><i>DV: Prostřednictvím vlastní tvorby vyjadřuje svoji sociální zkušenost, své emoce a postoje</i></p> <p><i>DV: Reaguje se zájmem a porozuměním na</i></p>	<p>Ověřování komunikačních účinků:</p> <p>Osobní postoj v komunikaci - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně tvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování</p> <p>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>současnosti i minulosti; vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</i></p> <p><i>VV-9-1-07: Porovnáva na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů</i></p> <p><i>VV-9-1-08: Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.</i></p>	<p><i>umělecká díla současnosti i historie, rozpoznává na základě historických souvislostí a formálních znaků hlavní umělecké slohy a směry.</i></p> <p><i>Vnímá umělecké dílo jako sdělení se specifickým obsahem</i></p> <p><i>DV: Formuluje a obhajuje vlastní názor na mimoumělecké vizuální projevy – graffiti, street art</i></p> <p><i>DV: Orientuje se v běžné produkci médií, tiskové a televizní reklamní a marketingové vizuální komunikace, vnímá reklamu v jejích sociálních a kulturních souvislostech a uvědomuje si a kriticky hodnotí její působení</i></p> <p><i>DV: popíše vlastní umělecký prožitek z díla</i></p> <p><i>DV: Pracuje s VOV jako s plnohodnotnou součástí mezilidské komunikace, uvědomuje si všestrannost vizuální komunikace ve společnosti; dovede postřehnout a vyjádřit rozdíl mezi uměleckým dílem a produktem se zábavným, komerčním nebo politickým účelem</i></p> <p><i>DV: Vytváří a používá VOV s konkrétním záměrem, dovede posoudit účinek vytvořeného a použitého díla. Dovede navrhnout změny charakteru díla a odhadnout změnu účinku</i></p>	<p>s respektováním záměru autora - mediální prezentace</p> <p>Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - historické, sociální a kulturní souvislosti</p>	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Výchova ke zdraví

Charakteristika

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Vzdělávací oblast předmětu

V předmětu je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**, v oboru **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova.

Časová dotace

ročník	6.	7.	8.	9.	celkem
	1	0	1	0	2

Místo realizace

- kmenové třídy
- učebna přírodopisu
- učebna PC

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – diskuse, výklad, skupinové vyučování, samostatná práce, PC, video
- beseda
- přednášky

Kompetence k učení

- žáci si vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, pracují samostatně i ve skupinách, plánují a organizují vlastní učení a eliminují překážky k učení; vyhledávají a třídí informace z různých spolehlivých informačních zdrojů s biologickou tematikou a na základě jejich pochopení je propojují do souvislostí, získané informace systematicky zpracovávají a efektivně využívají v procesu učení i v praktickém životě; pracují s obecně používanými znaky, symboly a termíny; samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají a vyvozují obecné závěry; samostatně vypracovávají referáty k učivu, zapojují se do soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problémů

- žáci řeší problém samostatně nebo ve spolupráci se spolužáky, učitelem, rodiči; volí nejúčinnější postupy řešení; navrhnou vlastní postupy řešení; prakticky ověřují správnost postupu řešení problému a ověřené postupy aplikují při řešení obdobných problémových situací; porovnávají odborné názory, mediální tvrzení a vlastní praktické zkušenosti o člověku a jeho zdraví k vyvozování optimálních praktických postupů, provádějí zkoušky a experimenty; diskutují o správnosti postupu řešení problému a dokážou obhájit svůj způsob řešení, činí uvážlivá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- žáci své názory a myšlenky vyjadřují v logickém sledu, vyjadřují se výstižně; přiměřeně využívají odborné termíny; vyjadřují se kultivovaně v ústním i písemném projevu v rámci obecně uznávaných norem slušného chování; naslouchají promluvám jiných lidí, vhodně na ně reagují, aktivně se

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

zapojují do diskusí a konstruktivním způsobem argumentují a kritizují; rozumí různým typům textů a záznamů, orientují se v grafech, diagramech a schématech; reagují na běžně užívaná gesta a zvuky; využívají informační a komunikační technologie pro účinnou komunikaci, využívají vhodné počítačové programy pro zpracování různých typů materiálů

Kompetence sociální a personální

- žáci se ve spolupráci s učitelem podílejí na stanovování pravidel práce ve skupině, dohodnutá pravidla respektují; spoluvytváří bezpečné klima pro práci skupiny a spolupracují s ostatními na dosažení cíle; správně a vhodně argumentují, naslouchají názorům druhých a respektují je, vyjadřují své názory a postoje, poznávají potřebu vzájemného respektu i pomoci v otázkách souvisejících s osobou člověka a jeho zdraví

Kompetence občanské

- žáci porovnávají svůj hodnotový žebříček se spolužáky, rozlišují negativní projevy chování, předvídají a uvědomují si důsledky svého chování; aktivně se podílí na vytváření zdravého prostředí a zdravém životním stylu; formulují a dodržují základní pravidla společenského chování, slušně oslovují učitele i sebe navzájem; znají a dodržují práva povinnosti související se zdravím, partnerskými a rodinnými vztahy, na modelových situacích prokazují praktické dovednosti ochránit zdraví své i jiných v krizových situacích

Kompetence pracovní

- žáci správně a šetrně zacházejí s pracovními pomůckami a materiálem, dodržují pracovní postup a pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci; používají vhodné pomůcky k ochraně svého zdraví; dodržují termíny pro vyhotovení prací, hodnotí své výsledky podle kritérií; propojují teoretické znalosti s praktickými činnostmi

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě

VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví

VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví

VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví

VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí

VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky

VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěřil se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc

VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce

VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím

VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví

VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování

VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým

VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi

VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p>	<p>rozliší vztahy ve dvojicích, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, pochopí vztahy mezi lidmi a formy soužití</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</p> <p>Mezilidské vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektování sebe sama i druhých - přijímání názoru druhého, empatie - chování podporující dobré vztahy <p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</p> <p>Vztahy ve dvojici</p> <ul style="list-style-type: none"> - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství <p>Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity</p>	
<p>VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu</p>	<p>získá dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích</p>		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí)</i>		- rodiny, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	
	<i>aktivně diskutuje, vede dialog, naslouchá a rozvíjí efektivní a asertivní komunikaci a kooperaci v různých situacích</i>	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ Komunikace a kooperace - aktivní naslouchání, dialog - efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích - dopad vlastního jednání a chování	
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví	<i>vyhledá přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím v dětství a pubertě, orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku;</i> <i>doдрžuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole, v dopravě, ochrana při různých činnostech...);</i>	ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE Dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole - ochrana zdraví při různých činnostech - bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu, dopravní nehody ZDRAVÍ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví</i>		<ul style="list-style-type: none"> - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, - preventivní a léčebná péče - odpovědné chování v situacích úrazů a život ohrožujících stavů - první pomoc <p>Ochrana před přenosnými chorobami</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence - nákazy respirační, přenosné potravou, krví při sexuálním kontaktu, bodnutím hmyzu 	
VZ-9-1-05 <i>usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.</i>	<i>osvojí si pohybový režim a zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití)</i>	<p>Tělesná a duševní hygiena, denní režim</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování - denní režim - pohybový režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit <p>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ</p> <p>Podpora zdraví a její formy</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevence a intervence, - působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince - podpora zdravého životního stylu, programy na podporu zdraví 	
VZ-9-1-06 <i>vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</i>	<i>aktivně diskutuje, vede dialog, naslouchá a rozvíjí efektivní a asertivní komunikaci a kooperaci v různých situacích</i>	<p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</p> <p>Bezpečné chování a komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
		- bezpečný pohyb v rizikovém prostředí	
<p>VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p> <p>VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotními problémy a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p> <p>VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p>	<p>zná a dodržuje zásady zdravého stravování, sestaví jídelníček, dodržuje pitný režim dne, rozezná zdravou a nezdravou výživu</p> <p>umí pojmenovat příčiny vzniku civilizačních chorob v daném věku</p>	<p>ZDRAVÍ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ Výživa a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsob života - poruchy příjmu potravy <p>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci</p> <ul style="list-style-type: none"> - složky zdraví a jejich interakce - základní lidské potřeby a jejich hierarchie 	

PŘEDMĚT: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Úvod do Výchovy ke zdraví			
<p>VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p>	<p>osvojuje si relaxační a kompenzační techniky</p> <p>chová se kultivovaně k opačnému pohlaví</p>	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ Sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah k sobě samému - vztah k druhým lidem - zdravé a vyrovnané sebepojetí - utváření vědomí vlastní identity Seberegulace a sebeorganizace činností a chování	OSV 4

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p>		<ul style="list-style-type: none"> - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací - stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení - zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností v mezilidských vztazích - pomáhající a prosociální chování <p>Psychohygiena</p> <ul style="list-style-type: none"> - předcházení a zvládání stresu - hledání pomoci při problémech <p>ZMĚNY V CHOVÁNÍ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</p> <p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti - zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - poruchy pohlavní identity 	
<p>VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<p><i>uvědomuje si nutnost bezpečného sexuálního chování</i></p> <p><i>dodržuje zásady ochrany zdraví před nakažlivými chorobami (HIV/ AIDS, HEPATITIS,...)</i></p>	<p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</p> <p>Autodestruktivní závislosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rizikové chování (alkohol, kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet) - násilné chování - trestná činnost - dopink ve sportu 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i></p> <p><i>VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů</i></p>	<p><i>uvědomuje si rizika zneužívání návykových látek</i></p> <p><i>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</i></p> <p><i>chová se bezpečně v rizikovém prostředí</i></p>	<p>ZDRAVÍ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ Vliv vnějšího a vnitřního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE Stres a jeho vztah ke zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompenzační a relaxační, regenerační techniky překonávání únavy <p>stresové reakce a posilování duševní odolnosti</p> <p>Bezpečné chování a komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - nebezpečná komunikace prostřednictvím elektronických médií - sebeobrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích ohrožení <p>Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita</p> <ul style="list-style-type: none"> - šikana a jiné projevy násilí - formy sexuálního zneužívání dětí - kriminalita mládeže - komunikace se službami odborné pomoci 	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p><i>VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</i></p> <p><i>VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i></p>	<p><i>komunikuje bezpečně s vrstevníky, s neznámými lidmi</i></p> <p><i>chová se odpovědně v situacích ohrožení zdraví</i></p> <p><i>vyhodnotí možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt</i></p> <p><i>chová se odpovědně při mimořádných událostech</i></p>	<p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</p> <p>Manipulativní reklama a informace</p> <ul style="list-style-type: none"> - reklamní vlivy - působení sekt <p>Ochrana člověka za mimořádných událostí</p> <ul style="list-style-type: none"> - klasifikace mimořádných událostí - varovný signál a jiné způsoby varování - základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace - činnost po mimořádné události - prevence vzniku mimořádných událostí 	

Tělesná výchova

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova tvoří součást oblasti Člověk a zdraví (společně s Výchovou ke zdraví).

Na 1. stupni je předmět zaměřen na činnosti ovlivňující zdraví- význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových hrách, na činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, průpravné úpoly, plavání, příp. bruslení a další pohybové činnosti a na činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností.

Na 2. stupni vyučovací předmět TV navazuje svým vzdělávacím obsahem na TV na 1. stupni. Navíc je vzdělávání zaměřeno na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole, na rozvoj pohybových dovedností, poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, rozpoznávání základních situací ohrožující tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8

Na prvním stupni využíváme pro výuku plavání plaveckou halu, kdy vyučující spolupracují při výuce s lektory z plavecké školy.

Místo realizace

- tělocvična
- sportovní hala
- přírodní prostředí –v okolí školy
- tělovýchovné chvílky ve třídě
- multifunkční hřiště
- plavecká hala a zimní stadion

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

- ukázky vyučujícího i žáků
- frontální i skupinová výuka
- sportovní soutěže

Kompetence k učení

- žáci se cíleně poznávají, hodnotí, vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, získané poznatky uplatňují při pohybu a vyvozují z nich závěry pro využití do budoucna

Kompetence k řešení problémů

- žáci řeší takové úkoly, které rozvíjejí jejich dovednosti a schopnosti, hledají řešení vzniklého problému, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí s ohledem na názor druhých

Kompetence komunikativní

- žáci s učitelem komunikují prostřednictvím všech složek komunikace, volí souvislé, stručné a kultivované formulace, vyjadřují své myšlenky a názory srozumitelně

Kompetence sociální a personální

- žáci svou cílenou snahou upevňují dobré mezilidské vztahy, spolupracují v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají, hodnotí práci svou i ostatních

Kompetence občanské

- žáci se snaží uplatňovat základy společenských norem, dodržují morální zásady, pomocí sebepoznávacích a sebezdokonalovacích aktivit si formují rysy osobnosti, přijímají odpovědnost za své chování

Kompetence pracovní

- žáci propojují činnosti a jednání se zdravím a morálními postoji, pružně se přizpůsobují nové situaci, aplikují získané dovednosti a znalosti ve volném čase

Očekávané výstupy - 1. období

žák

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení

TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy

ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Očekávané výstupy - 2. období

žák

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování

ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele

ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: TĚLESNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 1. až 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
-------------------	---------------	-------	------------------

<p><i>Žák:</i> <i>TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činností se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i></p> <p><i>TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení</i></p> <p><i>TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i></p>	<p><i>Žák dle svých možností:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru</i> - <i>chápe důležitost pohybu při sportu pro zdraví a využívá nabízené příležitosti</i> - <i>spolupracuje při týmových hrách a soutěžích</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - hygiena při Tv - význam pohybu pro zdraví - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - bezpečnost při pohybových činnostech - komunikace v TV 	
<p><i>TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i></p>	<p><i>Žák dle svých možností:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zvládá základní pojmy související s během, se skokem do dálky, s hodem kriketovým míčkem</i> - <i>zvládá techniku nízkého i polovysokého startu, techniku běhu, skoku do dálky a hodu kriketovým míčkem z běhu</i> - <i>umí připravit start běhu a vydat pokyn pro start</i> 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy (běh, skok, hod), disciplíny, pomůcky pro měření výkonů, bezpečnost, oblečení, startovní povely, základní techniky běhů, skoků a hodů - Běh: Průpravná cvičení, nízký a polovysoký start, rychlý běh (20-30, 30-50, 60 m) vytrvalostní běh do 15min. - Skok: Průpravná cvičení, odraz z místa, skok do dálky z místa. - Hod: Průpravná cvičení, hod kriketovým míčkem z místa, z chůze, z rozběhu 	

<p><i>Žák:</i></p> <p><i>TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i></p>	<p><i>Žák dle svých možností:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zvládá základní gymnastické držení těla</i> - <i>zvládá základní pojmy související s osvojovanými cviky</i> - <i>správně provede kotoul vpřed a vzad</i> - <i>ovládá chůzi vpřed a vzad na kladince</i> 	<p>GYMNASTIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy, bezpečnost, vhodné oblečení, hygiena, základní cvičební polohy, postoje, pohyby, názvy používaného nářadí a náčiní, gymnastické držení těla, záchrana, pomoc, soustředění na cvičení. - Akrobacie: Průpravná cvičení, kotoul vpřed a vzad. - Přeskok: Výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu z odrazového můstku - Lavička: Chůze s pomocí i bez pomoci vpřed a vzad, běh - Kladinka: Chůze vpřed i vzad 	
	<p><i>Žák dle svých možností:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>zná techniku šplhu na tyči</i> - <i>spolupracuje při týmových hrách a soutěžích</i> - <i>umí několik pohybových her a soutěží</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Šplh na tyči: Průpravná cvičení, příraz obounož, šplh do 2m s pomocí, šplh bez pomoci. <p>Rytmická cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybu, cvičení s hubou, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance, seznámení s 2/4 a 3/4 tanečním krokem, estetické držení těla. <p>POHYBOVÉ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní organizační povely pro realizaci her, pravidla her, variace her, bezpečnost, využití hraček, různých předmětů, náčiní a přírodního prostředí. 	

	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří různé variace her a soutěží 		
	<p>Žák dle svých možností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje v týmu a zvládá základní herní činnosti jednotlivce při hře - dokáže chytit a přihrát míč odpovídající velikosti a hmotnosti - jedná v duchu fair play a dodržuje daná pravidla za pomoci učitele - chápe důležitost ochrany přírody 	<p>SPORTOVNÍ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy, náčiní, oblečení, bezpečnost, hygiena, - základní role ve hře. - Návik: Držení míče jednoruč i obouruč, manipulace s míčem na místě i v pohybu, základní druhy přihrávek, stažení, střelba a chytání míče, vybíjená (zjednodušená pravidla), dribling pohyb s míčem i bez něj, zastavení, spolupráce při hře, utkání podle zjednodušených pravidel. - POBYT V PŘÍRODĚ přesun a chůze v terénu, běh, pohybové hry, ochrana přírody 	
<p>ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy</p> <p>ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</p>		Cviky ZTV	
<p>TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní plavecké dovednosti 	hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti	

PŘEDMĚT: TĚLESNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 4. a 5.

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák: <i>TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i></p> <p><i>TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo s vlastním svalovým oslabením</i></p> <p><i>TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her</i></p>	<p>Žák dle svých možností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní osvojované pojmy - respektuje při sportovních činnostech opačné pohlaví - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám 	<ul style="list-style-type: none"> - hygiena při Tv - význam pohybu pro zdraví - příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti - bezpečnost při pohybových činnostech - komunikace v TV 	
<p>Žák: <i>TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí a adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i></p> <p><i>TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i></p> <p><i>TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné</i></p>	<p>Žák dle svých možností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti a hygieny reaguje na pokyny, signály a gesta učitele - snaží se o zlepšení svých výkonů 	<p>ATLETIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy (běh, skok, hod), disciplíny, pomůcky pro měření výkonů, bezpečnost, oblečení, startovní povely, základní techniky běhů, skoků a hodů - Běh: Průpravná cvičení, nízký a polovysoký start, rychlý běh (20-30, 30-50, 60 m) vytrvalostní běh do 15min. - Skok: Průpravná cvičení, odraz z místa, skok do dálky z místa. 	

<p><i>přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i></p> <p><i>TV-5-1-07 užívá při pohybových činnostech základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - adekvátně reaguje na úraz spolužáka 	<ul style="list-style-type: none"> - Hod: Průpravná cvičení, hod kriketovým míčkem z místa, z chůze, z rozběhu 	
<p><i>Žák:</i> <i>TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</i></p> <p><i>TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i></p> <p><i>TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace</i></p>	<p>Žák dle svých možností:</p>	<p>GYMNASTIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy, bezpečnost, vhodné oblečení, hygiena, základní cvičební polohy, postoje, pohyby, názvy používaného nářadí a náčiní, gymnastické držení těla, záchrana, pomoc, soustředění na cvičení. - Akrobacie: Průpravná cvičení, kotoul vpřed a vzad. - Přeskok: Výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu z odrazového můstku - Lavička: Chůze s pomocí i bez pomoci vpřed a vzad, běh - Kladinka: Chůze vpřed i vzad - Šplh na tyči: Průpravná cvičení, příraz obounož, šplh do 2m s pomocí, šplh bez pomoci. <p>Rytmická cvičení:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybu, cvičení s hubou, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance, seznámení s 2/4 a 3/4 tanečním krokem, estetické držení těla. 	

		<p>POHYBOVÉ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní organizační povely pro realizaci her, pravidla her, variace her, bezpečnost, využití hraček, různých předmětů, náčiní a přírodního prostředí. <p>SPORTOVNÍ HRY</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní pojmy, náčiní, oblečení, bezpečnost, hygiena, - základní role ve hře. - Návik: Držení míče jednoruč i obouruč, manipulace s míčem na místě i v pohybu, základní druhy přihrávek, stažení, střelba a chytání míče, vybíjená (zjednodušená pravidla), dribling pohyb s míčem i bez něj, zastavení, spolupráce při hře, utkání podle zjednodušených pravidel. <p>POBYT V PŘÍRODĚ přesun a chůze v terénu, běh, pohybové hry, ochrana přírody</p>	
<p><i>ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování</i></p> <p><i>ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele</i></p> <p><i>ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením</i></p>		Cviky ZTV	
<p><i>TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zdokonaluje plavecké dovednosti - Dodržuje zásady bezpečnosti 	jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti	

Nepovinné (dle aktuálních možností):

- HRY NA SNĚHU – V případě příznivých klimatických podmínek
- BRUSLENÍ – Žáci se naučí základnímu pohybu na bruslích na zimním stadionu, základy bezpečného pohybu na ledě.
- LYŽOVÁNÍ - pojmy související s osvojenými dovednostmi, výstrojí a výzbrojí pro různé lyžařské disciplíny, základní pravidla lyžařských disciplín, zásady bezpečného chování při pohybu v neznámém terénu a na sjezdových a běžeckých tratích, péče o výstroj, stravovací a pitný režim při lyžování nebo túře, obraty

PŘEDMĚT: TĚLESNÁ VÝCHOVA

ROČNÍK: 6. až 9.

2. stupeň - očekávané výstupy

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

žák

TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem

TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program

TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

žák

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

387 / 454

TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí

TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení

ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení

ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
<p><u>Žák:</u> TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p> <p>TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění prostředí</p> <p>TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť,</p>	<p>Žák dle svých možností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví - zná základní protahovací, vyrovnávací a relaxační cvičení a je si vědom jejich důležitosti - chápe škodlivost drog a jiných škodlivin a vnímá je jako neslučitelné se sportem a zdravím - přizpůsobí svoji tělesnou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění prostředí	<p>uspořádání pohybového režimu, zapojení do pohybové aktivity význam pohybu pro zdraví</p> <p>Průpravná, kondiční, relaxační a vyrovnávací cvičení</p> <p>protahovací a relaxační cviky</p> <p>problematika drog ve sportu, doping</p> <p>pohybové činnosti při znečištění ovzduší</p>	

<p><i>přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí (sportoviště, příroda, silniční provoz) - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládne improvizované ošetření poranění a odsun raněného 	<p>hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v nestandardním prostředí</p> <p>možná nebezpečí při sportu</p> <p>první pomoc při TV a sportu, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p>	
<p>ČINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ÚROVEN POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p>			
<p><u>Žák:</u></p> <p><i>TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i></p> <p><i>TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - užívá a rozpozná základní startovní povely - zvládá techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá techniku běhů - zvládá techniku hodů - zvládá techniku skoků - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - provede kotoul vpřed a vzad a jeho modifikace, stoj na hlavě - přeskočí díly bedny odrazem z trampolínky - skáče z trampolínky s jednoduchým obratem 	<p style="text-align: center;">ATLETIKA</p> <p>běh např. rychlý 60m, 100m, vytrvalostní, 800m, 1500m, na 12 min., člunkový běh, štafetový běh</p> <p>hod např. míčkem na dálku z místa a rozběhu</p> <p>skok např. vysoký, snožmo z místa</p> <p>průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti:</p> <p style="text-align: center;">GYMNASTIKA</p> <p>akrobacie – např. kotoul vpřed a vzad a jeho modifikace, průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na ruku, případně stoj na ruku, stoj na hlavě</p> <p>odraz přes bednu odrazem s trampolínky,</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - umí roznožku přes náradí - dokáže rovnovážné polohy - dokáže základní prvky na hrazdě - zvládá základy šplhu - zvládá základní techniku některých kolektivních a sportovních her, zná jejich pravidla - hraje pohybové a míčové hry - zná základy sebeobrany 	<p>skoky na trampolínce</p> <p>přeskok přes kozu, např. roznožka, skrčka, oddálený odraz</p> <p>holubička</p> <p>hrazda – např. výmyk, přešvih únožmo vpřed</p> <p>šplh na tyči s přírazem</p> <p>SPORTOVNÍ HRY</p> <p>např. vybíjená, volejbal, basketbal, fotbal, florbal,</p> <p>herní systémy, kombinace</p> <p>ÚPOLY</p> <p>základy sebeobrany, přetahování</p>	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
<p><u>Žák:</u> <i>TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</i></p> <p><i>TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt</i></p>	<p>Žák dle svých možností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zná tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - jedná v duchu fair - play 	<p>základní pojmy z atletiky, gymnastiky, sportovních her</p> <p>čestné soupeření, olympijské myšlenky</p>	

<p><i>k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i></p> <p><i>TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i></p> <p><i>TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</i></p> <p><i>TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony eviduje je a vyhodnotí</i></p> <p><i>TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</i></p> <p><i>TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - umí zvolit taktiku hry a dodržovat ji - zná pravidla osvojovaných her - sleduje sportovní výkony a vyhodnotí je - umí zorganizovat jednoduchou soutěž nebo závod - měří a eviduje pohybové aktivity 	<p>taktika jednotlivých sportovních her</p> <p>pravidla a technika osvojovaných her</p> <p>záznam a vyhodnocení sportovních výkonů a výsledků</p> <p>organizace některých soutěží nebo závodů</p> <p>měření, evidence a posuzování pohybových dovedností</p>	
<p><i>ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</i></p> <p><i>ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení</i></p> <p><i>ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</i></p>		<p>základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p>speciální cvičení, pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah</p>	

Další nepovinné pohybové činnosti se mohou uskutečňovat podle podmínek školy a zájmu žáků (bruslení, plavání, lyžování, turistika a pobyt v přírodě).

LYŽOVÁNÍ - 7. ročník LVK – učivo: pojmy související s osvojenými dovednostmi, výstrojí a výzbrojí pro různé lyžařské disciplíny, základní pravidla lyžař. disciplín, zásady bezpečného chování při pohybu v neznámém terénu a na sjezdových a běžeckých tratích, péče o výstroj, stravovací a pitný režim

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

při lyžování nebo túře, obraty – přednožením, zanožením, přeskokem, výskokem, běžecký výcvik: bruslení, skluzy na jedné lyži, zastavování smykem, běhy soupažné, běh ve stopě, jízda ve středně náročném terénu, sjezdový výcvik: přejíždění terénních nerovností, brždění smykem, základní snožný oblouk (střední, dlouhý), sjíždění středně náročného terénu, jízda na sjezdovce (DV: zvládá mazání lyží, zvládá dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích, chápe význam a způsoby ochrany krajiny při zimních sportech a respektuje je)

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Pracovní činnosti

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je na prvním i na druhém stupni zaměřen na získání základních a praktických pracovních dovedností a návyků z různých oblastí potřebných v běžném životě; poznání vybraných materiálů a jejich vlastností, osvojení si zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, organizace a plánování práce, vytváření si aktivního vztahu k ochraně a tvorbě životního prostředí a pozitivního postoje k řešení ekologických problémů, získání orientace v různých oborech lidské činnosti, vytváření si pozitivního vztahu k práci a racionálního, odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě.

Náplň předmětu bude rozdělena do třech období:

1. období – 1. -3. roč.
2. období – 4. -5. roč.
3. období – 6. -9. roč.

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány na druhém stupni tyto tematické okruhy:

Práce s technickými materiály	6. ročník	
Provoz a údržba domácnosti	6. ročník	výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky
Příprava pokrmů	8. ročník	výuka probíhá jednou za 14 dnů ve dvouhodinovém bloku
Svět práce	9. ročník	

Časová dotace: v každém ročníku 1 hodina týdně

Časová dotace

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
	1	1	1	1	1	5	1	0	1	1	3

Místo realizace

- kmenová třída, učebna PC
- dílny
- cvičná kuchyňka

Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení: žáka vedeme

- k poznávání základního smyslu a cílů, postupně si vytváří pozitivní vztah k aktivnímu zapojení do praktických činností;
- k pochopení základních informací, k jejich vyhledávání a třídění;
- k samostatnému tvůrčímu projevu, k posuzování výsledků své práce i práce skupiny.

Kompetence k řešení problémů: vedeme žáka k:

- vnímání problémové situace, k rozpoznání a pochopení daného problému;
- k využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení;
- k volbě správných řešení problémů;
- k získávání osvědčených postupů při aplikaci nových problémových situací;
- ke kritickému myšlení a schopnosti uvážlivých rozhodnutí.

Kompetence komunikativní: vedeme žáka k:

- porozumění obrazových materiálů, běžně používaných gest;
- rozvoji komunikačních prostředků na dané věkové úrovni;
- Možnostem účinného využívání informačních a komunikačních prostředků a technologie.

Kompetence sociální a personální: vedeme žáka k:

- aktivní spolupráci ve skupině;
- postupnému vytváření kladného vztahu k různým pracovním činnostem, které pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce;
- potřebě efektivní spolupráce s druhými při řešení daného problému;
- podpoře sebedůvěry, sebeuspokojení a sebeúcty;
- upevňování dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanské: vedeme žáka k:

- základnímu pochopení principu práva a povinnosti ve škole i mimo školu;
- pochopení základních ekologických souvislostí;
- respektování požadavků na kvalitní životní prostředí;
- zájmu o ochranu svého zdraví.

Kompetence pracovní: vedeme žáka k:

- bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení;
- dodržování vymezených pravidel;
- pozitivnímu přístupu k výsledkům pracovní činnosti;
- zájmu o rozvíjení své manuální zručnosti.

Očekávané výstupy

1. období

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

žák

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 1. až 3.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČSP-3-1-01 - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z rozličných materiálů	<u>DV:</u> - vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír - sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena - vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ - opracovává a aranžuje přírodniny - udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti - pracuje podle slovního návodu - zvládá jednoduché pracovní postupy	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - chápe vlastnosti materiálu - s papírem – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání, konstruování, řezání - s kovem – tvarování, proplétání drátu, práce s kovovou fólií - s přírodninami – sbírání, dotváření, aranžování, opracovávání	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>ČSP-3-1-02</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem - citlivě přistupuje ke své práci a okolí - umí pracovat se šablonou - sám volí např. barvy papíru, trhání v ohybu - učí se zacházet s různými nástroji - zvládá jednoduché opracování dřeva - spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách - učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce - umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti - modeluje tvary podle předlohy - zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků - poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě - pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně - učí se základním pěstitelským činnostem - vytváří si základy pracovních návyků 	<ul style="list-style-type: none"> - s textilem – navlékání jehly, uzel, střihání, šití různé druhy stehů, našívání knoflíků a hadříků, lepení - s jiným materiálem - se dřevem, modelovací hmotou, keramickou hlinou <p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - se stavebnicemi – sestavování stavebnicových prvků, kolektivní práce, montáž, demontáž, práce s jednoduchým návodem, předlohou nebo náčrtem podle pokynů i samostatně <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí – pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě - pozorování přírody – zaznamenávání výsledků pozorování, propojení učiva s prvoukou <p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> - stolování- chování, příprava stolu, úklid, oslavy narozenin, Vánoce, Velikonoce - pokrmec - zdobení cukroví, vajíček, sestavení jídelníčku, zdravá výživa <p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamování s novou technologií – základy práce na PC formou her odpovídající věku dítěte - seznámení se základními pojmy informační činnosti, s operačními systémy a jejich základními funkcemi, s jednoduchou údržbou počítače, s postupy při běžných problémech, - s metodami a nástroji vyhledávání informací podle pokynů 	

Očekávané výstupy 2. období

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

žák

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

PŘEDMĚT: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 4. až 5.

ČSP-5-1-01 Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02	<u>DV:</u> <ul style="list-style-type: none"> - vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír - sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena - vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ - opracovává a aranžuje přírodniny	PRÁCE S PAPIREM A KARTONEM <ul style="list-style-type: none"> - s papírem a kartonem – vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování, tapetování PRÁCE S KOVEM <ul style="list-style-type: none"> - tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování	
---	--	--	--

<p>využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti - pracuje podle slovního návodu - zvládá jednoduché pracovní postupy - získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem - citlivě přistupuje ke své práci a okolí - umí pracovat se šablonou - učí se zacházet s různými nástroji - zvládá jednoduché opracování dřeva - spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách - učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce - umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti - seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší - modeluje tvary podle předlohy - zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, sešívání, látání - poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě - pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně - zná historii českých svátků a zvyklostí - učí se základním pěstitelským činnostem - podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí - vytváří si základy pracovních návyků 	<p>PRÁCE SE DŘEVEM</p> <ul style="list-style-type: none"> - - zatloukání hřebíků, broušení, pilování, poznávání druhů dřeva, lepení, barvení, vrtání ruční vrtačkou, nebozezem, opracovávání výrobků <p>PRÁCE S PŘÍRODNINAMI</p> <ul style="list-style-type: none"> - aranžování - vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin <p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - ošetřování pokojových květin - vegetativní množení rostlin - rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie <p>PRÁCE S TEXTILEM</p> <ul style="list-style-type: none"> - stehy, sešívání, základní poznatky o tkaní, háčkování, tkaní, batika <p>KONSTRUKČNÍ PRÁCE SE STAVEBNICÍ A TECHNICKÝMI PROSTŘEDKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - montáž a demontáž stavebnicových prvků, montáž elektrického obvodu – instalování, různé možnosti zapojení - využívání PC - formáty souborů, multimediální využití počítače se základními způsoby komunikace, s formulacemi požadavku při vyhledávání na internetu <p>ÚPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> - výběr, nákup a skladování potravin - technika v kuchyni – historie a význam - stravování, jídelníček, zdobení cukroví, apod. 	
---	--	---	--

		VÝROBA DOPLŇKŮ - přívěsky, náramky, ozdoby, <i>kultura odívání – péče o svůj vzhled</i> - <i>lidové zvyky, tradice, řemesla</i>	
--	--	--	--

2. stupeň

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci poznávají a používají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují výsledky výuky s praktickým životem, výsledky své práce žáci hodnotí z různých hledisek

Kompetence k řešení problémů

- žáci řeší problémové úlohy, na problémových úlohách z oblasti techniky rozvíjí svou tvořivost, hledají alternativy, optimálních postupy a řešení.

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují s učiteli i s ostatními žáky konstruktivním způsobem, zdůvodňují své názory, závěry a soudy vytvářejí na základě svých prožitků a zkušeností z práce, kreslí schémata

Kompetence sociální a personální

- žáci oddělují problémy od jednotlivých osob, podílí se na stanovení pravidel pro společnou práci, poskytují pomoc a radu druhým, předkládají své návrhy skupině, zodpovídají za plnění dílčích částí skupinových úkolů, hodnotí práci svou i ostatních

Kompetence občanské

- žáci tolerují názory druhých, komunikují otevřeně o problémech, vyhledávají a nabízejí pomoc při práci, nacházejí rozdíly mezi zdravým a nezdravým prostředím, demonstrují správný postup ohlášení nehody

Kompetence pracovní

- žáci pojmenují a připravují si základní nářadí, materiál a pomůcky, charakterizují jejich vlastnosti, zacházejí s nimi podle zásad efektivity a ergonomie, pracují podle receptů a návodů, udržují hygienu s ohledem na bezpečnost práce, chrání své zdraví a zdraví spolužáků, vytvářejí náčrty, ovládají základní postupy práce s digitální technikou, plánují svůj pracovní čas a práci rozdělují do dílčích kroků, prezentují svou práci, hledají nové postupy a řešení, poznávají činnosti, ve kterých mohou v budoucnu profesně uspět, seznamují se s ekonomickými problémy

Očekávané výstupy předmětu 6. až 9. ročník

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

399 / 454

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

žák

ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví

ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby □ provádí drobnou domácí údržbu

ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

PŘÍPRAVA POKRMŮ

žák

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

SVĚT PRÁCE

žák

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí

ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy

ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: PRACOVNÍ ČINNOSTI

ROČNÍK: 6.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
ČSP-9-1-05: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	<i>DV: dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a řád školní dílny</i> <i>DV: umí poskytnout první pomoc při úrazu nářadím a materiálem</i>	Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování	
ČSP-9-1-04: užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	<i>DV: pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech</i> <i>DV: připraví si ke své práci jednoduchý náčrtek</i>	Organizace práce, důležité technologické postupy Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody	
ČSP-9-1-01: provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02: řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-03: organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	<i>DV: dokáže uplatnit základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech</i> <i>DV: řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</i> <i>DV: organizuje svoji pracovní činnost</i> <i>DV: provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</i>	Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

ČSP-9-4-01: provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	<i>DV: umí provést jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví</i>	Finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory – hotovostní a bezhotovostní styk, ekonomika domácnosti – údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace, spotřebiče v domácnosti	
ČSP-9-4-02: ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	<i>DV: ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti</i> <i>DV: zná základní pravidla třídění odpadu v domácnosti</i>		

ČSP-9-4-03: <i>správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu</i>	<i>DV: dokáže se orientovat v návodu k obsluze elektrických spotřebičů</i> <i>DV: dodržuje bezpečnostní předpisy, provádí drobnou domácí údržbu</i>		
ČSP-9-4-04: <i>dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem</i>	<i>DV: dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a hygieny při práci v domácnosti</i> <i>DV: poskytne první pomoc při drobných úrazech a při úrazu elektrickým proudem</i>	Elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	

Rozšiřující učivo:

V rámci provozu a údržby domácnosti se žáci budou učit základy ručních prací, jako jsou základy háčkování, pletení, vyšívání, šití, dekorační práce z dostupných materiálů v domácnosti.

Výuka chlapců probíhá větší část školního roku ve školní dílně, děvčata využívají cvičnou kuchyňku a kmenovou třídu.

PŘEDMĚT: PRACOVNÍ ČINNOSTI ROČNÍK: 8.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
Kuchyně			
ČSP-9-5-01: <i>používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i>	<i>DV: používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i> <i>DV: dokáže se orientovat v návodu k obsluze běžných spotřebičů používaných v kuchyni</i>	Základní vybavení Udržování pořádku a čistoty Bezpečnost a hygiena provozu	

ČSP-9-5-04: <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i>	<i>DV: provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, bezpečně zachází se základními čisticími prostředky DV: umí udržovat pořádek v kuchyni, umí se v kuchyni bezpečně pohybovat DV: poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i>		
Potraviny			
ČSP-9-5-01: <i>používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i> ČSP-9-5-04: <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i>	<i>DV: rozlišuje základní druhy potravin, zná jejich základní využití DV: umí odhadnout množství potravin pro spotřebu DV: orientuje se v základních zásadách ukládání, skladování a konzervace potravin DV: rozumí údajům na obalech potravin, sestaví základní jídelníček</i>	Výběr, nákup, skladování, skupiny potravin Sestavování jídelníčku	
Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-01: <i>používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i> ČSP-9-5-02: <i>připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</i> ČSP-9-5-04: <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i>	<i>DV: umí připravovat jednoduché pokrmy studené kuchyně DV: ovládá základní způsoby tepelné úpravy pokrmů DV: dodržuje hygienické zásady při přípravě pokrmů DV: dovede připravit jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy DV: zná základy stolování DV: pochopí význam pitného režimu DV: dokáže připravit pohoštění za určitý finanční limit</i>	Úprava pokrmů za studena Základní způsoby tepelné úpravy Základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	
Úprava stolu a stolování			
ČSP-9-5-03: <i>dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti</i>		Jednoduché prostírání Obsluha a chování u stolu Slavnostní stolování v rodině Zdobné prvky a květiny na stole	
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma

PŘEDMĚT: PRACOVNÍ ČINNOSTI
ROČNÍK: 9.

SVĚT PRÁCE			
Trh práce			
<p>ČSP -9-8-01: <i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách</i></p> <p>ČSP -9-8-01p: <i>orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách</i></p>	<p><i>DV: orientuje se v nabídce a poptávce na trhu práce</i></p> <p><i>DV: získá informace o volbě povolání</i></p> <p><i>DV: seznámí se s možnostmi absolventa ZŠ</i></p> <p><i>DV: zná předpoklady pro studium na střední škole</i></p> <p><i>DV: pochopí určité základní druhy pracovišť, vlivy pracovního prostředí na práci a kontakt s lidmi</i></p> <p><i>DV: rozezná základní druhy pracovních prostředků</i></p> <p><i>DV: pozná různé druhy pracovních činností</i></p> <p><i>DV: rozlišuje stupeň dosaženého vzdělání a délku odborné praxe</i></p>	<p>Trh práce:</p> <p>Povolání lidí</p> <p>Druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů</p> <p>Charakter a druhy pracovních činností</p> <p>Kvalifikační, zdravotní a osobní požadavky,</p> <p>Rovnost příležitostí na trhu práce</p>	
Volba profesní orientace, možnosti vzdělávání, zaměstnání			
<p>ČSP -9-8-02: <i>posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě</i></p> <p>ČSP -9-8-02p: <i>posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života</i></p>	<p><i>DV: je schopen posoudit své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace s přihlédnutím k potřebám běžného života</i></p> <p><i>DV: naučí se stanovovat si realistické cíle a hledat strategie k dosahování cílů a odstraňování překážek</i></p> <p><i>DV: umí vyhledávat, třídit a správně využívat informace k volbě povolání</i></p>	<p>Volba profesní orientace:</p> <p>Základní principy</p> <p>Sebepoznávání:</p> <p>osobní zájmy a životní cíle,</p> <p>tělesný a zdravotní stav,</p> <p>osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení,</p> <p>vlivy na volbu profesní orientace</p> <p>Zdroje informací pro volbu povolání (rodiče, základní škola, PPP, úřad práce...)</p>	

<p>ČSP -9-8-03: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP -9-8-03p: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání</p> <p>ČSP -9-8-04: prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce ČSP -9-8-04p: prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při ucházení se o zaměstnání</p>	<p>DV: má přehled o nabídkách pro absolventa základní školy</p> <p>DV: má základní představu o náplni učebních a studijních oborů</p> <p>DV: seznámí se s informacemi o přijímacím řízení</p> <p>DV: uvědomuje si potřebu celoživotního vzdělávání</p> <p>DV: zná způsoby prezentace své osoby při vstupu na trh práce, prokáže je v modelových situacích</p> <p>DV: orientuje se v možnostech využití poradenských služeb při ucházení o zaměstnání</p> <p>DV: orientuje se v právech a povinnostech zaměstnanců a zaměstnavatelů</p>	<p>Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb</p> <p>Možnosti vzdělávání: Význam vzdělání Možnosti školního vzdělání – česká vzdělávací soustava: Střední vzdělávání: - střední vzdělání (U, OU) - střední vzdělání s výučním listem (SOU) - střední vzdělání s maturitou (G, SOŠ, konzervatoř)</p> <p>Nástavbové studium VOŠ VŠ (bakalářské, magisterské studium) Náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby Potřeba celoživotního vzdělávání (+ rekvalifikace)</p> <p>Zaměstnání: Pracovní příležitosti v obci Způsoby hledání zaměstnání Psaní životopisu, motivačního dopisu Telefonát zaměstnavateli Pohovor u zaměstnavatele, výběrové řízení Problémy nezaměstnanosti – informace o pracovních místech Úřady práce Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů (zákoník práce) pracovní poměr (pracovní smlouva)</p>	
<p>Práce s technickými materiály</p>			

<p>ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p>	<p><i>DV: dokáže ze stovebnice dle návodu sestavit zadany objekt</i> <i>DV: vyjmenuje materiály používané v oblasti 3D tisku</i></p>	<p>Jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody</p>	
<p>Podnikání</p>			
	<p><i>DV: dokáže vyhodnotit výhody a nevýhody plynoucí z podnikání</i></p> <p><i>DV: má nejzákladnější představu o podmínkách a možnostech podnikání</i></p> <p><i>DV: zná nejčastější formy podnikání</i></p> <p><i>DV: orientuje se v základních pojmech podnikání</i></p> <p><i>DV: má představu o fungování finančního trhu, o možnostech využití služeb bank</i></p> <p><i>DV: má základní představu o hospodaření domácnosti, rizicích zadluženosti</i></p>	<p>Podnikání: Možnosti drobného podnikání, druhy a struktura organizací Předpisy pro drobné podnikání (živnostenský zákon, obchodní zákon, občanský zákon, zákoník práce) Nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání - živnostenské, OSVČ - obchodní společnosti (s.r.o., a.s.) Podnikatelský záměr</p> <p>Finanční gramotnost: Finanční trh, vlastnictví, platidla, banky a jejich produkty Rozpočet domácnosti, příjmy, výdaje, kapesné Rizika zadluženosti</p>	

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Praktika z přírodovědných předmětů

Charakteristika předmětu:

Praktika zahrnují oblasti Člověk a příroda a Člověk a svět práce. Cílem předmětu je naučit žáky základní manipulaci s vybavením laboratoře a chemickým nádobím, s pomůckami na pokusy z chemie. Předmět se zaměřuje především na osvojení některých základních návyků vedoucích k samostatnému plnění úkolů a ke schopnosti, vypracovat jasný a srozumitelný záznam o postupu práce a jejích výsledcích. Výuka je pevně provázaná s učivem chemie a fyziky v osmých třídách základní školy.

Časová dotace

- v 8. a 9. ročníku, 1 vyučovací hodina týdně

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Uč.

- nechává žákům prostor pro samostatné časové rozvržení a zpracování úkolů
- motivuje ke spolupráci ve skupinách při teoretické přípravě i při vlastním provádění laboratorních cvičení
- návodnými otázkami vede k vyvození závěrů a zákonitostí pozorovaných jevů
- v zápisu o laboratorní práci požaduje stanovení závěrů a srovnání výsledků experimentů s teorií

Cílem výuky je seznámit žáky s prostředím chemické laboratoře a s pravidly, kterými se v takovém zařízení musí řídit. Dále by si měli připomenout a rozšířit některé poznatky z obecné, anorganické a organické chemie.

Po absolvování tohoto předmětu by žáci měli ovládat základní separační a analytické metody. Dále by měli být schopni získat během své práce dostatek informací pro vyvození některých zákonitostí a ty potom společně s podrobným popisem práce zachytit v protokolu. Zároveň by měli získat základní povědomí o pravidlech bezpečnosti práce a možných rizicích v chemických laboratořích.

Vzdělávací obsah předmětu:

ROČNÍK: 8. a 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Bezpečnost práce, pozorování a pokus			

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská škola

407 / 454

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<p>CH-9-1-01: určí společné a rozdílné vlastnosti látek</p> <p>CH-9-1-02: pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</p> <p>CH-9-1-03: objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek</p>	<p>- seznámí se s bezpečností práce v chemické laboratoři, jejím vybavením, programem cvičení a s pravidly pro psaní protokolů</p>	<p>Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě</p> <p>Nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam</p> <p>Mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek</p>	
Směsi			
<p>CH-9-2-01: rozlišuje směsi a chemické látky</p> <p>CH-9-2-02: vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení</p> <p>CH-9-2-04: navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi</p> <p>CH-9-2-05: rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití</p>	<p>- připomene si typy směsí a vyzkouší některé metody jejich dělení a přípravy</p> <p>- uvádí možnosti oddělování jednotlivých složek směsí také v domácích podmínkách</p> <p>- popíše a vysvětlí princip vybraných chemických aparatur</p> <p>- připraví prakticky roztok daného složení</p>	<p>Směsi – různorodé, stejnorodé roztoky, koncentrace roztoku, nasycený a nenasycený roztok, oddělování složek směsí (filtrace, krystalizace)</p> <p>Voda – destilovaná, pitná, odpadní</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Částicové složení látek a chemické prvky			
<p>CH-9-3-01: používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</p> <p>CH-9-3-02: rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech</p> <p>CH-9-3-03: orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p>	<p>-uvede příklady z praxe, že látky se skládají z částic</p> <p>-používá správně a v souvislostech základní pojmy</p> <p>-používá značky a názvy nejznámějších prvků</p> <p>-orientuje se v periodické soustavě prvků</p>	<p>Částicové složení látek – molekuly, atomy,</p> <p>Prvky – vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků</p> <p>Chemické sloučeniny – chemická vazba</p>	
Chemické reakce			
<p>CH-9-4-01: rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</p> <p>CH-9-4-02: přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</p> <p>CH-9-4-03: aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p>	<p>-rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce</p> <p>-zapiše nejjednodušší chemické rovnice</p> <p>-dokáže přečíst zápis chemické rovnice a umí aplikovat zákon zachování hmotnosti na vybrané chemické reakce</p>	<p>Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice</p> <p>Klasifikace chemických reakcí – slučování, rozklad, reakce exotermní a endotermní, neutralizace</p> <p>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza</p>	
Anorganické sloučeniny			
<p>CH-9-5-01: porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p> <p>CH-9-5-03: orientuje se na stupnici pH, změří</p>	<p>-využívá znalosti o průběhu chemických reakcí v praktickém životě</p> <p>-zapiše název sloučeniny ze vzorce a vzorec z názvu sloučeniny</p>	<p>Oxidy – vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů</p> <p>Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů</p>	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	-dodržuje pravidla bezpečné práce s kyselinami, hydroxidy -seznámí se s principem měření a výpočtů pH a některými přírodními a umělými indikátory		
Organické sloučeniny			
CH-9-6-06: uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	-hodnotí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	Přírodní látky – zdroje a vlastnosti bílkovin, tuků a sacharidů	
Chemie a společnost			
CH-9-7-02: aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe CH-9-7-03: orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	-rozliší mezi běžně používanými látkami hořlaviny, uvede zásady bezpečné práce s nimi včetně postupu při hašení požáru -zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace Návykové látky	

Matematická praktika

Charakteristika

Matematická praktika je volitelný předmět, který mají žáci možnost si vybrat z nabídky několika různorodě zaměřených předmětů.

Časová dotace

- v 8. a 9. ročníku, 1 vyučovací hodina týdně

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Místo realizace

- učebna PC
- kmenové třídy

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – individuální a skupinové vyučování, výklad, samostatná práce, soutěže, hry s didaktickými pomůckami

Kompetence k řešení problémů

- žák najde a pojmenuje problém; navrhne způsoby a možnosti řešení problému; řeší problém na základě logického úsudku a předchozích znalostí; najde chybu a hledá způsoby k jejímu odstranění; dokáže požádat o pomoc; provede rozbor získaných informací a navrhne řešení problému; vyhledává konkrétní informace (z internetu, knih, časopisů; nabyté vědomosti a dovednosti si prakticky ověřuje na soutěžích, olympiádách a dalších akcích

Kompetence k učení

- vyhledává informace z různých zdrojů najde zdroje informací, porovnává zdroje; pracuje: samostatně, ve skupinách; řeší úkoly přiměřené schopnostem, účastní se soutěží, prezentuje své výsledky; používá teoretické poznatky na praktických příkladech; aplikuje naučená pravidla a vzájemně je propojuje; systematicky zpracovává, třídí a ukládá získané informace; prakticky si osvojí práci podle návodu; kombinuje informace z různých zdrojů; hodnotí svůj výkon; organizuje si svůj pracovní čas a podmínky k učení; snaží se zlepšovat výsledky své práce a navrhuje způsob jak

Kompetence pracovní

- prokáže znalost zásad bezpečnosti práce; zachází šetrně se svěřenými pomůckami; dodržuje pokyny učitele, řády učeben, řád školy; udržuje pořádek a čistotu pracovního místa; propojuje teorii s praxí; navrhuje nové postupy práce; poznává a objevuje činnosti, ve kterých by mohl v budoucnu uspět; vytváří prezentace ke školním akcím; navrhne prezentaci fiktivní firmy; hodnotí své předpoklady a reálné možnosti k dalšímu studiu

Kompetence komunikativní

- píše v rámci obecně uznávaných norem pro písemnou komunikaci; vybírá vhodnou grafickou úpravu; opíše text, píše podle diktátu; pracuje s výukovými programy podle pokynů učitele, ale i samostatně; ovládá audiovizuální a komunikační techniku na uživatelské úrovni; vyhledává webové stránky, zřídí si e-mail; pro svou práci využívá vhodné počítačové programy; využívá datové nosiče; komunikuje prostřednictvím e-mailu a jiných komunikátorů

Kompetence občanská

- zodpovědně přistupuje k plnění svých úkolů; vhodnou formou prosazuje své názory; toleruje názory druhých; vyhledá a nabídne pomoc; rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval a nepoškozoval sebe i jiné; uvědomuje si důsledky svého chování a jednání; aktivně se zapojuje do výuky

Kompetence sociální a personální

- respektuje pravidla; obhájí svůj názor, respektuje názor jiných; poskytne pomoc i radu druhým; spolupracuje s ostatními na dosažení výsledku, cíle; podpoří názor méně oblíbeného člena skupiny; hledá možnosti řešení – využívá dostupné zdroje informací – sešit, kniha, PC, opakuje činnost, která mu nejde; plní úkoly přiměřené svému věku, schopnostem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: MATEMATICKÁ PRAKTIKA **ROČNÍK: 8. a 9.**

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Číslo a proměnná			
<i>M-9-1-08: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</i>	<i>DV: řeší soustavy rovnic vhodnou metodou DV: řeší slovní úlohy na směsi a roztoky</i>	Řešení soustavy rovnic Slovní úlohy	
<i>M-9-1-09: analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace,</i>	<i>DV: provádí početní operace, umí danou operaci využít v praxi</i>	Mocniny, odmocniny, výrazy	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</i>	<i>formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu</i>	Slovní úlohy	
Geometrie v rovině a v prostoru			
<i>M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti</i> <i>M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles</i> <i>M-9-3-11: načrtne a sestrojí síť základních těles</i> <i>M-9-3-12: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</i>	<i>DV: načrtne a sestrojí síť těles kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol</i> <i>DV: vypočítá objemy a povrchy těles kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol</i>	Prostorové útvary kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
<i>M-9-2-03: určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</i> <i>M-9-2-04: vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</i> <i>M-9-2-05: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>	<i>DV: pozná funkci z jejího grafu</i> <i>DV: rozlišuje rostoucí a klesající funkci</i> <i>DV: určí definiční obor funkce, obor hodnot funkce a hodnotu funkce přiřazenou číslu z definičního oboru</i> <i>DV: pozná lineární funkci, konstantní funkci a přímou a nepřímou úměrnost z rovnice nebo grafu</i>	Funkce, vlastnosti funkcí Přímá úměrnost Lineární funkce Nepřímá úměrnost	
<i>M-9-3-07: užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</i>	<i>DV: vysloví znění vět o podobnosti trojúhelníků a s porozuměním je použije k řešení praktických problémů</i>	Podobnost geometrických útvarů Podobnost trojúhelníků Funkce sinus, cosinus, tangens Goniometrické funkce v praktických úlohách	
<i>M-9-2-01: vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</i> <i>M-9-2-02: porovnává soubory dat</i>	<i>DV: vyjádří funkční závislost z praktického života tabulkou, grafem, diagramem, nákresem, schématem a rovnicí</i>	Závislosti a data Příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti Nákresy, schémata	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
<i>M-9-2-05: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i>		Diagramy, grafy, tabulky Četnost znaku Aritmetický průměr	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
<i>M-9-4-01: užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</i> <i>M-9-4-02: řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</i>	<i>DV: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného geometrického aparátu</i> <i>DV: kombinuje poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí a tematických celků</i>	Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie Logické a netradiční geometrické úlohy	

Multimediální výchova

Charakteristika

Vzdělávací oblast předmětu

Předmět Multimediální výchova patří k volitelným předmětům. Tento předmět si podle svého zájmu žáci vybírají z nabídky několika různě zaměřených předmětů.

V předmětu se žáci podrobněji seznámí s funkcemi a možnostmi internetu, grafických a textových editorů. Naučí se rovněž jejich funkce propojovat. Využijí při tom znalosti nabyté z předchozího vzdělání v nižších ročnících v povinném předmětu Informatika.

Tento předmět má žákům ucelit získání základní počítačové gramotnosti. Znalosti získané při práci s textovými a grafickými editory žáci využijí ve svém dalším vzdělávání.

Časová dotace

- v 8. a 9. ročníku, 1 vyučovací hodina týdně

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Místo realizace

- učebna PC
- kmenové třídy

Formy a metody realizace

- vyučovací hodina – individuální a skupinové vyučování, výklad, samostatná práce, soutěže
- práce v terénu (použití digitálního fotoaparátu)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k řešení problémů

- žák najde a pojmenuje problém; hledá podobnosti problému v reálném světě; navrhne způsoby a možnosti řešení problému; řeší problém na základě logického úsudku a předchozích znalostí; najde chybu a hledá způsoby k jejímu odstranění, dokáže požádat o pomoc; porovnává shodné a odlišné znaky grafu a odpovídajícího textu; provede rozbor získaných informací a navrhne řešení problému; napíše vzorec, nakreslí schéma, vytvoří tabulku, sestrojí graf

Kompetence k učení

- vyhledává informace z různých zdrojů - najde zdroje informací, porovnává zdroje; pracuje: samostatně, ve skupinách; řeší úkoly přiměřené schopnostem, účastní se soutěží, prezentuje své výsledky; používá teoretické poznatky na praktických příkladech; systematicky zpracovává a ukládá získané informace; prakticky si osvojí práci podle návodu; propojuje informace do souvislostí

Kompetence pracovní

- prokáže znalost zásad bezpečnosti práce; zachází šetrně se svěřenými pomůckami; dodržuje pokyny učitele, řády učeben, řád školy; udržuje pořádek a čistotu pracovního místa; propojuje teorii s praxí;

Kompetence komunikativní

- orientuje se v grafech, diagramech; pracuje s výukovými programy podle pokynů učitele, ale i samostatně; vyhledává webové stránky, zřídí si e-mail; pro svou práci využívá vhodné počítačové programy; využívá datové nosiče; komunikuje prostřednictvím e-mailu

Kompetence občanská

- zodpovědně přistupuje k plnění svých úkolů; vhodnou formou prosazuje své názory; toleruje názory druhých; vyhledá a nabídne pomoc; rozhoduje se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožoval a nepoškozoval sebe i jiné; uvědomuje si důsledky svého chování a jednání; aktivně se zapojuje do výuky

Kompetence sociální a personální

- respektuje pravidla; obhájí svůj názor, respektuje názor jiných; poskytne pomoc i radu druhým; spolupracuje s ostatními na dosažení výsledku, cíle; podpoří názor méně oblíbeného člena skupiny; hledá možnosti řešení – využívá dostupné zdroje informací – sešit, kniha, PC, opakuje činnost, která mu nejde; plní úkoly přiměřené svému věku, schopnostem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘEDMĚT: MULTIMEDIÁLNÍ VÝCHOVA ROČNÍK: 8. a 9. Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Obecný základ digitální multimediální techniky			
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	<u>DV</u> : má přehled o základních digitálních technologiích	Šíření signálu digitální televize Princip mobilních telefonů Datové přenosy Záznamová zařízení pro obraz, zvuk, video	
Rastrová grafika			
-ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost - ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	<u>DV</u> : ovládá základní funkce grafického editoru <u>DV</u> : v grafickém editoru vytvoří a upraví fotomontáž z několika obrázků	Vytváří fotografie digitálním záznamovým zařízením Získávání obrázků Základní úpravy a korekce chyb Vylepšení expozice, Publikování	
-zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě		Základní nástroje, maska, výplň, ořez Klonovací razítko, přesun Jas, kontrast, filtry Import, export	
Prezentace a digitální video			
-ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací -zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	<u>DV</u> : ovládá základní funkce programu na úpravu multimédií <u>DV</u> : exportuje vlastní digitální video <u>DV</u> : upravuje digitální video	Vytváří a upravuje prezentace ve vhodném softwaru	

Konverzace v anglickém jazyku

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět Konverzace v anglickém jazyku je určen pro nadstandartní rozvíjení komunikativních schopností žáků. Vychází z předpokladu, že žáci již zvládli základy anglického jazyka. Obsahově je zaměřen na oblast konverzační a připravuje žáky ke komunikaci v různých situacích. Vyučovací předmět je realizován v 8.a 9. ročníku a to vždy s jednohodinovou týdenní dotací. Výuka předmětu probíhá vždy v celém ročníku najednou a žáci jsou rozděleni do skupin. Předmět je vyučován v jazykových učebnách, v klasických třídách i v multimediální a počítačové učebně s možností využití data projektoru a audiovizuální techniky.

Učivo je rozčleněno do několika tematických okruhů, s nimiž souvisí i vhodná slovní zásoba a osvojené fráze.

Žáci jsou soustředěni do malé konverzační skupiny, aby každý z nich mohl jednotlivě hovořit během vyučovací hodiny.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vyučovacím předmětu Konverzace v anglickém jazyku směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- podporujeme rozvoj tvořivého myšlení žáků
- vedeme žáky k práci s informačními zdroji, k samostatné práci s dvojjazyčnými i výkladovými slovníky
- vytváříme žákům dostatek komunikačních příležitostí pro používání anglického jazyka

Kompetence k řešení problémů

- při výuce využíváme výpočetní techniku, začleňujeme práci ve skupinách
- předkládáme žákům konkrétní situace, k jejichž zvládnutí potřebují anglický jazyk

Kompetence komunikativní

- učíme žáky využívat informační prostředky ke komunikaci se světem

- dbáme na dobrou úroveň vyjadřování, současně však vedeme žáky, aby se nebáli používat i nedokonale zvládnutý cizí jazyk
- vedeme žáka k vyjadřování a správné formulaci myšlenek v cizím jazyce
- učíme žáka porozumět složitějším typům textů a magnetofonových záznamů
- motivujeme žáka ke snaze reagovat a tvořivě využívat znalostí cizího jazyka
- vedeme žáka k využívání získaných konverzačních dovedností ke komunikaci s cizinci

Kompetence sociální a personální

- navozujeme dostatek situací, které povedou k uvědomění si společných rysů lidí z různého jazykového prostředí
- vytváříme situace, ve kterých si žáci uvědomují potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
- vedeme žáky k respektování názorů učitele a usilujeme o vzájemnou toleranci a spolupráci žáků

Kompetence občanské

- vedeme žáky, aby pochopili důležitost tolerance a solidarity v lidských vztazích a snažili se vcítit do problémů minorit ve světě i u nás

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k uvědomělému a správnému používání studijních materiálů a jazykových příruček pro samostatné studium
- vedeme žáky ke spolupráci, zařazujeme výuku ve skupinách
- vedeme žáky k zodpovědnému a svědomitému přístupu k učení

Očekávané výstupy předmětu

Receptivní řečové dovednosti

1. *Vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty, složené ze známé slovní zásoby.*
2. *Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky.*
3. *Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.*
4. *Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.*

Produktivní řečové dovednosti

5. *Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.*
6. *Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.*
7. *Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu.*

8. Vyžádá si jednoduchou informaci.

Interaktivní řečové dovednosti

9. Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.

Vzdělávací obsah předmětu Konverzace v anglickém jazyce

ROČNÍK: 8. a 9.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Receptivní řečové dovednosti			
- čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	- čte obtížnější texty se správnou výslovností	reading texts	
- rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky	- vyhledá specifické informace v textu, odpoví na otázky, posoudí pravdivost výroků, - rozumí obsahu jednoduchých dopisů, vyprávění	reading stories krátké přiměřené autentické texty	
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	- dokáže zdvořile požádat a omluvit se umí vyjádřit svá přání	making polite requests apologize talking about wishes	
- odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu	- vyvozuje význam neznámých slov v souvislosti s obsahem textu	reading authentic materials and magazine articles	
- používá dvojjazyčný slovník	-běžně pracuje s dvojjazyčným slovníkem, orientuje se ve zkratkách a symbolech	information	
Produktivní řečové dovednosti			
	- umí popsat své plány dokáže hovořit na různá konverzační témata	conversation my family	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
- sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy		school and hobbies my friends sports likes and dislikes describing people	
- písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty	- umí vyplnit dotazník	filling questionnaires	
- stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu	- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché věty a zprávy, používá správné tvary probíraných gramatických jevů	listening and talking	
- vyžádá jednoduchou informaci	- vyžádá si jednoduché informace v běžných komunikačních situacích	asking for information buying tickets, in the shop	
Interaktivní řečové dovednosti			
- jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	- domluví se v každodenních situacích	dialogues, conversation directions and locations, asking the way, in the shop, at the doctor's	

Žákovský parlament

Charakteristika

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Cílem předmětu žákovský parlament je naučit žáky respektovat a uplatňovat pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání a jejich důsledky, posilovat občanské a právní vědomí žáků, smysl pro odpovědnost.

Výstupem je žák komunikativní, tvořivý a schopný spolupráce.

Vzdělávací oblast předmětu

Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby a nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků.

Časová dotace

- v 8. a 9. ročníku, 1 vyučovací hodina týdně

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Místo realizace

- učebna
- učebna PC

Formy a metody realizace

Žákovský parlament pracuje formou projektů, které vycházejí z podnětů samotných žáků nebo potřeb školy.

Používá následující metody: skupinová a kooperativní výuka, kritické myšlení, učení v životních situacích, diskuzní metody, didaktické hry.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

postupy uplatňované na úrovni předmětu, jimiž učitelé cíleně utvářejí a rozvíjejí klíčové kompetence žáků

Kompetence k učení: zadává motivační úkoly, které prohlubují zájem žáků o předmět. Užívá informační technologie, audiovizuální techniku. Vede žáky k využívání výpočetní techniky pro vlastní získávání informací, k práci na vlastních textech. Předkládá žákům dostatek informačních zdrojů – učebnice, odborné časopisy, pracovní texty, noviny, videa,... Stanovuje úkoly, které vyžadují integraci poznatků z různých předmětů.

Kompetence k řešení problémů: zařazuje do výuky aktivizující metody jako diskuze či požadavek samostatného řešení problému (hledání „pro a proti“, vytvoření závěru). Vede žáky k logickému myšlení, na jehož základě jsou schopni vytvořit vlastní rozumově obhajitelné závěry. Požaduje na žácích řešení modelových situací.

Kompetence komunikativní: vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování. Zadává úkoly, při kterých žáci pracují s informačními technologiemi, spolupracují se spolužáky a komunikují se svým okolím (interview). Podporuje diskusi, vyjadřování vlastních názorů podpořených fakty vede žáky k práci s různými typy textů zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace.

Kompetence sociální a personální: umožňuje skupinovou práci, dohlíží na dodržování základních pravidel při práci v týmu a na rozdělení rolí. Dbá na příznivé klima ve třídě, budování atmosféry důvěry a spolupráce posiluje sebedůvěru jednotlivých žáků, nabádá žáky k toleranci a naslouchání názorů druhých.

Kompetence občanské: buduje u žáků kladný vztah k našemu kulturnímu a historickému dědictví. Vede je k tomu, aby byli schopni vcítit se do situace druhých lidí na základě osobního příkladu. Ukazuje potřebnost rovnocenného pohledu na ostatní lidi bez ohledu na jejich etnické, věkové, rozumové, sociální či fyzické odlišnosti. Pomocí příkladů z historie upevňuje u žáků základní občanské a etické hodnoty, vědomí toho, že je nutné postavit se jakémukoliv násilí.

Kompetence pracovní: učí žáky odpovědnosti, nabádá je k dodržování kvality práce, k dodání písemných úkolů ve stanoveném termínu. Upevňuje u žáků smysl pro povinnost – vyžaduje jejich soustavnou přípravu na vyučování, vyhledávání vlastních informačních zdrojů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností	- poznávání lidí	
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu a k využití vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu	- kreativita - práce v realizačním týmu - tvorba mediálního sdělení	
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu	- kreativita - komunikace	
- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace	- komunikace- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností - tvorba mediálního sdělení	

- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu	- řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů	- řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)	- občan, občanská společnost a stát	
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování, vede k porozumění sobě samému	- osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace	
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)	- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci	- kooperace a kompetice	

Fyzikální praktika

Charakteristika:

Obor, vzdělávací oblasti Člověk a příroda, Fyzika, jehož součástí je předmět Fyzikální praktika, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- samostatné pozorování a praktické demonstrování okolního prostředí z hlediska fyzikálních procesů pomocí veličin práce, výkonu, energie, tepla
- samostatnému pozorování a popisování okolního prostředí z hlediska změn skupenství látek
- osvojit si zásady dodržování bezpečnosti při práci s vybranými elektrickými přístroji
- vytváření potřeby klást si otázky o způsobu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- rozvíjení způsobů myšlení, které vyžadují ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů

Časová dotace

- v 8. a 9. ročníku, 1 vyučovací hodina týdně

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu fyzikální praktika

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (vedení a organizování práce skupiny)

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV Environmentální výchova

EV 2 Základní podmínky života: ovzduší, energie

Místo realizace: odborná učebna fyziky, terénní práce

Formy a metody realizace: krátkodobé a dlouhodobé pozorování, experimenty za pomoci stavebnic Pasco a dalších dostupných pomůcek IT, měření, skupinové a individuální práce

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- samostatně či ve skupině pozoruje, experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry
- vyhledává, třídí a propojuje informace

Kompetence k řešení problémů

- využívá postupy badatelské práce – rozpozná problém a hledá vhodný postup pro jeho řešení
- při řešení problémů využívá vlastní úsudek a zkušenosti

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje myšlenky v písemné i mluvené formě
- vyslechne názory druhých lidí, zapojuje se do diskuze, vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracuje ve skupině, ovlivňuje kvalitu společné práce
- posiluje pocit zodpovědnosti a sebedůvěry

Kompetence občanské

- chápe práva a povinnosti ve škole i mimo ni
- chápe práva a povinnosti související s ochranou životního prostředí

Kompetence pracovní

- dodržuje bezpečnost práce při praktických úkolech i při práci v terénu
- přistupuje k výsledkům práce z hlediska ochrany zdraví druhých a ochrany životního prostředí

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Volitelný předmět fyzika se realizuje v této hodinové dotaci:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Práce, výkon		
<i>Určí v jednoduchých příkladech práci vykonanou silou</i>	Práce	<i>OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání: řešení problémů</i>
<i>Vypočítá práci vykonanou při zvedání těles pomocí kladek</i>	Výkon	
<i>Definuje výkon jako práci za jednotku času</i>	Účinnost	
Energie		
<i>Uvede, na čem a jak závisí velikost pohybové a polohové energie tělesa</i>	Pohybová energie tělesa	<i>EV 2: Základní podmínky života</i>
<i>Vysvětlí na příkladu, jak se přeměňuje polohová energie tělesa na pohybovou energii a naopak</i>	Polohová energie tělesa	

	Vzájemná přeměna polohové a pohybové energie tělesa	
Vnitřní energie, teplo		
<p><i>Objasní pojem vnitřní energie tělesa jako součet polohové a pohybové energie částic látky</i></p> <p><i>Definuje teplo jako energii, která při tepelné výměně přechází z teplejšího tělesa na chladnější a uvede, na čem a jak závisí velikost přijatého či odevzdaného tepla</i></p>	<p>Vnitřní energie, změna vnitřní energie</p> <p>Teplo, měrná tepelná kapacita látky</p>	<p><i>OSV1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, řešení problémů</i></p>
Změny skupenství látek		
<p><i>Uvede různé změny skupenství látek včetně příkladů z praxe</i></p> <p><i>Vyjmenuje některé meteorologické prvky a uvede, jakými měřidly se měří</i></p> <p><i>Popíše složení atmosféry</i></p> <p><i>Vysvětlí pojmy skleníkový efekt a ozonová díra</i></p>	<p>Tání a tuhnutí</p> <p>Vypařování a var</p> <p>Kapalnění</p> <p>Sublimace, desublimace</p> <p>Základy meteorologie</p>	<p><i>OSV1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, řešení problémů</i></p> <p><i>OSV9: Kooperace a kompetice: vedení a organizování práce skupiny</i></p> <p><i>EV2: Základní podmínky života: ovzduší</i></p>
Elektrické jevy		
<p><i>Určí znaménko převládajícího náboje na zelektrovaném tělese</i></p> <p><i>Rozliší vodič a izolant</i></p> <p><i>Zapiše schematické značky některých částí</i></p>	<p>Elektrický náboj, elektroskop</p> <p>Vodič a izolant v elektrickém poli</p>	<p><i>EV2: Základní podmínky života: energie</i></p> <p><i>OSV10: Řešení problémů a</i></p>

<p><i>elektrického obvodu</i></p> <p><i>Uvede znění Ohmova zákona</i></p> <p><i>Uvede pravidla pro napětí, proud a odpor v rozvětveném a nerozvětveném elektrickém obvodu</i></p> <p><i>Vysvětlí použití reostatu</i></p> <p><i>Uvede vztah pro výpočet elektrické práce, výkonu elektrického proudu a s porozumění umí tyto vztahy použít při řešení některých praktických problémů</i></p>	<p>Elektrický proud</p> <p>Elektrické napětí</p> <p>Ohmův zákon, elektrický odpor Spojování rezistorů, reostat</p> <p>Elektrická práce, elektrická energie</p> <p>Výkon elektrického proudu</p>	<p><i>rozhodovací dovednosti:</i></p> <p><i>zvládnutí učebních problémů</i></p> <p><i>vázaných na látku předmětu</i></p>
--	---	--

Psaní všemi deseti

Charakteristika

Cílem výuky je poskytnout žákům vědomosti a dovednosti při obsluze PC a nácvik psaní na PC desetiprstovou hmatovou metodou. Výuka rozvíjí samostatné logické uvažování a pěstuje kultivovaný písemný projev nejen z hlediska vhodné odborné stylizace, ale také logické, věcné a především gramatické správnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Psaní na PC všemi deseti se vyučuje jako volitelný předmět pro žáky 9. ročníku

Časová dotace

1 vyučovací hodina týdně

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Místo realizace

učebna PC

Formy a metody realizace

Metody fixační - opakování učiva písemnou formou, nácvik dovednosti, domácí práce a metody expoziční - vysvětlování, práce s texty. Samostatná práce.

Výchovné a vzdělávací strategie, které ve vyučovacím předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

žák je veden

- k pozitivnímu vztahu k učení a vzdělávání
- k využívání různých informačních zdrojů včetně zkušeností svých i jiných lidí
- ke sledování a hodnocení pokroku při dosahování cílů svého učení, přijímání hodnocení výsledků svého učení ze strany jiných lidí

Kompetence k řešení problémů

žák je veden

- k porozumění zadání úkolů, získání informace potřebné k řešení problémů, navržení způsobu řešení, jeho zdůvodnění vyhodnocení jeho správnosti

- k volbě prostředků a způsobů vhodných pro splnění jednotlivých aktivit
- k využití zkušenosti a vědomostí nabytých dříve
- ke spolupráci při řešení problémů s jinými lidmi

Kompetence komunikativní

žák je veden

- k tomu, že formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně
- k tomu, že zpracovává administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata
- k tomu, že dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii
- k tomu, že vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování
- k tomu, že dosahuje jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění dle potřeb příslušné profese

Kompetence sociální a personální

žák je veden

- k tomu, že si stanovuje cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek
- k tomu, že si ověřuje získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí
- k tomu, že pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností
- k tomu, že přijímá a plní odpovědně svěřené úkoly

Kompetence občanské

žák je veden

- k zopovědnému, samostatnému a iniciativnímu jednání nejen ve vlastním zájmu, ale i veřejném zájmu
- k dodržování zákonů, respektování práva a osobnosti druhých lidí
- k jednání v souladu s morálními principy, přispívání k uplatňování hodnot demokracie
- ke kritickému myšlení, takže dokáží zkoumat věrohodnost informací, tvoří si vlastní úsudek a jsou schopni o něm diskutovat s jinými lidmi

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	<ul style="list-style-type: none"> - <i>prokazuje znalost práce s běžnou kancelářskou technikou, používá její základní funkce</i> - <i>píše na klávesnici desetiprstovou hmatovou metodou</i> - <i>píše naslepo na střední, horní a dolní písmenné řadě</i> 	<p>stručné opakování textových editorů</p> <p>střední, horní a dolní písmenná řada</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>píše na číselné řadě</i> - <i>prokazuje schopnost psaní s maximální přesností a rychlostí</i> - <i>při psaní používá malá a velká písmena, diakritická a interpunkční znaménka, číslice a značky</i> - - <i>upravuje předložené texty dle ČSN 016910</i> - <i>prokazuje schopnost opisu textu v požadovaném termínu s maximální přesností, a to i cizojazyčného textu</i> - <i>píše podle diktátu</i> 	<p>číselná řada, číslice</p> <p>diakritická a interpunkční znaménka, číslice a značky</p> <p>zpracování textu (členění do odstavců, zvýrazňování, zarovnávání, ...)</p> <p>opis textu na rychlost, přesnost</p> <p>psaní dle diktátu</p>	
--	--	--	--

Literární a slohová výchova

ROČNÍK: 8., 9.

Charakteristika: Předmět Literární a slohová výchova je pojat jako rozšiřující výuka k povinnému předmětu Český jazyk a literatura na 2. stupni. Jeho cílem je rozvíjet kladný vztah k mateřskému jazyku, k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu. Výuka má žákům poskytnout rozvoj čtenářských dovedností i dovedností potřebných pro porozumění textu, pochopení jeho významu a pro jeho emocionální a estetické vnímání.

Vzdělávací oblast předmětu: Jazyk a jazyková komunikace

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Literární a slohová výchova se realizuje v této hodinové dotaci:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Místo realizace: Výuka probíhá v učebnách školy, je možné využívat odbornou PC učebnu

Formy a metody realizace:

vyučovací hodina – samostatná práce, skupinové práce, problémové učení

- beseda, dialog, dramatizace, diskuze, výtvarné vyjádření díla,
- individuální přístup k žákovi,
- práce s chybou.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení: zadává motivační úkoly, které prohlubují zájem žáků o předmět. Užívá informační technologie, audiovizuální techniku. Vede žáky k využívání výpočetní techniky pro vlastní získávání informací, k práci na vlastních textech. Předkládá žákům dostatek informačních zdrojů – učebnice, odborné časopisy, pracovní texty, noviny, videa,... Stanovuje úkoly, které vyžadují integraci poznatků z různých předmětů.

Kompetence k řešení problémů: zařazuje do výuky aktivizující metody jako diskuze či požadavek samostatného řešení problému (hledání „pro a proti“, vytvoření závěru). Vede žáky k logickému myšlení, na jehož základě jsou schopni vytvořit vlastní rozumově obhajitelné závěry. Požaduje na žácích řešení modelových situací.

Kompetence komunikativní: vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování. Zadává úkoly, při kterých žáci pracují s informačními technologiemi, spolupracují se spolužáky a komunikují se svým okolím (interview). Podporuje diskusi, vyjadřování vlastních názorů podpořených fakty vede žáky k práci s různými typy textů zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace.

Kompetence sociální a personální: umožňuje skupinovou práci, dohlíží na dodržování základních pravidel při práci v týmu a na rozdělení rolí. Dbá na příznivé klima ve třídě, budování atmosféry důvěry a spolupráce posiluje sebedůvěru jednotlivých žáků, nabádá žáky k toleranci a naslouchání názorů druhých.

Kompetence pracovní: učí žáky odpovědnosti, nabádá je k dodržování kvality práce, k dodání písemných úkolů ve stanoveném termínu. Upevňuje u žáků smysl pro povinnost – vyžaduje jejich soustavnou přípravu na vyučování, vyhledávání vlastních informačních zdrojů.

Očekávané výstupy předmětu

ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata

<p><i>DV: vyjadřuje vlastní názor na psaný text</i> <i>DV: zná a dodržuje zásady dorozumívání a kultivovaného projevu</i> <i>DV: tvoří vlastní texty podle svých dispozic a zájmů</i> <i>DV: vyjadřuje vlastní názor na psaný text</i></p>	<p>Vyjadřování názoru na psaný projev Zásady kultivovaného projevu Vlastní tvořivé psaní Stylistická cvičení</p>	
<p><i>DV: přednáší vhodné literární texty</i> <i>DV: volně reprodukuje text a zaznamenává hlavní myšlenky</i> <i>DV: tvoří vlastní literární texty a ilustrace podle svých schopností a zájmů a uplatňuje své znalosti základů literární teorie</i> <i>DV: ilustruje text</i> <i>DV: popisuje jazyk literárního díla</i> <i>DV: rozliší základní literární druhy a žánry, porovnává je, uvede jejich významné představitele</i></p>	<p>Přednes vhodných literárních textů Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Záznam a reprodukce hlavních myšlenek Interpretace literárního textu Dramatizace Vytváření vlastních textů Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům Jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie) Literární druhy a žánry – poezie, próza, drama Žánry lyrické, epické, dramatické</p>	

Polytechnická výchova

Charakteristika:

Oblast Polytechnická výchova postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací oblast předmětu: Člověk a svět práce

Časové vymezení vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Polytechnická výchova se realizuje v této hodinové dotaci:
ROČNÍK: 8., 9.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
počet hodin	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Místo realizace: učebna č. 1, exkurze

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Formy a metody realizace

vyučovací hodina – výklad, rozhovor, diskuse, práce s textem, skupinové vyučování, práce ve dvojicích, samostatná práce, frontální pokusy, soutěže, testy, PC, video, 3D modelování, 3D tisk, robotika

Kompetence k učení

- žáci čtou s porozuměním, samostatně pracují s textem, vyhledávají a třídí informace z různých zdrojů, které zpracovávají a využívají v učení i praktickém životě; pozorují látky a děje, hovoří o pozorovaném, třídí a rozlišují poznatky, vyvozují závěry a domněnky o podstatě a průběhu děje, tyto hodnotí a Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Partnerská školapoužívají je v dalším učení i praxi; využívají vědomostí z nižších ročníků, z jiných předmětů, z četby a jiných zdrojů včetně praktického života a vytvářejí si komplexní pohled na život; aktivně se zapojují do výuky, vypracovávají referáty k učivu, účastní se soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problémů

- žáci vyhledávají informace v různých informačních zdrojích, řeší problémové úlohy, třídí fakta a nalézají vhodná řešení v návaznosti na praktický život; řeší problémové situace samostatně, s pomocí učitele, ve skupině; volí nejlepší způsoby řešení, ověřují správnost řešení praktickými pokusy, osvědčené pokusy aplikují v nových situacích; diskutují o správnosti řešení problémů, vyhledávají a odstraňují chyby v řešení, obhajují a zhodnocují svá řešení a závěry

Kompetence komunikativní

- žáci výstižně vyjadřují své názory k probíranému učivu, popisují průběh experimentu, kladou správné otázky, diskutují s učitelem i spolužáky v rámci norem slušného chování; porovnávají své výsledky pozorování s výsledky spolužáků, naslouchají učiteli i spolužákům, vhodně argumentují a obhajují své závěry; rozumí různým záznamům v učebnici, pracovním sešitě, orientují se v grafech, schématech, periodické soustavě prvků a vybrané záznamy

používají při zpracování svých protokolů laboratorních prací; vytvářejí a používají pravidla partnerské komunikace mezi sebou, při komunikaci s učitelem a dalšími osobami

Kompetence sociální a personální

- žáci se spolu s učitelem podílejí na vytváření pravidel pro práci ve skupině, tato pravidla respektují a používají za účelem dosáhnout stanoveného cíle; při práci ve skupině přebírají role, za které jsou zodpovědní, tyto role střídají; pracují v týmu v příjemné atmosféře, respektují názory jiných členů skupiny, jsou připraveni poskytnout radu či pomoc; svým chováním přispívají k rozvíjení sebedůvěry své i ostatních členů skupiny

Kompetence občanské

- žáci posoudí možnosti rozvoje i zneužití chemie; aktivně se podílí na ochraně životního prostředí, používají základní pravidla vedoucí k jeho zlepšení, navrhnou opatření předcházení a minimalizace dopadu chemických látek na životní prostředí člověka; využívají poznatky o chemických zbraních a haváriích s únikem nebezpečných látek v praktickém životě, dokáží se chránit před jejich účinky, zodpovědně se rozhodovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka; dokáží poskytnout první pomoc

Kompetence pracovní

- žáci bezpečně používají laboratorní pomůcky i chemikálie, dbají na bezpečnostní pokyny pro používání chemických látek a tím chrání zdraví své, svých spolužáků i životní prostředí; při praktických pokusech uvědoměle dodržují bezpečnostní pravidla stanovená řádem odborné učebny, osvojené vědomosti i dovednosti uplatňují v dalším učení i praktickém životě; optimálně plánují svou činnost při praktických pokusech, získané poznatky zpracovávají, třídí a vyhodnocují a vytvářejí záznamy o své práci

Očekávané výstupy předmětu

ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model

ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.

ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	<i>DV: použije správný postup montáže</i> <i>DV: navrhne, vymodeluje a vytiskne objekt 3D</i>	stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů,	

<p><i>Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.</i></p> <p><i>Provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení</i></p>	<p>DV: zvolí správný materiál pro 3D tiskárnu</p> <p>DV: vysvětlí funkci jednoduchého robota</p>	<p>tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program software pro 3D modelování, tisk na 3D tiskárně</p>	
--	--	---	--

HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení žáků

Zásady a způsob hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků, popřípadě osoby, které vůči zletilým žákům a studentům plní vyživovací povinnost, byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě písemné žádosti zákonného zástupce žáka.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
5. Ve výchovně vzdělávacím procesu se provádí klasifikace průběžná a celková. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka, celková se provádí na konci každého pololetí. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem průběžné klasifikace.
6. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem, a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle § 52 odstavce 6 věty třetí školského zákona. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

7. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
8. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
9. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitelka školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti, nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu.
10. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitelka školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka.
11. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Ředitelka školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučení vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů. A to bez ohledu, zda žák na daném stupni již ročník opakoval.
12. Ředitelka školy může žákovi, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
13. Pokud žák, který byl rozhodnutím soudu svěřen do střídavé výchovy rodičů, plní povinnou školní docházku střídavě ve dvou základních školách, vydává mu vysvědčení základní škola, v které zahájil vzdělávání dříve, pokud k tomu nebyla dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu určena druhá škola. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáka za pololetí školního roku zohlední škola, která bude vydávat vysvědčení, hodnocení výsledků vzdělávání žáka druhou školou.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.

Žáci jsou vedeni k sebehodnocení ve všech předmětech všech ročníků. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně po celý školní rok vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků. V průběhu roku převažuje v jednotlivých předmětech sebehodnocení žáka ústní formou.

Chyba je přirozená součástí procesu učení, je důležitým prostředkem učení. Vyučující o chybě se žáky hovoří, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozborem chyb žáka a vyvozením postupů, jak se v budoucnu chybování vyvarovat.

Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde, jaké má rezervy
- jak bude pokračovat dál apod.

Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.

Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti: zodpovědnost, motivace k učení, sebedůvěra, vztahy v třídním kolektivu. Sebehodnocení píše žák s rozvahou a na hodnocený výstup se snaží reagovat celou větou. Sebehodnocení píše žák obvykle v rámci třídnických chviliek.

Vyhodnocování žákovských sebehodnocení provádí učitel podle povahy sebehodnocení osobně se žákem nebo společně s celou třídou. Při jejich rozboru sebehodnocení musí učitel přihlídnout k žákově osobnosti, dodržovat pedagogickou etiku.

Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, zásady pro používání slovního hodnocení

Kvalita výsledků vzdělávání

1. Úplnost a ucelenost, přesnost a trvalost osvojených znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů)
2. Kvalita a rozsah získaných dovedností a kompetencí vykonávat požadované vzdělávací činnosti.
3. Kvalita uplatňování osvojených znalostí a vědomostí při řešení vzdělávacích úkolů
4. Kvalita práce s informacemi- dovednost nalézat, třídít a prezentovat informace, včetně dovedností využívání ICT
5. Osvojení dovednosti účinně spolupracovat.
6. Píle, přístup žáka ke vzdělávání.
7. Kvalita komunikativních dovedností- přesnost, výstižnost, odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu.
8. Samostatnost, tvořivost žáka

Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a

osobnostním předpokladům a k věku Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

1. prospěl (a) s vyznamenáním,
2. prospěl (a),
3. neprospěl (a),
4. nehodnocen (a).

1. prospěl (a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré, v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2 vyhlášky,

2. prospěl (a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

3. neprospěl (a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

4. nehodnocen (a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřečte žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- využívání efektivních myšlenkových operací, logiky, tvořivosti, samostatnosti
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.
-

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a

zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

2. 4. 2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech - kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií

Stupeň 1 (výborný)

Žák pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o

životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu, získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti, - kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinaci slovního hodnocení a klasifikace, zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace a naopak

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy a po projednání v pedagogické radě.

Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

U žáka se specifickými vzdělávacími potřebami rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch

Ovládnutí učiva

1 – výborný ovládá bezpečně

2 – chvalitebný ovládá

3 – dobrý v podstatě ovládá

4 – dostatečný ovládá se značnými mezerami

5 - nedostatečný neovládá

Myšlení

- 1 – výborný pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
- 2 – chvalitebný uvažuje celkem samostatně
- 3 – dobrý menší samostatnost v myšlení
- 4 – dostatečný nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
- 5 - nedostatečný odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Vyjadřování

- 1 – výborný výstižné a poměrně přesné
- 2 – chvalitebný celkem výstižné
- 3 – dobrý myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
- 4 – dostatečný myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
- 5 - nedostatečný nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí

- 1 – výborný užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
- 2 – chvalitebný používá vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
- 3 – dobrý řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
- 4 – dostatečný dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- 5 - nedostatečný praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Aktivita, zájem o učení

- 1 – výborný aktivní, projevuje zájem a svědomitost
- 2 – chvalitebný učí se svědomitě
- 3 – dobrý k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
- 4 – dostatečný malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- 5 - nedostatečný pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

- 1 – velmi dobré Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

2 - uspokojivé Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

3 - neuspokojivé Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména těmito metodami a formami: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, dialogem se žákem, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky, rozhovory se zákonnými zástupci.
4. Učitel vytváří dostatečný počet příležitostí pro získání přiměřeného počtu hodnocení v závislosti na počtu hodin příslušného předmětu a na povaze předmětu. Je v zájmu žáka, aby těchto příležitostí k hodnocení maximálně využil. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřipustné je individuální ústní nebo písemné prověřování znalostí žáků po vyučování. Výjimka je možná u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě školského poradenského zařízení.
5. Pro známky v elektronické žákovské knížce, tedy pro žáky 2. – 9. ročníku, jsou stanoveny hodnoty (váhy) jednotlivých známek.
6. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka, a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.

7. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
8. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem, to je více než jeden den předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
9. Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, atd.). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
10. Vyučující zajistí zapsání známek do školního informačního systému (IS) Bakalář a dbá na jejich úplnost. Do katalogu IS Bakalář jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená a uložená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.
11. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasný pobyt v některém ze školských zařízení) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.
12. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. V průběžné klasifikaci lze použít hodnocení po půl stupni. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.
13. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají na pedagogické radě a stanoví se další postup.
14. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitelka školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číslíci výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
15. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
16. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo konzultačních hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
17. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

18. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných neb grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání také rodičům.

19. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

20. Třídní učitelé (výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením školských poradenských zařízení, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových doporučeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

Kritéria hodnocení žáka v předmětu

Učitel přihlíží při hodnocení:

1. Ke školní práci - připravenosti, aktivnímu zapojení a prezentaci ve škole.
2. K měřitelným výsledkům – vyhodnitelným výsledkům dílčích předmětových výstupů, zkoušení ústního i písemného.
3. K hodnocení zvládnutí rozvíjených předmětových dovedností.
4. K domácí přípravě a její prezentaci ve škole.
5. K sebehodnocení žáka.

Přístup vyučujícího

V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkon žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

1. Zahnuje v celkovém hodnocení kvalitu práce, aktivitu, píli, snahu a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období.
2. Hodnotí objektivně, s přiměřenou náročností a pedagogickým taktem k vůči žákovi.
3. Přistupuje k hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím motivační funkce hodnocení a jeho formativního významu.
4. Oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení a poukazuje na klady i nedostatky hodnocených činností, projevů, výkonů, výsledků.
5. Rozvrhne písemné práce a další druhy zkoušek rovnoměrně v klasifikačním období tak, aby žák nebyl nadměrně přetěžován, v tomto smyslu spolupracuje s ostatními vyučujícími.

Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

- a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel školního řádu, všech vnitřních řádů a předpisů a pravidel slušného chování v průběhu klasifikačního období.
- b) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Je třeba respektovat zásadu, dle které žák nemůže odpovídat za jednání, které mu nelze přičítat a rovněž za jednání, které nemohl posoudit či ovlivnit vzhledem ke svému věku a míře rozumové a volní vyspělosti. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
b) 2 - uspokojivé,
c) 3 - neuspokojivé.

Stupeň 1 (velmi dobré): žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé): chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se i přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé): chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti vnitřnímu řádu školy nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se i přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.

Výchovná opatření

Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení a ostatním žákům se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

Třídní učitel neprodleně oznámí ředitelce školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitelky školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly a jiného ocenění ředitelky školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitelky školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Dítětem, žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo k užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.
2. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
3. Děti, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
4. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických a speciálně pedagogických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro hodnocení.

5. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Kontrolní práce a diktáty píše tento žák po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude žák se speciálními vzdělávacími potřebami vystavován úkolům, v nichž nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
7. Klasifikace byla provázána hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
8. Podpůrná opatření prvního stupně se uplatňuje škola i bez doporučení odborného pracoviště, a to prostřednictvím plánu pedagogické podpory, který vytváří třídní učitel s ostatními vyučujícími.
9. Podpůrná opatření vyššího stupně se realizují prostřednictvím individuálního vzdělávacího plánu, který vytváří třídní učitel s ostatními vyučujícími a to na základě doporučení odborného pracoviště.
10. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
11. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se projednávají se zákonnými zástupci.
12. Je povinností ředitelky školy doporučit zákonnému zástupci návštěvu školského poradenského zařízení, je-li to v zájmu žáka.
13. Ředitelka školy má povinnost svolat na podnět zákonného zástupce jednání s příslušným poradenským zařízením, pokud má zákonný zástupce pochybnosti, o postupu školy při aplikaci podpůrných opatření.
14. Ředitelka školy může mimořádně nadaného žáka na žádost osoby, která je v souladu se zvláštním právním předpisem nebo s rozhodnutím soudu oprávněna jednat za žáka, přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.
15. Vzdělávání mimořádně nadaných žáků se uskutečňuje podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu, závěrů vyšetření z odborných pracovišť a vyjádření zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán je součástí dokumentace žáka.

Hodnocení individuálně vzdělávaných žáků

1. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky.
2. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí.
3. Ředitelka školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu nebo zákonný zástupce neplní podmínky individuálního vzdělávání stanovené zákonem.
4. Pokud má zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení, může do 8 dnů od konání zkoušek písemně požádat ředitelku školy o přezkoušení žáka. Pokud je vyhověno, nařídí ředitelka školy komisionální přezkoušení žáka.